Colecția clepsidra

O. GOGA și M. STAN

ÎNTÎLNIRE CU UMBRELE

EDITURA EMINESCU

De aceiaşi autori
în colecţia „Clepsidra”
Cazul Spada, 1977
Ceasul de la miezul nopţii, 1978
Războiul tăcut, 1979
Pe frontul nevăzut, 1980

O. GOGA şi M. STAN

ÎNTÂLNIRE CU UMBRELE

EDITURA EMINESCU

Colecţia Clepsidra

BUCUREŞTI 1981

neofitul

Unul câte unul şapte bărbaţi păşiră în încăperea cufundată în întuneric. Aveau mâinile înmănuşate şi fiecare purta, cu mare grijă, câte un potir de cristal. În

tăcere s-au aşezat la masa rotundă, iar potirele le-au pus în dreptul lor. Apoi, cu mâinile împreunate şi capetele plecate, smeriţi s-au adâncit într-o rugă mută.

Flăcările gălbui ale lumânărilor, tot şapte la număr, din sfeşnicul aflat în mijlocul mesei, alcătuiau un cerc de lumină, iar reflexele stârnite de cristalul potirelor se desenau în cercuri multicolore pe tavanul vopsit în albastru azuriu.

— Să între ucenicul! rosti bărbatul care se apropiase ultimul de masă.

Cam în acelaşi moment, de undeva, de sus, începu să se răspândească, abia perceptibil, o melodie cântată de un cor de femei. Efectul era de-a dreptul incredibil. Pereţii parcă dispăruseră, încăperea prelungindu-se dincolo de spaţial obişnuit şi totul părea că pluteşte într-un vis feeric. Cel puţin aceste senzaţii le încerca Pavel Darian când înainta către centrul camerei, după ce i se deschisese uşa, la o comandă.

— Crezi în puterea spiritului? se auzi o voce guturală, imediat ce muzica încetă.

— Cred! răspunse neofitul şi făcu iarăşi trei paşi. Se opri, aşezându-se din nou în poziţia de rugă, şi aşteptă.

— Crede în puterea spiritului! reluară în cor bărbaţii şi melodia se auzi, filtrată de sunete ce păreau venite din altă lume.

— Urmezi neabătut poruncile? sună o altă întrebare.

— Urmez! răspunse, la fel de hotărât, Pavel Darian. Cei trei paşi pe care îi făcu iarăşi răsunară în întuneric ceva mai apăsat decât primii.

— Urmează poruncile! intonă melopeic corul celor şapte bărbaţi.

Darian mai făcu un pas. Ultimul care i se permitea. Se afla acum în apropierea mesei şi, în liniştea încăperii, simţea chiar răsuflarea celor şapte. Vocea pe care o auzise i se părea cunoscută. În inflexiunile uşor guturale, o anume particularitate a pronunţiei ca şi tonul dur, al omului

obişnuit să poruncească, nu-i erau străine, deşi nu reuşea să-şi amintească în ce împrejurare o mai percepuse.

— Respecţi obedienţele?

— Respect!

— Respectă obedienţele! repetă, ca un ecou, corul bărbaţilor, iar muzica izbucni, din nou, învăluitoare, mai aproape şi mai aproape, de parcă femeile s-ar fi aflat în încăpere.

— De acum eşti membru al asociaţiei secrete „Potirul”, cu gradul de ucenic. Primeşte mănuşile albe şi străduieşte-te să te dovedeşti demn!

Pavel Darian luă mănuşile albe, ţesute din mătase fină, le trase pe degete şi îşi împreună mâinile a rugă. Un sentiment de nespusă bucurie îi cuprinse întreaga fiinţă. Ar fi strigat de fericire. Devenise membru al organizaţiei secrete din oraşul lor şi asta îi deschidea nebănuite perspective lui, feciorului unor oameni obişnuiţi. Se bucura şi pentru faptul că reuşise să-l recunoască pe cel care îi dăduse potirul şi a cărui voce i se păruse atât de familiară. Era baronul Martin Niscaiva, Omul cel mai bogat din Timişoara, bărbatul cel mai invidiat, industriaşul cu cele mai mari averi, omnipotentul curtat cu slugărnicie de autorităţi.

„Sunt un om făcut!” îşi zise Pavel, nu fără o umbră de mândrie, gândindu-se că, la cei douăzeci şi şapte de ani ai săi, devenise cineva.

Era un tânăr dotat, inteligent, inventiv şi, mai ales, dornic să parvină, să aibă bani, cât mai mulţi bani şi, bineînţeles, putere. Terminase liceul comercial cu destule greutăţi, suportate cu stoicism de către părinţi şi sora mai mare. După aceea, se angajase la una din firmele de produse din pielărie, unde se remarcase destul de repede. Îşi câştigase simpatia tinerilor, şi chiar se apropiase de mişcarea revoluţionară. Într-o împrejurare, deşi n-ar fi vrut să se afirme în felul acesta, luase poziţie, alături de alţi salariaţi, cerând organizarea unei cantine. Dacă ar fi putut,

nu s-ar fi băgat într-o asemenea „tovărăşie politică”. Acţiunea fusese întreprinsă sub conducerea comuniştilor, de către organizaţia U.T.C. Uteciştii se impuseseră şi câştigaseră în disputa cu patronul. Dacian dobândise şi el ceva, dar, foarte curând, avea să piardă, lăsându-se corupt şi devenind omul patronului. Îl ţinea la curent, în secret, cu toate acţiunile muncitorilor, primind, în schimb, un fel de remuneraţie specială. Ca să poată afla cât mai multe continua să întreţină legături cu tinerii revoluţionari. Şi ca să câştige şi mai mult încrederea muncitorilor, punea un zel întreit în îndeplinirea sarcinilor ce le primea. Una din primele sarcini se dovedise destul de uşoară. Trebuia să transporte un pachet. Executase totul cu precizie, cum fusese instruit de legătura sa, o tânără muncitoare, care lucra la aceeaşi făbricuță de pielărie. Fusese şi acesta un episod din viaţa lui. Se îndrăgostise puţin de fată, dar foarte curând şi-a reprimat sentimentele. Era prea săracă pentru el, pentru ambiţiile lui, pentru ceea ce visa să devină.

Cu timpul, avansase. Tinerii căpătaseră şi mai multă încredere în el; reuşise să treacă drept o persoană serioasă, aşa că fusese recomandat să fie primit în rândul comuniştilor. Pentru verificare, primise sarcina de a organiza „Ajutorul roşu” la Fabrica de încălţăminte „Batha”. Activitatea necesita, pe lângă talent organizatoric, şi puterea de a rezista presiunii Siguranţei în caz de descoperire.

În ziua în care legătura îi transmisese sarcina, zăbovise până seara târziu la „Pomul de fier” cu o halbă de bere în faţă, întrebându-se ce să facă. Se afla într-o dilemă şi nu ştia cum anume să o scoată la capăt, mai ales că o astfel de activitate l-ar fi pus în conflict nu numai cu patronul, ci şi cu poliţia. Cu uteciştii nu o putea termina dintr-odată. Nu că s-ar fi ruşinat de cineva. Nu se mai gândea nici la fata aceea, în ai cărei ochi mai desluşea, când şi când, anumite străluciri. Altele erau dedesubturile. Intenţiona să devină

membru al partidului comunist. Inteligent şi scormonitor, citise cu atenţie literatura comunistă recomandată. Ideile şi concepţiile privind lupta pentru transformarea lumii le ştia, le învăţase pe de rost şi chiar le putea explica semnificaţia, dar pentru el erau doar simple exerciţii de logică socială. Oricât de dornic de parvenire era, nu-i lipsea simţul măsurii sau, mai bine-zis, al prevederii. Înţelesese ţelurile mişcării, forţa pe care o concentra partidul şi membrii săi. De aceea îi era teamă să renunţe la „trecutul" pe care reuşise să şi-l construiască cu atâta dibăcie, socotindu-l o investiţie căreia nu voia să-i dea eu piciorul. „Niciodată nu se ştie la ce poate fi bună şi cartea asta de vizită" îşi spunea din când în când.

Este drept că activitatea în care făcuse primii paşi îi stârnea şi multe nelinişti, adevărate coşmaruri chiar, mai ales la gândul de a da ochii cu poliţia. Ori de câte ori privea clădirea verzuie a Prefecturii de poliţie, îl trecea un fior rece prin şira spinării, iar inima i se strângea, prinsă parcă într-o menghine. Dar se liniştea singur, angajându-se, de fiecare dată, să fie prudent... să aibă grijă.

Când i s-a comunicat că tovarăşii au încredere în el şi că putea să aspire la primirea în partid, şocul a fost şi mai puternic. Pe moment a amuţit. Nu ştia ce hotărâre că ia. A simţit nevoia să se sfătuiască cu cineva mai apropiat. Nu s-a gândit la nimeni altcineva decât la „amabilul" patron, pe care-l slugărea cu credinţă şi căruia i-a destăinuit totul. Acesta l-a ascultat şi i-a spus să aştepte până o să-i comunice el ce are de făcut.

S-a simţit mai uşurat, mai eliberat de griji. Câteva zile mai târziu, într-o seară, tocmai când se pregătea să distribuie un pachet cu broşuri — sarcină pe care o primise din partea organizaţiei locale de partid — a fost arestat. Totul s-a petrecut fulgerător, tocmai când se pregătea să iasă dintr-o străduţă lăturalnică.

— Urcă, i-a zis comisarul şef Ilarion Anca. Să nu faci nazuri că dracu' e-al tău, banditule! i-a mai şoptit, şi Pavel

s-a urcat în maşina cu capotă de pânză de parcă ar fi păşit în faţa plutonului de execuţie.

Anca era îmbrăcat civil deşi tare îi plăcea să umble în uniforma de culoare neagră, cu eghileţii albi, arboraţi ca la paradă. Pavel îi privea profilul şi se întreba dacă n-ar putea încerca sa scape, înciudat că se lăsase capturat atât de uşor.

— Să nu încerci ceva, că o încurci rău de tot... îşi repezi ameninţarea comisarul şef, fără ca măcar să întoarcă ochii spre el, mai mult şoptind cuvintele printre dinţii îmbrăcaţi în aur.

Maşina o luă, pe o cale ocolită, spre clădirea Prefecturii. Intrară pe poarta din spate, unde un gardian ridică repede bariera când văzu automobilul.

— Nu în sus, puişorule. Ia-o în jos, la beci! Ce, crezi că te-am invitat la o cafea...?! i se adresă comisarul la fel de dur, când Pavel încercă să pună piciorul pe prima treaptă a scării ce ducea la etaj...

— Zvecule, a venit clientul! mai spuse şi-l împinse nerăbdător pe Pavel în încăperea, a cărei uşă de fier fusese deschisă de subinspectorul Gheorghe Zvecu.

Acesta, numai în cămaşă, cu mânecile suflecate şi nasturii descheiaţi, lăsând să i se vadă braţele şi pieptul cu muşchi zdraveni, acoperiţi de un păr negru şi des, îi administră o directă în plex. Surprins de lovitură, îndoit de durere, Darian scăpă pachetul din mână.

— Ce ai în pachet? nu-i lăsă Anca timp să-şi revină.

Pavel nu răspunse. Momentul de care se temuse cel mai mult, la care nici măcar nu voia să se gândească, sosise, iar el nu era pregătit pentru luptă, nu avea nici dorinţa, nici hotărârea de a rezista acestor indivizi, din cale afară de cruzi, care nu păreau dispuși să-l trateze cu mănuşi. Abia acum, în faţa situaţiei critice, se străduia să desluşească şi să înţeleagă, cât de cât, de ce tărie şi forţă dăduseră dovadă cei care, deşi căzuseră în mâinile poliţiştilor, nu dezvăluiseră niciodată nimic. O undă de

respect îl încercă pentru toţi acei oameni. Dar el nu avea forţa şi tăria lor, nu dorea să devină erou, să opună în vreun fel rezistenţă. Gândul că Zvecu îl poate lovi din nou în stomac îi opri respiraţia. De durere, nici nu auzise prea bine cea de-a doua întrebare. Tăcerea îl înfurie şi mai mult pe Anca.

— Nu vrei să recunoşti, mama mă-tii de bandit?

— Nu ani ce să...

— Gura, jigodie, zbieră Zvecu, lovindu-l cu dosul palmei. Acum începem dansul, dar ai grijă să vorbeşti respectuos cu don' comisar-şef, că te rup... auzi bă, te rup! îl avertiză subinspectorul, în timp ce îi fixa cătuşele pe încheieturile mâinilor. După aceea, cu bastonul de cauciuc îl plesni scurt, la fel de neaşteptat ca şi prima dată, peste degetele adunate ale palmelor. Pavel sări ca ars. Lacrimi mari începură să i se prelingă pe obraji...

— Zici?

— Ce să...? dar nu mai apucă să-şi termine vorba. Zvecu şfichiui cu bastonul în aer; se pregătea să-l lovească şi mai puternic. Pavel tresări, ca şi când ar fi simţit lovitura. Încordat, o aşteptase. Când bastonul trecu pe lângă el, fără să-l atingă, tortura i se păru şi mai cumplită. Prevedea că va veni o lovitură năprasnică. Zvecu lovi ca un mare expert, tocmai când muşchii abia se relaxară. Durerea pătrunse până dincolo de oase, paralizându-l.

— Vă spun tot, nu mai rezist...! strigă cât putu de tare Darian spre supărarea lui Zvecu, care se pregătise să-l chinuiască zdravăn pe noul „client" al brigăzii de luptă anticomunistă şi nu se aşteptase să cedeze mai înainte ca el să-i fi administrat o porţie substanţială din tratamentul obişnuit. Se număra printre marii specialişti în mânuirea „uneltelor" de tortură. Pentru el, torturarea unui arestat făcea parte din satisfacţiile zilnice. Deşi lovea cu bestialitate, cu înverşunare, îndepărtându-se de tot ce-i omenesc, avea, totuşi, un sentiment de stimă pentru cei care îi rezistau. Ştia că întotdeauna „distracţia", cum

numea el ancheta în forţă cu comuniştii, dura mult mai mult. Or, în cazul de faţă nici măcar nu se „încălzise” bine, că individul, de spaimă, se declarase gata să spună tot ce ştia.

— Asta n-are stofă de comunist, don’ comisar... E o puşlama... nu se putu stăpâni Zvecu, privindu-l cu scârbă pe tânăr.

— Lasă vorba şi adu-l sus! i-o reteză scurt comisarul şi ieşi, tamponându-şi uşor fruntea pe care se vedeau câteva broboane de transpiraţie.

Zvecu desuflecă mânecile cămăşii, încheie nasturii, îşi potrivi cravata, apoi îşi trecu palmele cu degetele răşchirate prin părul des şi negru, îmbrăcă vestonul pe care străluceau tresele argintii de subinspector, totul fără grabă. Prelungea voit momentul în care trebuia să-i scoată captivului cătuşele. Fura din timp cu aranjatul ţinutei şi trăgea cu coada ochiului spre arestat, îi ghicea teama, dorinţa de a părăsi cât mai repede încăperea în care se găsea şi care îi făcea sufletul să tremure. Tocmai de aceea, tărăgăna cât putea lucrurile.

— Mişcă, scârnăvie !... Cum dracu’ nu te-au dibuit comuniştii că nu eşti de-al lor, lăsându-şi secretele pe mâna unei jigodii ca tine...? Haide, uşurel, să nu-ţi betegeşti mâinile, mormăi în timp ce-i desfăcea cătuşele.

Darian începu să-şi maseze încheieturile, luând-o grăbit spre uşă. Îl opri, însă, o lovitură năprasnică de pumn în ceafă.

— Stai niţeluş să te pup, scumpule! i se adresă iarăşi Zvecu cu ură, fără ca măcar să se uite la el. Să nu-mi cazi în labă încă o dată, că te distrug! Uită-te la mine şi fotografiază-mă! O să-ţi aminteşti de subinspectorul Zvecu şi-n mormânt... Mă vezi?!

— Da... îngăimă şi mai înspăimântat Darian, gândindu-se la ce ar fi putut păţi dacă ar fi refuzat să declare tot ceea ce ştia despre activitatea clandestină desfăşurată de tinerii comunişti.

Urcă încet scările, avându-l în coastă pe poliţist. Era bucuros că reuşise să scape de bătaie, deşi îl rodea neliniştea bănuind ce o să urmeze. Îşi făcu socoteala să nu spună prea multe, dar când păşi în biroul comisarului şef, ghicindu-i parcă intenţiile, Zvecu, înainte de a închide uşa, îi arse încă un pumn în plex, scurt, cu o mişcare fulgerătoare. Cu toate că nu trecuseră decât câteva minute, iar intensitatea celor trăite depăşise orice experienţă anterioară, acum şi aici, lângă uşa comisarului şef al brigăzii speciale de luptă anticomunistă, ultima lovitură a lui Zvecu, tot atât de năprasnică şi de neaşteptată ca şi prima, îi topise şi fărâma de demnitate ce-i mai rămăsese. Hotărârea de a mai ascunde câte ceva i se risipi ca petalele unei flori de măr ieşite prea timpuriu din boboc şi atacate de brumă.

— Zvecule, zi-i să ne aducă două cafele... Oaspeţii se tratează şi altfel... Domnul Darian, se pare, vrea să ne fie prieten şi nu putem să nu ţinem seama de asta.

În timp ce spunea toate astea, comisarul şef zâmbea de parcă abia ar fi aşteptat să-l întâlnească pe tânărul din faţa sa, cu umerii căzuţi şi în ai cărui ochi se putea încă citi durerea pe care o resimţea după loviturile lui Zvecu.

— Ia loc, domnule Darian! continuă pe un ton ceremonios, dar în acelaşi timp ironic, comisarul şef.

Pavel se aşeză pe marginea scaunului, ţinându-şi mâinile împreunate în faţă. Ilarion Anca scoase din buzunarul hainei un pachet de ţigări „Regale”, îl desfăcu şi îl întinse:

— Ia, tinere, nu te sfii! Să nu faci fasoane cu mine nici la ţigări, nici la altceva... ’nţeles?!

Darian luă ţigara cu banderolă aurie şi o frământă, abia atingând-o cu vârful degetelor. Câteva firişoare de tutun căzură pe stofa pantalonilor. Le ciuguli şi le puse în scrumieră, aşteptând ca Anca să apese pârghia brichetei masive de birou, montată într-un pantof de porţelan. Se aplecă şi o aprinse, trăgând adânc fumul în piept.

În acest timp, un gardian se strecură discret pe uşă,

depuse în dreptul fiecăruia ceşcuţa de cafea şi se retrase, la fel de uşor, trăgând uşa capitonată:

— Eşti băiat deştept, Pavele! Uită-te şi tu, stai în biroul comisarului şef, fumezi ţigări „Regale” şi, cum vezi, au venit şi cafelele…

Darian nu mai aşteptă să fie invitat. Sorbi lichidul fierbinte şi între două înghiţituri, continuă să tragă cu poftă din ţigara fină, privind, când şi când, spre comisar…

— Ei, de-acum, tinere, să trecem la treabă, pauza s-a terminat! îi spuse tăios Ilarion, punând ceşcuţa deoparte şi aşezându-i în faţă o coală de hârtie albă, pe antetul căreia se putea citi: „Siguranţa statului, Brigada de luptă anticomunistă”. Scrie!

Darian luă stiloul cu mâna tremurândă, îi desfăcu atent capacul aurit, se foi în scaun şi privi spre comisar.

— Angajament… Subsemnatul Darian Pavel, mă angajez, în faţa domnului comisar şef Ilarion Anca, sa informez organele în drept asupra activităţii grupului de comunişti din oraş. Jur să fiu sincer şi cinstit în toate declaraţiile mele. Aşa să-mi ajute Dumnezeu. Semnează şi pune data!

Anca privea atent, peste birou, rândurile scrise de Darian şi se simţea mulţumit, aproape fericit de faptul că, în sfârşit, îşi realizase visul şi pusese mâna pe-o pasăre rară… Toate încercările sale de a-şi infiltra un agent în rândul organizaţiei comuniste fuseseră sortite eşecului. Îl dibuiseră imediat şi agenţii îi fuseseră demascaţi, deşi folosise metode dintre cele mai rafinate. Luase destulă papară pentru asta şi nu mai ştia cum să se justifice, nici faţă de prefect, nici faţă de cei de la Bucureşti, la fel de neînţelegători că nu reuşise să curme mişcarea clandestină comunistă din oraş şi judeţ. Totul i se reproşase comisarului şef Ilarion Anca. În capul lui se spărseseră toate, el trebuise să suporte toate ameninţările. Le suportase cu stoicism, convins că va veni şi ziua sa. Şi uite că venise. Îl curtase pe patronul fabricii de marochinerie, fiindcă mirosise el ceva acolo. Prea reuşea vulpoiul să se

descurce cu cei din sindicat. Mirosul său fin de poliţist îi spusese că nu se putea ca bătrânul să nu aibă vreo „limbă” şi între „roşii”, cum le spunea comuniştilor. Sigur că de bună voie nu i-l dăduse. Ilarion ştia că, dacă scormoneşte, era imposibil să nu descopere ceva compromiţător despre patron. Şi, într-adevăr, găsise. Bătrânul se dedulcise la tinereţe. Era convins că fetişcanele alungă moleșeala bătrâneţii. Ca să-i cumpere tăcerea, bătrânul, pe lângă numele informatorului, trebuise să-i dea şi o sumă de bani. Informatorul era, aşadar, Pavel Darian şi comisarul şef nu mai avea niciun fel de griji cu privire la pătrunderea sa în mişcarea comunistă din oraş.

— Numele tău conspirativ este Crişan. Memorează numărul meu de telefon de acasă. Numai acolo, şi numai la ora 22,00 îmi dai telefon! Tu o să ai un regim special. Nu-ţi fac dosar. Nu-ţi cer informaţii scrise. Pe mine mă interesează să aflu totul, dar absolut totul... O să primeşti şi bani, dacă eşti harnic. Dacă încerci să ne tragi pe sfoară, te dau pe mâna lu’ Zvecu...şi are omu’ o mână de care trebuie să te fereşti... ca de dracu’...

— Am înţeles, don’ comisar...

— ...şef, Pavele, şef. Comisari am eu destui aici, da’ şef e doar unu’. Eu, bă! Să nu uiţi nicio clipă asta!

— Nu uit! Am să fac ce-mi cereţi... Numai să nu se ştie...

— Credeam că m-ai înţeles...

— V-am înţeles. Am să fiu omul dumneavoastră din umbră.

— Bravo, Pavele, bravo! Îmi placi! Şi, ca o dovadă, ia de la mine două miişoare...

Suma reprezenta leafa pe două luni a lui Pavel. Trădătorul îşi simţi dintr-odată obrajii aprinşi de flacăra lăcomiei şi mulţumi slugarnic. Ilarion îl privi zâmbind şi luă coala pe care Darian scrisese angajamentul. O citi atent.

— Pune data, Crişane, 19 septembrie 193... Să nu uiţi data asta niciodată! Eşti legat de mine, aşa cum este un

copil de mamă-sa…

Toate acestea îi trecuseră prin minte lui Pavel într-o fracţiune de secundă. Pentru câteva, clipe, îşi simţi braţele aproape paralizate. Amintirea lui Zvecu plana ameninţătoare, ca un nor gata să strivească cu grindină roadele dale în pârg. Se trezi repede din acest adevărat coşmar şi lăsă potirul de cristal pe masă. „Cel puţin ăştia nu bat la iniţiere”, îşi zise, nu fără o urmă de zâmbet, gândindu-se la ochii cu care ar fi fost privit de către Consiliul asociaţiei secrete, dacă aceştia l-ar fi dibuit că era simpatizant comunist şi informator al Siguranţei.

Când Pavel auzise prima dată de existenţa unei asociaţii secrete în oraşul lor, crezuse că totul era o glumă. Râsese când Fabian, unul dintre prietenii săi, om cu relaţii în rândul feciorilor de bani gata, îi povestise intenţia de a intra în rândul iniţiaţilor.

— Fugi de-aici! îi spuse neîncrezător Darian.

— Fug eu, da’ să ştii că…

Atunci se cuibărise şi mai mult în el dorinţa de parvenire, de a se integra, prin membrii asociaţiei, protipendadei oraşului. Totul începuse cu un an înainte de a avea loc ceremonia de iniţiere şi în primele zile ce au urmat discuţiei, încercările sale de a da de un fir suferiră eşec după eşec. Întrebase în stânga şi în dreapta, discret. Nu i se răspunse decât prin ridicări din umeri. Îndrăznise şi pusese aceeaşi întrebare legăturii sale superioare din organizaţia de tineret. Era consemnul ca, pentru orice probleme, să se adreseze deschis organizaţiei. După un timp, a primit răspunsul, dar nu cel pe care-l aştepta. I se transmisese că societăţile secrete, cu caracter închis, ocult, îşi recrutează membrii cu predilecţie din rândul claselor exploatatoare; au ca scop consolidarea poziţiilor sociale ale celor avuţi şi zădărnicirea luptei proletariatului.

Pentru Darian, răspunsul n-avea valoare. „Fără bani, nu poţi face nimic”, îşi zicea el adesea, căutând la cei înstăriţi. Oricum, cele aflate de la activistul organizaţiei de tineret îi

confirmau, într-un fel, presupunerile.

Dar căutarea aceasta mai era determinată de firea lui scormonitoare. Voia., ardea de dorinţa de a descifra orice secret. Trăsătura aceasta de caracter avea să-l ducă sub acoperământul asociaţiei secrete. În scurt timp, îşi schimbă direcţia de căutare. Făcând tot felul de legături între lucrurile deja cunoscute, ajunse la concluzia că, dacă într-adevăr există o asociaţie ocultă, şeful acesteia nu poate fi altul decât baronul Niseanu. Acesta era totul în oraş; în faţa lui se deschideau orice uşi. Până şi prefectul îl vizita acasă ori de câte ori avea vreo problemă de rezolvat. El conducea din umbră fiecare mişcare, începând cu cea a Clubului industriaşilor şi sfârşind cu numirea ultimului gardian sau paznic. Nimeni nu-i refuza nimic, toţi se temeau de el. O simplă încruntare a baronului era echivalentă cu o demitere irevocabilă. Castelul său era un fel de centru unde se întâlneau fruntaşii principalelor grupări politice, şefii cultelor religioase de toate nuanţele, preşedinţii asociaţiilor profesionale, ai numeroaselor comitete şi comiţii. Aici era un nesfârşit du-te-vino de bărbaţi şi cucoane de diferite vârste, ce se prezentau valetului, aşteptând să fie primiţi de conducătorul de necontestat al oraşului, mare proprietar de pământuri, stăpânul a trei fabrici de ulei, două de zahăr, acţionar al mai multor întreprinderi cu capital străin, membru al Camerei senatoriale, furnizor al Curţii regale şi prieten de vânătoare al prinţului Nicolae, ca şi al fostului rege Carol al II-lea, în a cărui revenire pe tron spera foarte mult, mai ales pentru a-şi redobândi împrumuturile pe care i le avansase atunci când tânărul succesor la tron se afla prin străinătate. Darian s-a mirat chiar că n-a observat toate acestea până atunci, că n-a acordat importanţă cercului de relaţii în centrul căruia se situa baronul.

Socoti că singura pătrundere posibilă în acel cerc de oameni ar fi fost pentru el scara de serviciu. Chiar dacă nu era la fel de decorată ca intrarea principală, tot ducea în

interior, unde voia să-şi asigure un loc.

Concepu fel de fel de planuri, dar niciunul nu i se păru reuşit. În cele din urmă, se opri asupra soţiei baronului. Dar femeia, mai tânără cu peste douăzeci de ani decât Niseanu, foarte frumoasă şi permiţându-şi orice extravaganţă, părea inabordabilă. Darian, însă, nu era omul care să cedeze prea uşor. Ca orice vânător, el intuia căile de apropiere, mai ales pe cele ascunse curiozităţii publice. Zile în şir, îi studie obiceiurile, relaţiile, gusturile, încercând să ghicească cu ce anume ar putea să reţină atenţia acestei răsfăţate, copleşită de tot ceea ce îţi putea oferi banul. Mai avusese el unele aventuri, dar experienţa nu-i era de folos în acest caz, pentru că niciuna dintre cele cu care se zvârcolise între două cearşafuri nu îi ridicase atâtea probleme ca doamna baroană Edith Niseanu.

Nopţi în şir o visa cu silueta ei prelungă, de ogar rasat. Dacă nu ar fi avut un scop anume, ai fi putut crede că era îndrăgostit în mod romantic de una dintre frumoasele oraşului. Ce mai, un nefericit fără speranţă! Dar nimic romantic, nimic poetic nu era în zbaterea lui, în zbuciumul ce-l tortura. Doar un calcul rece, o neobişnuită dorinţă de parvenire.

Miza pe elementele care îl avantajau într-un anume fel. Pe înfăţişarea sa chipeşă şi apoi pe surpriza şi neliniştea pe care dorea să le stârnească în sufletul, copleşit de plăceri, al Edithei. Fiindcă descoperise că în viaţa acestei femei existau mai mulţi bărbaţi cu care eu se întâlnea destul de des, ostoindu-şi patimile pe care bătrânul baron nu mai era în stare să le domine. Surpriza, aşa cum o calculase el, nu putea consta decât în ceea ce-i lipsea şi lui: în poezie şi romantism. Şi ce putea fi mai surprinzător, mai plăcut pentru o femeie căreia nu i se refuza niciodată nimic, decât să primească un buchețel de violete, în plină iarnă, ca un omagiu adus frumuseţii, din partea unui necunoscut care nu-i cerea nimic în schimb? Asta pentru început. Primul bucheţel Pavel i l-a dăruit cu inima

încărcată nu de emoţia îndrăgostitului, ci de încrâncenarea că de acest gest va depinde viitorul pas, de acceptarea sau refuzul femeii atârnând toate planurile pe care şi le făurise. O mituise pe croitoreasa la salonul căreia baroana îşi cosea câte o rochie (fiindcă, în mod obişnuit, le comanda la Paris sau Bucureşti) şi, în vreme ce Edith se afla în cabina de probă, lăsă micul bucheţel de fiori lângă mănuşile ei.

Femeia l-a descoperit uşor amuzată, şi, obişnuită cu atenţiile şi avansurile, l-a luat. Gândea că era gestul vreunui curtezan. Nu îndrăznise, însă, să întrebe pe nici unui dintre ei, de teamă să nu se trădeze. Deşi îi stârnise o oarecare curiozitate, Edith uită destul de repede povestea cu bucheţelul de violete. Dar nu pentru multă vreme; curând primi altul. Era la teatru. După ce intră în loja rezervată baronului, plasatoarea veni să-i aducă programul. O dată cu acesta îi înmână şi un bucheţel de flori. Aceleaşi violete. Se simţi obligată să-i dea femeii un bacşiş. O întrebă pe plasatoare, dar nu reuşi să afle prea multe. „Un tânăr chipeş”, i se răspunse, şi imaginaţia baroanei începu să lucreze aprins, stârnită de gestul, oarecum gratuit, al necunoscutului. De data aceasta îi stărui mai mult în memorie povestea cu bucheţelele de violete, dar vâltoarea în care trăia o supuse la alte emoţii mult mai tari.

Gluma începuse să se îngroaşe. Bucheţelul de violete o urmărea peste tot. Nerăbdătoare, oarecum contrariată de tot acest joc, abia aştepta să-l cunoască pe insistentul curtezan. În câteva rânduri aduse vorba, meşteşugit, cum ştiu să o facă numai femeile, dar niciunul dintre cei pe care îi cunoştea nu părea să aibă habar. Aşa trecuse iarna. O dată cu începutul zilelor calde, baroana primi în locul violetelor, crenguţe de liliac alb, apoi lalele. Într-un târziu, un comisionar al celei mai mari florării din oraş îi aduse o orhidee. Floarea era însoţită de un bileţel, în care i se propunea o întâlnire într-unul din parcurile mai retrase de

pe malul Begăi. Acceptă întâlnirea, plină de nerăbdare. Chiar în seara aceea, Edith Niseanu, baroana, soţia stăpânului necontestat al oraşului, deveni amanta lui Pavel. Femeia i se dărui cu frenezie, dornică să trăiască sub dominaţia acestui tânăr care, aşa cum credea ea, nu râvnea decât dragostea ei.

Pavel părea să nu fie interesat de nimic altceva decât de dragostea ei. Iar Edith nu putea rămâne rece faţă de o astfel de pasiune, pe care n-o mai simţise la niciunul dintre bărbaţii cu care avusese de-a face. Pentru a-şi satisface cât mai în secret poftele, femeia, încă de l-a cea de-a doua întâlnire, îi propuse să-i cumpere o garsonieră pe numele lui. Acolo se vedeau pe ascuns şi, după fiecare întâlnire, Edith îi lăsa câteva mii de lei în portmoneul de piele de căprioară, pe care tot ea i-l făcuse cadou.

Pentru Pavel Darian nu era, însă, de ajuns. Se temea că, într-o zi, când un nou capriciu va răsări sub fruntea plină de cârlionți, va deveni un fost amant lipsit de orice interes, aşa cum se petrecuseră lucrurile şi cu alţi bărbaţi. De aceea, strânsese bani şi, într-o bună zi, spre surprinderea baronesei, îi înapoie. Nu se aşteptase la acel gest şi Pavel îi explică pe un ton timid că nu bani aştepta de la ea; singura lui dorinţă era aceea de a putea să-i fie mereu în preajmă.

— Să faci din mine ce a făcut Pvgmalion din păpuşa lui; înţelegi, Edith? o întreba deseori.

— Ştii că e interesant... Am să încerc. Până acum credeam că banii sânt ţinta ta. În fond, ai mult mai multe calităţi decât alţii care ocupă anumite poziţii... îi spusese ea..

De fapt, aşa se petrecuseră lucrurile şi cu ea, fiica unui telal din mahalalele budapestane, care ieşise la liman abia după ce taică-său izbutise să-şi cucerească o poziţie socială, furând, înşelând, minţind. Când câştigurile îi sporiră, se stabilise în România, dornic să i se piardă urma.

Edith îl moştenise, dar la ea foamea de bani, care-l

rosese pe bătrân o viaţă întreagă, se transformase într-o acută nevoie de dragoste, într-o dogoritoare sete de bărbaţi. Spre deosebire de mulţi alţii care trecuseră prin viaţa ei, Pavel reuşise mult mai rapid să-i satisfacă simţurile, să-i potolească setea, şi, în cele din urmă, să o domine într-atât, încât femeia nu mai putea trăi fără el. De aceea se şi hotărî să-l ajute să urce pe scara socială. Devenindu-i egal, intuia ea, l-ar fi putut avea mai aproape, mereu în preajmă. Pavel ardea de nerăbdare să afle ceva despre intenţiile amantei sale, deşi se străduia să nu-şi arate curiozitatea. Intuise însă că femeia nu dorea să reia discuţia pe această temă. Zâmbea, încercând să pară cât mai îndrăgostit, să o subjuge. Şi reuşise pe deplin, de vreme ce Edith îi alungase pe ceilalţi amanţi, toate clipele libere consumându-le în garsoniera chipeşului tânăr.

Deşi efectul cererii lui Pavel nu se arătase atât de repede, precum ar fi dorit, se dovedi a fi mult mai substanţial decât sperase el vreodată. Într-o bună zi, îl chemă patronul. Darian remarcase o schimbare în atitudinea acestuia faţă de el. Dispăruseră aerul acela superior, de stăpân, zâmbetul strivitor, ce-i lăţea faţa. Îl trata acum, într-un mod mai apropiat, cu o politeţe cam forţată însă, fără a renunţa la aerul de om bine plasat. Pavel intui situaţia din modul cum discuta patronul, şi se aşteptă la o anumită încercare a acestuia de a afla cum de reuşise acest tânăr să aibă protectori pe care el nici măcar nu-i bănuise. Fusese poftit să ia loc, după care stăpânul porunci fetei cafele şi ţigări. Din una în alta, i-a vorbit despre frumoasele posibilităţi ce i se deschideau lui, tânăr inteligent şi perspicace. De, cu asemenea prieteni, ascensiunea e sigură. Îl lăsă să înţeleagă, aşa cel puţin i se păru lui Darian, că n-ar trebui să-i uite pe cei care, într-o vreme grea pentru el, îl ajutaserăm După tirada aceasta îndelung pregătită, pe care o debitase cu aerul cel mai suav posibil, ca şi când ar fi vorbit despre altcineva şi nu despre el, îi înmână lui Pavel un carton cu marginile

aurite. Era o invitaţie la o serată ce urma să aibă loc la Clubul industriaşilor. Darian o luă, o citi fericit că-şi vede numele scris pe cartonul acela lucios şi în minte îi apăru imaginea Edithei. Simţi un fior cu gândul la trupul femeii atât de dornic de dragoste, atât de avid în a oferi şi primi plăcerile, şi îşi zise că de-acum steaua lui răsărise. Totul depindea de modul cum va şti să o facă să se înalţe cât mai sus.

Şansa vine către noi în mii de feluri, împrumutând mii de forme, strălucind sau nu, dezvăluindu-ni-se sau trecând ermetizată pe lângă noi, oferindu-ni-se sau, dimpotrivă, ocolindu-ne. Pentru Pavel, şansa avea un nume şi toate îi erau favorabile. La serata de la Clubul industriaşilor, deşi nu avea nici măcar o acţiune, darămite să fie proprietarul vreunei făbricuțe sau al vreunui depozit de mărfuri ori magazin mai acătări, lucru menit să justifice existenţa sa aici, fusese remarcat de cei prezenţi, dar mai ales de către proprietarul morii „La trei nule” şi al mai multor magazine de desfacere a produselor făinoase şi de panificaţie.

Bărbatul acesta înalt şi slab ca un gâscan, cum de altfel îi şi ziceau muncitorii, era renumit pentru eleganţa vestimentară, ca şi pentru lipsa de scrupule cu care îi exploata pe lucrătorii de la morile lui, răspândite prin mai multe sate ale judeţului. Plătea salarii mizere. În relaţiile mondene însă afişa o bunătate exagerată. Înclinai să crezi că tot ce se spune despre el sunt numai scorneli.

În timp ce discuta cu el, Pavel îl privea cu o anume curiozitate, dar şi cu respectul pe care îl nutrea faţă de cei bogaţi, un respect amestecat cu invidie.

— Ai prieteni mari, domnule Darian, nebănuit de mari, bine plasaţi... Mă întreb, cum ai reuşit?! zise proprietarul, îmbiindu-l la un pahar...

— Fiecare lucru la timpul său, răspunse, politicos dar distant, Pavel.

— Bine ai grăit, vorba psalmistului. Am o propunere în acest sens: ce-ai zice dacă ai lucra pentru mine?

— Cum adică?!

— Simplu! Nu ţi-ar strica un post de agent comercial, bine plătit, onorabil. Asta pentru început. Apoi, mai vedem noi...

— O să mă mai gândesc la propunerea dumneavoastră.

— Eşti plin de calităţi, tinere. Îmi placi! Ştiu că-ţi surâde afacerea, dar nu te grăbeşti. Ai sânge rece, lucru foarte necesar în comerţ. Treci mâine pe la mine...

A doua zi, Darian deveni angajatul, sau mai bine-zis protejatul proprietarului morii „La trei nule”. Iar după vreo jumătate de an, harnicul şi „economul” agent comercial strânsese o sumă bunicică, pe care o depuse la bancă.

În modul său de viaţă apăruseră modificări destul de vizibile. Le observaseră atât patronul, cât şi Edith, care îl asalta la fel de tenace, ca la început, cu dragostea.

Oarecum satisfăcut de noua situaţie, Pavel aproape că uitase de scopul pe care-l urmărea de a se strecura în asociaţia secretă. El ştia că numai datorită unor mişcări organizate în culise reuşise să obţină atâtea avantaje; un post de conducere bine plătit, afaceri rentabile, din care putuse să ciugulească o sumă frumuşică, fără ca patronul să bage de seamă, şi relaţii care îi deschideau uşi la care altădată nici măcar nu visase. Toate îi dădeau un sentiment de satisfacţie, de mulţumire. Da, el, umilul funcţionar de odinioară, era acum beneficiarul direct al unor avantaje de necontestat. Darian nu-şi făcea iluzii. Era convins că, fără sprijinul acordat, din umbră, de prietenii nevăzuţi şi puternici de care-i pomenise patronul, n-ar fi avut sorti de izbândă. Dar nu voia să fie doar un protejat, ci un egal al acestora. De aceea continua să strângă bani. În tot acest timp, umbrele protectoare lucrau pentru a-l propulsa şi mai sus. De fapt, nici nu bănuia că tocmai acesta era scopul pentru care într-o altă zi fusese chemat la patronul morilor „La trei nule”.

De cum, pătrunse în anticameră, secretara, o tânără durdulie, îi zâmbi oarecum complice, rugându-l să ia loc şi

să aştepte câteva clipe, apoi intră pe uşa capitonată a cabinetului patronului şi îl anunţă. Darian fu invitat imediat înăuntru.

— Bun venit, prietene ! îl întâmpină patronul înainte ca Pavel să poată spune ceva. Ia loc, te rog, ia loc! Ştiu că te surprinde faptul că te-am chemat şi ai ratat plecarea la Arad, dar trebuie să mai stăm de vorbă... Se opri când secretara pătrunse în cabinet şi aşeză, pe măsuţa din faţa biroului masiv din lemn sculptat, ceşcuţele de cafea şi păhărelele de coniac. Când rămaseră din nou singuri, continuă: Domnule Darian, dă-mi voie să te felicit din toată inima...

— Pentru ce...?

— Sunt convins că nu ştii pentru ce anume te felicit, dar îţi spun că-mi placi! Eşti mare, domnule! Ai stil! Lucrezi cu pasiune, cu tragere de inimă. Te descurci foarte bine cu lucruri cu care mulţi şi-au cam apucat urechile, dar şi furi, domnule, furi de stingi...

— Am... începu Pavel, dar nu avu timp să continue pentru că patronul reluă discuţia pe acelaşi ton.

— Nu te-am chemat să te disculpi. N-am nevoie de nicio explicaţie, îţi arăt numai cum stau lucrurile. Până acum ai deja 140 000 lei în cont la Banca de comerţ. Frumos! Îţi dai seama că aceşti bani mi s-ar fi cuvenit mie, sau, în cel mai rău caz, ar fi trebuit să-i facem juma-juma?

— Eu, ştiţi...

— Ştiu, ai realizat cifra de afaceri şi aceştia erau „în plus”. E un fel de a spune că erau în plus, fiindcă i-ai cam dus pe partenerii dumitale. Să-ţi mai spun şi metodele? N-are rost. Dibaci, dom’le, nimic de zis...!

— Dacă doriţi, eu pot să...

— A, nu! Nu-i nevoie. Totuşi, îţi mulţumesc pentru intenţie. Eu mă credeam pur şi simplu as în materie. Am reuşit să ating culmi nebănuite în a-i manipula pe partenerii de afaceri, dar m-ai întrecut. Pe lângă dumneata sunt junior... Poate am cam îmbătrânit, domnule. Uite ce

zic să facem: să legalizăm situaţia, iar pentru a fi cointeresat şi mai mult, am să-ţi încredinţez serviciul de desfaceri al întreprinderii. Salariul, în noul loc, creşte substanţial şi, pe deasupra, mai ai posibilitatea să câştigi ceva în plus. Îţi ofer 30 de procente din încasările pe care le vei realiza peste cifra de afaceri obişnuită. Ce zici?

— Nu pot decât să vă mulţumesc şi să vă asigur că...

— Nu-i nevoie să mă asiguri. Am făcut-o singur. Am aici, în acest dosar — şi în timp ce vorbea puse palma apăsat pe coperţile albastre ale unei mape destul de voluminoase — toată documentaţia cu care pot deschide o acţiune penală împotriva dumitale. Dar nu, domnule! Nu! Intră în păstrare. Faci altfel decât vrem noi? — pac la parchet! Eşti corect şi păstrezi secretul? — totul se uită...

Darian îl privea cu ochii mari, aproape nevenindu-i să creadă că patronul, atât de mieros, iniţial, în vorbe, trecuse fulgerător la ameninţări, fără ca măcar să clipească.

— Cred că..:

— Nu-i nevoie să demonstrezi acum, las-o pentru mai târziu şi să vedem faptele. E nevoie şi de câteva lecţii de iniţiere. Asculţi şi înveţi. Totul nu este decât pentru urechile tale. Repet, pentru urechi, nu pentru buze. Adică recepţionezi şi taci. Mormânt, nu alta! Să nu crezi că, dacă faci o greşeală, te mai poţi bizui pe sprijinul prietenilor tăi cei mari. În primul rând, ei te vor pedepsi. Iar pedeapsa nu prea are limite. Distrugerea. Dispariţia... Şi astea sunt cele mai uşoare sancţiuni pe care ţi le poţi atrage în caz de încălcare a ordinelor. Deci, prima lecţie: ascultare şi tăcere...

Pe moment, patronul se opri, mai mult ca să poată vedea efectul vorbelor sale asupra lui Darian. Pe chipul tânărului se puteau citi uimire, surpriză, nelinişte. Oricum, era ceea ce bătrânul patron se aştepta să vadă. Privindu-l, proprietarul morilor încerca un sentiment de nemulţumire, pentru că nu-i convenea ca în societatea lor secretă să fie

introdus un parvenit, aflat la începutul drumului. Este drept că dovedise anumite calităţi care îl anunţau ca pe un ins întreprinzător, dar asta nu era de ajuns. Criteriile stabilite de şeful cel mare erau ordine, şi el, ca ofiţer de grad inferior, lupta cu zel pentru îndeplinirea lor, numai astfel putând să atingă ultima treaptă, să ajungă la puterea supremă la care râvnea de când fusese iniţiat. Într-un anume fel se recunoştea în persoana acelui tânăr chipeş şi de aceea îşi alungă resentimentele, gândind că la fel de tenace bătuse şi el, în tinereţe, la uşa norocului. „Poate că şi pentru
Darian ăsta uşa norocului este tot vreun alcov”, îşi zise şi reteză, cu forfecuţa de argint aurit, capătul havanei. Scăpără un chibrit lung, din lemn de santal, afumă capătul ţigării de foi, apoi şi-o aprinse şi se lăsă pe spate, în fotoliu, aruncând rotocoale albăstrui spre tavan.

Pavel îl plivea tăcut, cu atenţie, neştiind ce să facă, dacă să mai stea sau să plece. Îi plăceau gesturile bătrânului din faţa sa. Ele exprimau, cum nu se putea mai bine, ceea ce râvnea el să aibă: putere, bogăţie, o anume detaşare, gusturi rafinate. Privea totul cu mult interes. Înţelesese din discuţie că iniţierea în tainele asociaţiei i-o va face patronul însuşi.

Întâlnirea aceea, atât de importantă pentru Darian, fusese urmată de altele şi iniţierea sa avansase încet dar sigur.

Mai sorbi încă o dată din potir, nelăsând nicio picătură din vinul rubiniu şi dulce ca un elixir. Pe chip i se aşternu un zâmbet de mulţumire, iar ochii începură să-i strălucească şi mai aprins. Ceremonia acceptării se terminase, iar şedinţele la care i se permitea să participe erau cele la care se adunau membrii de acelaşi rang cu el, sau ceva mai mare, până la treapta a şaptea. Despre tot ce trebuia că facă avea să-i comunice la vreme mentorul său, dar acum Darian știa că în spatele întregii maşinaţiuni se

afla baronul, a cărui nevastă îi era statornică şi iubitoare amantă. „Mă lua dracu', altfel. Nu realizam nimic. De-acum totul depinde de mine, dar şi de ea...” gândi atunci când părăsi casa.

„Ce frumoasă e viaţa!” nu se putu abţine să nu exclame şi o luă grăbit spre casă, ştiind că acolo, în garsonieră, îl aştepta Edith.

visuri şi tenebre

Trecuse un deceniu de la acele întâmplări. Pavel Darian se schimbase în mare măsură. Era ceva mai plin la trup, glasul îi devenise tăios şi tot mai sigur, ca al unui bărbat stăpân pe poziţia sa. Căpătase în mişcări o anume insolenţă, specifică celor obişnuiţi să comande, iar pe inelarul stâng îi strălucea un diamant montat în platină. Era, de altfel, singurul lui semn de parvenire. Altfel, era un om închis, căruia nu-i plăcea să-şi afişeze cu ostentaţie averea de care dispunea şi care fusese investită cu multă dibăcie în bijuterii şi bunuri imobiliare, plasate formal pe numele unor interpuşi, sau în acţiuni anonime, la cele mai diverse şi prospere firme din ţară şi străinătate. Prevăzător cum era, făcuse unele depuneri şi la o bancă din Elveţia. Dar adunase nu numai avere, ci şi cunoştinţe, în special din domeniul muncii secrete, căci Ilarion Anca, în ciuda succeselor sociale ale informatorului său, nu-l abandonase. Continua să-l dirijeze cu mână forte; îi cerea cu deosebire să se strecoare în rândurile partidului comunist. Pavel Darian ar fi renunţat demult, dacă ar fi fost după inima lui, să se joace de-a revoluţionarul, dar comisarul şef nu-l slăbea.

Nu reuşise, însă. Fusese primit doar candidat de partid, cu vreo doi ani în urmă. Analizând cu atenţie situaţia, faptul că se ridicau numeroase semne de întrebare cu privire la cinstea şi sinceritatea sa, cei mai mulţi tovarăşi avuseseră îndoieli şi-i respinseseră cererea de primire în partid. Obiecţii serioase fuseseră făcute şi atunci când se hotărâse să fie primit în rândul candidaţilor, dar i se dăduse o şansă să-şi dovedească ataşamentul faţă de lupta revoluţionară, să-şi clarifice concepţiile ideologice, sa caute să se ridice la înălţimea răspunderilor ce se pun în faţa unui membru de partid.

Darian, totuşi, câştigase o oarecare notorietate în sprijinirea acţiunilor întreprinse de „Ajutorul roşu”.

Avea grijă, însă, să-şi camufleze cât mai bine adevăratul chip, să pozeze în om de omenie. Aflând că fiul unuia dintre comuniştii arestaţi fusese eliminat din liceu, ca măsură represivă pentru activitatea tatălui, fără să-i solicite cineva ajutorul, a învârtit astfel lucrurile, încât copilul a fost reprimit în şcoală. Şi pentru că mama acestuia nu avea banii necesari achitării taxelor, tatăl fiind închis, le-a suportat el. Direct, n-a spus nimănui despre despre această „faptă bună”, dar a avut grijă să se afle, să fie cunoscută chiar şi de către cei ce se aflau dincolo de gratii.

Ilarion Anca avea de ce să fie mândru de Pavel. Repurtase câteva succese de pe urma informaţiilor furnizate de el. Fusese propus spre avansare şi decorare. Oricum, deşi nu primise încă onorurile cuvenite, trăgea speranţă că în cele din urmă îi vor fi acordate. Ca să fie cât mai sigur, îl forţa permanent pe Pavel să-i aducă informaţii, mai ales cu privire la noua conducere a organizaţiei judeţene de partid. Pentru a-şi ţine informatorul deasupra oricărei bănuieli, avusese grijă ca, în cei aproape zece ani de când îl folosea, să exploateze astfel datele furnizate de Pavel, încât niciodată să nu se poată face o legătură între arestarea unui comunist,

destrămarea unei acţiuni, descoperirea unei tipografii clandestine sau a unei case conspirative şi omul său. De aceea, se străduise să lucreze într-un anume mod, pe care îl denumise „curat”, astfel că multora dintre „căderile” succesive ale comuniştilor nu îi se putuse da o explicaţie concretă. Tot pentru acoperire, Darian nu mai călcase niciodată pragul poliţiei, nu se întâlnire decât în secret şi numai în locuinţa sa cu Ilarion Anca, nu-i dăduse nimic scris, în afara angajamentului pe care îl semnase în acea zi a anului 193... când fusese reţinut şi recrutat ca informator. Această hârtie îi stârnea oarecari griji lui Pavel. La început mai multe, apoi reuşi să uite de ea, pe măsură ce timpul trecea iar conturile lui bancare creşteau.

Războiul bătea la uşă; Pavel făcea tot felul de presupuneri asupra perspectivelor afacerilor sale cu firmele franţuzeşti. Mai mult decât convins că succesul va fi al nemţilor, îşi transferă depunerile din Franţa în Elveţia. Voia ca tot ce avea să fie pus la adăpost.

Tolănit în patul acoperit cu blană de urs polar, Darian îşi făcea siesta, după ce luase o masă copioasă, în compania unor colegi, obişnuiţii „anonimi” cu care se întâlnea joia. Întinse mâna spre cutia cu ţigarete şi îşi aprinse una. Încercase şi el să fumeze trabuce, precum făcea fostul lui patron, acum paralitic, imobilizat într-un scaun cu rotile, dar nu le suportase. Preluase, însă, obiceiurile şi gesturile acestuia nu numai în ceea ce priveşte ţigările, ci şi în ale vestimentaţiei.

Se uită precipitat la ceas. Comisarul şef Anca era în întârziere. Lăsase deschisă uşa care da spre grădină, pentru că poliţistul venea prin spatele casei, cât mai discret, să nu stârnească bănuiala cuiva.

Aruncă fumul albăstrui, parfumat, spre tavan şi fără să vrea simţi un sentiment de adâncă mulțumire. Avea de toate — bani, acţiuni, bijuterii — cu care putea să-şi satisfacă orice capriciu. Nu mai lucra demult la

întreprinderea de morărit „La trei nule”, ci devenise preşedintele consiliului de administraţie al întreprinderii metalurgice ce aparţinea concernului Niseanu. Pentru un om ca el, comisarul şef, care aspira să devină prefect chiar în toamna aceea, îşi micşorase proporţiile şi însemnătatea. Relaţiile dintre ei se schimbaseră foarte mult în aceşti ani, comisarul trecând de la situaţia de om care poruncea, la aceea de executant.

— Anca, îi spusese o dată Darian, ştii că în mâna mea ai putea fi un nimic... Te pot distruge, uite aşa... şi Darian îşi însoţi vorbele de gestul strivirii, frecându-și unghiile celor două degete mari.

— S-ar putea, Crişane, s-ar putea... îi răspunse pe acelaşi ton, poliţistul. Uiţi, însă, de o anume hârtiuță, care...

— Mă faci să râd! La banii mei mi-aş putea permite să o „cumpăr” de la cine vreau. Sunt unii care chiar s-ar bucura să mi-o facă, hai să-i zicem, cadou...

— Există şi posibilitatea asta, Crişane. Există, nimic de zis, numai că la vremea când tu făceai primii paşi pe drumul aurit pe care ai apucat-o, eu deja eram o deşcă bătrână. Hârtiuţa aceea am pus-o la loc sigur.

— Nu-i nimic sigur, comisare, nu uita asta !...

— Nici eu n-am uitat *niciodată* asta. De aceea, nu te mai gândi, Crişane, că ai putea scăpa de mine. Ai grijă, nu încerca să mă joci... Eu sunt poliţist şi mi-am construit viaţa ca oricare alt om cu această meserie, fără să am încredere în cineva, fără să iubesc ori să urăsc. Nu mă ataci nu te atac! Asta-i!

— Şi crezi că...

— Nu cred nimic! Hai să încheiem discuţia, pentru că am cam depăşit limitele. Un singur pas greşit, Crişane, şi hârtiuţa aceea ajunge în mâna comuniştilor. Ai înţeles ? Şi nu numai hârtia, ci întregul dosar pe care l-am pregătit şi în care sunt cuprinse toate informaţiile primite de la tine până acum. Ce a urmat în urma denunţurilor tale, ştii

foarte bine. „Roşii” ăştia sunt duşmanii tăi şi, bineînţeles, şi ai mei, dar să ştii că eu, totuşi, am mare stimă pentru ei. Încăpăţânaţi, fermi, dar oameni cinstiţi, de mare cuvânt. Gândesc mult, şi ce fac, fac temeinic... Nu cred că le-ar trebui prea mult timp să dea de tine... Nuuu! Şi ştii ce-ar putea urma?

Dorian simţi cum îngheaţă. În minte îi apăru figura aspră a unuia dintre muncitorii ceferişti, care nu manifestase niciodată prea multă încredere în el. Îl suspectase de la început, aproape făţiş. În ciuda străduinţelor pe care le depusese Pavel nu reuşise să-l înmoaie, să-l facă să-şi schimbe atitudinea faţă de el. Era legătura lui superioară, de la care prelua materialele pe care trebuia să le dea mai departe, pe filieră, până la conducere. Şi Darian, datorită posibilităţilor sale, asigura transmiterea lor. Personal, sau prin curierii întreprinderii. De fapt, aceasta era şi modalitatea prin care poliţia reuşea să afle multe lucruri.

Darian îi transmitea datele lui Ilarion şi asigura plecarea materialului la timpul convenabil poliţistului. Comisarul lua legătura cu cei din Siguranţa generală şi curierul era filat. Urmărirea era controlată din verigă în verigă, până se ajungea să se cunoască tot ce interesa. Niciodată, însă, Darian nu fusese implicat direct, niciodată nu se întreprinsese ceva care să poată fi pus în relaţie cu el. Lucrurile erau aşa de bine organizate, încât adevăratul motiv al căderii unor cadre de partid nu putea fi descoperit. Apoi, Siguranţa evita să-i aresteze pe cei din organizaţia judeţeană Timiş, cu toate că, pentru acoperire, şi aici avuseseră loc câteva căderi, dar, bineînţeles, nu de anvergura celorlalte.

Organizaţiile de partid, dată fiind situaţia, luaseră anumite măsuri de securitate, regulile muncii conspirative erau respectate cu mai multă rigoare. În câteva rânduri fusese descoperit la timp filajul poliţiei şi acţiunile iniţiate de copoi contracarate. Totuşi, se înregistraseră importante

căderi. Prejudiciile ar fi fost şi mai mari dacă Darian ar fi avut acces la secrete mai importante. Anumite întrebări cu privire la loialitatea sa începuseră să încolţească. Cele mai multe porneau de la un mecanic de locomotivă, un bărbat tăcut, cu nişte ochi scormonitori, care nu pleca niciodată privirea în faţa cuiva, temut pentru francheţea cu care îşi susţinea opiniile. „Burjuiul tot burjui rămâne!” spunea mecanicul. În prezenţa lui, Darian se simţea ca un copil prins cu minciuna, dar îşi stăpânea destul de bine teama, urzind planuri ucigaşe.

— Vezi, aranjează-l în vreun fel pe Gheorghe Cârjaliu ăsta, comisare, pentru că mă suspectează, îi ceruse la una dintre întâlniri lui Ilarion Anca.

— Nu se poate, Crişane, nu se poate! Dacă dispare mecanicul care te bănuieşte, te-ai dus şi tu pe copcă. Faptul n-ar fi decât o confirmare că tu eşti şarpele veninos. Lasă-l încet. Dacă se întinde la caşcaval, vedem noi... încercase să-l liniştească poliţistul. Dar în sufletul lui Pavel teama creştea cu fiecare nouă întâlnire pe care o avea cu mecanicul.

Darian continua să furnizeze informaţii poliţiei, poate şi dintr-o înclinaţie pentru trădare, problema banilor nemaiinteresându-l.

În cadrul asociaţiei secrete l-a cunoscut şi pe directorul penitenciarului. La penitenciarul din oraş exista o secţie a deţinuţilor comunişti, unde erau reţinuţi membri ai partidului, din diverse zone ale ţării. Printre ei se aflau şi câţiva comunişti, victime ale trădării lui Pavel Darian. Şi, ca în toate închisorile, şi aici aceştia erau supuşi unui regim barbar. Celule umede, hrană insuficientă, bătăi, schingiuiri, lipsa oricărei legături cu cei de-acasă. Exploatând dorinţa de a munci a deţinuţilor politici, Darian îi propuse directorului să instituie o anume regulă: cei care doreau, să poată lucra într-un atelier de confecţionat perii, iar ca recompensă să li se ofere dreptul de a primi un pachet pe lună, a cărui greutate să nu depăşească 5 kg. De

asemenea, să poată scrie o carte poştală familiei. Puneţi-vă în situaţia unor oameni rupţi de lume, aruncaţi într-un infern, cu gratii, ameninţaţi cu lovituri de cravaşă la fiecare pas, şi încercaţi să înţelegeţi ce însemna această „şansă”! Era o posibilitate de a se simţi oameni, deşi munca era istovitoare, de peste 16 ore pe zi, şi primeau în plus doar o bucată de pâine şi un petic de hârtie.

Materia primă era asigurată de către Pavel Darian şi tot el se ocupa de desfacerea produselor realizate în condiţiile descrise. Darian furniza producţia în toată ţara, iar din beneficiu dădea o mică parte şi directorului închisorii, care nu ceruse aprobarea organelor superioare în vederea trecerii la muncă a deţinuţilor comunişti.

Cu timpul, „industria” închisorii se diversifică. Se realizau nu numai perii, ci şi împletituri, obiecte de marochinărie, lucruri pe care se scoteau bani frumoşi. Contabilizând câştigurile, Darian surâdea de fiecare dată mulţumit. Pe el nu-l costa nimic pachetul trimis de familiile înglodate în datorii ale deţinuţilor celor dragi aflaţi în suferinţă. Ca un act de mare omenie, Darian cumpăra cărţile poştale pe care deţinuţii le primeau gratuit. Şi toate acestea în vreme ce amantei, baroneasa Niseanu îi cumpăra bijuterii în valoare de milioane de lei.

Nimic nu părea să-i întunece orizontul vieţii. Numai că, în spatele soarelui, Darian simţea apropiindu-se umbra unui nor. Era, poate, sentimentul de vinovăţie care îl încerca, când şi când, deşi nu se chinuia prea mult cu astfel de gânduri. Ori, poate mai curând, se temea că tot ceea ce acumulase putea să dispară o dată şi o dată, ca spulberat de vânt. Uneori, avea visuri ciudate, coşmaruri, în care i se învolburau imagini felurite, dar a căror realitate era legată de viaţa şi bunăstarea lui. Se întâmpla să se „vadă” între deţinuţii care îl arătau cu degetul, fără să rostească un cuvânt. Privirile aspre ale unor oameni pe care îi cunoscuse îl mustrau pentru trădare. Alteori, i se smulgea părul pentru a fi folosit la perii. Cârjaliu,

comunistul cu ochi de foc, care nu avea pic de încredere în el, îl alerga pe un drum fără scăpare. Ochii sclipitori ai mecanicului îl urmăreau ca nişte faruri de locomotivă, de care nu se putea ascunde. Farurile acestea înaintau din întuneric către el; voia să scape, dar paşii nu-l ascultau, se străduia să dispară, să se ascundă, dar totul era în zadar. Se trezea în mijlocul nopţii lac de transpiraţie, pierdut, sufocat de mirosul de cocs pe care îl simţise, nu o dată, emanând din salopeta mecanicului. Speriat, inima îi zvâcnea în piept ca o aripă de pasăre lovită. Îşi simţea gâtlejul uscat, gura iască, încerca să se liniştească, dar nu reuşea. Prima dată când avusese un astfel de coşmar îşi găsise refugiul în băutură. Singur în casă, golise, până spre dimineaţă, o sticlă de whisky. Dar de cum încerca să închidă ochii, apăreau iarăşi cele două lumini incandescente, care parcă îi ardeau pielea. Şi din nou se apuca să bea, în speranţa că alcoolul îi va aduce alinare. Se plimba năuc prin casă. Ca spre un liman al salvării gândul îi fugea la Edith, la pielea ei albă, pigmentată de pistrui primăvara, dar, de fiecare dată din ceaţă reapăreau şi se îndreptau ameninţător spre el cele două faruri, cele două lumini, care creşteau, urmărindu-l până când un foc distrugător îi topea şi ultima fărâmă viaţă.

Dimineaţa era, de regulă, năuc de alcool, dar şi de nesomn. I se întâmplase să piardă multe nopţi cu femeile, la chefuri sau la jocul de cărţi, dar niciodată nu se simţise atât de obosit, ca în dimineţile care urmau nopţilor de coşmar, niciodată nu-l încercase sentimentul de sfârșeală care îi măcina mădularele. Se hotărî să se ducă la unul din medicii cunoscuţi, dar se răzgândi repede. Ce avea să-i spună? Că nu poate dormi din cauza unor nenorocite de faruri de locomotivă pe care le visează şi care-l urmăresc? Altceva se ascundea dincolo de faruri. Frica. Frica nebună care-i crescuse în suflet, mai ales după ce Ilarion Anca îi spusese că, la o adică, există un dosar pe care l-ar putea da celor pe care îi spiona. Parcă şi auzea în depărtare

glasurile celor mulţi, care strigau să fie pedepsit. În jurul gâtului simţea o arsură puternica, pornită din asprimea palmelor celor care avuseseră atâta de suferit de pe urma trădării lui.

Multă vreme a trăit sub teroarea coșmarelor. De fapt, senzaţia că va trebui să dea cândva socoteală pentru tot ceea ce făcuse se accentuă după arestarea uneia din legăturile sale, un muncitor de la „Depoul Griviţa”, care fusese reţinut după ce preluase câteva pachete cu matriţe tipografice. Darian primise sarcină să confecţioneze matriţele şi tot el să le predea lui Cârjaliu. Acţiunea se încheiase cu descoperirea unei tipografii ilegale a partidului şi bine-înţeles, cu arestarea mai multor activişti urmăriţi de Siguranţă.

— Domnule Darian, nu cumva ne vinzi? îi luase la rost Cârjaliu, când aflase vestea. Pronunţase cuvintele calm, rece, strecurându-și, ca din întâmplare, palmele mari, înnegrite de cărbune, sub reverele elegantului pardesiu al lui Pavel. I se adresase cu „domnule” şi nu cu „tovarăşe”.

Respirând mirosul de fier şi cărbune, care impregna hainele mecanicului, lui Darian îi apărură în faţa ochilor luminile acelea scăpărătoare care-i bântuiau nopţile. Şi în clipa aceea se hotărî să termine într-un fel cu bătrânul de care nu mai scăpa nici în somn.

Cu toate că nu avea dovezi, Cârjaliu era decis să lămurească lucrurile. De altfel, primise şi de la conducerea regionalei de partid sarcina să descopere şi să izoleze elementele trădătoare din organizaţie. Bătrânul mecanic şi-a făcut socoteala că va putea descoperi ceva urmărindu-l din umbră pe Darian. De fiecare dată când avea prilejul, se strecura în apropierea locuinţei lui, observând, încercând să se convingă dacă bănuielile sale au temei. Îi nota pe toţi vizitatorii într-unul din caietele sale de însemnări, într-un timp scurt reuşi să afle destul de multe, însă nu ajunse la concluzia că Darian trădează. Nu cedă. Continuă să

cerceteze cu şi mai multă atenţie.

Zilele treceau şi nu apăreau aspecte noi, dar Cârjaliu nu-şi părăsea postul. Aproape seară de seară îşi relua veghea şi, într-o noapte, târziu, observă în întuneric silueta binecunoscută a comisarului care intra în locuinţa lui Darian. Îl aşteptase mult pe Ilarion Anca până reapăruse. În ciuda faptului că era obosit, că a doua zi trebuia să pornească din nou la drum, nu se dezlipise de copacul lângă care se ascundea. Clipele treceau greu. Nu-şi putea permite să se mişte, căci exista pericolul să facă zgomot şi să fie descoperit. Amorţeala şi frigul nopţii de toamnă i se strecurară în oasele bătrâne. Când îl zări pe comisar trecând chiar prin conul de lumină al becului de pe stradă, un val de mânie îl cuprinse. „Dacă aş fi fost mai prevăzător, dacă nu aş fi aşteptat atât, îl dibuiam mai devreme pe viermele ăsta”, îşi zise mustrându-se aspru. Aşadar, de aici pornea trădarea! gândi, hotărât să-şi stăpânească mânia, dar mai ales impulsul de a intra în casa pe care abia o părăsise comisarul. În mâinile sale aspre, mari, înnegrite de fier şi de cărbune, gâtul alb al lui Darian s-ar fi frânt ca un vrej uscat.

„Nu, oricât de mult l-aş urî, ucigaş tot n-am să devin”, îşi spuse uşor şoptit, ca un îndemn, şi se îndreptă spre casă. Măi avea câteva ore bune până la începerea zilei. De lucru, însă somnul nu se prinse de el. Se perpeli tot timpul în aşternut, care parcă îl ardea. Se gândea la tovarăşii care se aflau în închisoare sau în lagărele de concentrare şi se socotea răspunzător de cele întâmplate.

„Trebuie să informez conducerea”, îşi zise, căutând să se liniştească, iar gândurile, ca şi cele văzute, le consemnă în caietul său pe care îl puse la loc, în ascunzătoarea despre existenţa căreia nu ştia nimeni. Se aflau aici documente care, dacă ar fi fost descoperite de Siguranţă, ar fi dus la căderea întregii organizaţii.

Mergând către depou, recapitulă totul. Întâmplările de peste noapte i se păreau aproape ireale. Dacă nu ar fi

văzut cu ochii lui, mai că nu ar fi crezut. În acelaşi timp, îşi propuse ca, deocamdată, doar să-l izoleze pe Darian. Să-l ţină cât mai departe de secretele organizaţiei pentru a preveni alte nenorociri. „Bine că l-am descoperit măcar acum...”, îşi mai dădea curaj bătrânul.

— Da’ ştiu că eşti cătrănit, nea Cârjaliule! îndrăzni fochistul, văzându-l cât de neguros urca scăriţa locomotivei.

— Sunt, mânzule, şi ce-i cu asta?

Fochistul nu-i mai răspunse. Îşi făcu de lucru cu lopata, aranjând cărbunii. Mai trecu cârpa peste geamul manometrelor, adună cele câteva bucăţi de zgură căzute pe podea şi îşi ocupă locul în partea stângă, aşteptându-l pe bătrân să dea semnalul de plecare din depou. Îl cunoştea şi îi era tare drag omul de la care învăţa meserie şi care, un timp, îi ţinuse şi loc de tată. De la el învăţase şi din secretele luptei revoluţionare.

— A mai fost arestat cineva? nu-l rabdă, totuşi, inima şi întrebă.

— Nu! i-o reteză scurt Cârjaliu.

Ajutorul, însă, nu-l crezu. De ce altceva avea bătrânul să fie supărat !? Nu-l mai sâcâi cu întrebări. Abia târziu, când marfarul pe care-l trăgea locomotiva se apropia de Arad, Cârjaliu îi spuse şoptit, ca şi când ar fi fost pericol să-l audă şi altcineva:

— Cred că l-am descoperit pe trădător...

— Cine-i? mama lui de...

— Toate la timpul lor, mânzule! Toate la timpul lor! Până una-alta, te duci la Furtună şi-i spui că amânăm orice activitate până îi dau eu de veste. Să nu-şi mai facă apariţia şi să ia măsuri pentru schimbarea legăturilor, a caselor de întâlnire şi pentru mutarea arhivei. Atât şi nimic mai mult! Fără întrebări, deocamdată...

În zilele următoare, cu sprijinul unuia dintre dispecerii de la depou, Cârjaliu a fost repartizat să facă şi alte curse, de fiecare dată în alte direcţii, astfel că măsurile de

securitate au fost puse în practică destul de repede, fără ca Darian să afle că activitatea lui fusese descoperită. Totuşi, ceva sesizase. Era ocolit. Încercase să reia legătura cu cei din organizaţie, dar, în afara unor contacte obişnuite, nu mai reuşise nimic. Era prea inteligent, pentru a nu pricepe că pe undeva urzeala ieşise la suprafaţă.

Din nou nopţile-i erau bântuite de coşmaruri, din nou îi apăreau farurile, mirosul acru de fier şi cărbune îl învăluia, înăbuşindu-i respiraţia. De data aceasta îl căută el pe comisar.

— Cred că m-au dibuit...

— Nu se poate...

— Ba uite că se poate. De trei ori am dat pe la ei, dar nimic. Ba că şedinţa se amână, ba că n-au putut veni toţi, ba că nu s-a luat legătura cu cei din conducere... Alte însărcinări nu mi-au mai dat...

— Fugi, dom'le, că-ţi faci griji degeaba...

— Ba eu presimt că e de rău. Numai de Cârjaliu mă tem...

— Bine, lasă că-l pun eu în lucru pe bătrân...

— Să-mi spui de fiecare dată tot ce afli, ca să pot lua măsuri.

— Ţi-am mai spus eu că nu-i bine să te dai mare cu nea Anca. Vezi că tot la mine ai ajuns, boieraşule?! Cam uitaseşi mătăluţă de unde plecaşi şi nu-ţi mai ajungeam la nas! Să nu mai uiţi de băiatu' de-acu', 'nţeles, boierule?

Darian nu-i răspunse, deşi tonul dominant, impertinent, îi aminti de prima lor întâlnire. În faţa ochilor îl văzu pe Zvecu, cu braţele lui musculoase, făcute parcă din curmeie împletite. Ameninţarea surdă o simţea şi acum, mai aprins decât atunci, scurmându-i sufletul ca un sfredel.

Comisarul îl privi batjocoritor, pe buzele groase jucându-i un zâmbet.

— Mai ai ceva? nu se lăsă Darian.

— Nu, nimic. Imediat ce am veşti, te caut...

Ilarion Anca, deşi încerca să nu arate, era totuşi

frământat de cele aflate de la informatorul său. N-ar fi vrut să piardă o asemenea mină de aur. Comisarul şef îşi făcu foarte bine socotelile; nu trebuia decât să-l urmărească pe Darian şi va afla totul fără prea mari eforturi. Alesese în acest scop pe cei mai buni poliţişti. Douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, Darian era supravegheat cu atenţie. După vreo lună de zile de filaj sistematic, a fost semnalat faptul că şi bătrânul Cârjaliu îl supraveghea.

„Se confirmă bănuiala. Ăsta l-a simţit", îşi zise citind rapoartele subordonaţilor săi. Notă într-unul din carnetele secrete rezultatele supravegherii, apoi arse toate rapoartele, astfel încât să nu rămână nicio urmă.

— Ai avut dreptate, Crişane ! i se adresă, cu acelaşi apelativ ca de obicei.

— Crezi că a vorbit cu cineva?

— Nu ştiu, dar aşa cum îi cunosc, comuniştii nu se joacă atunci când este vorba de securitatea lor. Cu toate astea, nu cred să fi vorbit încă. Fii sigur că s-ar fi luat nişte măsuri împotriva ta, dacă...

— Ce ieşire vezi?

— Nu ştiu. Dacă îl arestăm, riscăm să le confirmăm bănuielile. Aşa că...

— Adică vrei să zici că trebuie să mă descurc singur?

— Exact!

— Te-am ajutat mereu şi acum mă laşi...

— Nu m-ai ajutat, ci pur şi simplu ai lucrat pentru noi, pentru că fiecare informaţie ţi-a fost plătită şi încă destul de gras. Pentru fiecare arestare a unui „roşu" ai încasat sume mari. Aşa că acum ţi-a venit rândul să plăteşti şi tu. Descurcă-te!

— Cum?!

— Gândeşte-te şi ai să găseşti şi singur o cale...

Acum, Darian auzea locomotiva chiar şi când nu dormea, iar farurile acelea ce-i măturau liniştea somnului îl urmăreau şi peste zi tot mai neîndurătoare, mai ameninţătoare, gata să-l frigă cu lumina lor. Ar fi dat orice

să scape, dar nu avea cum, nu avea cui să se adreseze, nu avea de la cine să ceară ajutor. Ştia că este laş şi tocmai de aceea gândul că ar trebui să plătească pentru toate câte le făcuse îl înnebunea. Şi, dintr-odată, i-a venit ideea salvatoare.

Din acea clipă, teama se topise, în conştiinţa lui rămânând doar răceala urii. Îşi făcea planuri, urzind combinaţii pe care se grăbi să le pună în practică.

Cârjaliu se convinsese că Darian era un trădător, dar nu prea ştia ce măsuri să ia, cum să rezolve situaţia. Şi, înainte de a se sfătui cu ceilalţi tovarăşi, înainte de a informa conducerea regionalei, voia să mai chibzuiască. Existau două căi: fie să-l demaşte pe cel care le făcea un aşa mare rău, lucru care ar fi iscat reacţii imprevizibile cu consecinţe poate asupra întregii organizaţii, fie să păstreze o tăcere totală, dar să-i pareze individului maşinaţiunile. Toate acestea şi le notase în carneţelul său. Era conştient că cele însemnate ar putea fi, cândva, de folos.

În tot acest timp, nici Darian nu stătea cu mâinile în sân. Îl urmărea în taină pe bătrân, încercând să găsească cel mai potrivit mijloc de a-l răpune. După câteva ezitări, alese cu grijă locul ca şi călea pe care să se poată retrage. Măsură cu pasul, atent, distanţele, calculă unghiurile, studie în amănunt acoperirile, îşi făcu toate socotelile. Aşteptă o noapte fără lună.

Ceasul din turnul primăriei arăta că se apropie miezul nopţii, când Darian se aşeză în colţul ulicioarei pe unde urma să treacă mecanicul. Inima îi bătea cu putere. Îşi apăsă pieptul cu palma înmănuşată. „De s-ar termina mai repede” îşi zise, dornic să scape de aşteptarea plină de tensiune. Îşi umplu plămânii cu aer, apoi expiră profund, încet, metodic, încercând să se liniştească. Scoase pistolul din buzunarul de la spate al pantalonilor, îi slăbi piedica, se rezemă de gardul de nuiele, sub zarzărul ce se ridica de partea cealaltă a gardului şi care-l ascundea destul de

bine.

Clipele treceau greu. Se uită la ceas şi nu-i veni să creadă când constată că se scurseseră abia zece minute de când stătea acolo nemişcat. În împrejurimi se auzeau zgomotele specifice depoului, iar fiecare fluierat al locomotivelor ce manevrau încolo şi încoace i se părea un adevărat semnal de alarmă adresat lui Cârjaliu. Se simţea ca prins în propria-i capcană, înlănţuit, strivit; să scape de teribila ameninţare a ochilor aceia scormonitori ai bătrânului!

Ceasul din turnul primăriei bătu miezul nopţii, dar Cârjaliu nici gând să apară. Îndoiala puse şi mai mult stăpânire pe el. De aceea, când zări, în sfârşit, silueta bătrânului, tresări de parcă i-ar fi văzut stafia. Îl lăsă să se apropie de punctul unde calculase că l-ar putea lovi în plin, fără greş. Verifică din nou dacă piedica armei fusese slăbită şi ridică pistolul la înălţimea ochilor, ţintind spre punctul de jar al ţigării bătrânului. Făcea eforturi pentru a-şi stăpâni tremurul continuu al braţului.

„Mă bâţâi de parcă aş fi o babă”, se dojeni singur, grăbit, prea grăbit chiar să dea drumul glonţului. Îşi prinse încheietura mâinii drepte cu palma stângă şi strânse puternic. Pistolul se mişca mai puţin acum şi, când mecanicul ajunse la mai puţin de douăzeci de paşi, apăsa uşor pe trăgaci. O dată şi încă o dată. Văzând că bătrânul rămăsese încă în picioare şi că nici la al doilea glonţ nu se prăbuşeşte, mai trase şi a treia oară. Atunci auzi horcăitul de moarte al lui Cârjaliu, strigătul sugrumat în gâtlej.

Se apropie de victimă şi privi. Ultima picătură de viaţă se scurgea din bătrânul dar vigurosul trup, Cârjaliu mai avu putere să-şi întoarcă ochii spre ucigaş. Îl recunoscu. Încercă să se ridice, însă plumbii morţii îi luaseră puterile.. Mai găsi, totuşi, o fărâmă de vigoare să întindă braţele şi să-l apuce de revere.

Pavel Darian îşi desfăcu reverele dintre degetele mecanicului, îşi îndreptă trupul scuturat de frisoane şi

fugi. Alergă aiurea pe străzi, urmărit de ochii mari, dilataţi peste măsură, ai muribundului. Într-un târziu îşi încetini pasul. Făcea, totuşi, eforturi să se depărteze cât mai mult de locul crimei, să ajungă acasă. Imaginea bătrânului i se întipărise sub pleoape, după cum horcăitul îi rămăsese în auz. Oricât ar fi încercat să scape de ele, nu reuşea.

Casa şi, mai ales, singurătatea în acest ceas al nopţii îl îngrozeau. Urcă la etajul clădirii unde locuia una dintre fetele din casă. Uşa era încuiată. Ciocăni violent, furios, mai ales când auzi nişte şoapte speriate. Femeia aceea tânără, adusă de la ţară şi pe care o siluise exploatându-i sărăcia, avea deci pe cineva! Nu concepea ca ea să aibă sentimente şi trăiri proprii, necontrolate, ca orice fiinţă umană.

— Lasă că-ţi arăt eu ţie, târfă! ameninţă el şi lovi puternic în uşă cu pumnul. Cobori apoi ca apucat şi se duse în dormitor. Îşi turnă un pahar de whisky şi îl bău cu înghiţituri mari, fără să-i mai simtă gustul. Se trânti, apoi, pe pat şi încercă să adoarmă...

Se trezi abia atunci când bătăile în canatul uşii deveniră tot mai insistente. Afară se luminase de-a binelea.

— Cine-i? întrebă speriat.

— Vă cheamă la telefon. Spune că-i urgent, auzi de dincolo vocea servitoarei.

— Spune că vin...

Dormise îmbrăcat. Arăta boţit şi răvăşit, cu ochii roşii, buhăit de alcoolul pe care îi băuse, turmentat de somnul forţat, artificial. Scoase haina de pe el şi trecu în birou.

— Da, spuse cu glas stins în receptor.

— Salut Crişane, eu sunt, auzi vocea comisarului Ilarion Anca.

— Noroc! Ce-i? întrebă alarmat, deoarece poliţistul nu telefona decât atunci când lucrurile luau o întorsături neobişnuită.

— Ţineam să te felicit. L-ai aranjat frumos, n-am ce zice! Dar, oricum, ai grijă! Să treci pe la boşorog, că altfel te ia

lumea la ochi. M-ai înţeles?

— Nu prea. Despre ce-i vorba?

— Nu face pe prostu’ cu mine, că mă supăr! Ştii că nu poţi să mă duci aşa uşor. Ce dracu’! Ai grijă. Nu-ţi cer să-mi declari nimic. Dar dacă ai făcut-o, fii atent cum joci în continuare... Intră tare în horă, băiete!...

Darian nu mai răspunse. Rămase descumpănit, cu receptorul în mână. Auzi declicul aparatului, semn că se întrerupsese convorbirea. Îl deranjase telefonul lui Ilarion. „Sunt încă la mâna lui” gândi şi abia atunci îşi aminti de pistol. Nu ştia ce făcuse cu el. Răscoli cu înfrigurare prin buzunare, lucrurile din dormitor, controlă scările ce duceau spre încăperea cameristei. Încercă să reconstituie locurile pe unde trecuse, după ce se eliberase din strânsoarea muribundului, dar nu făcu altceva decât să reînvie momentul când Cârjaliu îl apucase de revere.

Pistolul fusese găsit de către ofiţerul de poliţie care se deplasase dis-de-dimineaţă la locul crimei. Informat urgent, Ilarion Anca, cunoscând victima, a făcut imediat legătura cu Darian şi, înainte ca cel ce se ocupa cu ancheta să întreprindă vreo acţiune, luă măsura înlocuirii armei cu o alta, de calibru diferit. Efectuând un control în evidenţele permiselor de portarma, descoperi cu uşurinţă cui aparţinea pistolul. Apoi telefonă lui Darian, avertizându-l să nu se dea de gol.

„Totuşi, pot conta pe Ilarion, îşi zise Darian în vreme ce se bărbierea. Mă are la mână, dar are şi mare nevoie de mine. Trebuie să mă revanşez faţă de el...”

După ce fusese anunţat prin semnalul convenit, Darian luă legătura cu cei din organizaţie. Jucă rolul omului surprins de o asemenea veste, mimând cu destulă convingere durerea pentru pierderea grea.

— E mâna legionarilor, ţinuse să-i asigure pe cei care îl anunţaseră, şi opinia sa avu un anume grad de

credibilitate. Afirmaţia nu fusese întâmplătoare. În ultima vreme fuseseră săvârşite mai multe asasinate de către purtătorii cămăşilor verzi.

Fochistul de pe locomotiva bătrânului nu-i împărtăşea însă opinia. Îşi amintea cele spuse de mecanic referitor la existenţa unui trădător. Ştia că bătrânul nu se juca cu vorbele, că nu făcea afirmaţii gratuite, iar măsurile ce le întreprinsese pentru apărarea organizaţiei, a tovarăşilor cu care lucra sau avea legături, îl duceau la concluzia că moartea mecanicului avea alt autor. Nu cunoştea însă pe cine anume vizase Cârjaliu când îi vorbise despre trădător şi deci nu putea şti cine era vinovat de crimă. Suferise însă la fel demult ca şi soţia şi fiica bătrânului. Şi el pierduse sprijinul celui mai drag om...

Darian reuşise. Prin moartea mecanicului, cel puţin pentru o vreme, bănuielile ce planau asupra sa fuseseră îndepărtate şi se bucura din nou de încrederea celorlalţi. Avusese grijă să o ajute pe văduva lui Cârjaliu, oferindu-i de câteva ori bani. În ce o priveşte pe fata rămasă orfană, îi asigurase o bursă ca să-şi poată continua studiile...

Lui Ilarion îi dărui un ceas aur, marcă elveţiană, o tabacheră şi un stilou din acelaşi metal nobil, precum şi un inel cu piatră preţioasă.

— Vai, da' nu trebuia să te deranjezi, Crişane! Nu trebuia... doar...

— Stai că nu ţi le dau aşa, degeaba, omule! M-ai ajutat şi mai vreau încă ceva de la tine...

— Ştiu, pistolul. Dar, dragul meu, nu se poate! Ăla rămâne la mine... „la dosar". Nu pot să...

— Ce nu poţi, mă, că acum mă înfurii! Nu ţi-am dat destul?

— Dacă mă iei pe tonul ăsta, schimb foaia. Na ţi-am cerut, nimic, nu mi-ai dat nimic. Crezi că mă interesează tinichelele astea? Rahat, domnule! Uită-te la anii ce vin! A început războiul. Vremuri noi bat la uşă. Sunt

anticomunist, se ştie, îi urăsc, deşi mie personal mi-ar face mai puţin rău decât ţi-ar putea face ţie sau unora ca tine, care sunteţi putrezi de bogaţi...

— Ce vorbeşti, dom'le? îmi ţii mie prelegeri comuniste?

— Nu, nu-ţi ţin! Iau în seamă numai faptele. Sunt poliţist doar. Uită-te la ei! De ani de zile îi vânăm ca pe fiare, de ani de zile căutăm să-i stârpim şi nu obţinem decât nişte succese mărunte. Apar mereu alţii, şi din ce în ce mai mulţi. Asta nu-ţi spune nimic? Nu vezi la ruşi? Toţi pronosticau că se vor prăbuşi, că nu vor rezista mult, şi, când colo... E aşa cum îţi zic, ăştia au o carte de jucat. Tu eşti cartea mea. Am avut grijă să nu-ţi fac dosar, să nu apari în evidenţe. Cum se spune, te-am ţinut „curat". Dar nu întâmplător, să-ţi între bine în cap! N-am făcut-o pentru ochii tăi frumoşi, ci fiindcă ştiam eu ce ştiam mai demult. Dacă va veni vremea, tu o să mă ţii pe mine. Te ştiu cât eşti de mârşav, aşa că nu mă pot lăsa descoperit. La o adică, nici nu te-ai uita la mine. De aceea te ţin strâns în chingă, să te am la mână. Până acum cu una, de-aici înainte, cu două. Mari. Curtea marţială e a ta, şi acu', şi când vin comuniştii la putere...

— Dacă vin...

— Dacă. Dar şi dac-or veni, tu ai să fii cartea mea de joc. Asu', bă Crişane! Asu', auzi tu?! Fiindcă imediat ce joci altfel de cum îţi cânt eu, e jale...

— Nu te înţeleg!

— Faci pe prostu' şi nu-mi place. De ce crezi că te-am păstrat „curat"? Ca să fii bun la nevoie. Eşti un „vechi comunist" şi o să ţi se încredinţeze, la vremea potrivită, funcţii bune. De-acolo de unde o să fii, va trebui să ai grijă şi de mine, fiindcă altfel...

Deşi comisarul îşi lăsase vorba neterminată, Darian înţelesese că Ilarion n-ar fi avut niciun fel de reţinere în a-l şantaja.

— Se poate să ai dreptate cu comuniştii... Eu însă nu cred să ajungă cândva la putere...

— Ha! Te credeam mai deştept... Uite, războiul bate la uşă, iar dacă nemţii atacă Rusia, se vor împotmoli ca Napoleon...

— Nu te ştiam şi strateg, Ilarioane! Poate vor să cunoască şi cei de la Marele Stat Major opiniile tale...

— Vezi care este diferenţa dintre noi? Tu eşti în mijlocul lor, dar nu-i înţelegi pe comunişti, pe când eu lupt împotriva lor, dar îi înţeleg. Să şti că, dacă n-aş fi ceea ce sânt poate le-aş fi fost prieten... Chestiile despre care îţi vorbesc eu acum le-am citit într-un studiu de-al lor...

— Şi acum le faci propagandă, ai?

— Să nu exagerăm! Nu fac propagandă nimănui, şi cu atât mai puţin comuniştilor. Mă gândesc la viitor. Mai demult fac asta. Tu eşti garanţia mea că nu le-am făcut viaţa prea grea amărâţilor ăştia de comunişti.

— Te-ai înmuiat, comisare! Nu te ştiam atât de slab de înger.

— Nicio grijă, nu sunt. Am devenit doar ceva mai precaut. M-am maturizat. Asta-i tot. Mai bine fii atent cum te porţi, ca să nu vezi cât sunt de aspru. Nu uita, cele două „suveniruri” pe care le am de la tine sunt puse bine, la păstrare. Şi la o adică...

vremuri noi

Vara anului ’44 adusese destule schimbări nu numai în situaţia frontului, ci şi în viaţa fiecăruia. În ciuda nenumăratelor propuneri ce i se făcuseră, Ilarion Anca refuzase să lucreze la Siguranţa Generală ca şef de divizie, motivându-şi în fel şi chip hotărârea. Cu toate

împotrivirile, luna iulie îl găsise în clădirea cenuşie de pe Bulevardul Pache. La uniformă adăugase o tresă lată, aurie, simbolizând înaintarea în grad. Era mândru de avansare, dar tânjea, totuşi, după viaţa liniştită de la Timişoara, după parcurile pline de verdeaţă şi se întreba cum dracu' puteau oamenii să trăiască în infernul acela de asfalt încins, în îngrămădeala de civili şi militari agitaţi de alarmele aeriene, de viaţa tot mai grea. În ce priveşte munca, era ocupat tot timpul. Trebuia să fie gata în orice moment pentru acţiune, iar insuccesele, destul de dese, îi creeau o stare de depresiune. Era conştient că, deşi depunea eforturi, nu confirma speranţele ce şi le puseseră în el mai marii lui atunci când îl numiseră în noua funcţie. Sigur că aici trebuia să o ia de la capăt, mai ales în organizarea reţelei. Trebuia să-şi formeze noi colaboratori. Nu mai beneficia nici de ajutorul lui Darian, omul cu care pusese la cale toate loviturile ce-l făcuseră vestit.

Darian îi mai furniza încă informaţii, dar exploatarea lor se dovedea, aproape de fiecare dată, tardivă. Scăpase câteva momente operative. Apoi mai intervenise un fapt neprevăzut, dar foarte important. În urma unei descinderi, Pavel fusese arestat la Timişoara. Probele care atestau apartenenţa sa la mişcarea comunistă erau indubitabile. Fusese judecat de urgenţă şi internat în lagărul de la Caransebeş. Evenimentul produsese un adevărat şoc în rândul protipendadei, iar situaţia, comentată în fel şi chip.Potentaţii oraşului îşi făceau tot felul de reproşuri că nu reuşiseră să-l descopere pe „bolşevicul" care se strecurase în rândurile lor.

Ilarion aflase despre arestarea informatorului său cu destulă întârziere. Nu mai putea face nimic. Ar fi însemnat să dea în vileag legăturile care-l uneau de Darian şi cauza reală a căderii atâtor comunişti. Pe de altă parte, eventuala lui scoatere din cauză ar fi stârnit un şir nesfârşit de nedumeriri. Un comunist prins era, de regulă, „abonat" la cele mai groaznice chinuri. Nu se întâmplase

aproape niciodată ca vreun „roşu” să beneficieze de clemenţă sau să i se ia în consideraţie vreo scuză. Dar omul său putea vorbi, putea destăinui anchetatorilor că era agent informator sau, şi mai grav, se putea lăsa recrutat şi de cei din Timişoara. „Trebuie să iau neîntârziat legătura cu el”, îşi zise, hotărât să treacă la fapte.

Ceru dosarul de la poliţia din Timişoara în virtutea drepturilor ce i le conferea funcţia şi studie cu amănunţime totul. Se linişti când văzu că la dosar nu era nicio hârtie compromiţătoare. Din toate documentele reieşea că era vorba de un comunist „autentic”, „de marcă”.

„Să fac ceva pentru Darian, altfel cine ştie ce dracu’ îi mai vine în gând în puşcăria aia puturoasă...” Şi pentru prima oară în viaţa lui de poliţist întârzie cu gândul la mizeria în care erau ţinuţi deţinuţii comunişti în închisori. Nu încerca niciun fel de regret pentru că trimisese atâţia acolo, ci îl îngrijora faptul că, pentru un castron de linte, Darian putea fi recrutat ca informator. Obişnuit cu traiul bun, era o victimă sigură a propriilor slăbiciuni şi atunci tot ceea ce el apărase cu atâta grijă se ducea de râpă.

Deveni şi mai hotărât să intervină. Învârti abil lucrurile şi îl transferă de la Caransebeş, împreună cu un lot de alţi deţinuţi, la Jilava, apoi la Văcăreşti. În cele din urmă, motivând necesitatea adâncirii cercetărilor, îl aduse la arestul Siguranţei. Şi din nou viaţa lui Pavel se schimbă. Mâncarea o primea de la restaurant. Nu-i lipseau nici băutura, nici ţigările. Dormea pe un pat comod şi citea romane din colecţia „Femei celebre”. Faptul stârni oarecari nedumeriri în rândul gardienilor, dar Ilarion avusese grijă să-şi ia măsurile de siguranţă. Zvecu, vechiul său om de încredere, era acum şeful celor care asigurau paza izolatorului, cum se numea porţiunea de arest unde se afla celula „nefericitului” Darian.

În câteva rânduri, comisarul îl scosese din arest şi îl luase cu maşina, ducându-l la el acasă. Aici îi mijlocea

întâlnirile cu Edith, femeia ce-l ridicase şi care îi rămăsese credincioasă, chiar în momentele când alţii se lepădaseră de el. Era chiar bucuroasă de cele întâmplate, pentru că acum omul pe care îl iubea, poate şi dintr-un motiv ce trecea dincolo de posibilitatea de înţelegere obişnuită — acela de a se fi recunoscut în el —, era numai şi numai al ei. Îşi cumpăra plăcerea de a-l vedea, dăruindu-i comisarului Anca, de fiecare dată când venea la Bucureşti, bijuterii, pentru că poliţistul, consecvent obiceiului său de a-şi investi „agoniseala” în lucruri de valoare, nu primea bani.

Cu toate că deplasările în străinătate deveniseră mult mai anevoioase, Edith reuşise sa plece peste graniţă în câteva rânduri. De fiecare dată, femeia, dibace cum era, scosese din ţară bijuterii, valută liber convertibilă, titluri de proprietate, câteva obiecte de artă de valoare, pe care le depusese la o bancă din Elveţia, într-un seif cu cifru. Baronul, soţul ei, avea depuse şi el, la aceeaşi bancă, dar într-un alt seif, mai multe pachete de acţiuni şi alte obiecte de valoare. Femeia plănuia să fugă în străinătate cu Pavel. De asta se temea întrucâtva şi baronul, care nu-şi mai făcea iluzii cu privire la natura relaţiilor soţiei sale cu mai tânărul protejat. Îi surprinsese de mai multe ori în situaţii fără echivoc. Se împăcase, însă, cu situaţia. La rândul său, încerca să-i plătească baroanei, zăbovind în braţele unei adolescente. Nu divorţase din mai multe motive. În primul rând, cei doi fuseseră destul de discreţi şi mai nimic nu transpirase despre legăturile lor, deşi bănuieli se stârniseră. Apoi, baronul avea de gând să-l folosească în scopuri proprii pe Darian. Voia să scape de obligaţiile ce i le impunea funcţia de preşedinte al Asociaţiei industriaşilor, de preşedinte al consiliului de administraţie al firmei „Azox”, de membru al mai multor comitete şi comiţii, care acum îl oboseau peste măsură. În locul său voia să-l plaseze pe Darian, singurul în care avea încredere, în ciuda faptului că ştia totul despre el, mai ales

cât de rapace este. Aprecia însă că tocmai lăcomia lui reprezenta o garanţie că se va ocupa de sporirea averii grupului de industriaşi.

Arestarea lui Pavel şi, mai ales, „descoperirea” faptului că era comunist au stârnit discuţii, întrebări şi reacţii dintre cele mai diverse. Toţi şi-au luat măsuri pentru a nu fi socotiţi de aceeaşi „culoare” politică cu intrusul. A fost exclus din comitetele şi consiliile de administraţie şi, bineînţeles, renegat de toţi cei ce altădată se socoteau prietenii lui. Cei din asociaţia secretă nu s-au grăbit, însă. Nu-i forţa nimeni şi hotărârâ să mai aştepte.

Numai Edith, singură, îi rămăsese credincioasă. Femeile renunţă mai greu la iubirea lor, chiar şi atunci când intervin considerente de ordin politic. De altfel, ea nici nu credea că Pavel poate fi comunist. Cu toate că nu cunoştea dedesubturile apartenenţei sale la organizaţie, intuia, cu mintea-i ascuţită, că adevărul trebuie să fie altul. Apoi, când reuşea să fie iar împreună cu Darian, când îl ştia al ei şi numai al ei, n-o mai interesa nimic.

Vremurile se înverşunau şi, pentru un om lucid, realitatea era cu totul alta decât cea descrisă în comunicatele oficiale. În umbră, nevăzut, ţara se pregătea pentru marile schimbări ale acelei veri de foc. Pentru Ilarion, lucrurile deveneau şi mai clare, cu toate că nu-i făcea nicio plăcere să constate că presupunerile sale se adevereau. Informaţiile de care dispunea îi întăreau convingerea că „ceva se pregătea”, iar acel „ceva”, atât de indefinit, atât de ascuns, era şi mai ameninţător. Pentru prima dată îi părea rău că îmbrăţişase meseria de poliţist. I se părea o prostie imensă, dar era în horă şi trebuia să joace.

— Vacanţa s-a terminai, Crişane! N-am încotro, trebuie să pleci la puşcărie, îi spuse într-o zi lui Pavel Darian.

— Ce te-a apucat?! Ai înnebunit?! Cum să mă duc la puşcărie?!

— Nu m-a apucat nimic. Pur şi simplu sunt prevăzător. Nu vezi că frontul se apropie? Dacă vin ruşii, nu-i lasă ăştia pe comunişti în puşcării. Or, cum ai să justifici tu atunci că, deşi aveai o condamnare de nouăsprezece ani, din care zece de temniţă grea, ai stat la arestul Siguranţei, ai?

— Ce mă interesează pe mine? Nu vreau, înţelegi comisare? Nu vreau să...

— Vrei sau nu vrei, nu mă priveşte! Ceea ce mă interesează pe mine este faptul că trebuie să fii un comunist „curat". Înţelegi? C u r a t...

— Şi dacă spun totul?

— N-ai decât! Tot ţie îţi faci rău. Combină toate câte ţi s-au pus în cârcă cu omuciderea, cu hoţiile pe care le-ai făcut şi care au început să fie date în vileag. Noroc că i-a mai potolit baronul. De, ţine omul la prestigiul tău...

— Puţin îmi pasă de...

— Ba să-ţi pese ! Ce dracu-i cu tine, omule?! De când te-ai îmbogăţit ţi s-a cam tocit mintea. Nu vezi care sunt vremurile? Viitorul îţi surâde! Trebuie să devii comunist până-n măduva oaselor şi o să-ţi fie bine. Ce n-aş da eu să fiu în locul tău!...

Chiar a doua zi, Darian primi „vizita" lui Zvecu. Îl privi nedumerit, dar când îl văzu că îşi leapădă, cu mişcări încete, vestonul pe care şi el mai adăugase o tresă, înţelesese.

— Să nu...

— Taci în mă-ta, scorpie! Vin la ta-tu să-ţi mângâie niţeluş oasele! zise zdrahonul, suflecându-și mânecile cămăşii.

Se apropie cu paşi grei de Pavel, privind ţintă şi, înainte ca acesta să mai spună un cuvânt, îl plesni cu pumnul în plex. Darian se încovoie de durere, dar imediat primi altul. Urmară alte şi alte lovituri, aplicate metodic. Zvecu gâfâia şi lovea fără să depună un efort prea mare, fără să schimbe ritmul. Numai forţa loviturilor era ceva mai mare, astfel că, după o jumătate de oră, Darian era un terci de

carne vie. Nici nu se mai apăra. Se prăbuşise, plin de sânge. Auzise ca prin vis, glasul comisarului:

— Ce dracu', bă, Zvecule, te-ai întrecut cu gluma...

— Lăsaţi, don' comisar, că abia acum o să ştie lumea că a trecut pe la noi...

— Bine, împachetează-l şi trimite-l la pârnaie! Repede! Nu uita, i se adresă lui Darian, că ăsta este doar un supliment mărunt faţă de ceea ce ai putea primi, dacă...

Ziua de 24 august l-a găsit pe Darian la Jilava, împreună cu alţi comunişti. Stătuse alături de cei întemniţaţi în urma trădării sale. Dar adevărul nefiind cunoscut, nimeni nu şi-a pus vreo întrebare. Starea în care fusese adus contribuise la înlăturarea oricăror suspiciuni. După „mângâierile" lui Zvecu, Pavel zăcuse mai bine de două săptămâni. Ceilalţi deţinuţi, obişnuiţi cu astfel de situaţii, îl înconjurară cu simpatie, îl îngrijiră, rupându-şi din raţia lor, şi aşa neîndestulătoare, pentru a-l ajuta să se refacă.

Darian câştigă încrederea comuniştilor, înţelegând abia acum ceea ce îi spusese comisarul. Şi reuşi să se integreze în rândul colectivului din închisoare, mulţi socotindu-l un tovarăş de nădejde, un om pe care se putea conta. Dealtfel, nici nu aveau vreun motiv de suspiciune. Ilarion lucrase magistral.

Vestea arestării Mareşalului şi a întoarcerii armelor împotriva hitleriştilor pătrunse şi în închisoare. Evenimentul fusese aşteptat de mulţi dintre cei întemniţaţi. Comuniştii de aici, la curent cu pregătirea şi desfăşurarea Insurecţiei, erau dornici să ia parte la eliberarea întregului teritoriu românesc de sub cizma nazistă.

Adunaţi în curtea interioară a Fortului 13 Jilava, chiar în apropierea potecii ce ducea spre locul unde fuseseră executaţi cei condamnaţi la moarte, deţinuţii comunişti comentau noutăţile aflate prin „poşta închisorii". Gardienii deschiseseră celulele încă de dimineaţă şi îi lăsaseră liberi

în curte, fără să mai utilizeze obişnuitele înjurături şi lovituri cu vâna de bou. Derutaţi, nu ştiau ce se va întâmpla şi, mai ales, care va fi soarta lor.

Gardienii îi priveau de-acum cu alţi ochi pe comunişti. Când şi când, îşi mutau privirile de la arestaţi, încercând să distingă, în zgomotul de luptă ce ajungea până aici dinspre Capitală, ce se întâmplă. Îi înspăimântau îndeosebi bubuiturile înfundate ale tunurilor de 77 mm şi răpăitul mitralierelor care dovedeau că în Capitală se desfăşoară lupte intense. Apoi, dintr-odată, cerul se sparse în mii de explozii şi urlete sinistre loviră urechile. Câteva Stukas-uri lansau bombe. Zarea ardea şi fumul exploziilor, al sutelor de incendii, ca şi praful stârnit de dărâmături se ridicau în trombe spre înălţimi.

— Alarmă! strigă speriat unul dintre gardienii aflaţi în foişor, arătând silueta unui avion ce se dezlipise parcă din cer, îndreptându-se spre Jilava.

O bună parte din deţinuţi se adăpostiră sub zidurile groase de cărămidă ale fortului, dar cei mai mulţi, nemişcaţi, priveau spre avionul care se apropia. Pe aripi şi pe fuzelaj se puteau vedea acum, distinct, cercurile concentrice ale tricolorului.

— E de-al nostru! strigă unul dintre deţinuţi.

— Tovarăşi, să ieşim! A sosit vremea răfuielii cu nemţii! La
arme!...

De undeva, din mulţime, o voce puternică intonă „Porniţi înainte, tovarăşi!” şi, ca la o comandă, toţi deţinuţii comunişti începură să cânte. Se încolonară din mers, îndreptându-se spre porţile mari, zăvorâte. Cântecul altădată şoptit, se înălţa acum liber, puternic, neînfricat, făcând şi mai solemnă clipa aceasta, când cei osândiţi, şi umiliţi deveneau alţi oameni, arătându-se în întreaga lor măreţie.

Detaşamentul de comunişti, mărşăluind umăr la umăr, degaja o forţă care-i făcu pe gardienii din foişor să-şi

piardă capul. Unul dintre ei ridică arma, dar o puse repede la loc, ruşinat poate. Alergă apoi pe scările de lemn ale foişorului şi deschise larg porţile, înainte ca detaşamentul să fi ajuns în apropierea lor. Rămase câteva clipe ca împietrit, incapabil să realizeze ceea ce făcuse şi, speriat, o rupse la fugă spre clădirea direcţiei.

Pe urmele sale, ca un uriaş tăvălug, stârnind praful gălbui al drumeagului nepietruit, coloana comuniştilor urma acelaşi traseu. Gardianul continua să fugă ţinându-şi şapca de culoare cărămizie în mână. Urcă scările care duceau spre cabinetul directorului.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat? îl întrebă acesta îngrijorat când îi văzu chipul congestionat.

— Au ieşit, dom'le director... au ieşit!

— Cine?

— Cum cine? Comuniştii... Vin spre direcţie...

— Nu-i nimic! Cheamă-l pe şeful intendenţei. Avem ordin de la guvern să le dăm drumul... Hai, vino trap cu omul...

Gardianul o zbughi spre capătul culoarului. Directorul ieşi şi el în aleea principală, unde se găsea coloana deţinuţilor. Făcu vreo doi paşi până în faţa scărilor şi se opri. De data asta înţelese teama gardianului. Cu toate că niciunul dintre comunişti nu avea o atitudine agresivă, din rândurile aliniate ale detaşamentului se degaja o forţă nebănuită, o putere bărbătească impresionantă. Deţinuţii nu-şi mai luaseră de pe cap tichiile acelea rotunde, urâte, aşa cum hotărâse directorul, în semn de supunere şi respect. Nici cel care acum voia să-i vorbească nu făcuse acest gest. Pe moment, directorul intenţionase să riposteze, dar sesiză că se schimbase ceva în înfăţişarea şi în comportarea acestor bărbaţi care, deşi încă îmbrăcaţi în zeghea aspră şi dungată de puşcăriaş, nu mai puteau fi struniţi cum voia el. Apoi, ieşise din birou fără cascheta înaltă, care de regulă îl făcea să pară mai statuar, şi aşa, cu capul gol, pierduse mult din prestanţă.

— Domnilor...

Se opri, însă, neștiind cum să continue. Spre stupefacţia sa, un uriaş hohot de râs se înălţă din rândurile detaşamentului. Nu putea să înţeleagă ce anume îl provocase, nu putea să priceapă de ce râdeau de el cu atâta poftă, cum de-şi permiteau să manifeste atâta lipsă de respect faţă de directorul închisorii Jilava.

— Vă rog să faceţi linişte! zise puţin iritat. Nu lăsă, însă, să-i răzbată prea mult supărarea în glas. Am primit ordinul guvernului: urmează să fiţi eliberaţi. Cât de curând vi se vor distribui hainele şi veţi putea pleca la casele dumneavoastră. Ordinele de punere în libertate le veţi primi de la...

Liniştea ce cuprinsese detaşamentul de comunişti era atât de profundă, încât zgomotele luptei din Capitală se auzeau distinct. Toţi priviră într-acolo, ştiind că trebuie să se grăbească pentru a pune mâna pe arme.

— Unde pleci, tovarăşe Darian? îl întrebă unul dintre cei care îl îngrijiseră după bălaia administrată de Zvecu.

— Ştiu şi eu? Până la Timişoara e cale lungă, aşa că...

— Uite ce-ţi propun eu: să te prezinţi la regionala noastră şi gata. Când ai să poţi, te duci şi la Timişoara. Aici se va da bătălia cea mai aspră, aici este centrul puterii. Nu uita asta! Dumneata eşti un tovarăş de nădejde... Ei, ce zici? îl mai îndemnă, observându-i ezitarea.

Darian înţelese că era singurul lucru înţelept pe care putea să-l facă. Se prezentă la Comitetul regional de partid şi, cum în acele vremuri nimeni nu avea timp să verifice cu foarte multă atenţie declaraţiile fiecăruia, a fost luat în evidenţă, încredinţându-i-se diferite sarcini impuse de nevoile momentului. Ilarion Anca jubila. Darian îi furniza din nou informaţii, numai că acum nu-i prea erau de folos. Comisarul nu putea întreprinde nimic împotriva comuniştilor, dar nici nu avea de gând să pună armele în cui.

Trecuseră vreo doi ani de la acele întâmplări şi Darian se stabilise definitiv în Bucureşti. Îşi lichidase averea din Timişoara, investise banii obţinuţi din vânzarea bunurilor în bijuterii şi obiecte de artă. Deşi se străduia să pară un comunist autentic, cum îl sfătuise Ilarion Anca, umblând modest îmbrăcat, fără cravată, cu o şapcă ponosită, vestimentaţie ce se potrivea rolului pe care şi-l asumase, nu renunţase la vechile plăceri. Îi spunea lui Edith, care, de câte ori se întâlnea cu el râdea cu lacrimi de hăinuţele lui muncitoreşti, că trebuie să aştepte până trece viforul şi se vor mai îmblânzi vremurile. Nu-i prea surâdea situaţia, dar, oricum, se afla într-o postură mult mai bună decât aceea în care se aflau Ilarion şi baronul Niseanu.

De comisar îi era mai teamă ca niciodată. Un singur cuvânt de-al lui şi actele trădării puteau fi date la iveală. Îi simţea permanent prezenţa ca umbra de care nu te poţi despărţi. Voia să scape de el, să-l ştie departe, dar Anca avea grijă să-l cheme la întâlniri, să-i ceară informaţii, să-l întrebe câte şi mai câte.

— Ce mai pun la cale „roşiii” tăi? îl întrebă la una din întâlniri.

— Urmează schimbări mari. Vor să punem mâna pe putere.

Darian folosea pluralul, nu pentru că ar fi simţit ceva din febra luptei revoluţionare, ci din obişnuinţa trădătorului. Pentru el, implicarea în evenimentele ce se desfăşurau era cea mai bună ascunzătoare.

— Asta o ştiu şi eu, Crişane. Altceva aştept de la tine. Au venit câţiva tineri, foşti muncitori, să se facă poliţişti. Deşi n-au spus, eu am înţeles că sunt comunişti şi că vor să ne ia locul. Despre ăştia zi-mi ceva, ce intenţionează ?

— Au sarcina să devină foarte buni poliţişti. Apoi, trebuie să-i identifice pe cei ce desfăşoară acţiuni împotriva comuniştilor...

— Deci mă paşte...

— Tu ai zis-o, comisare...

— Las’ că nu pun ei laba pe tăticu. Nu-ţi face iluzii... Dar să ştii că dacă eu cad, au pus lăbuţa şi pe tine. N-o să plângă numa’ mama, o să plângă şi mă-ta. Până atunci, însă, mai va! Ţine minte, bobocule. Eu o s-o cam şterg... Comuniştii vin la putere şi pe mine mă paşte ştreangul, în cel mai bun caz plutonul de execuţie. Dacă cineva vine şi se interesează de domnul Crişan, să ştii că vine din partea mea şi să faci ce-ţi zice, chiar dacă...

— Crezi că ar mai avea sens să...

— Să nu te amăgeşti cu gândul că ai scăpat de mine. Nuu, băiatule, nuu! Şi chiar de-or pune ăştia mâna pe putere, lupta împotriva lor tot va continua, aşa că nu uita... O să-i hărţuim de o să le meargă fulgii. N-o să aibă linişte nici în mormânt. Aşa că, să asculţi orbeşte, altfel ştreangul ăla de l-ai aruncat tu şi cu mine în jurul atâtor grumazuri ţi se va opri şi ţie pe gât. M-ai înţeles?

Darian înclină capul. Înţelesese foarte bine. Ascultându-l pe comisar, îşi reamintea de o discuţie pe care o purtase cu baronul, în casa acestuia de pe Bulevardul Carol. Vizita fusese aranjată cu tot dichisul, ca atunci când ai ca musafir un oaspete de seamă. După obişnuita trataţie cu whisky şi trabuce, bătrânul a început să-i vorbească despre viitor.

— Ca ofiţer de rang superior prezinţi multă încredere. Aşa că am să discut totul deschis. Nu are rost să ne ascundem după deget. Îţi vorbesc ca şef al asociaţiei secrete din Timişoara şi mă adresez unuia dintre membrii cei mai de vază, cu perspective şi cu mare influenţă politică în prezent. Ştii că sediul nostru din strada Câmpineanu a fost închis şi că pe listele poliţiei au fost trecuţi mulţi dintre noi. M-am hotărât să fug. Am aranjat totul. Edith nu prea vrea. Te iubeşte şi doreşte să rămână cu tine, dar am convins-o să mă asculte. Mata rămâi aici. Îţi trec conducerea asociaţiei. Uite lista membrilor noştri, precum şi numele şi adresele contactelor din ţară. Să ai grijă de toate. Îţi vor folosi şi ţie, şi celor de dincolo. Ia-ţi măsuri, deci, să nu fii descoperit, pregăteşte-te să-ţi

stăpâneşti şi să-ţi conduci oamenii. La nevoie fii aspru, pedepseşte-i fără milă. Eşti mult prea inteligent ca să fie nevoie să-ţi spun mai multe. Mi-ai demonstrat-o după modul în care ai reuşit să te caţeri. Ai atacat unde nu gândea nimeni, prin surprindere, şi dintr-o leoaică cum era Edith, ai făcut o pisicuţă blândă, care ţi se gudură la picioare...

— Cred că...

— ...Nu-i nevoie să explici nimic. Ai minţi şi între noi n-are rost. Apropo, legătura cu filiera din străinătate o ţii prin mine. Am să-ţi dau de veste într-un fel. Semnalul de recunoaştere este „Marele Orient îţi transmite binecuvântarea lui Lotus 53”. Repetă-l de câteva ori, ca să-l poţi reţine.

Darian pronunţă cuvintele rar, răspicat, întipărindu-şi-le în memorie. Baronul îi urmărea gesturile, înclinând din cap în semn de aprobare după fiecare cuvânt. Au mai ciocnit o cupă de şampanie şi-apoi bătrânul s-a retras. Pavel a dat să plece, dar în încăpere a intrat Edith.

— Rămâi, te rog! Este ultima noastră noapte. Mâine plec şi nu vreau să ne despărţim aşa...

Căpitanul Walter Huant ieşi pe poarta de fier forjat a casei de lângă Parcul Ioanid, unde era sediul Comisiei aliate de armistiţiu. În apropiere se opri, scoase tacticos o ţigară subţire de foi, o aşeză între dinţi şi o aprinse la flacăra brichetei sale de aur. Pentru a feri flacăra albăstruie de vânt, se întoarse cu spatele spre direcţia din care bătea şi aruncă o privire în susul străzii. Trase câteva fumuri, scrutând la fel de atent împrejurimile; când se convinse că nu avea nicio „coada”, porni agale.

Un om cu mai mult spirit de observaţie ar fi sesizat că individul acela înalt, tânăr, cu alură sportivă, stângaci în mişcări, părea parcă neobişnuit cu astfel de manevre. Explicabil. De cum terminase şcoala de ofiţeri de marină, fusese recrutat în serviciul de informaţii al lui U.S. Navy şi

îndeplinise funcţia de ofiţer cu informaţiile la unul din comandamentele detaşate în Anglia. Trecuse apoi la O.S.S.[1] şi participase la acţiunile din Africa de Nord şi Italia, îndeplinind cu brio toate misiunile încredinţate. De aceea şi avansase atât de rapid în grad. La cei douăzeci şi nouă de ani ai săi, era deja căpitan-locotenent, grad pentru care, în mod normal, i-ar fi trebuit cel puţin cincisprezece ani de serviciu ca ofiţer de punte.

Sfârşitul războiului îl găsise în Anglia, unde la recomandarea lui Donovan i se încredinţase sarcina să pună bazele unei reţele în România. Comisia aliată de armistiţiu reprezenta o acoperire ideală. Îi asigura un statut legal cât şi posibilitatea de mişcare, de contactare a celor pretabili a fi atraşi ca agenţi de spionaj. Dar pentru ca Walter să fie trimis în România, mai fusese luat în calcul şi un alt considerent: cunoştea limba română. Copilărise într-o colonie românească din Detroit şi, având înclinaţie spre filologie, o învăţase încă de mic, de la prietenii ce şi-i făcuse acolo. Mai deprinsese, totodată, şi obiceiurile izvorâte mai ales din particularităţile etnice ale românilor, aşa că se apreciase, pe bună dreptate, că era omul nimerit. Primise, în acest scop, ca de altfel toţi agenţii „sălbaticului Donovan", cum era supranumit şeful O.S.S.-ului, fonduri, bijuterii, putând dispune şi de facilităţi în procurarea unor alimente deficitare în ţările secătuite de război. Deosebit de folositoare pentru misiunea primită era o listă, întocmită de centrala din Washington, a persoanelor susceptibile de a fi recrutate. Bonzii spionajului american nu doreau să reactiveze vechile lor surse, din două motive. Pe de o parte, nimeni nu mai putea şti cât de loiali continuau să fie vechii lor simbriaşi, mai ales după ce trecuse peste ei contraspionajul nazist. Pe de altă parte, unii dintre ei, în noile condiţii, puteau să nu mai prezinte interes. Aveau nevoie, deci, de oameni neuzaţi, pe

1 *Office of Strategic Services* — serviciu din care mai târziu s-a dezvoltat C.I.A.

cât posibil cu relaţii în mişcarea comunistă. Lista fusese bine întocmită. Se consultaseră, în acest scop, toate fişele aflate în cartoteca O.S.S.-ului, deşi nici acestea nu erau complete şi la zi. De asemenea, fuseseră ascultaţi toţi cei care, în ultima perioadă, plecaseră din România, inclusiv foştii prizonieri americani eliberaţi după 23 August şi care putuseră afla unele lucruri de la cei cu care veniseră în contact.

Pe o astfel de listă se găsea şi numele lui Pavel Darian. Îl furnizase un fost patron din Timişoara, compromis pentru colaborarea sa cu hitleriştii şi care, dându-şi seama de pericolul ce-l paşte, se retrăsese o dată cu trupele naziste. Capitularea Germaniei îl prinsese în sectorul american. Fusese unul dintre cei interogaţi pentru nevoile operative, de ofiţerii grupului de informaţii al Armatei a II-a americane, comandate de generalul Bedel Smith. Aşa se aflase că Darian, deşi om cu stare, fusese implicat într-un proces intentat comuniştilor pentru activitate ilegală. Analizatorii din serviciul american realizaseră avantajele unei asemenea poziţii.

În ce-l privea pe Walter Huant, el era mai obişnuit cu misiunile de comando, de genul celor desfăşurate pe teatrul de operaţiuni din Africa de Nord sau în Italia, însuşirile dobândite acolo îşi puseseră amprenta pe întreaga lui personalitate. Poate şi de aceea, inspectorul Vasile Tureanu, agent al Serviciului special de informaţii român, îl „mirosise” imediat. Pentru el, poliţist cu experienţă, specializat tocmai în probleme de spionaj, „fentele” tânărului căpitan i se păreau un exerciţiu pentru elevii aflaţi în practică. Trucul cu aprinderea trabucului îl amuzase. „Verifică-te, băiete, verifică-te mult şi bine că tot degeaba”, îşi zise el zâmbind. Să fie individul mai şiret decât pare? Uneori, spionii lasă impresia că sânt nişte naivi sau neajutoraţi şi încearcă diferite tertipuri pentru a adormi vigilenţa contraspionajului.

Vasile Tureanu îl lăsă să se depărteze, se strecură

repede prin Parcul Ioanid şi îi ieşi înainte, oprindu-se în staţia de tramvai. Walter nu acordă importanţă celor care aşteptau în staţie. Îşi văzu în continuare de drum. Poliţistul ştia că va mai face câteva tentative de verificare, apoi, convins că nu are „coadă”, va merge direct la ţintă.
După comportarea lui Walter, tipică pentru un agent fără prea multă imaginaţie, înţelese că urma să aibă loc o nouă contactare. Altfel, s-ar fi deplasat cu maşina Comisiei. Acum nu procedase aşa, să nu bată la ochi. Plăcuţa de înmatriculare a automobilului nu era de natură să asigure o deplasare discretă.

Walter grăbi pasul. Era convins că nu e urmărit. Poliţistul îşi potrivi pasul după el, străduindu-se să nu-l scape din vedere. După câteva ocoluri, Walter intră în holul unui bloc din Piaţa Rosetti. Chemă liftul şi, când cabina micuţă din lemn furniruit se opri, se strecură repede înăuntru, apăsând pe butonul din dreptul cifrei patru.

La etajul respectiv ieşi din lift, străduindu-se să nu facă zgomot, şi mai urcă un etaj pe scări. Apăsă pe una din sonerii fără ezitare. Aşteptă câteva clipe şi sună din nou. Auzi o uşă deschizându-se şi apoi paşi care se apropiau de uşa de la intrare.

— Cine-i? veni întrebarea.

Tureanu urcase tiptil, dar destul de repede, pe scări. Se simţea epuizat după efortul depus. O durere, ca un cuţit, i se pironise sub inimă. De la o vreme scuipa sânge, dar crezuse că dacă se va lăsa de fumat, lucrurile se vor îndrepta. Nu-şi putea permite să se interneze într-un spital. Salariul abia îi ajungea să facă faţă nevoilor familiei destul de numeroase. Se ştia bolnav, dar nu avea ce face. În înverșunarea cu care îl urmărea pe Walter era ceva din invidia pe care omul handicapat de o sănătate şubredă o poartă celui bine clădit şi sănătos.

Se opri la etajul III şi ascultă atent. Nu putu distinge prea exact discuţia dintre cei doi, dar auzi când uşa se

închidea. Mai aşteptă câteva clipe şi apoi urcă treptele la etajele următoare. Pe palier nu mai era nimeni.

„La cine dracu' să fi intrat ăsta? Sunt aici trei sonerii. Ia să vedem ce putem afla". Coborî la parter şi căută pe femeia care se ocupa cu curăţenia părţilor comune ale blocului.

— Sunt de la Garda financiară, îşi declină el identitatea, şi-i arătă o legitimaţie.

Femeia privi la cartonul barat cu tricolor, căutând destul de atent la figura din fotografie şi la aceea a omului ce se prezentase.

— Ce vă interesează? întrebă cam plictisită.

— Avem o reclamaţie că la dumneavoastră locuieşte un profesor care dă meditaţii. La fisc nu este înregistrat pe rol şi vrem să vedem care-i situaţia.

— Ce profesor? Unde stă?

— Nu este specificat numele. Se pare că ar fi pe la etajul patru sau cinci...

— Poate dintre ăştia nou veniţi... Dar nu ştiu să fie profesor niciunul. În locul celor fugiţi s-au mutat până acum trei: doi cu familiile, la etajul trei, iar altul care ocupă o garsonieră la etajul cinci. Da' ăsta ştiu că lucrează pe la comunişti.

— Ia spune-mi numele locatarilor de la etajele patru şi cinci.

Femeia îi înşiră la iuţeală, pe apartamente, şi printre ei aminti şi de numele lui Pavel Darian. Poliţistul notă conştiincios, mulţumi pentru ajutor şi plecă, spunându-i că o să revină.

Coborî şi trecu peste drum, la restaurant. Se instală la o masă lângă fereastră. Ceru o halbă cu bere şi, în timp ce o sorbea, privea strada, în direcţia blocului de peste drum.

„La apartamentul la care a sunat americanul stă şi cel despre care se spune că este comunist... Ce dracu' să fie asta?" îşi tot frământa Tureanu creierii. „Lasă că mă lămuresc eu", îşi zise. Nu se putea duce să raporteze

şefului că un spion american contactase un comunist. Ar fi râs de el. Şeful părea să nutrească sentimente filoamericane. Nu-i prea cădea bine urmărirea căpitanului străin, dar nu avusese încotro. Supunându-se ordinelor, îi încredinţase lui Tureanu această sarcină. Văzând zelul subalternului, regreta, dar acum nu mai putea retracta misiunea. Lucrurile ar fi bătut prea tare la ochi. În schimb îl bruia, nu-i dădea niciun fel de ajutor atunci când îl solicita, ba căuta chiar să-i pună beţe în roate. Vasile Tureanu, însă, nu se dădea bătut. Nu făcuse niciodată politică. Nici nu-l prea interesau astfel de lucruri. Pentru el un spion era un spion şi trebuia anihilat, arestat sau alungat, dacă nu se putea altfel. Cu aceeaşi îndărătnicie îi urmărise şi pe englezi ca şi pe nemţi, fiindcă „oricât de mică este România, dacă nu-i punem la punct, or să ne joace-n bătătură”, obişnuia el să le spună colegilor. De aceea, deşi serios bolnav, dar animat de o hotărâre proprie oamenilor cu o înaltă conştiinţă a datoriei, el îl urmărea permanent pe american. Îi stabilise toate legăturile, îi descoperise pe cei pe care reuşise să-i recruteze. Cu toate că nu se bucurase de concursul şefilor săi, cu preţul unor eforturi continui, de zi şi noapte, izbutise să cunoască aproape în întregime activitatea spionului. Îl simţise că se grăbea.

De altfel, foarte curând Comisia aliată de armistiţiu urma să-şi încheie activitatea şi O.S.S.-ul nu voia să scape ocazia.

Îi zări pe Walter ieşind din blocul de vizavi. Pe chipul agentului se putea citi satisfacţia. „Înseamnă că şi-a cam atins scopurile”, gândi Tureanu, însoţindu-l din umbră până ce intră în clădirea Comisiei de armistiţiu.

În zilele următoare, Walter a mai făcut şi alte vizite la adresa respectivă, cele mai multe după-amiaza şi noaptea. Tureanu stabilise acum, cu exactitate, că mergea la Darian, care locuia de câtva timp în garsoniera unui transfug, Ceea ce nu înţelegea lucrătorul de contraspionaj

român era cum de un comunist cu sarcini importante întreţinea relaţii cu un agent american.

— V-aş propune să aducem situaţia la cunoştinţa conducerii partidului comunist... spuse şefului său de divizie, atunci când depuse raportul.

— Ai înnebunit, Tureanule?! Cum poţi emite aşa ceva?! Te ştiam şubred la plămâni, nu la minte. Îi priveşte. Dacă vor să cunoască activitatea membrilor partidului lor, n-au decât să pună osul la treabă, sau ai devenit şi tu cam „roşu” la culoare?

Conştiincios şi neînduplecat, om al datoriei, comisarul consemnă atent toate datele obţinute din investigaţii şi le anexă la dosarul pe care îl păstra în fişet. Se hotărî să nu mai raporteze şefului său toate elementele, dar nici nu renunţă la ideea de a stabili fiecare detaliu cu privire la noua reţea de spionaj pusă la punct de american. Îşi întocmise şi un plan de acţiune, pe care însă nu mai apucă să-l pună în aplicare. Într-o noapte, o hemoragie puternică îi curmă firul vieţii.

Dosarul pe care îl închegase a fost repartizat unui coleg, dar acesta, după ce Comisia aliată de armistiţiu a părăsit ţara, l-a predat la arhivă fără să-l răsfoiască măcar.

Tureanu se apropiase foarte mult de adevăr. Pavel care avea trădarea în sânge — fusese recrutat de spionul american.

— Care sunt sarcinile mele, concret, ce trebuie să fac? îl întrebase, fără pic de jenă, pe Walter, după ce căzuseră la învoială.

Walter nu-i răspunsese imediat. Ţinând seama că Darian era cel mai de „soi” agent pe care reuşise să-l recruteze, ceruse părerea centrului. I se răspunsese să nu întreprindă nimic până nu venea în România unul dintre specialiştii în problemele est-europene.

O dată sosit, dori să-l întâlnească cât mai repede pe Darian. Era un individ versat, pentru care măsurile de siguranţă trebuiau respectate până în cele mai mici detalii.

De aceea a fost furios şi l-a dojenit pe Walter aflând că îl vizitase acasă pe agent, punându-i astfel în pericol securitatea. La fel de nemulţumit s-a arătat şi când a observat cu câtă uşurinţă trata fostul ofiţer de marină problemele filajului, ale deplasării spre obiectiv.

— Pun mâna-n foc că ne-a dibuit contraspionajul român, i-a zis nemulţumit trimisul centralei.

— Nu cred că au avut timp de aşa ceva... Nu vedeţi ce frământări sunt pe-aici?

— Cine-şi subestimează adversarul, chiar la joc cu miză mică, pierde. Sper că înţelegi ce vreau să spun?

Walter înclină din cap. Numai că se întreba de ce anume să-şi facă viaţa atât de grea, când lucrurile se puteau rezolva mai simplu? Hotărârea şefului pentru problemele din Răsărit rămăsese, însă, neschimbată şi întâlnirile se desfăşurară în continuare în locuinţele unor persoane de încredere.

Şi emisarului Darian îi adresase întrebarea cu privire la sarcinile pe care serviciul american urma să i le încredinţeze. Până să i se răspundă însă o bună parte din timpul convorbirilor era dedicată instruirii: despre scrierea secretă, despre cernelurile simpatice, cifrare, filaj, despre modul în care să realizeze transmiterea documentelor. Darian se dovedea un elev silitor, spre deplina satisfacţie a americanului, care se prezentase simplu, „Mister John”.

— Pe moment, nu-ţi cerem să faci nimic. Caută să ajungi în funcţii cât mai înalte. Eşti om de perspectivă şi aşteptăm mult de la dumneata. Nu acum, ci mai târziu.

Darian era satisfăcut. Nutrea speranţa că adevărul nu va fi dat nicicând la iveală. Îşi luase măsuri de acoperire. Regreta amarnic că nu-i făcuse de petrecanie comisarului Anca, omul care cunoştea prea multe despre el. Cât despre Zvecu, îl socotea inofensiv, mai ales acum când fusese judecat şi condamnat pentru activitate de reprimare a mişcării muncitoreşti. „Cine pune preţ pe declaraţiile unui schingiuitor, pe delaţiunea unui individ sângeros şi

acefal?” se liniştea el.

lupul în piele de oaie

Primul mesaj l-a primit din partea comisarului Anca. Într-o seară, pe stradă, un necunoscut l-a întrebat direct:

— Nu ştiţi unde-l pot găsi pe domnul Crişan?

Pavel l-a privit surprins, cu un aer inocent.

— Ce vrei dumneata cu acest Crişan? spuse după o clipă de reculegere, pentru că, în ciuda indiferenţei afişate, era, totuşi, speriat.

— Nimic deosebit. Doream numai să-i transmit complimente din partea unui prieten de departe...

— Care prieten?

— Ilarion.

— Mai ai ceva să-i transmiţi?

— Că W-141 s-a sinucis... Omul se exprimase cu glas şoptit, înghiţindu-şi parcă vorbele.

— Să-i fie de bine! rosti Darian cel de-al doilea termen ai parolei, şi răsuflă uşurat...

— Unde am putea sta de vorbă?

— Mâine seară la restaurantul „Pescăruş”. Mă aştepţi acolo... După ce beau o halbă cu bere, am să plec să mă aşez pe o bancă în parc. Pe aleea ce duce spre „Muzeul satului”. Vii după mine şi discutăm. N-o să zăbovim mai mult de zece minute. Clar?

— Perfect... Bună seara! şi individul se topi în noapte.

Pe Darian îl intriga faptul că respectivul nu pronunţase termenii parolei aşa cum îi spusese Anca. Dar până la urmă se linişti şi, în seara următoare, procedă întocmai cum hotărâseră.

De cum intră în grădina plină de lume, îl zări pe emisar. Se aşeză la o masă vecină, ceru o halbă şi o bău încet, de parcă se relaxa după o zi plină de probleme. Când şi când, măsura cu privirea pe noii veniţi, încercând să ghicească dacă vreunul nu era cumva securist. Studie mai îndelung doi tineri, dar curând îşi reprimă bănuielile.
Aceştia plecară de cum se apropiaseră de ei două fete cu care, după câte se vedea, avuseseră întâlnire. Emisarul cerceta, la rândul său, cu atenţie pe cei din jur.

După ce plăti, Darian plecă pe o potecă ocolită spre locul unde urmau să se întâlnească. Se aşeză pe bancă. Deşi ar fi vrut să fumeze o ţigară, se abţinu. Era sigur că nimeni nu avea habar de scopul prezenţei sale acolo. Dar nu se hazardă. Ca să aprindă o ţigară, ar fi trebuit să folosească un chibrit. La flăcăruia lui, chipul i s-ar fi putut zări. „Trebuie să-mi aleg locuri de întâlnire mai bune”, se dojeni, amintindu-şi de instructajul americanului. Îşi întrerupse gândul când zări în penumbra aleii silueta emisarului.

— Bună seara! zise acesta, în vreme ce se aşeza.

— Salut! Cu ce treburi pe la noi?

— Cu o misiune. De la comisarul Anca. Culege acum informaţii despre comuniştii români. La una dintre secţiile de la Paris a emigraţiei române. Vă asigură de tot concursul său. M-a trimis să vă spun că este timpul, repet cuvintele lui, „să vă puneţi pe treabă”...

— Îi convine. El la Paris, în siguranţă, eu aici, în foc. Aşa că...

— Mi-a spus să-ţi reamintesc că nu-şi uită promisiunile... Niciodată!

Darian înţelese foarte bine. Teama ce i-o inspira comisarul îi amăra iarăşi sufletul, iar ameninţarea voalată suna ca o sentinţă. Nu-i plăcea individul care-i adusese un asemenea mesaj. Simţea că nici acesta nu-l prea agrea. „ Cel puţin, nu ne suportăm reciproc”, îşi zise, consolându-se.

— Îmi dau seama că nu-ţi sunt prea simpatic, dădu glas gândurilor sale omul de lângă el, dar nu avem ce face. Trebuie să colaborăm...

— Cum ai venit în ţara?

— Nu te priveşte. Cunoşti regulile. Cu cât ştim mai puţine unul despre altul, cu atât mai bine pentru amândoi. Atâta trebuie să afli: eu îţi sânt şef, eu te dirijez. Mie îmi vei da informaţiile. Legătura cu centrul o asigur numai eu...

— Hopa! Iată-mă şi sluga dumitale, rosti, ceva mai tare, Darian.

— Dacă o iei aşa, n-ai decât. Eu am misiunea mea. Nu ţi se putea încredinţa dumitale misiunea de a culege informaţii şi de a dirija o reţea, pentru simplul motiv că nu ai libertate de mişcare. Or, asta presupune timp şi alergătură. Sunt destul de explicit?

— Mda! mormăi Pavel.

— Te-ai gândit la un sistem de legătură?

— Nu mi-am pus încă problema...

— Eram sigur! Iată cum vom proceda: ne întâlnim în fiecare joi seara la ora 19,00, la Palatul telefoanelor, în hol. Dacă unul dintre noi nu poate veni, a doua zi ne întâlnim la cofetăria „Scala”, cu o oră mai devreme. Asta pentru început...

— Bine!

— Nu uita să fii punctual! Nu ne aşteptăm decât un minut, maximum două... în caz de întârziere, ne vedem a doua zi, în locul de rezervă.

— Şi dacă nu vreau să lucrez cu dumneata?

— Uite ce-i, Crişane, să nu crezi că am venit să-ţi cerşesc bunăvoinţa. Faci ce ţi se spune, altfel dosarul mătăluţă se va opri pe masa cui ştiu eu... Nu confunda popii cu valeţii, că nu-ţi iese pasienţa...

— Să nu-mi dai mie ordine, că...

— Ordinele nu-s ale mele. Sunt ale celor ce ne sunt stăpâni amândurora. Aşa că nu te mai răţoi ca un caporal

de schimb. Atât! Pentru început, asta-i! La următoarea întâlnire să ai grijă să aduci informaţii despre noile măsuri privind organele administrative...

S-au despărţit, plecând fiecare într-altă direcţie. Numai că trimisul comisarului Anca îl urmări pe Darian până în apropierea casei. Luase de bună asigurarea comisarului că Darian este om de încredere, dar voia să se convingă personal, să verifice. „Ce ştia Anca? Pielea mea este în joc, şi nu a lui.” Îl urmări, deci, şi a doua, şi a treia zi, neslăbindu-l nicio clipă din ochi. Stătea „lipit” de el ca o umbră. Când se convinse de loialitatea lui Darian, raportă centrului, printr-un scurt mesaj radio, că „peştele cel mare” fusese abordat şi, deci, se putea trece la realizarea contactului prin curier...

Primele informaţii microfilmate aveau să părăsească teritoriul României abia după vreo două luni, prin intermediul unui marinar care făcea curse pe un iaht, pe ruta Constanţa-Istanbul. De aici, pe calea aerului, conteinerele cu microfilme urmau să ajungă la Paris, unde erau aşteptate de fostul comisar Anca. O dată ajunse, informaţiile aveau să fie analizate şi prezentate superiorilor săi din aşa-zisul „Comitet naţional de rezistenţă”, un „guvern în exil” sui-generis, dar care, în fapt, nu reprezenta pe nimeni.

Următorul mesager fusese din partea lui Walter Huant. Era urmaşul unor emigranţi care cunoştea foarte bine limba română. Pe Darian îl uimise oarecum acest lucru.

— Vă surprinde? întrebă emisarul care-l contactase în alte condiţii decât trimisul fostului comisar Anca.

— Sincer să fiu, destul de mult.

— De ce?

— Nu aşteptam atât de repede veşti din partea...

— Veşti o să mai primiţi, fiţi fără grijă...

— Şi ce doriţi de la mine?

— Deocamdată, nimic. Informaţii despre România avem

destule.

— Deci nu...

— Nici vorbă. Este pur şi simplu un contact de rutină. Şi să nu vă mai surprindă... Aveţi aici o mie de dolari pentru cheltuieli... în rest, o să stăm de vorbă atunci când va trebui...

— Vă mulţumesc, dar nu...

— Atunci sunt obligat să-i depun într-un anume cont la o bancă din Elveţia, sau, dacă preferaţi, în altă parte... Rămâne numai să ne spuneţi unde anume...

— Cred că e bine în Elveţia. Dar contul v-aş ruga să fie cel pe care l-am însemnat eu pe hârtiuţa aceasta... Nu, nu, vă rog să-l memoraţi şi să-mi înapoiaţi notiţa, adăugă imediat ce observă intenţia vizitatorului de a o băga în buzunar...

Nici membrii asociaţiei secrete nu se lăsară prea mult aşteptaţi. Numai că ei îi oferiră lui Darian un rol pe măsura ambiţiilor lui. I se cerea să contacteze întreaga reţea, de la care să colecteze sumele necesare sau alte obiecte de valoare, pentru a se putea reîncepe activitatea. Urma să-i organizeze şi să acorde ajutor celor care se găseau în situaţii critice.

Pavel avea destulă experienţă în „acordarea de ajutor", încă din perioada când îndeplinise această sarcină ca „ilegalist", cum îi plăcea lui să se autointituleze. Numai că ceea ce i se cerea acum nu era un simplu ajutor bănesc sau de asistenţă acordat unei familii aflate în impas, lipsită de susţinător. Urma să faciliteze unor membri ai asociaţiei trecerea ilegală a graniţei, altora evadarea din închisori sau sustragerea de la urmărirea penală pentru diferite infracţiuni. În câteva cazuri i se cerea sprijinul şi în scoaterea unor valori din ţară, pentru ca posesorii lor, după plecarea în Occident, să aibă din ce trăi. O „întreprindere" rentabilă, căci Darian mirosise imediat posibilităţile ce i se ofereau de a-şi mai rotunji averea pe care reuşise s-o salveze.

Găsise o casă potrivită unde putea întruni pe membrii asociaţiei. Stabilise, totodată, reguli stricte pentru convocarea lor. Multe din datele necesare activităţii de spion le afla chiar de la aceştia.

Între timp i se mai ceruse ca, folosindu-se de legăturile sale, să-şi intensifice activitatea pe linia culegerii de informaţii.

— Începem să complicăm lucrurile! constată el, oarecum amuzat, dar şi surprins că toată lumea cu care era în relaţii îi cerea să facă spionaj.

— Nu complicăm nimic, domnule, i se adresă, pe un ton foarte potolit, mesagerul care-i adusese vestea. Asociaţia noastră este o mişcare secretă, care presupune, aşa cum bine ştiţi, putere. Puterea nu poate fi ruptă de cunoaştere, iar cunoaşterea înseamnă date, informaţii, legături. De aceea, vi se cere acest lucru.

— Dumneata îmi ceri mie să fac nişte lucruri care mă pot arunca dincolo de gratii, invocându-mi cererea superiorilor asociaţiei. Haida de! Şi-mi vii cu chestii de-astea ieftine, de duzină, cu care de regulă sunt duşi de nas membrii noştri de la care mai jupuim nişte bănişori.

— Sunt surprins...

— Este dreptul dumitale. Cu mine, însă, fii sincer, că nu ţine...

Darian ştia că orice ameninţări ale acestui trimis al „găinii care făcea ouă de aur” nu-l puteau atinge. Avea acces la informaţii, putea afla destule, se bucura de încredere. Cât priveşte perspectivele, şi ele erau dintre cele mai frumoase, mai ales dacă ţinea seama de „trecutul” pe care-l afişa. Mai ştia ceva, şi acest lucru îi oferea puterea să vorbească atât de tăios. Cei din Occident erau într-o pasă proastă, îndeosebi în domeniul informaţiilor. Rând pe rând, încercările făcute pentru implantarea unor spioni fuseseră spulberate de către organele de securitate române. Or, în aceste condiţii, un agent de talie, cu calităţile şi posibilităţile lui, nu poate fi ameninţat, ci cel

mult curtat pentru a i se câştiga bunăvoinţa.

Mesagerul se cam dezumflase. Nu se aştepta la un astfel de „tratament” şi în instructajul ce i se făcuse la plecare nu prevăzuse şi o asemenea situaţie. Nu avea mandat să negocieze decât în numele asociaţiei.

— Baronul Niseanu ne-a...

— Lasă-l pe boşorog! Eu sunt aici, el acolo, la bine..

— Dar şi doamna Edith...

— Dacă nu termini, te arunc afară! Vii la mine cu chestii de domnişoară de pension. Ce crezi că eu mă apuc să fac spionaj de dragul unor ochi verzi?...

— N-a vorbit nimeni de spionaj.

— Dar cum se numeşte ceea ce-mi ceri?

— N-are sens să...

— Dacă n-are sens, atunci de ce să mai stăm de vorbă?

Mesagerul se hotărî. N-avea ce pierde dacă mărturisea că de fapt vine din partea S.D.E.C.E. [2]-ului. Restul nu era, în fapt, decât o acoperire. Cei care-l foloseau îl avertizaseră să nu recurgă la „joc deschis” decât în caz extrem. Nu-i dezvăluiseră că va avea de învins, o „nucă greu de spart”.

— Domnule, îmi plăceţi! Vă spun sincer că vă admir. Până acum, n-am făcut altceva decât să vă verific. Aţi reuşit, asta-i!

— Nu încerca să mă întorci. Te-ai văzut strâns cu uşa şi acum o iei cotit. Nici asta cu verificarea nu ţine. Pierzi teren. Discutăm ca între bărbaţi cu o îndeletnicire aparte... de nobili, nu? Parcă aşa spun englezii despre cei ce lucrează în spionaj?

— Toată admiraţia mea! Mă recunosc învins...

— Mulţumesc! Să nu mai pierdem timpul şi să intrăm în miezul problemei.

— Da. Baronul Niseanu, cum bine ştiţi, s-a stabilit la Paris. De la el, prin intermediul celor din asociaţie, am aflat de dumneavoastră şi am primit sarcina să vă

2 S.D.E.C.E. = Serviciul de spionaj francez.

contactez.

— Perfect! Ce cereţi şi ce oferiţi în schimb?

— Informaţii din toate domeniile şi oferim bani.

— Bacşişuri poate, fiindcă voi niciodată nu v-aţi plătit prea bine agenţii.

— Nu-i cazul să...

— Ba este. Să clarificăm totul de la început. Pe mine mă plătiţi cu o mie de franci pentru fiecare informaţie. Altfel nu accept. Mă interesează mai puţin dacă prezintă sau nu interes pentru voi.

— Nu sunt însărcinat să negociez în condiţiile acestea. După ce ajung la centru, vă dau răspuns. Sunt convins că va fi afirmativ. Dar, n-am dreptul să hotărăsc...

— Aştept, atunci, confirmarea. Eu nu mă grăbesc...

Darian era mult prea conştient acum de valoarea sa, dar avusese grijă să nu întindă coarda prea tare. Ştia că acolo, la Paris, se afla şi fostul comisar Anca, omul care-l putea distruge. Nu era exclus ca el să nu fie străin de noul joc, dar Pavel nu putea lăsa să-i scape ocazia, ci o fructifica în interesul său. În fond, nu-l deranja că anumite informaţii le distribuie în mai multe locuri. Important era să-i stoarcă pe toţi de cât mai mulţi bani. Şi, ca să nu se dea de gol, de teamă ca datele să nu se întâlnească pe undeva, avea grijă să le transmită selectiv.

Nu după multă vreme, primi confirmarea pe care o aştepta. La postul de radio „France-inter” s-a transmis fraza convenită la întâlnirea cu mesagerul: „Tanti Matilda le urează numai bine nepoţilor ei”. Darian era convins că, mai devreme sau mai târziu, toată adunătura de politicieni transfugi, care „se constituiseră” într-un guvern în exil, se va risipi. Deocamdată, în situaţia creată de războiul rece, supravieţuiau şi mai dispuneau de fonduri. De ce nu s-ar înfrupta din ele?

Confirmarea fiind transmisă, nu-i rămânea decât să se pună pe treabă. Informaţii avea, mai rămâneau de soluţionat problemele transmiterii lor la destinaţie. Curând

îşi făcu apariţia un fals comerciant, căruia trebuia să-i predea, din când în când, microfilme. „Întreprinderea” începuse să meargă.

începutul

Locotenentul major Eugen Avrămuț încuie biroul, luă cheia şi se grăbi să ajungă cât mai repede la cabinetul şefului unităţii.

— Ordonaţi! spuse tare, din pragul uşii.

— Intră şi ia loc! îl pofti colonelul Dinescu, înclinând din cap în semn de salut şi continuând să asculte la telefon.

Eugen se aşează pe unul dintre fotolii. Nu era obişnuit să fie chemat direct la şeful regiunii.

— Ce problemă ai în lucru acum?

— Tovarăşe colonel, lucrez la un caz ceva mai vechi, care mi se pare foarte interesant...

— Care anume?

— „Feroviarul”.

— Cel cu asasinatul de la Timişoara?

— Da.

— Dar de ce nu se ocupă tovarăşii de acolo...?

— Iniţial, m-am întrebat şi eu. Propriu-zis, nu mă ocup de întregul caz. Am sarcina să lămuresc unele aspecte, câteva ipoteze ale căror conexiuni par să ducă spre Capitală.

— Bine, bine, o să mai discutăm noi despre asta. Acum vreau să lămurim o altă problemă... Avem o sesizare din partea unui cetăţean, cum că Iosif Aurel din Constanţa ar face spionaj... Vei întreba, poate, de ce nu se ocupă cei din Constanţa de caz? Deşi este originar din Constanţa, unde

îşi are rudele şi unde merge destul de des, Iosif Aurel are domiciliul pe raza noastră, în Capitală.

— Am înţeles!

— Sesizarea este credibilă... cel puţin aşa reiese din datele pe care le avem. Vine din partea unuia care are relaţii cu fosta concubină a lui Iosif. Aceasta i-a destăinuit că cel cu care trăise se ocupa de spionaj. De cum a aflat, cetăţeanul a şi sesizat Securitatea. Îi era teamă să nu fie implicat...

— Tovarăşii de la Constanţa ce părere au?

— Au făcut mai multe verificări, dar la discuţia purtată femeia nu a putut prezenta elemente concludente.

— Să nu fie la mijloc o răzbunare...

— Nu-i exclus... Vreau, însă, să vedem ce hram poartă acest Iosif. Fratele său lucrează ca ospătar la bufetul portului. Se pare că este un om corect, cel puţin tovarăşii de la miliţia economică n-au ce să-i reproşeze. Dar Iosif îl vizitează destul de des...

— Nu-i un motiv...

— Te rog să mă asculţi cu atenţie! Ştiu şi eu că nu-i un motiv, dar vizitele lui coincid cu sosirile în rada portului a unui costier sub pavilion turcesc, un vas destul de modest, care n-are nici măcar lumină electrică. Cară de la noi te miri ce, prea multe nici n-ar avea unde încărca...

Colonelul se opri, aşteptând poate intervenţia subordonatului, dar acesta continua să-şi noteze cele auzite pe caiet.

— ...la prima vedere, reluă şeful regiunii, costierul ar avea misiunea de „cărăuş”, dar mai bine să nu ne hazardăm. Sunt multe semne de întrebare. Bufetierul în cauză are o amantă. O femeie frumoasă, inteligentă, dar cam frivolă. Legătura lor pare suspectă...

Colonelul se opri din nou. Unul dintre telefoane suna. Ridică receptorul şi, câteva dipe, ascultă, apoi spuse doar un „de acord” şi închise.

— Reluând afirmaţia dumneavoastră, nu ne hazardăm

cumva spunând că legătura este suspectă?

— Poate că ai dreptate, Avrămuţ... Se pare că şi eu am judecat niţeluş lucrurile aşa cum îi îndemn pe alţii să n-o facă... Şi iată de ce: soţul femeii este fugit din ţară. A fost ofiţer de informaţii şi acum trăieşte undeva, pe la IstanbuL Avem date că s-ar ocupa de racolarea marinarilor români, pe care-i îndeamnă să rămână în străinătate.

— Se poate să fie vorba de un simplu paravan. Ca fost cadru de informaţii, nu se poate să nu ştie să-şi conspire activitatea.

— Se pare că aşa stau lucrurile. Mai este o problemă, însă. Insul acesta, pe nume Vornicu Aristan, este în legătură cu Comitetul de la Paris, unde, precum bine ştii, fostul comisar-şef, Ilarion Anca, ocupă funcţia de director al secţiei de informaţii.

— Alt contur au acum toate...

— Poate... Uite, ai aici, în acest dosar, materialele care se referă la aspectele pe care le-am discutat. Le studiezi în amănunţime, întocmeşti un plan de acţiune şi vii să-l discutăm.

— Am înţeles!

— Încă ceva, Avrămuţ. În acest caz, vei lucra direct cu mine. Am şi dat ordinele necesare... Dar, fiindcă veni vorba, cu viaţa personală cum mai stai?

— Bine, tovarăşe colonel! N-am de ce să mă plâng. Examenele le-am terminat şi aştept să plec în concediu.

— Când eşti planificat?

— În octombrie.

— E de-abia începutul lui august, aşa că ai timp... Mai întâi să vedem cum o scoatem la capăt cu cazul ăsta...

— Mă voi strădui...

— Sunt sigur.

— Vă rog să ordonaţi: Ce fac cu „Feroviarul”?

— Nu-l abandonezi! Ai grijă de amândouă cazurile.

— Am înţeles!

— Spor la treabă!

— Vă mulţumesc!...

Colonelul înclină din cap în semn de răspuns la salutul ofiţerului.

Avrămuţ o luă grăbit spre biroul său. Se aşeză şi deschise plin de curiozitate dosarul cu coperţi albastre pe care i-l dăduse şeful regiunii. Erau numeroase hârtii, unele scrise de mână, altele bătute la maşină. Înainte de toate, intenţiona să le pună într-o anumită ordine, dar îşi dădu seama că nu poate face acest lucru până nu cunoaşte conţinutul fiecăreia.

Se adânci în studiu. Când şi când, sublinia cu creioane colorate problemele ce i se păreau mai interesante. Uneori scria pe o coală de hârtie câte o întrebare sau vreo măsură de întreprins. Procedă în acest fel până termină toate filele din dosar. Abia apoi le aşeză în ordinea care i se păru firească. Grupase totul în trei secţiuni: prima „Iosif", a doua „Doamna Vornicu" şi a treia, la care se găseau şi cele mai puţine materiale, o intitulase „Sursele". Când termină, puse totul în fişet şi coborî la bufet.

Peste nici douăzeci de minute, reveni şi se apucă de lucru. Reluă hârtiile din prima grupă. Reciti frazele subliniate, întrebările formulate de el şi schiţă un plan de acţiune. Procedă şi cu cea de-a doua la fel. La cea de-a treia... „Sursele", zăbovi mai îndelung. Aspectele ce dorea să le clarifice depindeau, în mare măsură, de rezultatele investigaţiilor viitoare.

„Totuşi, nu putem aştepta", îşi zise, deşi pe coala albă ce o avea în faţă nu scrisese mare lucru. Nu avea suficiente elemente pe baza cărora să construiască o acţiune. Mai zăbovi câteva clipe, apoi îl întrebă la telefon pe subofiţerul de la cabinet dacă poate fi primit de şeful unităţii.

— Care-i problema, Avrămuţ? îl întrebă acesta imediat ce locotenentul intră în birou. Trecuse demult ora şaisprezece...

— Vă rog să-mi aprobaţi să studiez şi materialele cu privire la acţiunile întreprinse de aşa-zisul organ de

informaţii al Comitetului naţional de rezistenţă de la Paris.

— La ce-ţi trebuie?

— Să mă edific şi asupra metodelor folosite, a informaţiilor căutate cu prioritate de ei, ca să vă pot propune...

— Ştiu eu dacă mai este cineva la...?

— Cred că...

— Nu! Las-o pe mâine. Şi aşa e târziu acum. Până atunci lucrurile se mai aşază.

— Am înţeles!

A doua zi dimineaţă, Avrămuţ se prezentă iarăşi la colonel. Când ieşi, trecu şi îşi luă dosarul care-l interesa. Se adânci din nou în studiu. Voia să ştie dacă în vreuna din acţiunile anterioare firul trecuse şi pe la Constanţa.

Deşi întorsese lucrurile pe toate feţele, făcând tot felul de combinaţii şi legături posibile, nimic nu se potrivea. Nici nu voia să forţeze nota, ştiind, din proprie experienţă, că cea mai mare greşeală este să aşeze realitatea în tiparele prestabilite ale propriilor idei. Agenţii trimişi de cei care îşi ziceau „rezistenţa naţională”, descoperiţi şi arestaţi până atunci, proveneau, de regulă, din rândul transfugilor, al foştilor legionari şi căutau adăpost tot la elemente de aceeaşi culoare politică. Mai sesizase un fapt: agenţii recrutaţi furnizau centrelor care-i recrutaseră informaţii din cele mai diverse, de la preţul cremei de ghete până la ultimele noutăţi în materie de dotare a armatei. Era vădit amestecul organelor occidentale de spionaj economic.

„Avem de-a face cu profesionişti bine pregătiţi şi foarte abili”, gândi Avrămuţ. Dar, la sfârşitul lecturii, nu descoperi ceea ce îşi propusese. Nicio referinţă, niciun fir care să ducă la concluzia că ar fi existat o reţea a cărei ieşire să se facă prin intermediul unor marinari. Lectura atentă a dosarului îl ajutase, însă, să se edifice, mai bine-zis să se familiarizeze cu modul de lucru al adversarului

său, fostul comisar Ilarion Anca, să-i înţeleagă stilul, să-i priceapă subtilităţile, pentru a şti unde să caute mai bine.

Fără să mai zăbovească, reciti şi câteva din materialele strânse în dosarul „Feroviarul”. Şi acolo recunoscu mâna fostului comisar-şef Anca, cel care în ţară ajunsese să conducă secţia anticomunistă din cadrul Siguranţei generale.

„Am impresia că sunt pe drumul cel bun”, îşi zise, înciudat că nu făcuse imediat legătura. „Şeful nu se dezminte! Sunt sigur că a ştiut despre ce este vorba, dar m-a lăsat pe mine să... Nepriceput mai sunt!” se mustra el.

Din dosarul „Feroviarul” reţinu că Anca avusese un colaborator credincios în persoana agentului Zvecu, pe care îl adusese cu el de la Timişoara la Bucureşti. Îşi notă ca sarcină să-l găsească şi să stea de vorbă cu acesta. „Să raportez şefului că mai am nevoie de date ce privesc pe acest Anca Ilarion”, mai însemnă în planul de acţiune.

Colonelul nu era în birou iar şedinţa la care participa nu părea să ia sfârşit prea curând. Îl trimise deci pe locotenentul Oancea să facă investigaţia.

Oancea abia absolvise şcoala de ofiţeri. Era un tânăr dezgheţat, dar cam prea repezit, dornic mereu să o ia pe scurtătură.

La adresa indicată nimeni nu cunoştea un locatar cu numele de Iosif Aurel. Îl informă una dintre locatarele foarte vechi ale blocului. Oancea ţinu să se convingă personal.

— Nici vorbă, domnule! îi spuse, puţin ofensată, bătrânica.

— Poate locuieşte, totuşi, la vreo rudă care nu l-a trecut în cartea de imobil, insistă el.

— Exclus! Cartea de imobil este la mine. Şi eu am multă grijă... Este adevărat că am pe unii care îşi aduc neamurile cu lunile şi plătesc apa menajeră numai pentru o persoană-două, când ei sunt câte patru-cinci... De aceea ne mai uităm şi noi cine intră în blocul nostru...

— Dar poate că Iosif Aurel nu vine zi de zi, ci numai aşa, când şi când...

— Posibil... Dar dacă vine, atunci poposeşte numai la aia de la patru, că numai la ea se schimbă vizitatorii ca la...

— Vreo tânără?

— Tânără pe dracu'! Ar mai vrea ea... Are vreo patruzeci de ani, dar se poartă de parcă...

— Cum se numeşte? întrebă ofiţerul.

— Tase Lucreţia, după bărbatul de care a divorţat, că i-a mâncat omului sănătatea şi liniştea. Este o stricată, asta e...

— E chiar aşa de...

— Toţi locatarii sunt scandalizaţi, chiar doamna Tudor de la trei a vrut s-o păruiască... că-i sucise mintea băiatului ei.

— Şi ziceţi că pe la ea se perindă mulţi bărbaţi? încercă să o stârnească şi mai mult Oancea.

— La ea, domnule! Şi numai la ea! Da' prietenul dumneavoastră nu v-a dat o adresă sigură unde să-l găsiţi?

— Nu prea. Ca omul care are o datorie...

— Te-a tras pe sfoară...

— Poate, totuşi, o să dau de el... La ce oră trece poştaşul pe la dumneavoastră?

— Obişnuit, aşa, între zece şi unsprezece... Uite că-i târziu şi n-a venit încă.

— Şi cam ce aameni vin pe la doamna Tase?

— Bărbaţi, nu v-am spus? De toată mâna.

— Tineri, bătrâni?

— De la puţoi până la ăia cu chelia până la ceafă... Strică casele oamenilor, asta face, domnule...

— Poate că nu-i chiar aşa cum...

— Să ştiţi că nici nu mai discut cu dumneavoastră, dacă nu mă credeţi.

— Vă rog să nu vă supăraţi. Mă gândeam că unii dintre bărbaţii aceia merg şi pe la alte familii.

— Da de unde! Şi soţul meu a văzut, aşa că nu mai

începe îndoială...

— Şi unde lucrează doamna Tase?

— E ospătăriţă, mi se pare. Lucrează la un restaurant din centru. Parcă la „Dunărea”... Soţul meu ştie mai bine, dar nu-i acasă.

— Vă mulţumesc!

Oancea îşi luă rămas bun de la bătrânică. Povestea cu bărbaţii putea fi adevărată, după cum, având în vedere că era vorba de o femeie tânără şi atrăgătoare, gura lumii putuse „umfla” întreaga istorie dându-i proporţii exagerate. Cât despre spionaj, nu existau elemente de suspiciune.

Ieşi în stradă. Soarele arzător anunţa o zi caniculară. Simţi nevoie să slăbească gulerul cămăşii. „Ar fi bună o bere acum”, îşi zise, şi căută un petic de umbră pe care îl găsi lângă gardul de pe trotuarul vecin. Un oţetar arunca o pată cenuşie pe caldarâmul străzii. Se opri sub el, aşteptându-l pe poştaş. „N-ar fi bine să dau un telefon şefului?” se întrebă, gândindu-se la indicaţia dată de Avrămuţ înainte de a se despărţi, de a ţine permanent legătura cu el. „Lasă, mai bine să mă duc cu toate rezolvate”, îşi făcu, în cele din urmă, socoteala.

Se scurseseră deja douăzeci de minute şi căldura creştea. Pe stradă era o linişte deplină. În tot acest timp doar doi copii trecuseră în fugă spre malul râului.

În sfârşit, îl zări pe poştaş. Era un bărbat între două vârste, puţin cam gârbovit, cu geanta pe umărul drept, îmbrăcat cu un costum de doc albăstrui, decolorat. Oancea îl privi cu o curiozitate firească cum împărţea ziarele şi doar ici-colo câte o scrisoare. Poştaşul avea ochii deosebit de ageri, iscoditori. „Ăsta trebuie să ştie tot de prin cartier”, îşi făcu socoteala locotenentul.

— Bună ziua! îl abordă pe poştaş, atunci când acesta ajunse lângă el.

Bărbatul îl măsură scormonitor cu privirea, înainte de a răspunde la salut. Abia după aceea mormăi un fel de

răspuns, care aducea cu „’mnă ziua”. La fel de cercetător îl privise şi ofiţerul. Poştaşul părea mai tânăr decât arăta, mai ales dacă luai în consideraţie uşurinţa cu care se mişca.

— Aş dori să stăm niţeluş de vorbă… începu Oancea.

— Despre?! nu-i lasă vreme poştaşul să-şi termine ideea.

— Lasă că o să vezi dumneata… Doar n-o să ne proţăpim aici, în soare…

— Matale glumeşti! Nu vezi că eu sunt ocupat? Este trecut de unşpe şi n-am distribuit corespondenţa… Dacă mă prinde dirigintele, mă jupoaie…

— Fii pe pace, nu se va întâmpla nimic. Vorbesc eu cu el. Sunt locotenentul Nicolae Oancea, de la securitate.

Poştaşul se mai potoli…

— Oricum, nu pot să întârzii prea mult, zise în timp ce porniră pe stradă, în jos.

— Mergem la cofetăria din colţ şi stăm un pic de vorbă.

— Cum ziceţi dumneavoastră… e cumva ceva cu fecioru’ miu?

— Nici vorbă! Da’ unde lucrează?

— E subofițer la o unitate de grăniceri… Abia a terminat şcoala…

— Nu-i nimic, fii liniştit! Eu vreau să stăm de vorbă despre altele…

Se opriră lângă uşa cofetăriei. Obloanele mari, verzi, atârnau în balamalele desprinse, descoperind privirii o vitrină decolorată şi murdară, în dreptul căreia, pe trotuar, la umbră, erau trei mese de fier forjat şi câteva scaune. Oancea îl invită pe poştaş să ia loc şi-l întrebă dacă doreşte ceva.

— Mai curând o bere, da ăştia n-au aici aşa ceva…

Locotenentul intră în cofetărie să dea comanda. Reveni curând şi se aşeză pe unul din scaunele de la masa poştaşului.

— Pot să văd şi eu legitimaţia dumneavoastră? îl întrebă acesta cu o voce sigură…

— Desigur! Poftiţi!

Poştaşul o privi atent, după care i-o înapoie zâmbind.

— Vă rog să nu vă supăraţi... Azi e ziua de pensii şi am destui bani la mine... Te poţi aştepta la orice... D-aia v-am spus de fii-miu... E subofiţer... De la el am învăţat să fiu mai atent... Înainte nu prea...

Se opri, pentru că o tânără în halat alb, bine scrobit, aduse două savarine şi pahare cu apă, pe care le aşeză în faţa clienţilor. Când tânără plecă, reluă:

— Mi-a zis: „Tată, să nu cumva să te laşi furat de cuvinte, că oamenii ştiu să le învârtă...”

— Are dreptate băiatul dumitale, interveni Oancea, mai mult pentru a-l opri pe poştaş din sporovăială. Vă rog să-mi spuneţi ce ştiţi despre tovarăşa Tase.

— Tovarăşa Tase, Lucreţia Tase, cea care lucrează la „Dunărea”?

— Chiar ea.

— A făcut ceva rău?

— Sincer să fiu, nu ştiu încă dacă a făcut ceva care să o fi pus în conflict cu legea...

— Aha! făcu omul, de parcă acum totul se lămurise.

— Ei? Vă ascult!

— Este o femeie tare bună. Deşi nu mai e chiar atât de tânără, se ţine al dracului de bine! Are pe vino-ncoace. Toţi bărbaţii întorc capul după ea... Se opri, când observă că ofiţerul dă semne de nerăbdare. Altceva cred eu că vă interesează. Este divorţată, dar are un amant. Cel puţin unul care îi scrie foarte des. O dată chiar am întrebat-o de ce nu se mărită cu el, că să-l scutească de atâta cheltuială...

— N-aţi reţinut, cumva, numele prietenului?

— De regulă, semnează „Nelu” şi desenează alături o inimă străpunsă de săgeată. Nu întotdeauna, însă. Unele n-au nimic la expeditor.

— Şi cam la câte zile îi scrie?

— Oricum, nu trece o săptămână fără o scrisoare. Ba, au

fost chiar şi două în şapte zile. De vederi, nu mai zic!

— Şi inimioarele, cam pe câte erau?

— N-am fost prea atent. Oricum, una parcă avea, alta nu... Poate că au fost şi mai multe la rând fără inimioară...

— Te-ai uitat unde erau cartate?

— Toate la Constanţa. Fără excepţie. Ceva totuşi mi s-a părut deosebit. Ca poştaş m-am obişnuit cu tot felul de lucruri şi cred că ştiu să recunosc o scrisoare de dragoste chiar dacă e închisă în plic. Scrisorile acestea erau prea subţiri. De obicei, îndrăgostiţii îşi scriu câte-n lună şi-n stele, de te miri cum de găsesc vreme. Astea însă erau cam anemice. Cred că unele nu cuprindeau mai mult de o jumătate de coală.

— Interesant!

— Pot să iau o ţigară? întrebă omul, când îl văzu pe Oancea cu câtă poftă fumează.

— Desigur.

— Nu prea fumez eu, dar sunt un pofticios...

— Legat de corespondenţa aceea..., plicurile cum arătau?

— Obişnuite, din cele care se pot cumpăra de la orice debit... Or, îndrăgostiţii folosesc plicuri colorate...

— Poate că nu era vorba de un îndrăgostit...

— Aşa mi-am zis şi eu, dar mi-a confirmat-o chiar coana Lucreţia. O dată am fost bolnav şi am lipsit vreo două zile şi atunci mi-a făcut niţeluş muzică că au întârziat scrisorile.

— S-a întâmplat să fie şi vreun interval mai mare în care să nu primească scrisori?

— O singură dată, din câte îmi amintesc. Când a fost plecată în concediu. N-a primit nimic. Am dedus că au fost împreună...

— Acum, care este situaţia?

— Săptămână asta n-a avut nicio scrisoare. Şi dacă stau bine să mă gândesc, nici cea trecută. Vezi, când te obişnuieşti cu un anume lucru, începi să nu-i mai acorzi

atâta importanţă:

— S-a întâmplat să duceţi scrisori şi pentru altcineva la această adresă, dar care să nu locuiască în blocul cu pricina?

— Nu-mi amintesc. Să ştiţi că eu aşa sunt. Dacă nu-mi aduc aminte ceva, este sigur că nu s-a întâmplat.

— Mă interesează o scrisoare de la Constanţa.

— Nu, nu cred să fi venit...

— Oricum, mi-aţi fost de mare ajutor. Vă mulţumesc!

— Atunci s-o iau din loc. Vă spuneam că azi am şi pensiile de achitat şi mă aşteaptă lumea.

— Încă o dată, scuze pentru timpul răpit... La revedere! Poştaşul se ridică, îşi trecu geanta în faţă şi porni, din nou, în direcţia din care venise...

Cele aflate de ofiţer nu erau de natură să-l lămurească în vreun fel. Scrisorile, voluminoase sau mai subţirele, primite la intervale diferite, cu inimioare sau nu, puteau constitui un mijloc de comunicare secretă, deşi cam prea rudimentar şi destul de vizibil. Ceea ce stârnea oarecum nedumerirea era frecvenţa mare a acestora. Oricât de prodigioasă ar fi fost activitatea culegătorilor de informaţii, nu era permis, mai ales pentru securitatea reţelei, să se folosească prea mult acelaşi mijloc de transmitere.

„Dacă mă duc la şefu' cu o astfel de informaţie, cred că mă trimite la un curs de recalificare", gândi înciudat Oancea privindu-şi ceasul. „La ora asta dau telefon degeaba... Nu mai găsesc pe nimeni. Şedinţa a început. Mai bine să trec la treabă. Poate mă descurc şi singur", îşi mai spuse şi îşi făcu pe loc un plan.

Era cald de se muia asfaltul. Deşi descheiat la cămaşă, nu reuşea să se răcorească. Se hotărî să se oprească în drum şi la restaurantul „Dunărea", unde lucra, femeia de care se fereau atât de mult vecinele ei.

Pe trotuar, sub protecţia umbrelelor de soare, în spatele

unui gărduleţ de fier forjat cu jardiniere, erau aşezate câteva mese ocupate până la ultimul loc. Oancea intră în restaurant şi căută o masă. Aici era parcă mai răcoare. Dar când se deschidea uşa de la bucătărie, venea un miros de mâncare însoţit de-o zăpuşeală ce-ţi tăia răsuflarea

— Doamna Lucreţia este de serviciu? întrebă locotenentul pe bufetiera care căsca plictisită, aşezând nişte salate ofilite.

— În raionul acela! şi îşi mişcă bărbia, arătând spre capătul opus al sălii.

Ofiţerul se îndreptă într-acolo şi se aşează la o masă mai retrasă, la care servea Lucreţia.

— Ceva de mâncare; răspunse la întrebarea femeii, care venise şi scutura faţa de masă.

— Va trebui să mai aşteptaţi, meniul nu este încă gata.

— Aştept, dar poate îmi aduceţi, între timp, o bere... Mor de căldură!

— Pentru un băiat frumos ca dumneavoastră, găsesc eu una... spuse femeia, şi se îndepărtă legănându-şi şoldurile bogate.

„Iată-mă şi cuceritor”, îşi zise Oancea şi luă un şerveţel pe care desenă cu pixul o inimă străpunsă de o săgeată, astfel încât săgeata să pătrundă din partea dreaptă. Mai desenă şi o alta cu inima străpunsă din stânga. Împături apoi şerveţelul de aşa natură ca fiecare inimioară să fie pe o singură faţă. Când femeia reveni cu sticla de bere, ţinu astfel primul desen ca să poată fi văzut.

— Sunteţi un slujitor al pajului Cupidon? întrebă Lucreţia, iar lui Oancea i se păru că ghiceşte o strălucire aparte în ochii negri, migdalaţi.

— Mai mult un admirator al zeiţei Afrodita, încercă un răspuns care să se lege...

De cum auzise de inima desenată pe spatele plicului, Oancea luase în calcul şi posibilitatea ca simbolul acela al iubirii să aibă valoarea unei comunicări secrete. De aceea şi pregătise cele două desene.

Lucreţia puse pe cartonaşul colorat în albastru halba cu bere şi o întoarse astfel ca mânerul să-i vină în partea dreaptă, făcu gestul îndepărtării unei scame de pe costumul ofiţerului, dar nu plecă. Oancea îşi dădu seama că atinsese un punct sensibil, dar, în acelaşi timp, înţelese că era doar pe aproape...

— Depinde din ce unghi priviţi problema, glumi femeia, aplecându-se uşor către Oancea, ca şi când ar fi dorit să-i spună ceva la ureche, ca să nu audă şi ceilalţi consumatori.

— Din cel mai bun. Adică şi de aici — şi-i arătă inima străpunsă de săgeata ce venea din stânga — şi de aici, şi întoarse şerveţelul pentru a se vedea şi celălalt desen.

— Nu ştiu ce să vă spun. Trebuie să întreb... îngăimă femeia şi plecă zorită spre uşile batante care duceau în bucătărie.

Locotenentul simţi cum îl cuprinde un val de căldură. Se grăbise să facă mutarea şi reacţia femeii îl prinsese nepregătit. Desigur plecase după instrucţiuni.

„Cu şeful nu pot să iau legătura... s-a dus totul de râpă... Ce înseamnă să te laşi la sfânta inspiraţie!” se dojenea el.

Sesiză o mişcare în spatele uşilor. Se strădui să adopte o atitudine pasivă, deşi era sigur că prezenţa lui fusese, adusă la cunoştinţa unor persoane care-l supravegheau acum îndeaproape. Aproape imediat apăru şi ospătăriţa. Între timp, Oancea golise halba cu bere şi lac de transpiraţie se hotărî să-şi scoată haina. Avea şi un alt motiv să şi-o scoată: Voia ca cei interesaţi să observe faptul că nu era înarmat.

— Mai serviţi ceva? întrebă femeia, acum mai rezervată şi parcă îngândurată.

„Cineva a dojenit-o, socoti tânărul ofiţer. Eu am brodit câte ceva din parolă, iar ea a spus mai mult decât trebuia. Asta-i”, îşi continuă reflecţiile Oancea.

— Aştept să-mi recomandaţi dumneavoastră, încercă să meargă pe linia unor deducţii logice.

— Ce spuneţi de o fasole cu ciolan afumat? Specialitatea

bucătarului...

— Sper ca, o dată cu fasolea, să-mi aduceţi şi răspunsul la... şi lăsă intenţionat neterminată fraza.

Ospătăriţa plecă. Minutele treceau şi femeia nu mai apărea. Ofiţerul aştepta răbdător. Nu ştia ce să creadă. De un singur lucru îi părea rău: că de la locul lui nu putea să vadă ce se petrecea în spatele restaurantului, să afle dacă acţiunea lui provocase şi alerta altora, nu numai a Lucreţiei.

Se hotărî să atace. Se ridică de la masă, dar chiar atunci un bărbat, apărut din spatele bufetului, se îndreptă către el.

— Domnule, ne pare rău, fasolea...

— Să nu-mi spui că s-a terminat, că fac scandal...

— Vă rog nu ameninţaţi! Dumneavoastră i-aţi făcut tot felul de avansuri ospătăriţei. De aceea femeia nici n-a putut să se ocupe de clienţi... Acum stă şi plânge... Vă sfătuiesc prieteneşte să părăsiţi localul şi să vă vedeţi de treburi...

— Dar n-am supărat pe nimeni...

— Lăsaţi, domnule, copilăriile! Desenaţi pe şerveţele tot felul de chestii şi le arătaţi la femei. Ce dacă lucrează într-un restaurant? Noi am mai avut de-a face cu d-ăştia. Chiar tovarăşei i s-a mai întâmplat... Aşa că, vă rog, achitaţi berea şi gata! Să nu mai călcaţi în localul nostru...

Oancea pricepu că declanşase alarma. Ospătăriţa, mai puţin atentă, făcuse o greşeală. Probabil, cei care o conduceau din umbră interveniseră pentru a pune lucrurile la punct. „Vina e a mea... Am procedat ca un paznic de vie leneş, care, din când în când, trage cu puşca să afle lumea că este la post, dar el nu se mişcă din foişor”.

Nu mai prelungi discuţia. Îşi compuse o mină de om spăşit, gata să facă orice pentru a repara greşeala. Plăti berea, îşi luă haina şi ieşi...

Zăpuşeala îl lovi ca o măciucă, mai ales după berea băută fără nicio poftă şi de pe urma căreia transpira acum

ca după un pumn de piramidoane. „Trebuie să facem două lucruri scumpule”, îşi zise, zăbovind câteva clipe în faţa restaurantului. Întâi: să ne convingem dacă ne ia careva urma. Şi doi: să vedem dacă alerta continuă...
Privi cu coada ochiului intrarea ce dădea în spatele restaurantului, dar nu putu să observe mare lucru. Îşi continuă drumul agale. În faţa restaurantului „Pescarul” zăbovi câteva clipe, ca unul care ezită să între. Apoi iuţi pasul fără să privească în urmă.

Căpătase certitudinea că este urmărit, zărind în luciul mat al unei vitrine un tinerel îmbrăcat într-un pantalon negru care-i călca pe urme. „Este din restaurant... Bine gândit”, îşi zise Oancea, şi se grăbi să scape de urmăritor.

Nu-i fu prea dificil să-l „uite” în prima staţie de tramvai, dar nu excluse posibilitatea ca tinerelul să fie doar o nadă, urmărirea adevărată realizând-o altcineva, care cunoştea „meserie”. Bănuiala nu se adeveri, însă, şi, după câteva ocoluri, se îndreptă spre sediul organului de securitate.

— Tovarăşe colonel, locotenentul Oancea a făcut o mare greşeală..., începu Avrămuţ să raporteze şefului securităţii.

— Se pare că-i ceva serios, de vreme ce ai o figură atât de tristă... încercă o glumă colonelul.

Avrămuţ nu schiţă nici măcar un zâmbet şi continuă:

— A început să facă investigaţii de unul singur în cazul discutat azi-dimineaţă şi...

Avrămuţ relată în amănunt totul.

— ...Încep să cred că ai, într-adevăr, dreptate... S-a comportat copilăreşte. Cum crezi că putem repara situaţia?

— Locotenentul i-a alertat. Acum sunt cu ochii în patru. Pe moment vor întrerupe orice legături. Aşa că, dacă am trece să-i căutăm, am acţiona în gol... Să-i lăsăm să se liniştească. Văzând că nimeni nu-i deranjează, atunci...

— Poate că ai dreptate. Trebuie, totuşi, să fim cu ochii pe ei. Ştii foarte bine cât de puţin contează viaţa oamenilor pentru astfel de indivizi... Încearcă să stai de vorbă cu

Lucreţia. Nu în forma în care a făcut-o tânărul acela.

— M-am gândit, iniţial, şi la o acţiune deschisă. Am apreciat apoi că ar fi prea riscant.

— Mai mult decât am pierdut prin nesăbuinţa lui Oancea nu văd ce am pierde în plus... Le-a oferit un avans nesperat, aşa că mai bine bate fierul cât e cald... Să iei măsuri împotriva ofiţerului, să înţeleagă o dată pentru totdeauna că munca de securitate nu este un joc de-a hoţii şi vardiştii...

— Vă propun, în acest caz, să acţionăm pe mai multe planuri...

— De acord! Mergi şi meditează mai adânc şi, după aceea, vino să discutăm totul în amănunţime, cu calm, ca să nu mai greşim.

După câteva ore doi ofiţeri de la serviciul economic al Miliţiei Capitalei, împreună cu locotenentul major Vasile Moraru, plecară la restaurant, în vederea unui control economic inopinat. Moraru trebuia să ia în supraveghere femeia şi să vadă dacă nu cumva existau urme ce puteau fi exploatate.

Avrămuţ se duse la locuinţa Lucreţiei. „Să nu fi venit prea târziu", îşi zise, şi apăsă pe butonul soneriei de la apartamentul vecin.

— Pe cine căutaţi dumneavoastră? întrebă iscoditor tânăra îmbrăcată într-o pereche de pantaloni pescăreşti, care se mulau pe pulpele-i pline. Bluza albă, foarte strânsă, punea în evidenţă sânii opulenţi, încât Eugen, pudic, îşi mută privirea.

— Aş dori să vorbesc cu domnul avocat Crusteanu... E cumva acasă?

— Este, dar primeşte numai de la ora 17,00. N-aţi citit anunţul din holul de la intrare?

— Ba da, dar am o problemă urgentă, care nu suferă amânare. Vă rog să mă înţelegeţi!...

— Intraţi! se dădu tânără deoparte, doar atât cât să-i permită lui Avrămuţ să se poată strecura înăuntru.

Avrămuţ trecu atingând uşor trupul femeii, a cărui căldură îl făcu să roşească.

— Înainte şi la... adăugă tânără pe al cărui inelar strălucea o verighetă mare, groasă.

— Aştept aici, răspunse nerăbdător Eugen, atent la zgomotele din casă.

Femeia dispăru pe uşă, nu înainte de a-i arunca o privire cercetătoare, conştientă de faptul că reuşise să stârnească interesul tânărului. Pe dată, în holul mare, luminat de o lampă cu mai multe braţe, apăru avocatul. Era un bărbat între două vârste, cu o chelie pronunţată, pe care încerca să o ascundă cu şuviţe laterale.

— Care-i problema? întrebă insul cu un aer plictisit.

— Domnule avocat, sunt locotenentul major Avrămuţ de la securitate. Poftim legitimaţia.

Gazda o luă cu un gest rapid şi o privi atent.

— În ce problemă?

— Avem nevoie de sprijinul dumneavoastră. V-aş ruga să-mi permiteţi ca, de aici, din hol, să supraveghez uşa apartamentului vecin. Este o problemă importantă. Vă mai rugăm ca dumneavoastră şi soţia să păstraţi o discreţie totală.

— Cred că trebuie să vorbesc şi cu...

— Vă rog...

Avocatul se întoarse mult mai repede decât se aştepta Avrămuţ, semn că femeia auzise despre ce este vorba.

— Nu avem nimic împotrivă, atâta vreme cât nu apar alte complicaţii...

— Vă rog să nu vă faceţi griji. Şi noi...

— Înţeleg... înţeleg. Eu mă retrag, am de lucru... Desigur, puteţi fuma, nu ne deranjează, deşi eu nu fumez... Oana! strigă avocatul...

Eugen se uita, când şi când, prin vizor. Holul pustiu era acum cuprins în semiîntuneric.

— V-am adus o cafea... spuse zâmbind soţia avocatului. Şi o ţigară bună, mai adăugă, aşezând lângă ceşcuţă un

pachet de Pall Mall...

— Vă mulţumesc, ţigări am...

— Să nu mă refuzaţi.

Femeia ieşi, nu înainte de a aprinde o lampă.

Eugen gustă cafeaua. Era mult prea fierbinte, aşa că mai aşteptă. Ca să mai treacă timpul, îşi aprinse una dintre ţigările oferite. Fumul tare, uşor parfumat, îi făcu plăcere. Aşteptarea însă îl obosea tot mai mult. Din cauza încordării, i se năzărea că aude paşi. Se apropia înserarea. Soarele se ascunsese după blocul vecin şi umbra învăluise imobilul în care se afla apartamentul avocatului, întunericul din hol deveni şi mai profund.

— Am bănuit demult că vecina o s-o sfârşească rău, spuse tânăra.

— De ce?

— Prea veneau mulţi la ea. Unii oameni cu stare, cu prestanţă... Dar prea mulţi. Şi unde sunt mulţi...

— Nu-i întotdeauna un criteriu.

— Mai doriţi o cafea?

— N-aş vrea să abuzez. Vă mulţumesc!

— Dimpotrivă, mă bucură că vă pot fi în vreun fel de ajutor... Mai ales că mă plictisesc îngrozitor.

— De ce nu vă găsiţi o îndeletnicire?

— Am vrut să fac avocatură şi am aterizat aici. Soţul n-a mai fost de acord, după căsătorie, să-i devin asociat, deşi şi eu am terminat Facultatea de drept.

— Nici n-ar fi nimerit. Încercaţi la o întreprindere. Lăsați uşa deschisă? întrebă el mirat.

— Da. Între cinci şi şapte soţul meu primeşte clienţii. Dacă vă deranjează, o închid.

— Ar fi mai bine...

Avrămuţ se temea ca prezenţa lui să nu fie observată.

— Dumneavoastră i-aţi văzut pe vizitatorii vecinei? întrebă Avrămuţ, pe un ton glumeţ.

— Pe cei „constanţi”, da...

— Dacă apare vreunul, vă rog să mă anunţaţi imediat.

Sunt vizavi...

— Adică?...

— Exact, doamnă. Codul de procedură penală al R.P.R. art. 100, aliniatele 2 şi 5 stipulează fiecărui cetăţean obligaţia...

— Vă anunţ. N-aveţi nicio grijă. Mă plângeam că mă plictisesc, şi iată-mă şi ajutor de detectiv !

Avrămuţ duse degetul la buze, şi îi zâmbi tinerei, în timp ce ieşea din hol. Aici dădu cu ochii de Moraru, care tocmai urca scara însoţit de procurorul Stancu, pe care şi Eugen îl cunoştea, de un lucrător de la serviciul criminalistic şi de doi vecini. Se salutară în tăcere. În timp ce urcau, procurorul le explica martorilor care le erau îndatoririle...

Uşa a fost deschisă, folosindu-se chiar cheile locatarei. În casă era o zăpuşeală neobişnuită.

— Toată după-amiaza bate soarele pe partea asta, ţinu să explice un vecin, când deschise fereastra.

Criminalistul îl opri. Le ceru tuturor să nu atingă niciun obiect până nu relevă eventualele urme papilare sau de orice altă natură.

Avrămuţ privea cu atenţie modul în care se desfăşurau cercetările. Era convins că nu vor reuşi să găsească mare lucru. Pe el îl interesau, îndeosebi, scrisorile cu desenul care stârnise atâta panică la restaurant. Zadarnic au fost căutate peste tot. Era foarte înciudat. Reţinuse din raportul întocmit de locotenentul Oancea că astfel de scrisori veneau cam câte două pe săptămână şi uite că, în casă, nu era niciuna.

Se aşeză obosit pe scaun. „Of, ce bine ar fi fost dacă Oancea îşi vedea de treabă...” Apoi reluă cercetarea cu şi mai mare îndârjire, spre adânca părere de rău a vecinilor care îndeplineau rolul de martori şi care aşteptau nerăbdători.

— Aş vrea să vorbesc cu domnul Avrămuţ... spuse tânără femeie pe care Eugen era cât pe ce să n-o recunoască. Era soţia avocatului, dar de astă dată îmbrăcată sobru, într-o

rochie cu o croială simplă şi pieptănată altfel, fără urme de extravaganţă. Plăcut surprins, Eugen zâmbi fără să vrea. Porni în întâmpinarea ei.

— A... începu destul de discret tânăra, dar Eugen o luă uşor de braţ şi o conduse către ieşirea din apartament.

— Acum vă ascult, îi spuse ofiţerul imediat ce ieşiră în holul scării.

— Unul dintre cei care... şi arătă spre uşa ce dădea în apartamentul ei, mişcând uşor din cap.

— Unde-i?

— În biroul soţului meu... Trebuie să iasă imediat...

Minutele treceau şi Avrămuţ o privi întrebător pe tânără. Fără să mai zăbovească, aceasta trecu în sufragerie şi reveni imediat, pe altă uşă. Din expresia feţei ei, puţin speriată, se putea înţelege totul...

— Cum se spune, încercă să glumească Avrămuţ, a fugit puiul cu aţa...

— Îmi pare nespus de rău...

— N-aveţi nicio vină... Spuneţi-mi cât timp a trecut de la intrarea în birou şi până în momentul când m-aţi anunţat?

— Două sau trei minute. Doar am apucat să răspund unei prietene la telefon, după care am venit să vă spun...

— Rochia v-aţi schimbat-o mai demult?

— Să fiu sinceră, cam tot atunci.

— Sper că nu pentru mine...

— Cine ştie, poate că da... îi răspunse tânără roşind vizibil.

— Acum tot nu mai putem face nimic. Reamintiţi-vă cât mai multe elemente despre individ până când termin ce am de făcut dincolo, după care vom merge la Securitate să punem la punct, împreună, un portret robot... Ce ziceţi?

— Ştiu eu dacă am să mă descurc?

— Doar vorbesc cu o absolventă a Facultăţii de drept. Cred că v-a plăcut criminalistica, mai ales că despre profesor ştiu că-i un zbir...

— Şi dumneavoastră...?

— Nu. Eu, Literele...

— Atunci...?

— Pasiunea şi, poate, şi un pic de hazard... adăugă Eugen.

Acţiunea de cercetare a apartamentului continua. Erau ciocăniţi pereţii, duşumelele, se căuta în spatele tablourilor, în sertare, în fiecare colţişor unde ar fi putut exista vreo ascunzătoare. Nimic, nicăieri. Într-unul din buzunarele unei haine de blană a fost găsită o bucată de hârtie pe care erau însemnate cifrele 1021935. Eugen introduse hârtia într-unul din plicurile pregătite în acest scop, semnară pe plic atât el, cât şi cei doi martori, puseră data şi sigilară.

— Să mergem... spuse în cele din urmă.

— Tovarăşe căpitan, nu vă scapă nimic! spuse pe un ton oarecum ironic procurorul.

— Se poate să fi exagerat, dar unele lucruri ne scapă la prima căutare. Bunăoară, acest bilet nu l-am găsit la început...

— Şi credeţi că rezolvaţi ceva cu el?

— E prematur să discutăm. Nu se ştie la ce-o să ne folosească.

În timp ce coborau scările, unul dintre locatari întrebă de ce nu participase la percheziţie şi proprietara.

— E la spital, în stare de comă... Sper că înţelegeţi!? interveni Avrămuţ, înainte ca procurorul să poată spune ceva.

Coborâră, dar Eugen se întoarse. Urcă scările în fugă şi sună scurt la uşa avocatului.

— Sper să nu dureze prea mult, replică uşor îngrijorat soţul, la solicitarea ofiţerului.

— Dacă nu aveţi nimic împotrivă, vă rog să o însoţiţi. Poate ne daţi o mână de ajutor...

— Nu pot. A sosit un client important... Am toată încrederea în dumneavoastră.

— Vă aşteaptă tovarăşul colonel! îi spuse subofiţerul de la poartă lui Avrămuţ, privind întrebător spre femeie.

— Mulţumesc! Tovarăşa merge cu mine...

O conduse în birou la el, după care se prezentă la colonel, informându-şi superiorul asupra stadiului cercetărilor. Acesta îl întrebă dacă nu era cazul să ia şi alte măsuri disciplinare împotriva locotenentului Oancea. Avrămuţ nu răspunse imediat. După un timp de gândire, raportă că cea mai aspră pedeapsă pentru tânărul bine intenţionat, dar insuficient de stăpânit ar fi aceea de a-l angrena în rezolvarea situaţiilor pe care el le crease. Colonelul fu de acord.

— Ţi-l dau pe garanţie... Ai grijă să faci din el un lucrător de securitate serios şi nu un detectiv particular plin de fumuri...

— Vă rog să mă scuzaţi...

— Nu-i nevoie... Am luat în serios problema discutată... Am să-mi reiau munca... Mi se pare fascinant. Mai ales acum, când ştiu că am nişte lucruri concrete de făcut...

— Imediat. Ne-a sosit identikit-ul... spuse văzându-l pe Oancea intrând cu aparatul. Tânărul ofiţer îl aşează pe masă fără să rostească o vorbă, îl branşă la priză şi aşteptă ordine. Era vizibil marcat şi, pentru o clipă, Avrămuț se gândi chiar să-l mai înveselească.

— Ia loc şi treci la butoane! îi spuse, folosind tonul obişnuit.

Oancea aducea pe ecran forma dorită. Încet-încet, figura începu să prindă contur. La un moment dat, simţi că femeia dădea semne de oboseală. Aprinse lumina. Îl rugă pe Oancea să aducă de la bufet trei cafele... După o scurtă pauză, reluară lucrul. Privind figura de pe ecranul aparatului, tânără aduse două mici corectări, alese forma bărbiei şi mai adăugă imaginii o pereche de ochelari.

— Acesta este! spuse ea, satisfăcută...

— Aveţi un deosebit simţ al observaţiei, o complimentă Eugen şi se grăbi să o conducă până la ieşire.

Între timp, Oancea realiză câteva fotografii ale imaginii de pe ecranul aparatului. „Oare unde se ascunde omul ăsta?” se întrebă Avrămuţ, mirându-se că figura îi părea totuşi cunoscută. Se străduia să stabilească dacă, într-adevăr, îl văzuse undeva sau era o simplă impresie.

Se aşeză la birou şi citi cu atenţie descrierea făcută de femeie. Toate corespundeau. „Păr blond, uşor ondulat, spicat la tâmple şi ceafă, ochi verzi, sfredelitori, tenul cianotic, denotând o sănătate cam şubrezită.” Femeia mai observase că braţele erau prea lungi pentru statura sa şi că le mişca foarte puţin atunci când mergea. În plus, avea un tic: înălţa puţin umărul drept, la interval de câteva secunde.

„Chestia cu ticul este poate teatru, gândi Avrămuţ. Oricum, însă, toate celelalte trebuie luate în seamă”.

— Tovarăşe căpitan, am adus fotocopiile...

— Prinde una pe peretele din faţa mea... Chipul l-am mai văzut undeva, dar nu pot să-mi amintesc deocamdată, unde... îi spuse lui Oancea, în timp ce îşi trecea mâna peste frunte, într-un gest ce parcă voia să alunge oboseala pricinuită mai ales de canicula bucureşteană.

— Mergem? întrebă Oancea timid.

— Nu, du-te tu şi adu ceva de mâncare... Trebuie să analizăm mai atent lucrurile. Şi ţine minte o chestiune: acum urma este caldă, aşa că... să n-o scăpăm.

— Am înţeles!

Oancea plecă fără să mai spună o vorbă şi Avrămuţ, după ce îşi scoase şi cravata, cu gândul să se mai răcorească, se apucă iarăşi de citit.

Dosarul cuprindea raportul de investigaţie al lui Oancea, pe care îl ştia. Voia să-l vadă şi pe cel întocmit de căpitanul Moraru. Acesta fusese la restaurant, imediat după ce colonelul aprobase să se treacă la acţiune, dar nu reuşise să dea de Lucreţia Tase. La întrebarea lui, responsabilul

dăduse o explicaţie cusută cu aţă albă. Lucrătorii miliţiei economice stabiliseră la rândul lor că responsabilul introdusese în restaurant mai multe lăzi cu băuturi fără forme legale. De asemenea, la bucătărie s-au descoperit alimente ce urmau să fie vândute, ca şi băuturile, în beneficiul personalului. Informat asupra lor, Moraru şi-a întărit convingerea că responsabilul, care se fâstâcise la întrebările lui, avea şi alte fapte necurate pe conştiinţă. Prins cu mâţa-n sac, individul a fost reţinut pentru cercetări. „Am să stau şi eu de vorbă cu el”, îşi propuse Avrămuţ, apoi continuă lectura.

Moraru reţinuse un element deosebit, pe care nu-l putuse exploata, însă, din lipsă de timp. Una din femeile de la bucătărie o surprinsese pe Lucreţia în timp ce discuta la telefon; afirma că expresia feţei arăta limpede că e admonestată. După convorbire n-a mai ieşit în restaurant să servească, şi-a dezbrăcat în grabă uniforma, a lăsat bonierul la bar şi a plecat. Bucătăreasa o întrebase unde se duce, dar ea nu i-a răspuns. De altfel, din acel moment nimeni nu o mai văzuse.

Moraru mai reţinuse din declaraţia femeii că, plecând, Lucreţia verificase dacă avea bani în poşetă. Era poşeta ei obişnuită cu care venea la serviciu, şi martora mai amintea că văzuse câteva hârtii de o sută de lei în mâna chelneriţei.

Nici percheziţia efectuată cu destulă discreţie în vestiarul şi magaziile restaurantului nu dăduse la iveală materiale compromiţătoare. Cei de la miliţie, în afara mărfurilor introduse ilegal, mai descoperiseră câteva borderouri care evidenţiau clar o delapidare.

„În ce bară am dat cu puştiul ăsta!... A avut în mână o cheie şi el a aruncat-o”, îşi zise Avrămuţ supărat...

— Am venit! şi locotenentul puse pe birou pachetele ce miroseau apetisant.

— Ai grijă şi de nişte cafele, că după aceea trebuie să ne apucăm serios de treabă...

— Gata, acum la lucru! zise Avrămuţ după ce terminară

cu gustarea şi puse ceaşca pe pervazul ferestrei. Apoi scoase din fişet o cutie mare de carton pe care scria: „F. 1941—1950”, o desfăcu şi luă din ea mai multe zeci de fişe. Îi dădu un teanc locotenentului, iar pe celelalte şi le opri. Oancea le luă, se aşeză la birou, după care începu să compare fotografiile de pe ele cu cea de pe identikit.

— Te rog să ţii seama de toate elementele: modificări ale fizionomiei determinate de vârstă, condiţii de fotografiere... Să nu te grăbeşti! Ia-le la rând, cu răbdare!

Oancea înclină din cap, semn că înţelesese. Nu desluşi în tonul căpitanului niciun reproş, nicio aluzie la greşeala săvârşită.

Aşa se scurseră mai bine de două ore, timp în care fiecare se aplecă atent asupra fotografiilor de transfugi. Treaba mergea destul de greu.

— Ăsta e! exclamă, la un moment dat, Oancea, foarte bucuros.

Căpitanul luă fotografia, se mai uită o dată şi încă o dată, când la imaginea din fotografie, când la portretul-robot.

— Şi totuşi, nu-i ăsta!

— Nu se poate! izbucni, nestăpânit, cum îi era felul, Oancea.

— Ba se poate... Uite aici... Şi Avrămuţ îi explică cu răbdare ce anume scăpase din vedere. Fotografia fusese făcută cu mulţi ani în urmă, în 1937, şi punea în evidenţă, distinct, două intrânduri frontale, care puteau fi, acum, o chelie destul de vizibilă. Or, în descrierea soţiei avocatului se vorbea despre un bărbat cu păr bogat, tuns scurt, iar pe linia frunţii nu se semnalau caracteristicile amintite.

— Da, aveţi dreptate, m-am cam grăbit... se scuză locotenentul.

— Vezi, nu te mai grăbi! O identificare greşită şi începem să alergăm după potcoave de cai morţi...

Lucrară din nou, în tăcere, fiecare dintre ei zăbovind mai mult sau mai puţin asupra câte unui portret. Din când

în când, Avrămuţ se uita la Oancea, a cărui hotărâre îi plăcea. Către dimineaţă abia izbutiseră să trieze cam jumătate din teancurile de fotografii.

— Tovarăşe căpitan, începu Oancea, unde credeţi că ar fi putut să se ascundă Lucreţia?

— Cine ştie?! Mă gândesc dacă dispariţia ei nu e în legătură cu ceea ce facem noi acum... Apropo, am tot zis că te întreb, dar am uitat: ce ai avut în vedere atunci când ai desenat inimioarele — una cu săgeata spre dreapta şi alta spre stânga?

— Mai nimic. De fapt, totul a plecat de la poştaş: atunci când îmi vorbea despre inimioare, a trasat cu degetul arătător conturul unei inimi. Parcă o vedea în faţa ochilor. Mi-am dat seama că el, deşi nu urmărise „amănuntul”, văzuse desenul cu anumite diferenţe.

— De ce n-ai raportat asta?

— Nu mi s-a părut semnificativ.

— Ei, nu-i chiar aşa! Te rog să ţii minte că orice lucru are însemnătatea lui, chiar dacă, la un moment dat, noi nu reuşim să-i desprindem adevăratele dimensiuni...

Se apucară din nou de treabă şi, după alte câteva ore bune de trudă, fiecare reţinuse câte patru fotografii, în fiecare din ele, asemănările erau destul de vizibile, dar existau şi diferenţe.

— De ajuns pentru astăzi! Mergi acasă, odihneşte-te niţeluş şi la şapte jumătate să fii aici! îl zori Eugen, pregătindu-se şi el de plecare...

Când reveni la birou, Oancea află cu surprindere că şeful său era de mai bine de o oră la comandantul regiunii de securitate. Discutau rezultatul cercetărilor întreprinse de Moraru pentru descoperirea Lucreţiei Tase. Acesta alergase toată noaptea pentru a căuta un şofer de taximetru care transportase o femeie blondă din zona Universităţii. Până la urmă a dat de un bătrânel care avusese o astfel de clientă, dar n-o luase din zona

Universităţii, ci din Piaţa Amzei. Din spusele taximetristului reieşea că femeia era stăpânită de teamă, de parcă s-ar fi aflat într-un mare pericol. Chiar o întrebase dacă i s-a întâmplat ceva grav, dar femeia n-a dat un răspuns dar. La Gara de Nord i-a dat 100 de lei şi a coborât fără să mai aştepte restul. S-a îndreptat alergând spre holul caselor de bilete de clasa întâi. Revenind cu o altă cursă la gară, şoferul a zărit-o din nou la intrare, parcă aşteptând pe cineva. Solicitat să facă o altă cursă a pierdut-o din vedere.

Moraru continuase investigaţia, dar nimeni din personalul gării nu-şi amintea s-o fi văzut.

— Moraru a fost, zise colonelul după ce închise telefonul. N-a fost semnalată nici în autogări. De când a fost văzută la gară nu se mai ştie nimic de ea, parcă a intrat în pământ.

— E dureros şi trist, îl completă Avrămuţ, privind gânditor la notiţele pe care le avea în faţă.

— Nu mi-ai spus ce intenţionezi de aici înainte.

— Tovarăşe colonel, mă gândesc să urmărim două piste. Una ar fi să completăm datele referitoare la Lucreţia: să vedem cine este, de unde vine, care-i sunt relaţiile etc. Investigaţii complete. Cea de-a doua — să ne ocupăm în continuare de Iosif...

— Bine! Dar nu uita un lucru: indivizii au „farurile aprinse cu faza mare”. Sunt alertaţi şi va fi greu să vă apropiaţi de ei... Dar, apropo, Oancea ce mai face?

— Îl voi folosi în continuare, la alte sarcini, evident. Pentru ei este „marcat”...

— N-ar fi mai bine să-l mutăm?

— Deocamdată cred că nu. Vă rog să-l lăsaţi la noi. Are stofă, dar trebuie strunit.

— Care-i situaţia cu „vizitatorul” de la avocat?

— Ar trebui să mai văd, să mai cercetez. Cum am rezultatul, vi-l prezint.

— La Iosif v-aţi gândit?

— Desigur, dar nu-i avem fotografia.

— Ia măsuri să ne-o trimită cei de la Constanţa.

— Am cerut. Din păcate n-au nici ei.

— Bine. Aştept noutăţi...

După ce ieşi din biroul colonelului, Avrămuţ trecu pe la ofiţerul de serviciu să ia cheile de la maşină. Completă formularul şi se grăbi să coboare. Aici îl aştepta Oancea.

— Până mă întorc, rezolvă problema asta — şi îi întinse o coală de hârtie pe care era o cerere adresată miliţiei pentru ca Lucreţia Tase să fie dată în urmărire pe ţară.

Avrămuţ sună scurt la uşa avocatului şi aşteptă. După vreo câteva clipe, auzi zgomotul unor paşi uşori.

— A, imediat! răsună glasul soţiei acestuia.

Deschise şi-l întâmpină zâmbind.

— Vă rog să mă iertaţi că n-am dat telefon... începu să se scuze Avrămuţ.

Tânără îl pofti în casă şi-l rugă să ia loc, după care se scuză şi dispăru câteva clipe. Curând reveni cu două ceşti cu cafea.

— Soţul meu este la tribunal, are procese astăzi, aşa că...

— Nu-i nicio problemă... Vă rog să priviţi aceste fotografii şi să-mi spuneţi dacă recunoaşteţi cumva pe vizitatorul nostru...

Femeia le privi atent, pe rând, trăgând gânditoare din ţigară, de parcă uitase de existenţa ofiţerului. O dată şi încă o dată. Apoi, stinse în scrumieră ţigara fumată doar pe jumătate.

— L-aţi recunoscut? întrebă nerăbdător Eugen.

— Nu-i niciunul dintre cei din fotografii. Întrucâtva seamănă cu acesta... şi îi arătă poza asupra căreia se oprise şi Oancea.

— Dar...

— Ştiu la ce vă referiţi. Vizitatorul soţului meu şi pe care eu l-am văzut de câteva ori intrând şi la vecina de apartament seamănă foarte mult cu acesta, deşi aici este

mult mai tânăr.

— Adică acum e un bărbat în plină maturitate.

— Exact!

— Asemănarea de care vorbeaţi dumneavoastră, tovarăşă...

— Spuneţi-mi Oana.

— N-aş vrea să vă pun într-o situaţie care să dea naştere la cine ştie ce interpretări...

— Fiţi fără grijă! îmi respect soţul şi nu se ridică nicio problemă de interpretare. Sunteţi un om simpatic şi atât. Şi mai este ceva: nu v-aţi uitat la mine cu privirea aceea care te dezbracă pur şi simplu. Iertaţi-mi indiscreţia: sunteţi logodit de purtaţi verigheta pe mâna dreaptă?

— Nu, am fost căsătorit... Am fost căsătorit câteva clipe doar... Este o poveste tristă, pe care nu vreau să mi-o mai reamintesc.

— Vă cer scuze! mai bine zis, îţi cer scuze, Eugen.

— Nu-i nevoie, Oana.

— Aş vrea să ştii că sunt o femeie destul de curioasă, care nu trece nepăsătoare peste nimic în viaţă. Soţul meu mă tachinează deseori că, după ce ieşim în oraş sau mergem undeva, îi vorbesc de oameni şi lucruri pe care el, deşi a fost alături de mine, nu le-a observat.

— Spune-mi, Oana, soţul tău ţi-a spus ceva referitor la vizita acelui cetăţean?

— Nu! Mi-a spus doar că l-a întrebat dacă îl poate asista într-un proces de divorţ. Bineînţeles că Nelu i-a răspuns că e o chestiune simplă, doar asta-i profesia lui. A mulţumit şi a lăsat vorbă că va reveni.

— Nu te-ai putut cumva înşela?

— Nu, mai ales că se dovedea foarte interesat să audă ce se întâmpla dincolo de uşa vecinei...

— Ah, dacă ne anunţai mai repede, alta ar fi fost situaţia... Oricum, mulţumiri pentru ajutor... Avrămuţ se ridică şi se îndreptă spre uşă. Dacă apar lucruri noi, te rog să mă suni la numărul acesta. Puse pe masă o bucată de

hârtie pe care scrisese numărul de telefon de la birou.

— Aşa am să fac...

Avrămuţ căută să pună într-o relaţie logică cele aflate. Trebuia căutată, aşadar, o altă pistă. Nu era, deci, concluzionă el, vorba de un transfug, ci de o rudă a acestuia. O dată ajuns la sediul Securităţii, trecu să vadă documentul cu privire la bărbatul a cărui poză o prinsese acum în perete alături de portretul identikit. Era vorba despre un anume Andrei Panţuru, născut în comuna Măceşeşti, judeţul Teleorman, care fugise din ţară încă din 1937, pentru a se sustrage unei pedepse cu închisoarea. Sentinţa fusese pronunţată pentru delapidarea sumei de 100 000 lei din fondurile unei societăţi pe acţiuni, al cărei casier era. O ştersese clandestin în Germania. Reapăruse, pentru vreo câteva luni, în perioada septembrie 1940 — ianuarie 1941, după care părăsise iarăşi ţara, de data aceasta în camioanele germane. Se ştia despre el că urmase un curs de spionaj în Germania şi, chiar din perioada când revenise, fusese semnalat de organele Siguranţei că se ocupă cu culegerea unor date şi informaţii cu caracter secret. De atunci, nu mai scosese capul. Era cunoscut în cercurile emigraţiei ca un duşman al noilor realităţi româneşti.

„Nu este exclus ca, prin interpuşi sau chiar direct, să-şi fi atras rudele la colaborare... De acum forţele trebuie concentrate şi în direcţia identificării celui care-l vizitase pe avocat. Şi aşa aveam destule pe cap. N-am terminat bine cu Iosif şi am pierdut-o pe Lucreţia Tase” îşi făcu socoteala Avrămuţ.

În timp ce se gândea la toate acestea, luă o coală de hârtie şi desenă, în mijlocul ei, un cerc în care scrise cu roşu: şef reţea. De aici, duse o rază spre partea dreaptă şi desenă un al doilea cerc, mai mic, în care plasă numele *Lucreţia Tase,* apoi o alta, cu un cerc în care scrise *ruda lui Panţuru.* Cercul următor purta numele *Iosif.* De la Iosif

duse o linie albastră la capătul căreia scrise *Constanţa.* Cu un creion albastru notă în lungul secvenţei care unea cercul Iosif cu Lucreţia, „scrisoare cifrată — mijloc de legătură”, iar în lungul liniei de legătură a Lucreţiei, cu şeful, puse un semn de întrebare şi scrise „telefon”. Acelaşi cuvânt îl notă, apoi, şi de la şeful de reţea la ruda lui Panţuru.

— Lipseşte ceva în toată afacerea asta! N-ai impresia? îl întrebă Moraru, care privise tot timpul peste umărul lui Avrămuț.

— Lipsesc mai multe. Până acum n-am dat decât de un fir tare prăpădit. Tu te referi la ceva anume?

— La cineva, mai exact. La cei care adună informaţii. Ăştia notaţi de tine nu par să aibă un potenţial deosebit.

— Poate că ai dreptate!

— Sunt mai degrabă curieri sau, poate, chiar simple unelte de legătură, deşi povestea asta cu scrisoarea, dacă te gândeşti mai bine, este puţin „pe dos”.

— Trebuie să revăd schema. Cred că între şef şi ei mai există un interpus, poate singurul care-l cunoaşte pe „boss”. Altfel nu se explică de ce a durat atât de mult alertarea. Mă refer la timpul scurs de când Lucreţia a recepţionat mesajul şi până la dispariţia ei din restaurant.

— Eugene, parcă le citeşti de undeva...

— Lasă că şi tu... Uite, nu mai departe decât acum, m-ai ajutat să-mi clarific ideile.

— Şeful ne aşteaptă după-amiază cu planul de lucru detaliat.

— Perfect, hai să-i dăm drumu...

cursa contra cronometru

Moraru plecase la Timişoara. Datele de stare civilă ale dispărutei precizau că se născuse într-o comună bănăţeană şi colonelul hotărâse ca unul dintre cei trei să se ducă neîntârziat şi să vadă ce lucruri s-ar putea descoperi acolo. Avrămuţ îi simţea lipsa. Se obişnuise cu modul de a munci al lui Moraru, îi admira inteligenţa şi intuiţia, deşi era cam zgomotos. Îi aştepta nerăbdător întoarcerea şi din alt motiv: pentru el, Timişoara însemna şi o eventuală legătură cu cazul pe care îl avea în lucru şi pe care îl amânase, oarecum. Voia să se convingă dacă nu pot fi făcute anumite legături între cele două cazuri, anumite cuplări de situaţii. În plus, avea de rezolvat multe alte treburi, la fel de importante şi dificile. Cu toate strădaniile, nu reuşise încă să dea de urma lui Aurel Iosif. Nu avea nici cel mai mic indiciu cu privire la locul unde s-ar fi putut ascunde. Singura legătură posibilă fusese Lucreţia Tase, care acum dispăruse şi ea. Colonelul îşi cam pierduse răbdarea. De aceea antrenase şi alţi lucrători de securitate la soluţionarea unor probleme adiacente. Avrămuţ urma să identifice legăturile Luereţiei. Treabă complicată, deoarece într-un restaurant se perindă lume multă, iar schimbul de mesaje se poate realiza foarte uşor, pe neobservate. Din investigaţii se reţinuse doar că, în mod frecvent, în raionul în care servea Lucreţia apărea un bărbat între două vârste, cu un început de chelie. De la dispariţia chelneriţei,

prezenţa lui n-a mai fost semnalată.

Concluzia se impunea de la sine şi Avrămuţ a dedus că Lucreţia putea fi o legătură între cei care strângeau informaţiile şi cel care le prelua. Dar ipoteza trebuia demonstrată cu fapte, iar „veriga” o dată pierdută, dispărea şi posibilitatea de a-i descoperi pe ceilalţi.

Să fi existat vreo legătură între scrisorile sosite pe adresa Lucreţiei şi vizitele individului din restaurant? Întrebare cu caracter retoric, ca atâtea altele pe care Avrămuţ şi le punea încercând să mai risipească din pâcla misterului. Atenţia ofiţerului era concentrată şi asupra notiţei găsite în buzunarul Lucreţiei. Numărul 1021935, deşi nu-i spunea mare lucru, putea totuşi să însemne foarte multe. Aşează cifrele în diverse combinaţii şi, până la urmă se hotărî pentru formula 1.02.19.35, ceea ce putea arăta data de întâi februarie, ora şapte şi jumătate seara.

„Ce se putea întâmpla la această dată şi, mai ales, unde?” se tot întreba Avrămuţ. Şi încercă să caute răspunsurile fără grabă, analizând toate posibilităţile. Consultă lista programelor unor posturi de radio din Occident, dar nu se înregistrase niciun mesaj cifrat. Ipoteza cădea fără drept de apel. Analiză apoi lista spectacolelor din ziua de întâi februarie, dar, spre regretul său, nici de aici nu rezultă ceva deosebit: toate teatrele ridicaseră cortina la aceeaşi oră. Apoi, făcu rost de un mers al trenurilor din sezonul trecut. Din el extrase pe o listă toate plecările din Capitală care corespundeau orei din bilet, iar pe alta, sosirile, inclusiv cele care prezentau o diferenţă de câteva minute în plus sau în minus. Dintre acestea una singură se potrivea cu cifrele din notiţe. Era vorba de ora sosirii acceleratului de Mangalia.

— Şi ce-i cu asta? îl întrebă colonelul, dornic mai mult să-l stârnească.

— Mare lucru nu-i, dar vreau să vedem dacă nu cumva a sosit în ziua precedentă, sau poate chiar în aceeaşi zi caicul de care spuneaţi... Atunci...

— Da, atunci... şi sper că nu mai aştepţi să te îndemn să pleci la mare...

Caicul era una dintre ambarcaţiunile foarte puţin importante, căruia nimeni nu-i acorda vreo atenţie, în afara organelor vamale şi grănicereşti, obligate, conform legii, să verifice vasul la venire şi la plecare. Avrămuţ se prezentă la şeful punctului de control grăniceresc din port. Rămase surprins când auzi că e aşteptat, întrucât colonelul avusese grijă să-i anunţe sosirea.

Studie cu atenţie numele vaselor intrate în rada portului în luna ianuarie şi controlate de organul de grăniceri, fiind atent la pavilionul sub care navigau. În primele douăzeci de zile ale lunii nu acostase niciun vas turcesc, iar în ultimele zece sosiseră trei. Chiar în data de 31 ianuarie, dimineaţa, acostase caicul „Daphne”. De emoţie Eugen se ridică de la birou şi-şi aprinse o ţigară

— Doriţi ceva? îl întrebă maiorul de grăniceri.

— Nu, pur şi simplu simt nevoia să mă mişc... răspunse căpitanul şi, după câteva clipe, se întoarse la locul său.

Citi din nou. Erau scrise negru pe alb data şi ora acostării, precum şi faptul că la controlul efectuat nu s-a găsit nimic deosebit. „Nu-i de mirare; poţi să scotoceşti vasul cu un batalion de marinari şi destule ascunzători tot vor rămâne nedescoperite”, gândi Avrămuţ.

Simţea că dăduse de o urmă, că era improbabil ca din aceste „coincidenţe” să nu apară ceva care să prezinte interes pentru el. Simpla prezenţă a vasului nu spunea mare lucru, chiar dacă ancorase în ziua de 31 ianuarie şi cifrele interpretate de el sugerau data zilei următoare. Evident trebuia să mai caute, să descopere şi alte „coincidenţe” posibile, ca să ajungă la nişte concluzii ferme.

Se apucă iarăşi liniştit de lucru. Reciti notarea şi calculă, nu fără uşoară surprindere, că nava ridicase ancora după nouă zile. „Oare nu este cam mare intervalul de timp,

ţinând seama de capacitatea modestă a navei?”, se întrebă Avrămuţ, şi îşi propuse să clarifice şi acest lucru. Consultă, apoi, registrele pe ultimii doi ani. „Daphne”
venea cu destulă regularitate în portul Constanţa. Intervalul de timp varia între două luni şi jumătate şi trei luni şi, de fiecare dată, stătea în radă între şapte şi zece zile. O singură dată, caicul ridicase ancora a treia zi de la sosire. Adusese lămâi şi încărcase produse textile.

„După toate probabilităţile, caicul ar putea sosi chiar în această perioadă”, îşi zise, şi mai verifică o dată dacă nu cumva se înşela. Din februarie „Daphne” nu mai apăruse la Constanţa. „Să fi poposit în celelalte porturi de pe Dunăre?” Se hotărî să cerceteze şi acest lucru.

După ce termină, se îndreptă spre clădirea Securităţii. Ofiţerul cu care trebuia să ia legătura era plecat, aşa că, bucurându-se de răgaz, se apucă să-şi pună ordine în gânduri, să vadă dacă nu cumva lăsase „pete albe” în problemele pe care le avea de rezolvat. Ceru permisiunea pentru o convorbire telefonică urgentă cu Bucureştii. Primi legătura destul de repede şi raportă şefului său posibilitatea prezenţei caicului şi în alte porturi de pe Dunăre.

— Bine, se face... La Sulina te-ai gândit?

— Da. I-am şi rugat pe tovarăşii de aici să mă ajute...

— Perfect! Grăbeşte-te, însă! Grăbește-te! Am impresia că dă laptele în foc, încheie cu o glumă colonelul.

Avrămuţ ştia, însă, că, dincolo de tonul hazliu, şeful său era îngrijorat de mersul lucrurilor, iar el îi împărtăşea această nelinişte. Dacă nu se acţiona cu rapiditate, spionii puteau şterge orice urme.

— Mă aşteptaţi demult? îl abordă maiorul Bârsan, intrând în birou şi strângându-i mâna cu putere. Era un bărbat înalt, mai înalt decât Avrămuţ, bine legat, cu aer sportiv.

— Nu prea... zise Eugen.

— Ce anume te interesează?

— Mai multe; de aceea zic să o luăm încet.

— S-auzim!

— Prima problemă: ce anume v-a stârnit bănuiala că la birtul fratelui lui Aurel Iosif ar duce firele unei reţele de spionaj?

— Asta n-am spus-o noi! Văd că voi, cei din Capitală, aţi şi ajuns la anumite concluzii. Ne-am pus doar problema. Firesc, nu? Nu-i laşi pe spioni să facă ce vor! Bănuiala ne-a stârnit-o faptul că skipper-ul acelui caic, de cum pune piciorul pe pământul românesc, face o tură pe acolo.

— Şi asta poate duce la o asemenea concluzie?

— Evident că nu, dar sunt lucruri care stârnesc suspiciuni. De fiecare dată birtaşul îl primeşte într-o cameră separată. Nu zăboveşte prea mult, apoi marinarul o ia din loc, cutreierând şi alte cârciumi.

— Interesant! Probabil că şi înainte de plecare, ultimul drum îl face tot la crâşmă.

— Exact!

— Când aţi aflat asta?

— E drept, cam târzior... Unul dintre docherii noştri, un tovarăş mai în vârstă, îl ştie bine pe acest „căpitan de bărcuţă”, cum e poreclit proprietarul caicului. El a sesizat acest lucru şi ni l-a adus la cunoştinţă, din păcate foarte târziu, exact după ultima cursă.

— Deci, de atunci, n-a mai apărut!

— Nu. Dar îl aşteptăm. Ştim că se află în drum spre noi. „Dobrogea” l-a lăsat în urmă de vreo două zile. Curând, va apare. Vom afla imediat ce pătrunde în apele noastre teritoriale.

— Iată o veste care mă bucură...

— Şi pe mine. Se pare că sesizarea noastră a stârnit interesul...

— Numai că era bine dacă ne trimiteaţi şi o fotografie a individului, fie ea şi mai veche, un portret-robot chiar, ceva care să ne ajute la identificare.

— Dacă aveam, vă trimiteam, dar, poate nu mă credeţi,

nici noi n-am găsit nimic. Îţi dai seamă că pe responsabilul restaurantului nu-l puteam ruga să ne pună la dispoziţie vreuna... iar adresa am aflat-o printr-o întâmplare.
Unul dintre cei ce frecventează localul în mod obişnuit a plecat la Bucureşti şi omul nostru l-a rugat să-i ducă un mic pachet la un frate de-ai său.

— Există în realitate acest Aurel Iosif?

— Cel puţin „în acte" apare. Dar în oraş nu există nicio persoană cu numele ăsta.

— N-apare nici printre transfugi?

— Nu. Ne-am gândit şi noi la acest aspect...

— Interesant! Şi ce s-a întâmplat cu pachetul?

— Aici e aici. Omul l-a dus aşa cum a fost rugat, numai că la adresa indicată a găsit doar o femeie. El îl cunoştea pe Iosif de mic şi ar fi vrut să-l vadă. Răspunsul pe care l-a primit a fost evaziv. La întoarcere, l-a luat pe birtaş la zor că de ce l-a trimis la dracu cu cărţi şi l-a întrebat ce face frate-său în Bucureşti... Cum eram pe fază, am aflat şi noi...

— Nu credeţi că individul ar putea fi ascuns undeva?

— Tot ce-i posibil! Dar unde?

— S-o fi ascuns, ca orice infractor urmărit, iar ca să nu i se dea de urmă, a rupt legătura cu familia.

— Să verificăm. Nu-i rea ideea!

— Aş vrea să mai clarificăm nişte lucruri. Bunăoară, cu vasul acela...

Avrămuţ mai află lucruri interesante de la maiorul Bârsan. În ciuda aparenţei modeste, „Daphne" avea un motor foarte bun, aproape nou, dispunea de un aparat de radio bine pus la punct, iar povestea cu zilele necesare încărcării şi descărcării era determinată de buna dispoziţie a căpitanului. Deseori, pentru întârzieri nejustificate, plătea amenzi destul de pipărate. Afară de căpitan, el fiind şi proprietarul vasului, mai erau îmbarcaţi pe navă trei mateloţi şi o femeie, bucătăreasa, lucru cam straniu pentru un vas navigând sub pavilion turcesc. Femeia părea să fie

grecoaică. De fiecare dată când vasul acosta, ea bătea pieţele oraşului, mai ales după aprovizionări în vederea noului voiaj.

Avrămuţ ascultase atent şi, nu o dată, revenise cu întrebări suplimentare. Bârsan îi explica pe îndelete totul, deşi nu era răbdător şi-l agasa minuţia căpitanului.

— Ai lucrat la anchete? îl chestiona el.

— Nu. Dar îmi place să evit orice întrebări ulterioare. De ce să nu caut explicaţii la toate problemele de la început?

— Unu la zero! anunţă pe un ton glumeţ maiorul.

— N-ar fi bine să vedem dacă nu cumva „Daphne” a ancorat şi pe la Sulina...?

— Doi la zero... Apoi, frăţioare, dacă ai să continui în ritmul ăsta, precis o să retrogradez în „B”. Hai să verificăm!

Au lăsat pe seama ofiţerului de serviciu să ia legătura cu tovarăşii de la Tulcea. Până seara urmau să aibă răspunsul.

— Am o propunere: Ce-ar fi să mergem să vedem şi noi birtul?

— Nu-i rea propunerea...

— De regulă pregătesc o ciorbă de burtă şi o tuslama foarte bune, pe deasupra se serveşte toată ziua.

Soarele strălucea de-ţi lua ochii, iar marea arăta ca o oglindă albastră. Plaja era plină de lume. De sus, de pe faleză, Avrămuţ se bucură la gândul că se poate lăsa îmbrăţişat de briza ce adia dinspre larg. Nu prea departe de ţărm, două vapoare sub pavilion grecesc aşteptau să între în radă.

Trecură cu acelaşi pas grăbit pe lângă biserica elenă prin a cărei uşă se puteau vedea sfeşnicele cu lumânări arzânde. Cotiră, apoi, pe strada Mircea cel Bătrân şi, după ce tăiară în diagonală piaţa Ovidiu, îşi continuară drumul pe lângă marea geamie. La capătul străzii era birtul.

— Nu prea poţi să-i reproşezi unui marinar că se opreşte aici... Abia iese din port şi hop! cârciuma..., zise Eugen.

Ce-ar fi, continuă el, să o luăm pe străduţa din spatele catedralei ortodoxe, să mai facem un mic ocol şi să venim, chipurile, dinspre port?

— E mult mai bine! Vulpoiul ăsta are nasul fin! fu de acord şi Bârsan, aşa că-şi continuară drumul.

În local erau ocupate mai mult de jumătate din mese şi cei mai mulţi sorbeau preocupaţi din ciorba aburindă. Abia acum îşi dădură seama ofiţerii că şi lor le era foame.

Se aşezară la o masă, de unde puteau cuprinde cu privirea toată sala.

— Ce doresc domnii? întrebă o tânără cu un halat nu prea curat pentru zâmbetul pe care-l afişa pe buzele vopsite violent.

— Două mici, ca la mama, şi burtica... îi răspunse şoptit Bârsan, apăsând, în acelaşi timp, braţul lui Eugen, care dăduse să răspundă el la întrebarea fetei.

Tânără se făcu nevăzută. Aproape imediat, în pragul uşii ce ducea spre bucătărie apăru silueta unui bărbat împlinit la trup, într-un maiou ud de transpiraţie.

— A verificat comanda... îi spuse Bârsan. „Două mici, ca la mama" înseamnă două sute de ţuică adusă de birtaş de undeva anume, pe care o vinde numai la cunoscuţi.

— Păi nu...

— Nu, pentru că lucrul acesta este, dacă vrei, o anume parolă. Adică oameni de încredere... Uite că ne verifică iar...

Femeia aduse o farfurie pe care erau două cinzeci de sticlă groasă în care se vedea un lichid incolor. Le puse pe masă şi rămase în aşteptare. Bârsan luă una, o mirosi şi o puse la loc.

— Dacă mata crezi că asta beam eu la mama acasă, te înşeli! Ia-le şi spune-i jupânului să trimită ce trebuie...

Femeia le puse din nou pe farfurie şi plecă. Reveni după scurt timp. De data asta, cu alte două ţoiuri de câte o sută de mililitri fiecare.

— Şefu' vă roagă să-l scuzaţi...

— Nu-i nimic! Vezi şi cu burtica, să fie dreasă cu smântână şi bătută cu ouşor.

Avrămuţ ridică şi el ţoiul, mirosi ţuica aşa cum făcuse şi Bârsan şi gustă. Băutura avea gust de fruct şi de sâmbure.

— Bine coaptă! spuse zâmbind.

— Te pricepi, văd... Ia şi din ăştia! şi începură sa ronţăie din castraveciorii muraţi, tăiaţi în lung şi în felii subţiri, peste care era presărat piper.

Peste câteva minute apărură şi ciorbele. Le aduse chiar „şefu”. Îşi pusese o bluză albă şi, în vreme ce aşeza blidele pe masă, îi privea cercetător pe sub sprâncene.

— Poftă bună! le ură, deşi expresia feţei nu era prea amabilă. Parcă v-am mai văzut pe aici...

— Pe mine, da, începu Bârsan, dar pe vărul meu, pe care vreau să-l fac marinar, nu cred. E prima oară la Constanţa...

— Sper să vă placă bucatele noastre, zise ceva mai relaxat de data aceasta „şefu”.

Mâncară cu poftă, iar Avrămuţ simţi cum îl trec năduşelile după ţuica aceea bună şi rece.

— Asta-i crâşma, marinare!... glumi Bârsan.

— Şi camera separată?

— Intri pe uşa aceea şi treci printr-un hol, în stânga. Alături este toaleta... Ajungem noi şi acolo.

Plătiră şi plecară. Coborâră pe faleza din faţa Cazinoului îndreptându-se agale spre statuia lui Eminescu. Se opriră pe o bancă, discutând. Când la ora trei sirena portului îşi făcu auzit glasul, o luară spre docuri.

— Nu cred să avem vreo veste de la caicul tău... E bine că verificăm şi la Sulina, dar cred că tot aici va trage.

— Decât să greşim, mai bine să luăm măsuri în plus. Pentru asta n-o să ne bată nimeni.

— Asta aşa-i! Hai să-ţi arăt oraşul, până una alta... Se pare că s-au adunat nişte ochi să ne privească... şi îi făcu un semn discret, arătând peste umărul stâng.

Sus, pe buza malului înalt, un tinerel stătea rezemat de

balustrada grilajului, privind, când şi când, către ei. Urcară scările în zigzag ale părculeţului din faţa Cazinoului şi se îndreptară alene pe strada ce ducea spre centrul oraşului. Tânărul îi urma de la distanţă, făcând eforturi să pară cât mai puţin interesat de persoana lor.

— Ce facem? întrebă Avrămuţ nerăbdător.

— Nimic, lasă-l în pace... Câştigă şi omu' o pâine. De ce să-i facem greutăţi? îl ducem cât îl ducem şi apoi îl „pierdem". Îl cunosc, este un neisprăvit de bişniţar, un individ nelipsit al localului ăsta. Precis a fost pus să ne urmărească.

În apropierea fostei gări o cotiră spre stânga şi ieşiră în Bulevardul Republicii. Intrară în blocul de lângă restaurantul „Modern". Se opriră câteva minute în hol şi priviră prin ferestrele uşii de fier forjat. Tânărul se postase prin apropiere.

— Ce zici? îl întrebă Bârsan.

— Nimic. Ştiu ce urmează... Pe unde ieşim?

— Pe moment, nu ieşim. Am un prieten aici, mergem la el şi „stăm la spectacol"... Haida!

Urcară până la etajul întâi. Sunară la unul din apartamente. Le deschise un bărbat al cărui ten arăta că abia venise de undeva unde soarele ardea cu putere. Cei doi se îmbrăţişară apoi gazda îi obligă să ia loc în fotolii. Fără o vorbă, Avrămuţ se ridică şi privi pe fereastră, având grijă să nu mişte perdeaua. Tânărul era tot acolo. Pe rând, fără ca amfitrionul să-şi dea seama de adevăratul scop al vizitei, cei doi îl supravegheară pe urmăritor. Când individul plecă, îşi luară rămas bun şi ei. Rolurile se inversară. De data aceasta cei doi ofiţeri îl luară în primire. Individul rătăci prin oraş câtva timp, nedându-şi seama că acum el era cel urmărit şi, în cele din urmă se îndreptă spre șoseaua ce duce spre Mangalia. Dispăru într-o curte mare, plină de porni şi iarbă, în fundul căreia se zărea o căsuţă micuţă, „sufocată" de construcţiile din jur.

— Aici probabil locuieşte birtaşul, zise Avrămuţ.

— Nu. Aici stă tânăra care ne-a servit. Neisprăvitul ăsta trăieşte cu ea. O roade de bani.

— S-ar putea să fie şi ea implicată, deşi nu-mi vine a crede.

— Cred că Iosif se foloseşte de ea fără să aibă habar în ce a băgat-o... Cu ocazia cercetărilor, i s-a făcut o percheziţie domiciliară, dar nu s-a găsit nimic. Mi-am pus atunci problema unei ascunzători şi nu ştiu de ce îmi vine să cred că asta-i. De-acum e-al nostru! E de ajuns să ai un fir, şi începi să deşiri...

Într-un târziu, ajunseră la birou. Cum îi văzu, ofiţerul de serviciu le comunică că „Daphne” nu ancorase nicio dată la Sulina. Cel puţin acum aveau confirmarea că punctul unde se realiza schimbul de informaţii era Constanţa.

Urcară în biroul lui Bârsan. Avrămuţ deschise larg fereastra prin care pătrunse o adiere de vânt.

— Ce cald mai e pe la voi!...

— Ce părere ai dacă mergem pe la „căsuţă”?... Nu este exclus ca de acum să ocolească birtul...

— Asta o să şi facem... Să luăm cu noi un aparat de fotografiat şi un binoclu. O să avem nevoie.

Îşi luară deci cu ei nu numai binoclul şi aparatul de fotografiat, ci şi cele trebuitoare pentru un „sejur” mai îndelungat. După vreo două ceasuri erau instalaţi în casa de vizavi, locuită de un muncitor de la şantierul naval, care, cunoscându-l pe maiorul Bârsan şi aflând despre ce era vorba, le-o puse la dispoziţie. Familia îi era plecată în vacanţă, undeva pe lângă Buzău.

Cel puţin două zile — până la sosirea probabilă a vasului — aveau să stea acolo. Nădăjduiau că veghea nu le va fi zadarnică. Vegheau cu rândul. Orele treceau greu. Aşteptarea, de cele mai multe ori, este insuportabilă.

Către ora şase apăru tânără şi Eugen o recunoscu imediat. La puţin timp după aceea plecă cel ce-i urmărise în oraş, dar reveni în scurtă vreme. Fusese numai după cumpărături. O dată cu înserarea, casa îţi sporea senzaţia

de izolare şi părăsire. Numai un bec anemic arunca o lumină palidă deasupra uşii de la intrare.

Liniştea străzii era tulburată tot mai rar. Aproape de miezul nopţii, Bârsan căzu toropit. Avrămuţ îi propuse să se culce, urmând să vegheze el. Maiorul protestă, dar, în cele din urmă, se întinse pe canapea şi începu să sforăie. Când şi când, Eugen se folosea de binoclu. Era un aparat de marină cu obiective speciale, cu care se putea distinge bine în întuneric. Cercetă pe rând strada, curtea vecină şi poarta. Efortul de a scormoni în desimea nopţii începu după un timp să-l obosească. Gustă din termosul cu cafea şi din nou se concentră asupra obiectivului. Deodată, i se păru că vede o umbră. În primul moment crezu că este victima unei iluzii, dar constată că în curtea alăturată intrase, într-adevăr, un bărbat. După rapiditatea mişcărilor, părea să fie destul de tânăr. Îl sculă pe Bârsan.

— Ce-i?! se ridică acesta de pe canapea.

— A venit cineva... în curtea vecină...

— Când?

— Abia a intrat. Ce facem?

— Deocamdată, nimic. Aşteptăm să iasă...

În noaptea aceea, lungă şi obositoare, nu mai ieşi nimeni din locuinţa slab luminată.

— Precis nu ţi s-a părut, căpitane? întrebă Bârsan.

Eugen nu răspunse şi continuă să supravegheze atent strada. Luă ceaşca de cafea fierbinte pe care i-o adusese maiorul şi o ţinea în căuşul palmelor. Căldura lichidului îi pătrunse adânc în fibrele trupului.

— Lasă-mă pe mine şi bea-ţi cafeaua în linişte...

— Uite! îi arătă Eugen maiorului.

Pe poartă tocmai ieşea concubina lui Iosif, însoţită de un bărbat între două vârste. Cu mişcări rapide, surprinzător de rapide pentru talia lui cam mătăhăloasă, Bârsan declanşă aparatul de fotografiat cu raze infraroşii pe care îl avea la îndemână.

„De unde îl cunosc eu pe individul ăsta?... Precis i-am

văzut figura!” îşi spuse Avrămuţ când zări faţa celui ce dădea colţul străzii. Primul impuls fu să-i urmărească pe cei doi, dar Bârsan îl opri.

— Îl regăsim la bodega portului.

— Şi dacă...?

— Hai s-o luăm logic. Individul este curier. Precis a adus ceva şi va pleca tot cu ceva... Nu trebuie să-i speriem.

Avrămuţ, după o scurtă ezitare, se declară de acord cu raţionamentul lui Bârsan. Era obosit. Simţea şi el nevoia să se odihnească după o noapte albă. Maiorul îi ghici starea şi îi ceru să se culce. În cele din urmă, Avrămuţ căzu într-un somn greu, fără vise.

Bârsan îl înveli cu un cearşaf şi plecă încuind uşa pe dinafară. Cheia o băgă, apoi, pe sub uşă. Afară soarele matinal strălucea dinspre mare, curat, auriu, prelungind siluetele caselor, ale oamenilor, care mergeau grăbiţi spre treburile lor. Maiorul se pierdu printre trecători.

Coborând spre port, Bârsan îşi dădu seama că se lăsase prea mult condus de inspiraţie. Nu avea niciun plan, nu ştia de unde anume să înceapă. Era prea devreme să între în bodegă. Apărând cu noaptea-n cap, îl putea alerta pe birtaş. Dar nici nu putea să renunţe la intenţia de a afla mişcările pe care neapărat le iscase sosirea curierului. Numai că situaţia se prezenta cu totul altfel. În afara obişnuitelor aprovizionări zilnice cu gheaţă, carne, legume şi pâine, nimic altceva nu „mişca”.

Nici mai târziu, când Bârsan intră să mănânce o ciorbă de burtă, nu reuşi să descopere mare lucru. Reţinu doar că de data asta responsabilul îşi servea clienţii.

— Necazuri? îl întrebă acesta, privind cercetător la ochii încercănaţi şi barba ţepoasă, neagră, care năpădise obrazul lui Bârsan.

— O rudă bolnavă... Toată noaptea am umblat cu ea pe la spital... spuse oftând ofiţerul, şi se uită spre fereastră.

— Trec ele, murmură responsabilul, şi în vocea lui

maiorul simţi o uşurare. Apoi, când reveni cu farfuria, parcă pentru a-şi justifica prezenţa în local, mai adăugă: fata are zi liberă şi trebuie s-o înlocuiesc... E destul de greu, că avem vânzare mare aici...

Apoi se îndepărtă.

„Ce zi liberă, că doar am văzut-o cu ochii mei plecând", comenta în sinea sa Bârsan. Apoi, îşi făcu socoteala că cel venit noaptea la locuinţa tinerei putea fi un iubit al acesteia, de care nu trebuie să ştie Iosif. Iar ei începuseră deja să vadă în acesta un spion. „Cei doi ar fi pe undeva, prin apropiere, poate pe plajă... Toată mişcarea nu are decât scopul să-i ofere un alibi curierului... Asta e!" şi era aproape să se scoale de la masă şi să plece. Se stăpâni, însă, termină de mâncat şi ieşi cu degajare.

Avrămuţ se trezise între timp. Dormise doar vreo trei ore, dar se simţea înviorat. Se bărbierise şi, când Bârsan ciocăni în uşă, el îşi sorbea cafeaua.

— Haide, mergem la plajă, repede! îl zori maiorul nerăbdător.

Avrămuţ încercă să-i spună că are alte gânduri, dar Bârsan nu-i dădu răgaz. În stradă, maiorul începu să-i explice ce anume îl determinase să ia hotărârea. Apoi îi relată că „Daphne" urma să ancoreze chiar în după-amiaza aceea. Îi mai aduse la cunoştinţă ordinul colonelului de a da un telefon la Bucureşti.

— Nu sunt de acord să-i căutăm pe plajă... Chiar dacă-i găsim, nu rezolvăm mare lucru. Cheia întregii afaceri este tot la restaurant, iar ea va fi adusă de către marinar... Şi nu în seara asta!

Bârsan se opri şi îl fulgeră cu privirea pe căpitan:

— Omule, ai un talent de a spulbera entuziasmul...

— Entuziasmul facil... Mai bine să mergem şi să analizăm pe îndelete ce avem de făcut atunci când vasul va fi în radă... Cred că-i mai important.

— Câţi ani ai, omule?

— Mulţi, puţini, nu contează! mai importantă mi se pare

acum soluţionarea cazului.

Şi maiorul încuviinţă, înciudat totuşi că se supunea atât de uşor colegului său.

„ Daphne” se legăna uşor, strunită de parâmele care o legau de dana metalică de pe chei. Era cufundată în întuneric şi, dacă n-ar fi avut aprinse cele două lumini la pupa şi provă, ai fi putut crede că nu se afla nimeni la bord. Şi cheiul părea pustiu. Numai un observator atent ar fi descoperit luminiţa unei pipe, aprinzându-se, când şi când, undeva lângă tambuchi. Acolo stătea căpitanul caicului, răsturnat într-un şezlong, fumând tutunul său preferat, tocat în fâşii mari, fiert în miere şi mirodenii. Aroma lui neobişnuită îi reamintea de zilele de început ale lui ca marinar, când, tânăr fiind, mai credea în farmecul mării şi visa la adânca dragoste, imaginându-şi că fiecare nou voiaj îi va aduce o nouă iubire, la fel ca în cele o mie şi una de nopţi. Timpurile trecuseră şi, o dată cu ele, speranţele de a întâlni dragostea şi bogăţia. Fiindcă, pentru el, iubirea nu putea fi adevărată decât atunci când era bine „garnisită” cu bănişori. Numai că nu avusese parte de prea mulţi. Doar atât cât să-şi ducă viaţa de azi pe mâine. Dar, aşa cum mirosul bucatelor nu te satură, ci numai îţi stârneşte pofta, în goana lui după mai mult, Sadim trebuise să accepte, în disperare de cauză, să facă anumite servicii. Înţelesese imediat despre ce anume „servicii” era vorba şi inima îi cam tremurase. Văzând teancul de lire ce i se fluturase sub nas, primise oferta, aşa cum se întâmplase şi în alte rânduri.

Era al optulea voiaj pe care îl făcea şi se şi obişnuise cu misiunea. Pe lângă bani, mai avusese un motiv de mulţumire. Omul cu care luase legătura la Istanbul îi plătise cheltuielile de achiziţionare şi montare a unui motor nou, cu care putea dezvolta o viteză sporită, încât caicul părea mai degrabă o şalupă rapidă. Concomitent, primise şi o staţie de emisie-recepţie, pe care n-o folosea decât pentru a-şi rezolva problemele de acostare. La toate

acestea se gândea acum, fumând în linişte şi bucurându-ne de seara caldă, de adierea umedă a brizei. Asculta cu încântare muzica ce plutea dinspre grădina Cazinoului. Îşi propusese ca, după ce va termina cu formalităţile vamale, să se ducă să vadă programul de la barul de noapte. Clipele acestea de aşteptare i se păreau lungi, dar n-avea motive de grabă. Nu era în firea lui să se lase furat de frământări inutile. Simţi, deodată, că vasul se clătină uşor, ca atunci când cineva călca pe schelele ce-l legau de chei. Se ridică repede din şezlong, deşi bănuia cine ar putea fi. Într-adevăr, bucătăreasa venise din oraş şi se îndrepta spre locul unde ştia că-i place căpitanului să se odihnească.

— Ei? întrebă acesta cu voce joasă.

— Nimic deosebit... spuse ea, şi se rezemă de braţul şezlongului.

Trăise mulţi ani cu bărbatul acesta, pe care-l iubise din tot sufletul, deşi mama şi tatăl ei o dispreţuiau pentru că se încurcase cu un păgân. Pentru ea, însă, faptul că omul pe care-l iubea era mahomedan şi nu ortodox nu avea nicio importanţă. Important era că atunci când îl vedea îi clocotea sângele în vine. Şi asta era mai presus de orice. Cu timpul, pasiunea se mai domolise, şi, cu toate că turcul o schimbase, nu o dată, cu altele, ea îi rămăsese credincioasă, acceptând să muncească ca bucătăreasă pe vasul lui, numai pentru a-i fi în preajmă. N-ar fi putut trăi fără bărbatul cu răsuflarea atât de aprinsă, a cărui piele mirosea a sare. Nădăjduia ca atunci când va renunţa la coaja aceasta de nucă, să se stabilească în vreo mahala a Fanarului, unde să deschidă o dugheană şi să aibă câţiva copii, de a căror creştere să se ocupe toată ziua. Speranţa aceasta i-o hrănise din plin şi Sadim, pe care anii şi greutăţile îl mai potoliseră. Nu pricepea ce afaceri erau astea în care o vârâse şi pe ea. Bănuia că ar fi vorba de contrabandă, ocupaţie tot atât de veche ca şi marinăria. Ratându-şi toate planurile unei vieţi liniştite, acum se

gândea doar cum să agonisească ceva din fiecare drum, în vederea unei bătrâneţi mai puţin agitate.

— Bine, atunci ia taşca aceea şi du-o în oraş... Vezi să nu te înşele omul...

Îi spusese toate acestea în greceşte, şi ei îi făcu plăcere, ca de fiecare dată când bărbatul era atent cu ea.

Femeia luă taşca, care semăna foarte bine cu o geantă de damă ceva mai mare, în care se aflau câteva obiecte ce se găsesc în mod obişnuit asupra unei femei, şi trecu pe schelă în pas uşor, după care ieşi din port, zâmbind complice omului de la poartă. Portarul o cunoştea destul de bine pe grecoaica asta care mai păstra ceva foc în priviri şi se obişnuise cu necontenitul ei du-te-vino, aşa că nu-i acorda prea multă atenţie. Chiar se gândea că femeia pleca în oraş să toace banii daţi de căpitan.

De cum ieşi pe poartă, bucătăreasa o luă pe scări în sus, trecu pe lângă Farul genovez şi se pierdu pe străduţele ce duceau spre Piaţa Mangaliei. Acolo o aştepta tânără ospătăriţă, care purta în mână un mic geamantan ponosit. Fără multe vorbe, luă taşca grecoaicei şi o vârî în geamantanul unde se aflau, în neorânduială, mai multe obiecte de îmbrăcăminte. Apoi ospătăriţa o luă pe un drum ocolit, către gară. Privea când şi când în urmă, deşi la numai câţiva paşi în spatele ei se afla concubinul, individul care-i urmărise pe cei doi ofiţeri cu o seară mai înainte. El se făcea că nu o cunoaşte pe fetişcană. Pe trotuarul celălalt, în acelaşi ritm cu ei, aparent dezinteresat de ce se petrece pe stradă, păşea vizitatorul nocturn. Ţinea mâna dreaptă în buzunarul pantalonilor.

— Cred că este înarmat, şopti Avrămuţ maiorului, privind scena.

— Al dracului de bine lucrat!... Şi-au luat toate măsurile, iar la o adică, chiar dacă ar fi reţinuţi acum, firele s-ar opri la cârciumă. Ai avut dreptate, ce mai! Cum de ţi-a venit ideea?!

— M-am gândit doar la cel ce s-ar putea afla în spatele

acestei urzeli. Apoi, din puţina experienţă pe care o am, îi cunosc modul de acţiune, felul de a gândi, toate devenite de-a dreptul obişnuinţe pe vremea când era comisar. Individului îi plac lucrurile complicate. Am impresia că-i satisfac gustul de aventură, deşi, se pare că e inteligent şi cu picioarele pe pământ.

— Aplicăm varianta B, ce zici?

— Cred că e cea mai bună…

Tânără cu geamantanul intră în holul gării şi se opri la biroul de bagaje de mână. Verifică, încă o dată, în văzul tuturor, dacă încuietorile sunt în regulă, o depuse şi luă recipisa. Cei doi priveau, unul din hol iar celălalt prin geamul uşii, manevra. Apoi plecară împreună cu femeia.

Numai când se convinseră că s-au îndepărtat destul şi că nu mai au gânduri de întoarcere, Avrămuţ şi Bârsan merseră la şeful de staţie. Îi explicară scopul vizitei, îi arătară mandatul eliberat de organul de procuratură, pe care ceferistul îl citi cu atenţie. Le ceru legitimaţiile şi dădu să pună mâna pe telefon.

— Cu cine vreţi să vorbiţi?

— Vreau să…

— Tovarăşe Stoican, vă rog să ţineţi seama că este o chestiune absolut confidenţială şi urgentă. Nu trebuie să mai discutaţi cu nimeni.

— Da, dar vedeţi, este vorba de un drept al…

— Atunci când dreptul pe care legea noastră îl oferă fiecăruia este folosit împotriva ţării, lucrurile capătă alte nuanţe… Aici, în acest mandat scrie totul.

— Bine. Dumneavoastră ştiţi mai bine ce trebuie făcut…

Încuietorile geamantanului erau speciale. Abia reuşiră să le desfacă, după multe încercări. Bârsan a fost cel care le-a dat de capăt, şi când a văzut opritorul sărind nu i-a venit să creadă. Au luat geanta pe care o adusese grecoaica şi au pus pe o masă fiecare obiect: un portţigaret, o brichetă, două borcanele cu pomadă, un portmoneu, un baton de ciocolată, un creion pentru ochi,

un ruj de buze şi un flacon de parfum cu corp metalic. În afara etichetelor care le dezvăluiau proveniența străină, nimic altceva nu lăsa să se întrevadă că ar fi vorba despre materiale de spionaj.

— Dacă nu găsim nimic, nu ştiu pe unde o să scoatem cămaşa... zise cu năduf Bârsan, uitându-se la ceas. Perspectiva unei alte nopţi albe nu-i surâdea deloc

— Mai bine să dăm de ascunzătoare, altfel dracu' ne-a luat! Celălalt competitor, timpul, ne lasă în urmă.

Deşi iniţial îşi împărţiseră sarcinile, fiecare luând un număr egal de obiecte, ulterior, îşi schimbară tactica, studiind obiectele împreună. Bârsan aduse dintr-un birou alăturat o lampă puternică. Cercetară mai întâi rujul de buze. Măsurată cu atenţie capacul metalic, apoi corpul suportului şi în cele din urmă rujul propriu-zis. Bârsan îl străpunse cu o sârmă fină, urmând un traseu longitudinal. Nimic! Îl aranjară la loc şi şterseră cu grijă părţile metalice, pentru a nu rămâne amprente.

Trecură la flaconul de parfum. Corpul recipientului fusese confecţionat dintr-un metal subţire, la fel ca şi suportul rujului, iar capacul desfăcut arăta că posesoarea l-a folosit în mod curent. Avrămuţ îl agită puţin şi ascultă atent.

— Eu ştiam că parfumul se miroase, nu se ascultă... glumi Bârsan.

Eugen zâmbi. Luă sârmuliţa cu care maiorul străpunsese rujul şi o introduse în „sticla" de apă de colonie. Măsură până unde ajunsese şi apoi compară lungimea, aşezând-o pe exteriorul recipientului. Diferența era mult prea mică pentru a presupune existența unui fund dublu. O agită din nou şi ascultă şi mai atent. Apoi deşertă lichidul într-un pahar. Abia dacă erau câţiva centimetri cubi.

— Iată ceva interesant! zise Avrămuţ.

— Ce? Faptul că, negăsind nimic, ai să-i schimbi parfumul, punându-i unul bărbătesc, să moară spionii de oftică?!

— Nu.. Deşi mi-ar surâde o idee ca asta. Vine ea şi vremea aia, cred, foarte curând...

Bârsan luă recipientul în mână, îl privi atent, sub fasciculul de lumină al lămpii; se ajută şi de lupă.

— Uite, aici e îmbinarea! Eu o desfac, iar tu vezi de celelalte...

Înainte însă ca Bârsan să desfacă capacul, Eugen găsi o altă ascunzătoare. Era în batonul de ciocolată. Fiecare cub din cele douăsprezece ale batonului gros de aproape un centimetru şi jumătate avea în interior ceva care nu lăsa să pătrundă nici măcar un ac fin.

— Ce facem cu astea? arătă Eugen spre ciocolată.

— Pe dracu'. Ca şi cu ăsta... şi arătă spre recipientul de parfum.

Avrămuţ îl luă, se uită la el, apoi îl puse deoparte. Bârsan sări imediat în sus, nemaiputând de bucurie. Îi arătă lui Avrămuţ, cu un gest larg, cum se desfăcea recipientul. Ţinând de partea filetată pe care se înşuruba capacul şi învârtind în sens invers, fundul recipientului se desprindea uşor, lăsând să se vadă o ascunzătoare perfectă, în care nu pătrundea lichidul. Din acel compartiment, Bârsan scoase douăzeci şi patru de microfilme. Avrămuţ amuţi pur şi simplu de emoţie.

— Îmi permiteţi să vă felicit, tovarăşe căpitan! nu se lăsă nici de data aceasta Bârsan, folosind acelaşi ton glumeţ.

— Mai la urmă cu delicatesurile! Mai la urmă! Ce facem cu ciocolata?

— O mâncăm şi gata!

— Ce bine-ar fi dacă... am o idee...

Bârsan se plesni cu palma peste frunte când auzi ce avea de gând. Fără să mai stea pe gânduri, formă un număr de telefon şi vorbi mai întâi cu ofiţerul de serviciu, apoi cu un coleg şi, în cele din urmă, îl anunţă pe Eugen că cererea îi va fi satisfăcută. Nu mult după aceea, un subofiţer aduse un cântar. Avrămuţ puse imediat pe taler batonul de ciocolată. În ciuda dimensiunilor obişnuite,

avea peste patru sute de grame.

— Au ascuns ceva cocoşei în bucata asta de ciocolată. Aşa că dacă te încumeţi să o mănânci, îţi trebuie dinţi, nu glumă...

— O să ne convingem imediat, replică Eugen.

Cei doi ofiţeri luară pachetul cu ciocolată şi plecară în grabă. Unul dintre colegii lui Bârsan îi aştepta la spital. Urcară în tăcere pe scara pustie la acea oră până la cabinetul de radiologie. Un medic, pe faţa căruia se putea citi cu uşurinţă că abia fusese trezit din somn, le deschise. Avrămuţ se prezentă şi îi atrase atenţia că e vorba de o problemă ultrasecretă.

— Sunt medic şi ştiu ce înseamnă un secret.

Radiologul aşeză batonul de ciocolată pe masa orizontală a aparatului şi, după ce îşi puse şorţul de protecţie din cauciuc, îi dădu drumul. Se auziră două declicuri.

— Doriţi să le vedeţi acum?

— Desigur! răspunse nerăbdător Bârsan.

Medicul atârnă batonul legat cu două aţe de planşa aparatului şi apropie ecranul, astfel că pe geamul mai se puteau distinge cu uşurinţă douăsprezece cercuri, perfect rotunde.

— Cred că ai dreptate, frăţioare, şopti. Eugen... Dar să vedem ce ne arată clişeul din profil...

— Imediat... răspunse medicul care şi trecu în camera de developare, de unde apăru cu cele două filme de pe care apa încă şiroia. Le agăţă de tocul ferestrei şi îşi aprinse o ţigară.

— Sper că nu v-aţi supărat că v-am deranjat în mijlocul nopţii, ţinu să-şi ceară scuze Avrămuţ.

— Deloc. Este şi acesta, în felul lui, un caz de urgenţă, şi îmi dau seama că trebuie rezolvat.

Revenind începură să analizeze imaginile de pe filmele fixate în epidiascop. Nu încăpea nicio îndoială că erau monede de aur, cu care rezidentul căruia îi erau destinate

trebuia să-şi plătească agentura. Erau vreo zece „cocoşei”, cantitate suficientă pentru o lună, adică până la următoarea sosire a vasului turcesc.

Cercetară, apoi, celelalte obiecte. În cele două borcănaşe cu pomadă descoperiră alte microfilme. „Probabil sunt comunicări de ultimă oră, care trebuiau asigurate în mod special”, gândi Avrămuţ, şi le puse alături de celelalte, pentru a fi fotografiate. Nu mai găsiră nimic. Dar Bârsan căpătase gustul scormonitului. Începu să desfacă şi căptuşeala genţii. Ingenios aşezate, găsi între pielea şi mătasea căptuşelii, peste douăzeci de mii de lei, în bancnote de o sută.

— Permiteţi să vă felicit, tovarăşe maior! nu uită să i-o întoarcă Avrămuţ, pe acelaşi ton cu care o făcuse şi Bârsan.

— Să nu exagerăm, tinere, să nu exagerăm, îl temperă acesta.

Fotocopiară microfilmele, întocmiră actele procedurale necesare, aşezară totul la loc, asigurându-se că nu rămăsese nicio urmă care să trădeze „incursiunea” lor în interiorul genţii, şi duseră valiza la locul ei.

Soarele abia răsărise şi stăruia acea atmosferă de linişte adâncă, de cumpănă, în care o parte a firii se trezeşte la viaţă şi o alta se întoarce la odihnă, acea clipă în care toate se împacă şi în care şi copiii au visele ca de miere. Eugen şi Bârsan gustau din plin momentul acestei noi izbânzi, după atâtea ore de trudă. Voiau să se recreeze un pic, aşa că o luară către plajă. Marea căpătase reflexe roşietice, iar nisipul strălucea auriu, incredibil de auriu şi, dintr-odată, Avrămuţ simţi nevoia să se zbenguie, să alerge, să respire din plin aerul uşor iodat.

— Am impresia că te-a vrăjit marea... îi spuse gânditor maiorul. N-o înţeleg decât oamenii cu suflet adânc şi necuprins, ca şi ea...

— Poate. Oricum, simţeam nevoia unei asemenea privelişti după o noapte plină de emoţii.

— Şi crezi că ziua va fi lipsită de acest farmec? Uite, acum se ridică soarele şi, o dată cu el, apar şi umbrele...

— Mai ai niţeluş şi ai să te apuci de poezii... Ţi-ai făcut o idee asupra modului în care vor evolua lucrurile?

— Desigur! Mă tot frământ cum să „interceptăm" mesajele aduse de individul care va lua valiza...

— M-am gândit şi eu la asta. Pe recipisele care se fixează, de regulă pe obiectele lăsate la biroul de bagaje de mână este trecută şi data. Nu? Ei, noi trebuie să verificăm care sunt geamantanele sau celelalte colete depuse cu o zi înainte. Eu am şi calculat: individul a apărut la puţin timp de la sosirea ultimului accelerat de Capitală...

— Păi, frăţioare, ce mai aşteptăm?

— Nu cred că-i bine. Acum e prea multă lume acolo, aşa că trebuie să ţinem seama şi de eventualii ochi nedoriţi. Oricum, vasul va pleca mult mai târziu, aşa că avem destulă vreme. Nu?

— Atunci, să încercăm să descifrăm grupuşoarele de cifre cu care ne-a „dotat" turcul...

N-avură timp de aşa ceva. Scăpaseră din vedere că cel venit de la Bucureşti o putea şterge oricând cu materialele aduse de echipajul caicului. Aşa că Avrămuț se pregăti de plecare spre Bucureşti. Îşi luase un post de observare în apropierea biroului de bagaje de mână şi se înarma cu răbdare. Căldura îl moleşise. Din cauza oboselii simţea o greaţă puternică. Băuse deja două fiole de cofeină în speranţa că va alunga somnul ce-i lipea pleoapele, dar efectul era slab. Mesteca, din când în când, câte o bucată de ciocolată.

Când îl văzu pe bărbatul despre care nu îşi amintea unde anume îi mai zărise figura luând geamantanul, răsuflă uşurat. Îl lăsă să între în restaurantul gării. Găsi o masă nu departe de el şi după ce acesta termină de mâncat, tot discret, îl urmă până la urcarea în tren.

Călătoria fusese pentru Avrămuţ un adevărat calvar.

Noroc că Bârsan avusese grijă să-i dea câteva lămâi şi mai multe bucăţi de zahăr, că altfel nu ar fi suportat căldura moleşitoare. Spre seară, o dată cu kilometrii înghiţiţi de locomotivă şi care-l apropiau tot mai mult de Capitală, zăpuşeala parcă mai slăbise

„Ce-o să facă cu geamantanul?” se tot întreba Eugen, frământat de îndoială şi dornic să nu scape firul pe care abia îl prinsese. Îl rugase pe Bârsan să telefoneze la Bucureşti şi să-i anunţe sosirea, dar se gândea şi la modul de acţiune pentru situaţia în care ar fi fost singur. Nu avu însă vreme de prea multe reflecţii. Peroanele gării se vedeau deja, iar curierul se pregătea să coboare. Dintr-o dată individul întoarse capul către el şi, pe loc, Eugen avu revelaţia: „Este desigur vărul transfugului pe care mi l-a descris soţia avocatului. Uite cum se leagă lucrurile!” Pe chipul individului nu se putea citi nimic deosebit. Îşi păstra mina plictisită de om dornic să scape de înghesuială şi de mirosul acela insuportabil de transpiraţie.

„Precis va depune valiza la biroul de bagaje”, îşi continuă Avrămuţ monologul interior. Descoperise modul de transmitere a informaţiilor. „Ce mă fac dacă nu-mi vine nimeni în ajutor? Cum mă descurc de unul singur?” Se linişti abia când îl zări pe Moraru.

Primul care puse piciorul pe peron fu omul cu geamantanul. Eugen se strădui să nu-l scape din ochi. Moraru îl zărise pe Avrămuţ, dar nu arăta că l-ar fi recunoscut. Îi urmări doar direcţia privirii.

Omul cu geamantanul îşi continuă drumul zorit. Depăşi biroul de informaţii şi ieşi în holul caselor de bilete de clasa întâi.

„Dacă l-am pierdut?” se îngrijoră Eugen, şi îşi alese un loc de unde putea supraveghea atât intrarea dinspre Palatul C.F.R. cât şi peronul care ducea spre casele de bilete de la clasa a doua…

După aproape jumătate de oră, Eugen dădu semne de nerăbdare. „Să telefonez, poate Moraru a comunicat

ceva...” se gândi, dar asta ar fi însemnat să părăsească postul de observaţie. „Să mai aştept? Am să stau aici. Nu se poate să nu apară...” Şi când îl văzu pe individ intrând pe uşa mare de fier forjat, aproape că-şi pierdu respiraţia de emoţie. Acesta „şterse” cu privirea persoanele şi, fără să se grăbească, se îndreptă spre biroul de bagaje, Avrămuţ trecu pe lângă el exact în momentul în care funcţionarul lega numărul de ordine înscris pe recipisă. „1003. O să le joc la Loto. Poate îmi aduc noroc”, îşi zise şi-l văzu pe Moraru care venea încet de undeva, din spate şi, când trecu pe lângă el, îi şopti scurt: „Telefonează colonelului!” şi-şi continuă drumul spre staţia de troleibuz.

Eugen ieşi din gară, se opri la telefoanele de sub colonade şi formă numărul...

— Cum a fost concediul? glumi, în stilul său obişnuit, colonelul.

— Vreme frumoasă, mare liniştită. A venit o mulţime de turişti şi ne-am întors cu barca plină de peşte, îi răspunse pe acelaşi ton glumeţ, privindu-i pe cei ce-şi aşteptau rândul la telefon.

— L-a depus?

— Desigur. Dar abia pe data de 10 va veni să-l ia... Da, pe 10, repetă la întrebarea colonelului. Am înţeles, aşa am să procedez! mai spuse şi atârnă receptorul.

Colonelul înţelesese şi-i ceruse să rămână pe loc până ce va veni cel căruia îi era destinat coletul. Urma să-l ajute locotenentul Oancea şi, bineînţeles, Moraru, îndată ce se întorcea din urmărirea individului.

Aşteptarea este, de regulă, foarte grea, chiar şi atunci când cunoşti momentul în care urmează să aibă loc întâlnirea dorită. În cazul lui Eugen se adăuga şi oboseala acumulată în orele de încordare petrecute de la Constanţa la Bucureşti, Ofiţerul se bucură nespus când îl recunoscu, prin mulţimea de oameni care împânzeau peronul, pe Oancea. După predarea postului de observaţie îşi permise

un răgaz pentru o mică gustare şi o cafea la restaurantul gării. Rămase, însă, surprins când, la numai câteva minute după ce se aşezase la masă, apăru lângă el Moraru.

— Tu la distracţie, la mare, şi eu la mama dracului pe coclauri, după potcoave de cai morţi!

Deşi părea supărat, Moraru nu-şi putea ascunde bucuria revederii. -

— Distracţie cum am avut-o eu n-o doresc nimănui... Noroc de cafelele astea, altfel cad din picioare... Dar tu ce-ai reuşit?

— Am aflat destule şi cred că se îngroaşe gluma. Rău de tot! Nici nu ştiu pe unde o să scoatem cămaşa... Cât despre „amicul" tău, a pus recipisă într-un plic şi a aruncat-o într-o cutie de scrisori.

— A poştei?

— Nu, omule! A intrat într-un bloc de pe aleea Fuiorului şi acolo a „lansat-o". Îţi dai seama că n-am reuşit să stabilesc în care anume. Dar dăm noi de capăt! Şefu mi-a ordonat să nu plecăm de aici până nu aflăm ce şi cum.

— Mai bine-zis „cine".

— Zi-i cum vrei. Am început să ne reprofilăm, ne ocupăm de subtilităţi lingvistice...

— Ai stabilit unde s-a „retras" omul tău?

— Nu. M-am temut să nu între la bănuieli şi atunci l-am părăsit. O să dăm noi de el la momentul potrivit, fii fără grijă.

Avrămuţ nu primi prea bucuros veştile. Oricum, erau pe o pistă bună şi lucrurile aveau să se lămurească. Cel puţin aşa spera. Dar, până atunci, avea să mai curgă apă pe Dâmboviţa.

Orele se târau lent, de parcă acele ceasornicului ar fi fost lipite de cadran. O dată cu noaptea, gara devenea tot mai pustie. Se anima la venirea sau la plecarea vreunui tren. Dar pentru scurtă vreme.

Geamantanul era la locul lui şi nimeni nu părea să se intereseze de el.

Se făcuse dimineaţă. Chiar înainte ca ceasul să arate ora 5, gara începu să se anime. Trenurile soseau şi plecau la intervale din ce în ce mai scurte, iar traficul pe peron se apropia de punctul maxim.

— Să fim cu ochii în patru, zise Moraru, trecându-şi palma peste obrajii aspriţi de firele bărbii.

Avrămuţ nu-i răspunse. Făcu numai un semn discret, arătându-i un bărbat între două vârste, care trecuse grăbit spre unul din peroane. Se întoarse însă, schimbând ritmul de mers, oprindu-se la un moment dat, brusc. Tertipuri obişnuite pentru un agent care a trecut printr-o şcoală de instruire. „Fentele” erau menite să-l demaşte pe cel care l-ar fi urmărit, iar Eugen şi Moraru sesizară îndată scopul manevrei executată cu mult profesionalism.

. „Deci pe mătăluţă te-am aşteptat noi toată noaptea! îşi zise în sine Moraru, în timp ce îi urmărea cu atenţie mişcările dibace şi precaute.

— Să fim pe fază; omul ne poate lăsa mască... Ai grijă, Eugen! Eu am fugit să-l aştept la adresa unde m-a lăsat curierul.

— Tare mi-e teamă că n-o să se ducă acolo.

— De data aceasta te contrazic. Crezi că dacă l-am lăsat pe cel de ieri să-şi ia valea, o să repet figura şi azi? Nu degeaba am stat să văd cine intră şi iese din imobil. Ei, află că l-am zărit şi pe maestrul nostru...

— Vasile, mă uimeşti!

— Ţi se pare ţie, mai spuse Moraru şi plecă fără să mai aştepte replica.

Colonelul ascultă cu atenţie raportul lui Avrămuț. Conform obiceiului, nota câte ceva pe o coală de hârtie. Dacă cineva ar fi încercat să privească cuvintele înşirate unul sub altul, ar fi fost tentat să creadă că n-au nicio legătură cu problema în discuţie. Concluzia ar fi fost falsă. Era, de fapt, vorba de numeroase întrebări pe care şeful Securităţii şi le punea în legătură cu soluţionarea cazului.

Prima dintre acestea era „de când?” iar celelalte sunau cam tot aşa şi se refereau la elemente rămase încă neelucidate. În fond, abia se închegase acţiunea, iar colonelul nu voia să se piardă niciun moment operativ.

Înclină din cap în semn că este de acord cu cele raportate de căpitan, apoi îşi îndreptă privirea spre Moraru. Ofiţerul se ridică, dar colonelul îi făcu semn să ia loc.

Moraru răsfoi, timp de două-trei clipe, caietul pe care îl ţinuse până atunci închis, îşi drese glasul, apoi, fără să-şi dea seama, scoase o ţigară din pachet, dar imediat încercă să o pună la loc. Observând gestul, colonelul le permise să fumeze şi comandă cafele. Dar Moraru nu-şi mai aprinse ţigara.

Fără să facă vreo referire la greutăţile întâmpinate, relată două elemente pe care le descoperise. Lucreţia Tase, născută în comuna Gearmata, la 21 martie 1926, era cel de-ai optulea copil al unei familii modeste. La 16 ani, mama sa, rămasă văduvă, o dăduse să slugărească la unul dintre oamenii bogaţi ai Timişoarei. Fata era frumoasă, chiar ispititoare. Îşi slujise cu credinţă stăpânul a cărui ibovnică devenise până la arestarea acestuia pentru activitate potrivnică regimului lui Antonescu şi datorită legăturilor sale cu comuniştii. Apoi încercase să scape de stăpân, mai ales că şoferul acestuia voise s-o ia în căsătorie.

Moraru se opri. În încăpere intrase un subofiţer cu ibricul de cafea şi o tavă cu patru ceşti. Le aşeză, stângaci, pe masă, uitându-se întrebător spre colonel dacă să toarne sau nu, iar la semnul acestuia, ieşi grăbit din încăpere. Moraru reluă şirul relatării, în timp ce Avrămuţ umplea ceştile.

Planul Lucreţiei nu se realizase şi din cauza arestării stăpânului. Ulterior a fost şi ea anchetată sub acuzaţia de a fi avut legături cu comuniştii. „Tratamentul” la care a fost supusă n-a dus la niciun rezultat, femeia fiind, absolut

străină de preocupările stăpânului. În cele din urmă, a fost pusă în libertate. S-a întors acasă, la Gearmata, unde a stat vreo doi ani, după care a plecat spre Capitală. Cu ajutorul fostului stăpân s-a angajat ca ospătăriţă la un restaurant. După dispariţie, nu i s-a mai dat de urmă. Exista doar mărturia unui consătean care ar fi văzut-o prin Arad.

— Singura legătură cu femeia se pare că o are fostul ei stăpân, încheie Moraru.

— Şi cine-i acest „fost”?

— Tovarăşul Pavel Darian.

— Cine?! făcu nedumerit colonelul.

— Aţi auzit bine. Pavel Darian!

— Spune-mi, te rog, este una şi aceeaşi persoană cu directorul general din... Ilegalistul?

— Exact!

— Fii serios, flăcău! Îţi dai seama ce lucruri grave afirmi? Să n-o mai spui în altă parte! Şi nu cumva să încerce vreunul dintre voi să-l întrebe ceva fără ştirea mea, că...

— Dar cred că este necesar să discutăm cu el, nu se lăsă Moraru.

— Deocamdată n-am nevoie de lecţii. Am să hotărăsc singur, la momentul oportun. Clar?

— Am înţeles!...

Şedinţa se apropia de sfârşit în această atmosferă de tensiune. Avrămuţ abia aştepta să plece acasă. Nu se gândea decât la un duş fierbinte şi la un somn bun. Îi era imposibil să se concentreze şi, cu toate că ascultase foarte atent cele spuse de Moraru, nu reuşise să facă o legătură logică cu ceea ce ştia deja, nu realiza posibilele planuri secundare, care să-i permită să întrevadă următoarea „mutare”. Aveau în mână destule atuuri pentru a încheia acţiunea de lichidare a grupului de spioni. Mai întâi însă trebuia identificat fiecare dintre cei ce compuneau cercul.

Eugen abia de mai putea ţine ochii deschişi.

Colonelul observă şi-l întrebă dacă nu se simte în apele

lui. Avrămuţ răspunse simplu că nu dormise în ultimele patru zile decât şase ore, şi acelea „în rate”.

— Atunci ai tot dreptul să fii obosit, glumi colonelul. Ştii că un băiat deştept doarme în două ore cât un prost într-o noapte întreagă... Gata, suspendăm şedinţa şi ne întâlnim mâine, la opt, aici.

— Tovarăşe colonel, Constanţa n-a mai comunicat nimic? întrebă Avrămuţ înainte de a ieşi pe uşă.

— Până acum, nu! Apropo, mai aveam să-ţi spun ceva. Fratele lui Filip, Aurel, cel pe care-l căutam, se află în închisoare de şase luni pentru speculă cu obiecte de contrabandă. Ipoteza s-a dovedit justă... Dar despre asta o să discutăm mâine, mai pe larg.

După ce au pus la punct fiecare detaliu, Avrămuţ şi Moraru au trecut la acţiune. Timp de aproape două săptămâni au alergat în stânga şi-n dreapta, încercând să descurce ghemul. Primul lucru de care s-au ocupat a fost decodificarea documentelor microfilmate. Atât a celor transmise de centrală prin marinarul turc, cât şi a celor interceptate de Bârsan, care izbutise să găsească valiza şi să descopere ascunzătorile, fotocopiind toate materialele transmise de grupul de spioni.

Dacă ar fi fost după Bârsan, nu s-ar mai fi pus nimic la loc. Se apreciase însă în mod corect că procedându-se astfel ar fi alertat grupul de spioni, lucru deosebit de grav. În fond, nu fusese identificată decât o legătură şi, chiar dacă se opera arestarea celor implicaţi, nu exista nicio garanție că s-ar fi dat şi de urma celorlalţi; s-a hotărât ca, de data aceasta, materialul să plece aşa cum fusese lăsat de spioni, urmând ca, pe viitor, datele să fie triate, iar la centrală să ajungă numai acele informaţii care nu prezentau mare importanţă.

Avrămuţ îşi punea mari speranţe în studierea acestor materiale. Agenţii puteau fi dibuiţi şi din analiza

informaţiilor. Numai că decodificarea cifrului punea încă destule probleme, iar încercările lor şi ale colegilor eşuaseră. Colonelul îi presa, nerăbdător şi el să ştie ce anume doreau cei de dincolo de graniţă să cunoască prin intermediul agenților. În febra acestor căutări, Eugen se gândi dacă nu cumva microfilmele găsite în borcănaşele cu pomadă constituie cheia de descifrare a materialelor găsite în sticla cu apă de colonie. Se sculă cu noaptea-n cap. La ora şase era deja în birou. Microfilmele erau aşezate într-un plic separat. Avusese grijă, atunci când le scosese din ascunzătoarea lor, să le fotocopieze în ordinea în care fuseseră puse de cei de afară. Intuise că trebuia să fie o regulă. Începu să-l studieze cu atenţie pe primul. El conţinea doar trei şiruri de cifre. În fiecare şir erau câte patru grupe. Copie primele şaisprezece cifre fără să mai ţină seama de pauzele dintre şiruri, apoi trase o linie. Deasupra lor scrise literele alfabetului. Procedă la fel şi cu următoarele cifre. După ce termină literele, adăugă semnele de punctuaţie. Sub primul rând de şaisprezece litere scrise cifrele din rândul al treilea, la fel, fără pauze, iar sub următoarele, pe cele din rândul al patrulea. Fiecărei litere din alfabet îi corespundea, acum, o cifră. Nu era însă suficient.

Transcrise, din nou, cifrele în aceeaşi ordine, lăsând pe primele de pe rând libere, astfel încât litera era indicată de un grup de două cifre. Avea, astfel, o bază de decriptare, dar când încercă să descifreze textul, îi fu cu neputinţă. Privea înciudat notările făcute, când în birou intră Moraru.

— Dacă am încerca şi altfel?...

— Desfăşoară-te, flăcău, eşti invitatul meu...

Moraru luă microfilmele, copie primele rânduri de la fiecare şir, iar în continuarea lor pe cele din al treilea rând. Apoi, sub ele transcrise cifrele din rândul doi şi patru. Deasupra, cu majuscule, scrise literele alfabetului şi semnele de punctuaţie. Eugen îl urmărea cu atenţie şi îi corecta ordinea semnelor de punctuaţie.

Din nou aveau o bază de decriptare. Rămânea să se convingă dacă era sau nu cea bună.

— Stai, nu te grăbi, Vasile! îl domoli Avrămuţ pe colegul său. Să retranscriem cifrele în ordinea în care le-ai aşezai tu pe cele din cheie...

— Ai dreptate... şi luă doar primele două rânduri dintr-un microfilm.

Căutară primul grup de două cifre şi acesta corespundea literei, „U”. Avrămuţ o scrise şi simţi cum îl cuprind fiorii. Se stăpâni şi împreună îl citiră pe al doilea, pronunţând cu voce tare numărul 65.

— Litera „E”, maestre! rosti vesel Avrămuţ.

— Fac pariu că următoarea este „R”, spuse, uşor emfatic, Moraru, scriind mare şi apăsat pe hârtia albă. Presupunerea sa se adeveri.

Terminând primul rând, la al doilea treburile se încurcară din nou. Şi-au dat seama imediat că trebuia folosit cel de-ai doilea microfilm, numai că, de data aceasta, baza de decriptare a fost obţinută după metoda folosită de Avrămuţ prima dată. După o jumătate de oră textul era descifrat şi când Eugen începu să-l dactilografieze, sună telefonul.

— Ne cheamă şefu’... spuse Moraru după ce ascultă câteva clipe la aparat.

Mai zăboviră însă câteva minute până terminară de copiat la maşină textul, apoi se grăbiră să ajungă la cabinetul colonelului.

— Vă trebuie invitaţii speciale? îi luă la zor acesta de cum îi văzu intrând.

— Voiam să vă raportăm o veste îmbucurătoare, de aceea am întârziat.

— Ascult!

— Am decodificat textul!

— Cam târziu, dar, oricum, e bine. Bravo!... Tocmai voiam să vă întreb dacă nu este cumva cazul să cerem sprijinul din altă parte...

— Deocamdată, nu. Cred însă că pentru descifrarea mesajelor transmise de spioni va fi nevoie... Aici, centrala a folosit o nouă cheie, care, bănuiesc, este folosită şi pentru ultimele comunicări făcute spionilor. Sper că nu trag o concluzie pripită, dar am impresia că spionii îşi iau măsuri suplimentare de protecţie.

— S-ar putea. Să citesc şi eu mesajul şi apoi discutăm.

Ofiţerii se aşezară. Colonelul începu lectura căutând să pătrundă sensul fiecărui cuvânt. Centrala de spionaj cerea reţelei să obţină date cu privire la noile instalaţii de foraj aflate în producţie la Uzina „1 Mai" din Ploieşti. Erau, de asemenea, cereri privitoare la dispunerea şi tăria unor unităţi ale armatei, noile obiective economice ce se construiau în diferite zone ale ţării.

— Ce concluzii tragi, Avrămuţ? întrebă colonelul.

— Mai întâi, că reţeaua are acces la anumite secrete, din moment ce li se stabilesc sarcini care presupun un bun potenţial informativ. În al doilea rând, rezultă că şi până acum le-au fost furnizate astfel de date, ceea ce pentru noi reprezintă un motiv de îngrijorare şi de reproş că nu i-am dibuit mai din timp.

— Dumneata, Moraru?

— Tovarăşe colonel, cred că ne putem aştepta şi la surprize. Nu cumva au şi un alt canal de legătură, prin care se pot trafica nu numai materiale, ci scoate şi oameni? Şi, ca să-l completez pe colegul meu, sunt de părere că după ce vom reuşi să ne interpunem între ei şi centru, să „curăţăm " atent informaţiile cărora le dăm cale liberă.

— Atunci eu nu mai am prea multe de adăugat. Avrămuţ. Am totuşi o întrebare. Ai interpretat bine, după cum am văzut din desfăşurarea ulterioară a lucrurilor, notiţa găsită la Lucreţia Tase. Mă întreb, însă, dacă schimbarea informaţiilor se făcea aşa cum aţi descoperit voi, ce rost mai aveau scrisorile?

— Cred că a fost un accident, pentru că, în mod obişnuit,

comunicarea se făcea prin acel mijloc, notiţa, ca şi situaţia pe care am rezolvat-o noi fiind canalele de rezervă. Am făcut o expertiză grafologică. Scrisul este al Lucreţiei şi cred că acea comunicare i s-a făcut la telefon... Altfel nu se explică, mai ales că ştampila poştei pe scrisori era din Constanţa.

— De acord, dar ce amestec ar avea, în toată povestea, fratele lui Filip, Aurel Iosif?

— Un anumit rol a avut şi el, cred. Altfel nu se explică sesizarea făcută de cei de-acolo.

— Tu n-ai discutat şi acest aspect cu tovarăşii?

— Parţial numai...

— Şi n-ai putut să-ţi faci o idee...

— Nu...

— Atunci, să-ţi dau o veste. Deşi informaţia n-a fost verificată, se pare că acest Iosif a fost şoferul lui Darian.

— Înseamnă că au început să se strângă multe în jurul personajului despre care...

— Fii atent şi nu mă obliga să revin la o chestiune asupra căreia credeam că am încheiat orice discuţie. Respectivul este membru al partidului din ilegalitate, a îndeplinit o seamă de însărcinări şi funcţii şi, în ciuda anumitor umbre din viaţa lui, i s-a acordat încredere. Nu intră în atribuţiile noastre să-l verificăm.

— Am înţeles! Şi dacă faptele, datele, informaţiile duc spre el sau, mă rog, în jurul lui, noi ce facem?

— Să ştii, căpitane, că mie nu mi-e teamă la gândul că, mergând atât de departe, mi-aş putea pierde scaunul... Despre cu totul altceva este vorba: de apărarea unor principii de muncă. E dar?

— Am înţeles!

Descoperindu-l pe cel ce luase geamantanul de la biroul de bagaje de mână, lucrătorii de securitate găsiseră, de fapt, nucleul. Mai trebuiau scoşi la iveală şi „electronii”, cei care aduceau informaţii, precum şi cei care le strângeau şi le predau rezidentului. Acesta, aşa cum au

stabilit Avrămuţ şi Moraru, era coproprietar al florăriei „Zambila”, o dugheană din placaj, ridicată undeva, nu departe de cimitirul Belu. Autorizaţia de funcţionare era eliberată pe numele partenerului de afaceri care, de regulă, stătea mai tot timpul la vânzare, în vreme ce Tiberiu Arsenescu, cum îl chema pe titular, se ocupa cu… probleme de aprovizionare. De persoana acestuia se ocupau Moraru şi Oancea. Primul îi studia legăturile iar cel de-al doilea, trecutul.

Patronul florăriei nu avea cazier, nu fusese judecat sau condamnat, iar problema unei substituiri cădea de la început. Arsenescu era ceea ce se cheamă o persoană fără pete. „Atunci cum de a ajuns spion?” se tot întreba Avrămuţ.

Oancea descifrase o seamă de elemente ale biografiei individului, dar anumite perioade de timp nu erau evidenţiate nicăieri. Astfel, un hiatus exista între decembrie 1945 şi martie 1947. Şi ulterior sesizase o „absenţă”, dar mult mai scurtă. Toate trebuiau clarificate cu foarte multă atenţie, mai ales că Tiberiu dovedea un ascuţit simţ al pericolului. Umbla îmbrăcat modest şi ducea o viaţă de lup solitar. Ori de câte ori avea prilejul, depăna o poveste despre o dragoste neîmplinită. Pe stradă se supraveghea atent dacă nu cumva este urmărit. Întotdeauna se suia ultimul în tramvai sau în autobuz. Deseori, cobora în ultima clipă, ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva. În realitate, se verifica, pentru că dacă cineva era pe urmele sale, ar fi coborât concomitent. Oancea fusese cât pe ce să se lase păcălit de o astfel de manevră, dar Avrămuţ îl reţinuse la timp să nu cadă în plasa spionului. În zilele în care îşi contacta agentura, măsurile sale erau şi mai drastice. Pleca la întâlniri cu aproape două ore mai devreme. Se învârtea prin locurile cele mai aglomerate, intra şi ieşea din magazine, schimba de câteva ori mijloacele de transport în comun.

Cu toate că îl aveau permanent în atenţie,

supraveghindu-l riguros, lucrătorii de securitate nu reuşiră timp îndelungat să dea de urma nici unui alt agent în afara curierului. Ţinându-i trena prin oraş şi aiurea, au neglijat însă să-l observe în incinta florăriei, la tejghea.

— Abia acum îmi dau seama că...

— Vezi, Avrămuţ, când nu iei în calcul totul..., îl dojeni colonelul.

— Dă-mi, Doamne, mintea românului cea de pe urmă... Am analizat lucrurile la suprafaţă, asta-i... Aproape că-mi vine să-mi dau palme.

La florăria „Zambila" veneau să cumpere flori mai ales bătrânii care mergeau la mormintele celor trecuţi în rândul drepţilor. Uneori apăreau însă şi alţi clienţi. Pentru Eugen esenţială era însă frecvenţa vizitelor celor care călcau pragul florăriei. Mai ales atunci când la tejghea se afla Arsenescu. Despre celălalt partener de afaceri se stabilise cu certitudine că n-are niciun amestec în culegerea de informaţii. În câteva rânduri se plânsese unor cunoscuţi că dacă n-ar fi trecut printr-o mare criză de bani, n-ar fi acceptat nici în ruptul capului să între sub tutela lui Arsenescu, om pe care nu-l interesează bunul mers al vânzărilor.

Primul care părea să fie altceva decât un simplu cumpărător de flori era un bărbat între două vârste, August Enăchescu, cum s-a stabilit ulterior că se numeşte, contabil la o asociaţie de locatari. Aparent om fără importanţă, tocmai datorită faptului că nu putea intra în posesia unor date cu caracter secret. El venea în fiecare joi după-amiaza, aştepta până nu mai era nimeni în dugheană, cumpăra un bucheţel de flori, apoi pleca spre cimitir. După ce intra pe aleea principală, se îndrepta spre locul unde erau îngropaţi scriitorii. Aşeza bucheţelul pe mormântul lui Eminescu, zăbovea câteva clipe şi părăsea cimitirul.

— Ce semnificaţie să aibă acest lucru? întrebă colonelul, atunci când Oancea raportă situaţia.

— Deocamdată nu-mi pot da seama.

— Dar n-ai observat dacă nu cumva Enăchescu i-a dat vreun material lui Arsenescu?

— Nu…

— Nu trebuie să excludem nicio anumită predispoziţie a omului pentru poezie, interveni mai mult în glumă Avrămuţ…

— M-am gândit şi eu la anumite semnificaţii, reluă Oancea. Am căutat să văd dacă nu cumva florile reprezintă un anume cifru pentru un alt vizitator.

— Şi?

— Nimic. Un imens nimic, pe care l-am întors pe toate feţele. Incredibil, dar — aşa cum am aflat — contabilul nostru este realmente îndrăgostit de poezie. Vizita lui la „Zambila” o probează.

— Avrămuţ, tu ce poţi să-mi spui?

— Problema de care m-am ocupat eu, începu Eugen după ce îşi drese vocea, este sursa de informaţii a acestuia. Culege informaţii prin intermediul ginerelui său, care lucrează într-un sector de sinteză al unui minister. Concomitent, exploatează „în orb” locatarii din blocul în care locuieşte. Am stabilit multe lucruri deosebit de interesante. A reuşit să-şi creeze numeroase relaţii, mai bine zis să câştige încrederea unor naivi, care cum aud ceva nou în domeniul lor de activitate vin să-i povestească. Nefericita asta de pălăvrăgeală, aparent nevinovată, dar, în fond, cu consecinţe dintre cele mai grave.

— Să-mi laşi raportul să-i mai citesc o dată. Până acum însă nici unul dintre voi n-a suflat o vorbuliţă despre modul de realizare a schimbului de informaţii şi de felul cum sunt plătiţi agenţii, izbucni colonelul.

— Tovarăşe colonel, reluă Avrămuţ, pe un ton oarecum nemulţumit, nu am abordat tema aceasta pentru că nu avem încă elemente sigure. Anumite date există, totuşi…

— Să le aud!

— Schimbul se realizează la „Zambila”. Agentul întinde

banii, în care se află mesajul şi în schimb primeşte un buchet, în care sunt ascunse instrucţiuni şi bani. Pentru mesaje mai lungi nu este exclus să fi fost folosit un ziar împăturit, cu care agentul intră şi pe care îl „uită” atunci când ia buchetul.

— Şi ziceai că nu ai elemente...

— Trebuie să le mai verificăm, de aceea...

— Acum ocupaţi-vă şi de ceilalţi. În cel mai scurt timp să stabilim dimensiunile „afacerii”...

Studierea clienţilor „Zambilei” a dus la descoperirea altor trei agenţi. Dintre aceştia, unul singur prezenta mai mare importanţă. Lucra la un serviciu de copiere heliografică al unui institut de cercetări. Prin natura muncii, avea posibilitatea să între în posesia datelor referitoare la activitatea mai multor sectoare din domeniul chimiei. Asta explica, întrucâtva, faptul că unele descoperiri şi cercetări din ţară erau cunoscute străinătăţii şi brevetate acolo, înainte de a fi omologate în România.

Ceilalţi doi erau obişnuiţii unor restaurante din apropierea unor unităţi militare. Îşi procurau date ascultând discuţiile ostaşilor aflaţi în învoire, ale unor ofiţeri şi subofiţeri care zăboveau mai mult la „una mică”. Uneori, cei doi, la ordinul rezidentului, plecau şi prin alte localităţi, cu aceleaşi scopuri.

Se ridica, totuşi, un mare semn de întrebare, referitor la cererile centralei de a furniza informaţii cu privire la industria petrolieră românească. Or, nici unul dintre cei patru agenţi nu avea posibilitatea să între în posesia unor astfel de date. Pe bună dreptate, cei trei ofiţeri căutau răspunsul la modul cum se va realiza acest obiectiv. Nu cumva rezidentul va încerca să recruteze noi „antene”? Se părea însă că dimpotrivă, acesta nu părea grăbit să execute ordinul centralei. De ce oare?

Întrebarea putea să aibă mai multe răspunsuri. Mai întâi, fie că rezidentul avea certitudinea că va furniza informaţiile cerute cu ajutorul unei surse foarte bine

plasate, fie că intenţiona să inventeze informaţii credibile, pentru a-şi linişti, pe moment, stăpânii până la soluţionarea situaţiei. Ambele fuseseră luate în calcul, dar nu se confirmă niciuna.

În cele din urmă propuseră arestarea celor implicaţi în afacerea de spionaj. Colonelul părea nemulţumit de soluţia cam simplistă şi riscantă. Ghicindu-i gândurile, Eugen se apucă să-şi reverifice lucrarea, înainte ca şeful să-l recheme. Când secretara îl anunţă că este aşteptat, avea deja în mapă un plan diferit.

Aproape instantaneu, fără să-şi dezlipească ochii de pe filele dosarului ce-i fusese înmânat, şeful Securităţii scoase din buzunar pachetul de ţigări, îi întinse şi lui Avrămuţ, dar, cufundat în lectură, întârzie să-şi aprindă ţigara.

— Acum e altceva, aşa da, mormăi satisfăcut colonelul şi se uită zâmbind spre ofiţerul care stătea încă în picioare. Eugen scăpără chibritul şi colonelul trase adânc fumul în piept. Tu nu o aprinzi? întrebă curios.

— Am fumat-o cât aţi citit dumneavoastră.

— Se pare că de data asta s-au schimbat, întrucâtva, lucrurile...

— Ştiţi, totul este legat de timp...

— O singură corectură am la plan, Avrămuţ. Arestarea să aibă loc la al doilea schimb de mesaje, deci în iarnă. Până atunci, avem vreme să ne lămurim asupra tuturor problemelor...

Numai că planul a fost corectat pe parcurs. Căci au început să apară surprize. Câteva zile mai târziu, curierul a plecat spre Constanţa cu un geamantan în care erau ascunse informaţiile codificate. A coborât în gară şi l-a depus la biroul bagajelor de mână, după care a pornit agale prin oraş. După ce a peregrinat câteva ceasuri, s-a îndreptat spre casa concubinei lui Iosif.

Avrămuţ şi maiorul Bârsan au trecut la „inventarierea” noutăţilor pe care spionii voiau să le transmită peste graniţă. A fost un adevărat şoc când au descifrat

microfilmele aflate în ascunzători. Date şi cifre absolute privind capacitatea industriei petroliere româneşti, posibilităţile de prelucrare, contractele încheiate, perspectivele deschiderii de noi pieţe, volumul vânzărilor externe. Ofiţerilor nu le venea să-şi creadă ochilor. Erau tentaţi chiar să-l considere pe rezident un mare farsor, ce ticluieşte date cu aparenţă de autenticitate.

— Ce-ai rămas aşa pe gânduri, căpitane? îl zgândări Bârsan.

— Trebuie să plec urgent la Bucureşti. Vezi, fă-mi rost de un bilet la „Expresul albastru", dacă tot m-ai întrebat. În al doilea rând, ai grijă de caic. Să-i vină rândul la dană, la descărcat, cât mai târziu... Am nevoie de timp. Aşa că ţine-l cât mai mult în larg.

— Şi dacă turcul intră la bănuieli?

— Poate să între şi... la apă. Ceea ce spun ăştia aici nu poate trece dincolo.

— E clar, dar te rog întoarce-te repede! Se termină sezonul şi n-ai făcut şi tu o zi de plajă... glumi maiorul.

Când lucrezi în domeniul informaţiilor şi mai ales când îţi cunoşti meseria, capeţi un anume simţ al pericolului. Or, Avrămuţ intuise, dincolo de valoarea deosebită a datelor, şi pericolul deosebit ce rezulta din însuşi faptul că nu reuşiseră să descopere sursa informaţiilor. Ea exista şi „florarul" o contactase fără ca ei să prindă de veste.

„Şi ce sigur eram de mine!" îşi spuse cu reproş amar căpitanul. Ţinea geanta pe genunchi şi abia aştepta să ajungă la Bucureşti. Vorbise cu şeful Securităţii la telefon şi îi explicase motivul reîntoarcerii. „O să fiu aici, te aştept!" îi răspunsese colonelul. De cum intră la el în birou, îi făcu semn să se aşeze.

— Te ascult.

Avrămuţ nu spuse nimic. Scoase doar din geantă un plic, îl desfăcu şi aşeză hârtiile pe mapa de lucru a colonelului.

Acesta îşi potrivi ochelarii şi începu să citească. Se repetă povestea cu ţigara. Avrămuţ îşi urmărea atent şeful

în timp ce acesta parcurgea şirurile dactilografiate pe care le citise şi el de atâtea ori, încât era gata să le reproducă din memorie dacă i s-ar fi cerut.

Când termină, colonelul ridică privirea încruntată spre Eugen. Tremurul uşor al mâinii trăda nervozitatea stăpânită. Nu voia să cadă pradă primului impuls. Fumă în tăcere, până ce abia mai putu ţine ţigara între degete. După ce strivi chiştocul în scrumieră, rămase mai departe gânditor.

— Am muncit prost, flăcău! E mult mai al dracului decât am crezut noi acest „negustor de flori”…

— Nu ştiu de ce şi eu am fost tentat să-i consider un diletant, dar constat că este un profesionist de înaltă clasă.

— Vechea poveste, greşeală în care am mai căzut şi în alte rânduri... Acum nu avem altceva de făcut decât să terminăm cu lamentările şi să ne punem pe muncă. Ce intenţii ai?

— Mai întâi, în câteva ceasuri pregătesc un text cu care să înlocuiesc pe cel furnizat de reţeaua de spionaj, apoi să microfilmez totul... Înainte de a pleca spre Constanţa, aş vrea să verific autenticitatea tuturor acestor informaţii.

— De verificare mă voi ocupa eu, nu pentru că tu nu eşti în măsură, dar timpul nu-ţi ajunge. Apoi, trebuie să raportez şi conducerii despre acest caz. Ne vedem aici peste trei ore...

A doua zi dimineaţa Avrămuţ era instalat în acceleratul de Constanţa, cu aceeaşi geantă lângă el. Privea absent la peisajul ce se derula în lumina plină a zilei de vară şi se tot întreba cum de se realizase contactul cu „sursa” atât de valoroasă pentru „florar”. Pusese la punct variante nu numai pentru a controla informaţiile privitoare la industria petrolieră, ci şi pentru celelalte materiale, astfel încât periculozitatea datelor furnizate să fie diminuată la maximum şi, în acelaşi timp, să „semene” cu cele transmise până atunci, pentru a nu-i alerta pe destinatari.

Era obosit. Simţea cum i se închid ochii, însă nu voia să

cadă pradă somnului. Căldura din tren îi producea din nou o senzaţie insuportabilă de greaţă. Cafeaua oferită de băiatul de la vagonul-restaurant, ce umbla cu tava prin compartimente, i se păru o binefacere.

Bârsan îl aştepta în gară, dar abia în maşină îşi strânseră mâinile.

— Ţi-a spus cineva că eşti „Căpitanul Val-Vârtej”?

— Afară de tine, nimeni.

— Nemaipomenit! Azi aici, mâine-n Focşani! Nu cumva te califici pentru meseria de comis-voiajor?

— Hai, lasă-te de prostii. Care-i motivul grabei? îl întrerupse Avrămuţ.

— După-amiază, caicul intră în port. Trebuie să aşezăm totul la loc şi să fim pe recepţie pentru „preluarea” noutăţilor. Asta-i totul. În rest, nimic deosebit...

Ceea ce a urmat nu le-a pus probleme de nerezolvat. Eugen era bucuros de modul în care reuşise să realizeze cercetarea materialelor aduse de căpitanul de caic. Procedura fusese aceeaşi, dar, cu tot succesul, Avrămuţ era preocupat. Nu-i putea destăinui maiorului motivul îngrijorării sale. Era o regulă de muncă pe care nu o putea încălca, oricât de apropiat îi era Bârsan. De aceea, încercă să-şi ascundă sentimentele care-l stăpâneau şi se strădui să-i răspundă pe acelaşi ton vesel. Numai că, imediat ce-şi ocupă locul în acceleratul ce-l readucea în Capitală, în care călătorea şi curierul ce purta geamantanul cu materialele de spionaj, gândurile îl năpădiră din nou.

„Oare unde am greşit? Să fi prins de veste «florarul»? se tot întreba Eugen. Toate la timpul lor”, îşi mai zise, în timp ce se uita la cetăţeanul cu geamantanul, care sforăia fără grijă pe bancheta din faţă. „Dacă ar bănui ceva, n-ar dormi atât de liniştit, mai ales că este obişnuit cu rigorile muncii secrete...”, gândi Avrămuţ. „Poate că n-am scormonit unde trebuia”, îşi continuă el monologul.

Se scurseseră aproape două luni de la aceste întâmplări

şi toamna lungă, aurie, zăbovea încă pe plaiurile romaneşti. Informaţiile cu privire la industria petrolieră erau adevărate, se confirmaseră. Fiecare cifră corespundea întrutotul. Erau date secrete, care nu făceau obiectul publicităţii. Toate la un loc ofereau o imagine cuprinzătoare a potenţialului într-un domeniu de mare importanţă pentru economia naţională. Importanţa lor nu era numai pur economică, ci avea şi un pronunţat caracter politic.

Existenţa unui element trădător era confirmată şi de materialele sosite cu unul din ultimele transporturi. Între altele, centrala îi transmitea felicitări lui Crişan. Evident, numele conspirativ al celui care furnizase informaţiile interceptate şi „curăţate" de către lucrătorii de securitate. Dar persoana ca atare nu era identificată.

Se părea că rezidentul „mirosise" ceva. Numai aşa se explica faptul că vizitele celor patru din reţea încetară brusc. Se dăduse semnalul de alarmă şi toţi intraseră în umbră. Pentru evitarea surprizelor, s-a hotărât să se folosească o altă modalitate. Cum acesta stătea mai mult la tejghea, spre mirarea partenerului său care avea acum mai mult timp liber la dispoziţie, s-a hotărât arestarea în florărie. În baraca despărţită de o perdea în două compartimente se afla, deci, rezidentul. Avrămuţ intră, salută scurt, apoi puse ambele mâini pe tejghea şi aplecându-se spre omul care-l privea curios, îi zise:

— Jocul s-a terminat, domnule rezident! în numele legii, eşti arestat!

„Florarul" scrută rapid împrejurimile atât cât putu cuprinde prin vitrina destul de îngustă, apoi zâmbi, ca să câştige timp:

— Domnule, mata trebuie să mergi la... şi făcu doi paşi spre perdeaua care despărţea dugheana. În spate avea o uşă ce dădea spre cimitir. Dacă ar fi apucat să sară zidul, ar fi reuşit poate să se facă nevăzut. Se gândise de multe ori la o asemenea eventualitate în caz de pericol, dar

privirile acestui bărbat tânăr, care exprimau atâta hotărâre, păreau să-i paralizeze voinţa.

— Nu te-aş sfătui să încerci — i-o luă înainte Avrămuţ. S-ar putea să întâlneşti o ploaie de gloanţe... şi scoase rapid pistolul.

În acel moment, uşa din spate sări în lături. Moraru o izbise cu atâta forţă încât o scoase din balamale.

— Ridică mâinile, năpârcă! izbucni acesta.

Spionul fu obligat să se rezeme, cu palmele desfăcute, de peretele barăcii şi să îndepărteze picioarele. Dacă ar fi ridicat mâinile, ar fi căzut. Avrămuţ şi Moraru îl percheziţionară cu atenţie. Spionul nu avea arma asupra lui. După ce îi puseră cătuşele, se îndreptară cu el spre maşină. Moraru împreună cu un subofiţer îl escortară pe arestat la sediul Securităţii.

Avrămuţ şi Oancea începură percheziţia barăcii. Li se păruse o treabă simplă, pentru că nu-şi puteau închipui că un profesionist în ale spionajului, cum se dovedise a fi rezidentul, putea săvârşi greşeala de a ţine acolo materiale compromiţătoare.

Oancea aduse, între timp, şi doi martori. Diferite porţiuni ale barăcii şi anumite obiecte fură fotografiate. Spre deosebire de Avrămuţ, el era foarte entuziasmat. Aşteptau nerăbdători să vină celălalt proprietar, care se cam lăsa aşteptat. În sfârşit, omul fu adus de un subofiţer de miliţie. Era speriat. Nu înţelegea prezenţa atâtor oameni în baraca sa. I se explică despre ce anume era vorba.

— Nu cunosc nicio ascunzătoare! Pe cuvânt de onoare!

S-a reluat percheziţia barăcii, căci ofiţerii de securitate şi-au dat seama că existau nenumărate posibilităţi pentru amenajarea unei ascunzători. Baraca era construită rudimentar. Între pereţii de placaj fusese introdusă vată de sticlă. În decursul vremii, mai suferise şi unele reparaţii, iar duşumeaua era şi ea destul de peticită. Cei doi ofiţeri cercetau atent fiecare porţiune, folosind sondele.

Ciocăneau pretutindeni, căutau să se convingă că tăbliile de placaj erau intacte. Uneori, se foloseau de lupă.

— Am găsit! exclamă locotenentul, desfăcând un gen de trapă în duşumea, după ce dăduse tejgheaua grea la o parte.

Dar, spre deziluzia lui Oancea, acolo erau ascunse numai câteva pachete de bani. Altceva nimic? Fotografiară totul şi consemnară faptul în procesul verbal.

Înainte însă de a pleca, Eugen se mai uită o dată pe fundul ascunzătorii. Observă uşoare zgârieturi, datorate probabil manevrării. Încercă să ridice placa de lemn din partea de jos, dar nu reuşi. Parcă era prinsă în cuie. Bătu în ea. Lovitura uşoară dezvălui un gol. Avrămuţ potrivi vârful ascuţit al unei sonde metalice şi agăţă placa. Trase, făcând-o să culiseze şi ea alunecă destul de uşor. Dedesubt se afla un adevărat depozit în miniatură pentru materiale de spionaj. Le scoaseră pe rând, le inventariară şi le introduseră în pungi de hârtie groasă, pe care apoi le sigilară. Afară se lăsase deja întunericul. Oancea şi partenerul de afaceri al spionului arestat urcară în maşină pe uşa din spate.

— Cu mine ce aveţi de gând? întrebă acesta speriat.

— Dacă sunteţi nevinovat, nu aveţi de ce vă teme, îi răspunse calm Avrămuţ. Eugen abandonase convingerea că n-ar putea afla nimic de la fostul partener de afaceri al „florarului”, care îşi petrecea timpul mai mult jucând cărţi şi tocind astfel o bună parte din sumele câştigate.

Anchetarea celor patru spioni se desfăşura concomitent. Vinovăţia lor era evidentă. Acum, toţi îşi regretau faptele. Făcând declaraţii complete urmăreau să câştige bunăvoinţa anchetatorilor. Alta era, însă, reacţia rezidentului. Nega totul cu încăpăţânare, respingea acuzaţia de spionaj. Dar lucrurile erau abia la început. Din experienţă ca şi din relatările celor mai în vârstă, Avrămuţ ştia că adeseori spionii refuză să facă declaraţii la

începutul anchetei. Abia după ce „turul de onoare” este făcut, cei mai mulţi dintre ei spun tot ce ştiu. Rezidentul însă era un tip înrăit. Or, la un asemenea individ fanatizat de dorinţa răzbunării, argumentele logice nu găseau ecou.

Rezidentul ca rezidentul, dar problema capitală rămânea până la urmă identificarea lui Crişan. În comunicarea făcută de centru i se transmiteau acestuia felicitări pentru activitatea desfăşurată, comunicându-i-se totodată că se depusese în contul lui o anume sumă de bani.

— Acest Crişan este o „rara avis”, Avrămuţ. Omul are cont la o bancă, îţi dai seama ce spune lucrul acesta?

— Că lucrează demult şi probabil este foarte bine plasat. De fapt noi am prins numai potârnichile, nu şi cocoşul.

— Aşa e! Vezi, niciunul dintre cei patru nu are un asemenea cont. Erau plătiţi ca zilierii pentru fiecare informaţie.

— Problema este cum să dibuim căpetenia.

— Cred că ne-am cam grăbit mizând doar pe mărturisirile rezidentului. Acum am tăiat orice fire dintre grup şi trădător.

— Cu alte cuvinte, am pierdut cursa. Am marcat în propria poartă, cum se spune în fotbal.

— Uite ce-i, căpitane, hai să lăsăm comparaţiile… replică nervos colonelul, ieşind apoi precipitat din birou. Eugen îl urmă în tăcere.

Presupunerile lui Avrămuţ se adeveriră. Rezidentul tăcea cu încăpăţânare, refuzând să facă vreo destăinuire în ceea ce priveşte ierarhia reţelei implantate în ţară. Mai vorbăreţ s-a dovedit doar atunci când a fost întrebat despre trecutul său. Fiu al unor oameni avuţi, urmase câţiva ani la Politehnică, fără să o termine. Nu îmbrăţişase ideile legionare, dar nici prea departe de ele nu fusese. Ulterior se hotărâse să fugă din ţară şi reuşise să se îmbarce pe un vapor sub pavilion grecesc, la Constanţa. Plătise aproape o mie de dolari, sustraşi din economiile secrete ale familiei. Încă de la Istanbul a fost cules de oficina organizată de Comitetul român de rezistenţă, în care erau adunaţi o seamă de transfugi. A urmat un curs de instruire, apoi Ilarion Anca, care conducea biroul de informaţii al așa-zisului comitet, l-a trimis cu misiune în România.

La vremea respectivă nu i se cunoşteau prea bine antecedentele. A reuşit destul de repede să-şi înălbească situaţia personală şi să se apuce de treabă. Îşi recrutase colaboratorii dintre cunoscuţi. Numai pe florar îl şantajase. După ce îi luase o sumă mare de bani la cărţi, îl obligase să-i cedeze o parte din florărie, pentru a-şi crea o acoperire a activităţii de spion. Şi aşa, „întreprinderea” începuse să funcţioneze.

Fusese, cum era şi firesc, întrebat şi de soarta Lucreţiei Tase. Aceeaşi atitudine. Negase cu încăpăţânare că ar fi cunoscut-o. După dispariţia femeii, curierul fusese recunoscut de soţia avocatului ca fiind persoana care venise la biroul soţului ei, în ziua dispariţiei Lucreţiei. După confruntarea cu martora, acesta relatase cum o luase pe femeie cu un taxi şi o dusese la rezident acasă. De atunci nu mai ştia ce se întâmplase cu ea. Bănuia însă că rezidentul, dându-şi seama de pericol, o „expediase” undeva. Nu întrebase,tocmai pentru că spionul reuşise să bage teama în agenţii săi. „Cazul Lucreţia”, li se spusese,

este închis pentru totdeauna..

După încheierea anchetei, spionii fură deferiţi justiţiei.

Lucrătorii de securitate bănuiau însă că se va încerca refacerea reţelei. Cel care ar fi putut pune din nou în scenă o astfel de mişcare ar fi fost Ilarion Anca. Tocmai de aceea, după ce a primit aprobările de rigoare, Avrămuţ a restudiat dosarul Anca, aflat în fosta arhivă a Siguranţei, încercând să descopere tot mai multe din metodele acestuia şi, îndeosebi, felul în care îşi recruta şi dirija agenţii. Cunoştea câteva procedee din felul în care fusese organizată munca „Reţelei florarului”. În acest caz, totul se desfăşurase în condiţiile în care Anca conducea de la distanţă şi nu ca atunci când era aici şi când putea dirija totul, de aproape, sub directa sa supraveghere. Cât priveşte sistemele de legătură dintre rezident şi agenţi, i se păreau tipice pentru Ilarion.

Apropieri forţate pot fi făcute mai ales atunci când cauţi similitudini, iar o dată realitatea refăcută, „turnată” în tiparul dorit, concluziile pot fi deseori eronate. Eugen era conştient de acest pericol. De aceea, s-a hotărât să dea de urma câtorva dintre colaboratorii din anii de început ai lui Ilarion Anca. Treaba nu era tocmai uşoară. A găsit cu destulă greutate câţiva dintre ofiţerii din aparatul vechii Siguranţe. Dar, în afara câtorva amănunte puţin relevante pentru ceea ce-l interesa, n-a reuşit să afle nimic. Afară de faptul că Ilarion Anca purtase după el un agent la care ţinea foarte mult şi care se numea Zvecu. Unii dintre foştii lui colegi îşi aminteau că erau prieteni de familie. Nevasta agentului o vizita des pe doamna Anca.

„Să dau de Zvecu! Dar unde?” îşi frământa mintea Eugen. La evidenţa populaţiei cu numele de Alexandru Zvecu figura un copil de 14 ani. Lărgi aria investigaţiilor, consultând de astă dată dosarele celor care solicitaseră schimbarea numelui. Norocul nu-i surâse nici de data asta. De la un unchi al lui Zvecu a aflat însă că se stabilise, după ieşirea din penitenciar, undeva, lângă Bucureşti. În timpul

detenţiei soţia divorţase de el. Altceva n-a mai aflat, pentru că nu mai dăduse demult prin comuna natală.

A luat la rând satele din jurul Bucureştiului. Ştia că Zvecu ieşise din penitenciar în 1954. Deci, dacă se recăsătorise, acest lucru nu putuse avea loc decât după această dată. Trecuseră, însă, mai bine de trei ani de atunci, aşa că a fost nevoit să răscolească prin arhivele de stare civilă. Descoperi într-un târziu că Zvecu se căsătorise cu văduva unui fost poliţist, cândva coleg cu el, care avea o casă şi ceva pământ în comuna Purani. Adoptase, la căsătorie numele soţiei, şi acum trăia din ceea ce cultiva în grădină. Devenise un fel de precupeţ care se pricepea să scoată bani din te miri ce, aşa cum altădată izbutea să smulgă mărturisiri de la cei anchetaţi.

Cum a dat de urmele fostului poliţist, Eugen a intrat la bănuieli. Nume schimbat, viaţă aparent liniştită, fără probleme, frecvente legături cu oraşul. Toate acestea iscară în el dubii cu privire la existenţa senină şi neîntinată. Ilarion Anca avea, desigur, mare încredere în loialitatea fostului subordonat, iar Zvecu ar fi sărit şi în foc pentru el.

La câte nu se gândeşte un ofiţer de contraspionaj în astfel de împrejurări!...

— Căpitane, cred că am fi fost mai câştigaţi dacă ideile şi îndoielile de azi s-ar fi născut mai devreme. Oricum, înainte de a realiza contactul cu Zvecu, verifică-i bine activitatea... Ai grijă cu Oancea...

— A greşit o dată, n-o să mai repete.

Avrămuţ nu-şi pierduse încrederea în tânărul ofiţer, dar a avut grijă să fie mai aproape de el. Era sezonul aprovizionărilor de toamnă şi Zvecu venea mereu cu marfa la piaţă. Prefera Oborul. Înainte de a se lumina de ziuă îşi făcea apariţia cu o rablă de Ford, model 1933, la care scosese pernele din spate pentru a încărca mai multe produse. Îşi aranja taraba şi zăbovea până către seară.

— Păcat că nu-s însurat, tovarăşe căpitan, că mi-aş fi

aranjat şi eu cămara, zise Oancea, care mai prinsese ceva curaj.

Avrămuţ nu-i răspunse. Se mulţumi să surâdă.

Zile de-a rândul nu se produse nimic neobişnuit. Avrămuţ era chiar pe punctul de a propune trecerea la faza a doua a investigaţiilor când, într-o dimineaţă, în maşina hodorogită, alături de Zvecu apăru o femeie. Era Lucreţia Tase. Cel puţin aşa i se părea lui Eugen. Zvecu trăsese maşina la locul obişnuit, plăti unui cetăţean, nelipsit din piaţă, să-i ajute să care lăzile cu legume la tarabă, timp în care femeia încercă să dispară, îndreptându-se repede spre staţia de tramvai. Avrămuţ îi intui imediat intențiile.

Înainte de a pleca în urmărirea ei, îi ordonă lui Oancea să telefoneze la birou şi să ceară o maşină care să-l aştepte pe Splai, lângă Institutul de medicină legală. Între timp, tramvaiul oprise în staţie. Apucă să se suie pe scara vagonului de clasa a doua, chiar în clipa în care se închidea uşa.

Era nerăbdător să o zărească pe Lucreţia care se afla în vagonul de clasa întâi. În înghesuială era, însă, imposibil. La prima staţie coborî şi schimbă vagonul. Lucreţia se afla undeva, spre mijloc. Cu baticul înnodat sub bărbie şi pardesiul cam decolorat, se pierdea în mulţimea de femei care, în acea dimineaţă de toamnă, puţin mai rece decât precedentele, mergeau la muncă.

Cu o staţie înainte de Piaţa Unirii, înaintă către uşa din faţă, pregătindu-se să coboare. Avrămuţ o urmă.

Era limpede că femeia se îndrepta către blocul unde-şi avea locuinţa, acum sigilată.

Eugen pătrunse, la rându-i în holul blocului şi ascultă atent. Nu se auzea nici cel mai mic zgomot. După câteva clipe percepu zgomotul specific al cheii învârtite în broască „A intrat. Oare este înţelept să apar şi eu? Dacă face un act necugetat?” gândi ofiţerul, neştiind pentru o clipă cum e mai bine să procedeze. Se hotărî să acţioneze

cu rapiditate. Urcă în fugă scările şi sună scurt la uşa avocatului. Îi deschise soţia acestuia, îmbrăcată pentru oraş.

— Sper să nu vă reţin mult...

— Tocmai plecam la serviciu...

Eugen îi explică în două cuvinte situaţia. Tânără femeie acceptă să-l ajute. Traversă holul spre uşa apartamentului Lucreţiei şi apăsă butonul soneriei. De trei ori scurt şi de două ori lung, aşa cum ştia că procedau anumiţi vizitatori. Se auziră paşi iar peste lentila vizorului trecu o umbră.

— Ce doriţi? întrebă femeia prin uşa pe care o întredeschise.

— Vă caută cineva.

Lucreţia deschise uşa mai larg, scoase capul şi cum dădu cu ochii de ofiţer, simţi că i se înmoaie picioarele.

— Mai bine să intrăm, luă iniţiativa Avrămuţ, trecând pragul şi invitând-o pe soţia avocatului în calitate de martor.

— Dar n-am făcut nimic! Ce aveţi cu mine?

— Împotriva dumneavoastră a fost emis un mandat de arestare. Până acum v-aţi sustras răspunderii penale, aţi fost judecată şi condamnată în lipsă. Pe deasupra, aţi mai săvârşit şi o altă infracţiune, rupând sigiliul de la uşa locuinţei. În interesul dumneavoastră, vă întreb, care este scopul acestei întoarceri?

— Să-mi iau câteva lucruri, spuse ea cu glasul sugrumai, arătând spre cele două geamantane în care erau îngrămădite obiecte vestimentare.

— Numai pentru atât?

— Vă asigur! Puteţi controla!

— Toate la vremea lor! Pregătiţi-vă să mă urmaţi.

Lucreţia închise geamantanele, pregătindu-se de plecare. Pe faţa prelungă, care păstra urmele unor frământări adânci, i se prelingeau lacrimi.

Soţia avocatului se apropie de ea, punându-i liniştitor mâna pe umăr, într-un gest de compasiune şi omenească

înţelegere. Ieşiră din apartament şi încuiară uşa.

Eugen întocmi actele procedurale şi apoi o conduse pe soţia avocatului până la ieşire.

— Am să vă mai caut! spuse ea la plecare.

Căpitanul se prezentă apoi la şeful unităţii. Între timp Oancea telefonase că Zvecu se pregătea de plecare. Lucru neobişnuit pentru el, care nu părăsea taraba până ce nu vindea toată marfa. Acum îşi strângea coşurile aproape pline, ducându-le în automobilul hârbuit.

Deşi ar fi vrut să participe la anchetarea Lucreţiei Tase, Avrămuţ se grăbi spre Obor. Din maşină îl zări pe Oancea care îi arăta Fordul lui Zvecu dispărând după colţul străzii.

Şoferul înţelese imediat, încetini atât cât să se poată urca şi locotenentul şi demară în trombă. Cauciucurile scrâşniră aspru pe piatra lustruita.

— Simt şi eu că sunt şofer la Securitate! exclamă satisfăcut omul de la volan...

— Vezi să nu-l scapi! Lipeşte-te de el, îl zori căpitanul.

— Îl opresc? întrebă după un timp, fără să întoarcă faţa spre Avrămuţ.

— După ce trecem de bariera oraşului.

— Lăsaţi pe mine!

După lacul Colentina, şoferul apăsă progresiv pe acceleraţie şi, curând, depăşiră Ford-ul lui Zvecu. Eugen îi zări figura crispată.

— Pare speriat. De ce oare?

— Tovarăşe căpitan, imediat îl vom speria şi mai tare. Vă rog să vă ţineţi bine...

Automobilul zbura acum cu peste o sută de kilometri la oră. Din viteză şoferul opri brusc, cuplă marşarierul, întoarse din două mişcări, manevrând cu spatele, apoi demară la fel de neaşteptat. Maşina se smucea înainte ca un berbec. Aprinse farurile în faza mare şi continuă să meargă cu viteză pe partea stângă a şoselei, îndreptându-se ca un bolid spre Fordul ce se apropia. Eugen intui teama celui de la volan şi faptul că voia să încerce o

manevră de ocolire, apoi auzi scrâşnetul frânelor. Şoferul oprise aproape de bara Fordului, iar cei doi ofiţeri săriră lângă portiera hârbului.

— Eşti nebun? urlă Zvecu.

— Fără invective, domnule Zvecu! Deocamdată te reţinem. Mandatul de arestare este pe drum.

Zvecu urcă în „GAZ" alături de Avrămuţ. Se tot ştergea cu batista pe faţă, încercând să pună stavilă șiroaielor de transpiraţie.

— Unde mă duceţi?

— Dacă ai fi fost toată viaţa zarzavagiu, aş mai înţelege rostul întrebării! Dar mata ai o experienţă bogată în domeniu... Chiar nu-ţi mai aminteşti?! Unde-ţi duceai victimele, care nici acum, după atâţia ani, n-au uitat loviturile dumitale?

Zvecu înghiţi în sec. Îşi roti ochii mari, bulbucaţi, ca un animal închis în cuşcă. Mâinile îi tremurau vizibil.

Moraru revenise chiar în dimineaţa aceea. Fusese rechemat de urgenţă din concediu. Mormăise ceva îmbufnat că i se încurcaseră planurile. Dar apoi se linişti la gândul că apucase câteva zile de mare, pe când ceilalţi suportaseră cu stoicism zăpuşeala din Capitală. De cum intră în biroul colonelului, fu informat de şeful Securităţii că trebuia să preia anchetarea Lucreţiei Tase.

— Vă rog să-mi acordaţi un răgaz, să mă pregătesc..:

— Ce răgaz să-ţi mai dau? După câte îmi amintesc, ai făcut toate investigaţiile legate de persoana ei. Îţi acord numai un ceas, până îţi pui la punct planul de ascultare.

Moraru rosti un apăsat „am înţeles!" şi în scurtă vreme trecu la anchetarea arestatei.

La vreo două ceasuri după ce Moraru consemna primele răspunsuri, Avrămuţ dialoga cu Zvecu. Acestuia îi trecuse primul şoc, mai ales când văzu că audierea avea loc fără mijloacele de convingere pe care el le folosise cu atâta zel: vâna de bou, biciuşca, nuiaua de alun, cătuşele şi câte alte

instrumente de tortură. Acum rolurile se schimbaseră. I se părea straniu că nu e „tratat” cu brutalitatea de care el ştiuse să uziteze şi să abuzeze odinioară. Şi cu toate că nu văzuse instrumentele înfricoşătoare, se temea. Căci în ciuda ferocităţii de care dăduse dovadă, în adâncul fiinţei sale era un fricos.

— Domnule Zvecu, conform Codului de procedură penală, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă că eşti învinuit de spionaj. În baza articolului 174, aliniatul 2 din Codul penal, pedeapsa poate fi de 25 de ani muncă silnică. Ce ai de declarat?

Zvecu se ridică de pe scaun şi încremeni într-o poziţie stranie. Ochii holbaţi, gura întredeschisă într-un rictus care lăsa să i se vadă două şiruri de dinţi îngălbeniţi, faţa împietrită exprimau stupoare.

— Cred că-i o confuzie, domnule anchetator!... Cred că... şi se prăbuşi pe scaun, lipsit de vlagă, fără să mai poată articula un cuvânt. Trupul său mare, mătăhălos părea de gelatină.

— Te avertizez că singura dumitale şansă, de altfel ultima, este sinceritatea. Altfel...

— Dar eu n-am făcut spionaj! Am alte belele! Ştiu că am fost un păcătos la viaţa mea, am bătut şi chinuit oameni nevinovaţi, dar pentru asta am plătit. Spionaj n-am făcut!

— Să o luăm. Cu începutul. De când o cunoşti pe Lucreţia Tase?

— Nu ştiu despre cine vorbiţi...

— Domnule Zvecu, dacă dumneata vrei să ne jucăm de-a şoarecele şi pisica... Nu prea am vreme pentru „subtilităţi” de acest gen. Este ultimul avertisment pe care ţi-l dau. Am fost destul de explicit?

Zvecu dădu din cap în semn că înţelesese despre ce anume era vorba şi ceru hârtie şi creion... Avrămuţ îi citise în luminile ochilor că apelul său fusese înţeles. Îi lăsă pachetul de ţigări şi chibritele la îndemână, şi-l chemă pe locotenentul Oancea să-l înlocuiască. El plecă să

percheziţioneze la domiciliul inculpatului. Strădanie zadarnică, căci nu descoperi elementele care-l interesau.

Se reîntoarse în camera de anchetă şi începu să citească declaraţia lui Zvecu. Acesta susţinea că o primise pe Lucreţia Tase la el, deoarece venise cu o recomandare din partea lui Ilarion Anca. Când fostul comisar o şterse din ţară, îi poruncise că, oricine va veni cu vreo cerere din partea lui, să-i îndeplinească rugămintea. Femeia stătuse un timp ascunsă, iar el înţelesese că era ceva necurat la mijloc. Se hotărâse să scape de ea atunci când nevastă-sa îi găsise pe amândoi iubindu-se în şură. Nu putea scăpa de gura muierii. „Să dispari de aici cu căţeaua dracului" îi spusese plină de mânie nevastă-sa, şi o luase la târg „să se ducă unde-o vedea cu ochii".

— Ai promis că vei fi sincer. Aici ai minţit! îl fulgeră Avrămuţ, oprindu-se din citit.

— Aşa e... stabilisem cu ea să-i găsesc o gazdă. Începuse să-mi fie dragă.

— Din piaţă de ce ai plecat aşa de grăbit?

— Când mi-am dat seama că întârzie prea mult, mi-am zis că s-a întâmplat ceva, şi m-am grăbit s-o iau din loc. Prea târziu, însă.

Avrămuţ începu să citească mai departe cele relatate de Zvecu cu scrisul mare, apăsat, al unei mâini nedeprinse cu stiloul. Când termină, i se adresă din nou:

— Ai uitat ceva, domnule Zvecu!

— Vă rog să mă credeţi că...

— Lasă rugăminţile! Despre altceva este vorba. Nu ai declarat nimic cu privire la celelalte servicii pe care i le-ai făcut fostului dumitale şef, Ilarion Anca.

Discuţia pe tema asta a durat foarte mult. Avrămuţ voia să se convingă că Zvecu nu reprezenta o verigă din cercul spionilor conduşi de florar. La altceva nu se gândea, pentru că Zvecu era lipsit de inteligenţa şi şiretenia necesare unui agent. Se părea că Ilarion nu-l angrenase în activităţi de spionaj în mod intenţionat. Nu numai pentru

că-i cunoştea limitele, ci şi fiindcă Zvecu ştia anumite lucruri care puteau duce la descoperirea lui Pavel Darian. Fostul comisar era mult prea şiret şi mult prea realist ca să nu-şi dea seama că o dată încăput pe mâna unui anchetator destoinic, Zvecu putea ciripi tot ceea ce ştia. Dar iată că intervenise neprevăzutul.

Uluiala lui Zvecu continua. Nu primise de la nimeni nicio palmă, nu fusese înjurat de toate neamurile aşa cum obişnuiau ei să facă în timpul anchetei. Începuse chiar să dorească să spună mai multe, pentru a-şi satisface „partenerul de discuţie". Aşa că, îşi scormoni memoria şi aduse pe tapet fel de fel de întâmplări, cu atât mai credibile, cu cât la foarte multe dintre acestea participase şi el. Dar şi Avrămuţ ştia să întrebe.

Trecuse de miezul nopţii când Eugen socoti că, pentru ziua respectivă, era de ajuns. Ceru să i se aducă mâncare şi cele necesare pentru noapte arestatului şi, după ce se convinse că toate erau în ordine, se îndreptă spre casă. Aerul pătrunzător al toamnei reci îi făcea bine. Merse agale, ca să-şi limpezească gândurile, privind stelele strălucitoare ale nopţii. Simţea nevoia să alerge, să se descarce, dorinţa firească a omului obligat să petreacă prea multe ore în birou.

Dormi un somn greu, fără vise. Şi dacă n-ar fi sunat insistent telefonul, poate că ar fi întârziat la birou. Era Moraru care îl ruga
să-i aducă ceva de mâncare. Fusese de serviciu şi-i era foame. Eugen, însă somnoros, mormăi ceva şi se pregăti de plecare.

Reluă anchetarea lui Zvecu după ce timp de vreo două ore revăzu materialele din ajun. Se conturau foarte dar anumite lucruri privitoare la modul de acţiune al fostului comisar, dar nu erau suficiente. De altfel, Zvecu ştia destul. El îi cunoştea pe mulţi dintre informatorii lui Ilarion ca şi metodele folosite de acesta cu ei. Confruntă cele

declarate de arestat cu datele existente şi se convinse de sinceritatea fostului agent. Simţea însă că nu scosese totul. Insistă.

— ...Cândva, pe vremea când eram încă la Timişoara, am participat la o situaţie neobişnuită, aş zice, pentru don' comisar Ilarion...

În ciuda faptului că trecuseră atâţia ani, că realităţile se schimbaseră structural, Zvecu nu se putea elibera de slugărnicia specifică fostului poliţist şi tot timpul pronunţa „don' comisar Ilarion".

— Despre ce este vorba?

— Ştiţi, într-o după-amiază, era parcă toamnă, nu mai ţin bine minte anul, domnu' comisar a venit cu maşina dânsului la poliţie, aducând un tânăr pe care-l reţinuse. Nu prea se ocupa el de lucruri din astea. Arestările, reţinerile le făceau subinspectorii sau noi, cei mai mici. Aşa că m-am mirat când a apărut cu tânărul acela, mai ales că mă chemase să fiu prezent la camera de anchetă. Cum a venit, l-am băgat în focuri. D-alea mari. Da' cu ăsta n-o fost nevoie, fiindcă nici n-am apucat să-l încălzesc cât de cât, că a şi ciripit tot... Zicea că e comunist, sau aşa ceva. L-am dus la birou la don' comisar şi am plecat. Eu, însă, pot să jur că nu era comunist, fiindcă ăia erau altfel de oameni, tari, cu greu smulgeam şi un geamăt de la ei, darmite o mărturie.

— Şi ce s-a întâmplat mai departe cu arestatul?

— Nu mai ştiu. Pe la poliţie n-a mai apărut, şi cred că a devenit „limba" lu' don' comisar.

— Un fel de informator, vrei să spui?

— Cam aşa ceva... Don' comisar era mare meşter la treburi
d-astea. Numai ce venea la poliţie, şi parcă le scotea din mânecă. Informaţii exacte, la fix, că mureau toţi de necaz pentru asta.

— L-ai recunoscut pe cel în cauză?

— Nu. Nu-l ştiam... da'...

— Ei, ce te-ai oprit?

— Mie mi s-a părul că era una şi aceeaşi persoană cu cel pe care
l-am avut în arest la Bucureşti.

— Adică?

— Vedeţi, după ce don' comisar a fost mutat la Siguranţa generală, la Timişoara a fost arestat un bogătaş, mare mahăr. Pavel Darian, despre care iniţial s-a crezut că e doar un simpatizant ca apoi să se adeverească că era un comunist vechi. Don' comisar a aranjat şi l-a luat din puşcărie, parcă de la Târgu-Jiu, şi l-a adus la arestul Siguranţei. Pentru anchetă..., da' numai anchetă nu s-a făcut cu omu'... Trăia ca un paşă. Masă bună de la restaurant, pat cu saltea, radio, cărţi.. Chiar şi băuturică avea. Ne dădea şi nouă câte un pahar... De trei ori pe săptămână îl ducea şi-l aducea don' comisar cu maşina dânsului... Lucru mare, că i-am şi zis că, dacă ăsta-i comunist, mă fac şi io numai să trăiesc cum trăia el.

— Şi cum zici că îl chema pe arestat?

— Parcă mi-e şi teamă să spun. Don' comisar mi-a zis că aş putea să-mi pierd capul dacă povestesc la cineva. Da' uite că dumneavoastră vă zisei, de mă luă gura pe dinainte.

— Numele?

— Pavel Darian...

— Şi eşti sigur că era una şi aceeaşi persoană ?

— Foarte sigur, nu. Da' când m-a văzut, mi-am dat seama că mă ştie... Nimeni nu mă uita pe vremuri... Nici eu nu-i uitam. Da' pe el nu-mi aminteam să-l fi atins. Şi totuşi, l-am atins.

— Când?

— Frontul se apropiase mult de graniţele ţării şi, într-o zi, don' comisar mi-a dat ordin să-l scot de la celula aceea care arăta ca o cameră de hotel. Aşa am şi făcut. Apoi mi-a zis să-l „pisez" pe arestat. N-am aşteptat îndemnuri. Nu ştiu cât a zăcut pentru că în noaptea aceea a fost

transferat la Jilava...
— L-ai recunoaşte?
— Dintr-o mie!

Avrămuţ stătea în faţa hârtiei şi privea rândurile dactilografiate aproape fără să le vadă. Verificase cele declarate de Zvecu şi unele probleme se confirmau. Într-adevăr, exista în arhiva specială, la dosarul fostului deţinut comunist Pavel Darian, o hârtie prin care se aproba transferarea lui pentru cercetări la arestul Siguranţei generale. Faptul în sine nu spunea, însă, mare lucru. Trebuiau văzute şi celelalte. Despre regimul preferenţial aplicat aceluiaşi deţinut mai auzise şi de la alţi foşti gardieni, dar nimeni nu era în măsură să depună mărturie, pentru că niciodată nu trecuseră pragul rezervei arestatului. Acces acolo avea numai Anca. La fel se confirma şi starea în care fusese adus la Jilava. Zdrobit, asemănător cu cei care refuzau să facă destăinuiri poliţiei. Mulţi se miraseră cum de mai trăia.

„Dacă mă duc cu astfel de probleme la tovarăşul colonel, mă dă pe uşă afară", gândi Avrămuţ. Cum să demonstrezi, pe baza îndoielnică a unor speculaţii, fie ele şi ingenioase, că cineva vânduse poliţiei secretele partidului? „Şi ce rezolvi cu asta?" auzea parcă întrebarea colonelului. Pentru că, într-adevăr, pentru cazul concret ce-l avea în lucru, situaţia nu ar fi însemnat o rezolvare. Chiar dacă extindea proverbul „O dată trădător, mereu trădător", tot nu ar fi însemnat mare lucru punând, doar prin simple afirmaţii, fără probe concrete, în sarcina lui Pavel Darian acuzaţia de informator al uneia din oficinele de spionaj capitaliste.

Drumul se înfunda şi, de unde păruse a fi o şosea asfaltată ce ducea către Adevăr, nu rămăsese decât o potecă năpădită de buruieni. Poate se lăsa furat de prima impresie, poate exagera dar nu voia să părăsească pista. Îi ieşiseră în cale prea multe elemente care duceau spre

Pavel Darian ca să nu le mai ia în seamă.

Nici anchetarea Lucreţiei Tase nu adusese mai multă lumină în elucidarea cazului. Femeia confirma că îndeplinise rolul de „căsuţă poştală”, neştiind însă de la început în ce joc e atrasă. Când şi-a dat seama a fost prea târziu. Aurel Iosif, care îi era amant, o silise cu ameninţări şi bătaie. Refuza însă să confirme orice legătură cu fostul ei stăpân, Pavel Darian. Declarase doar că ajunsese la Zvecu în urma indicaţiei florarului. Faptul era confirmat de fostul rezident, dar, în ciuda acestui lucru, Avrămuţ simţea că ceva nu este în ordine. Se contrazisese pe această temă şi cu Moraru.

— Dar bine, omule, nu vezi că nu ai dreptate? îl luase la zor Vasile. „Reţeaua florarului” lucra pentru Ilarion Anca. Zvecu fusese mâna lui dreaptă, nu-i firesc?

— Vasile, nu la asta mă refer, ci la recrutarea Lucreţiei. Gândeşte-te şi tu: din şase indivizi arestaţi pentru spionaj, doi au fost cândva în preajma lui Darian. Oare nu este el furnizorul datelor acelea de mare importanţă?

— Este un punct de vedere. Dar dacă l-am vedea noi pe nenişorul ăsta...

— Tocmai asta-i, n-ai cum să-l vezi, pentru că omul este bine aşezat şi cred că şi-a luat măsurile de rigoare... Altundeva trebuie să căutăm...

Lucrând la dosarele Lucreţiei Tase şi Zvecu, Eugen îşi aduse aminte că în dimineaţa când o reţinuse pe Lucreţia, soţia avocatului intenţionase să-i destăinuiască ceva, dar nu mai avusese când. O căută fără întârziere.

Oana Crusteanu îşi reluase munca la Arbitrajul de Stat. Femeia de acum arăta altfel. Parcă mai frumoasă şi Avrămuţ nu putu să nu remarce noua strălucire din priviri, vioiciunea ce alungase vechea apatie remarcată de el atunci când o cunoscuse. Zâmbi, la amintirea acelui gând.

— Am impresia că te amuză..., spuse puţin dezorientată Oana.

— Deloc. Mă gândeam cât de schimbată eşti. Şi mă

bucur...

— Şi eu... Dar în ce problemă ai nevoie de mine?

— În cea pe care ultima dată n-ai mai apucat să mi-o spui. Părea importantă.

— Cât de importantă e, rămâne să apreciezi... Tatăl meu, Vasile Turianu, a fost subinspector în cadrul Siguranţei. Din câte am înţeles eu, se ocupa cu probleme de spionaj...

— Poate de contraspionaj, de vreme ce lucra la Siguranţă...

— Atât cât mă pricep, cred că despre asta este vorba. Oricum, era un om serios şi pot să-ţi spun, nu fiindcă mi-a fost tată, ci ţinând seama de calităţile lui, că merita o soartă mai bună. Dar fără avere, fără relaţii, fără să facă politică, nu a putut răzbi... Sigur, nu asta vreau să-ţi povestesc, ci altceva. Imediat după război, când în ţară au venit membrii Comisiei aliate de armistiţiu, el era prins până peste cap cu treburile. Se ocupa de unul care se îndeletnicea cu spionajul. Nici nu ştiu cum să zic, fiindcă tatăl meu cu prea povestea acasă din cele ce făcea el în mod obişnuit la birou, dar atunci boala lui de plămâni se accentuase. Era tare necăjit, ne zbăteam în nevoi, iar eu încercam să-i mai alin din dureri. Îmi era tare milă de el, mai ales că îmi dădeam seama că este un neînţeles. Şi la serviciu, şi acasă. Mama era rea de gură şi neiertătoare...

Oana se opri câteva clipe, impresionată de aducerile aminte. Îşi aprinse o ţigară şi, după ce trase câteva fumuri, continuă.

— Într-o seară, când a venit dărâmat de oboseală, mi-a vorbit de un caz, mustrându-se într-un fel că se omoară să stabilească nişte adevăruri când alţii sunt total pasivi. După aceea s-a îmbolnăvit şi mai rău şi a murit, ducând poate cu el în mormânt secretul. Mie apucase să-mi spună doar că era vorba de cineva mare, din rândul comuniştilor, care se întâlnea cu un presupus spion. Pe atunci, nu prea eram dornică să aflu şi să reţin asemenea lucruri, aşa că mai mult m-am făcut că-l ascult... Abia când am văzut că

spionajul nu-i numai un subiect de film sau de roman, mi-am amintii, de povestea tatii şi m-am hotărât să ţi-o relatez.

— Când a murit tatăl tău?

— Demult. În mai 1946, iar mama la câteva luni... Eu, fiind cea mai mare, a trebuit să mă îngrijesc de ceilalţi fraţi. M-am căsătorit şi abia după aceea am putut urma facultatea...

— Îţi mulţumesc! Nu ştiu cât de importante sunt cele ce mi le-ai spus, dar este bine că ai făcut-o.. Dacă ştiam mai devreme poate că..

— Nu ştii cum se pune problema cu rudele? Pentru unii contează ce-a fost mama şi tata, nu ce eşti şi ce poţi tu, ce gândeşti şi ce simţi. Or, şi aşa am îndurat destule. Să mai fi amintit cuiva că tata a fost subinspector la Siguranţa statului... Pentru mulţi Siguranţa era sinonim cu reprimarea comuniştilor. Pune-te şi tu în locul meu...

— Te înţeleg...

O concluse până la ieşirea din clădire şi îşi luă rămas bun. Simţind o undă de simpatie pentru fiinţa ce încetase să mai fie o păpuşă atrăgătoare.

Reîntors în birou, reflectă la cele spuse de Oana. În ce măsură îl priveau? Exista o posibilă legătură cu cazul său? Şi dacă da, unde să caute probe? În cele din urmă se hotărî să ceară aprobarea pentru intrarea în arhivă.

— Ce-i, căpitane? apăru colonelul în pragul uşii.

Avrămuţ îi raportă foarte concis. Colonelul îl ascultă fără să spună nimic. Apoi înclină din cap în semn de aprobare. Parcă avusese de gând să spună ceva.

— Ordonaţi? întrebă Eugen, mai mult ghicind intenţia de a vorbi a colonelului.

— Sper că nu-ţi vei pierde vremea cu lucruri care nu au importanţă operativă... Rapid. Îţi acord numai o zi...

„Nu se dezminte şeful ăsta al nostru”, gândi Avrămuţ. „Numai de-aş găsi dosarele.”

Ziua care i-o acordase colonelul se dovedi suficientă

pentru a găsi dosarul dorit. Căutase într-adevăr cam mult, deoarece evidenţa nu se ţinea pe lucrători, ci pe cazuri rezolvate. Or, Eugen nu avea decât numele celui care lucrase la caz, fostul subinspector Vasile Turianu. Trebuiră desfăcute sute şi sute de coperţi. În cele din urmă îl găsi.

Colile dosarului erau îngălbenite de vreme. În fişa care evidenţia dacă fusese sau nu consultat de cineva, nu era înscris niciun nume. O situaţie cu totul anormală faţă o informaţie de o asemenea valoare care zăcuse în hârtii fără să fie pusă în lucru ani în şir. Cercetă sigiliul. Cei de la fosta Siguranţă a Statului obişnuiau să-şi asigure dosarele, folosind ceară roşie. Sigiliul era intact, în ciuda câtorva „aşchii" care săriseră, probabil, datorită manipulărilor mai mult sau mai puţin atente. Controlă apoi paginile. Nu lipsea niciuna. Semnă de primirea lui şi plecă spre birou.

— Care-i situaţia? întrebă colonelul deschizând uşa, consecvent obiceiului său de a-şi vedea oamenii şi în propriile birouri nu numai atunci când îi chema la el.

— Acum două minute am venit...

— Uită-te peste el şi vezi dacă prezintă interes. În raport de această situaţie o să hotărăsc... mai spuse şi închise uşa. Avrămuţ se aşeză şi începu să citească. Scrisul mare, ordonat, cu înfloriturile specifice ortografiei celor ce urmaseră cu mulţi ani înainte şcoala, se înşiruia sub antetul colii oficiale. Între primele file era un raport prin care subinspectorul Turianu arăta faptele în baza cărora propunea urmărirea informativă a căpitanului Walter Huant, din misiunea militară americană. Raportul era un exemplu de conciziune şi precizie. Ofiţerul simţi o undă de simpatie pentru omul care îşi făcuse atât de conştiincios datoria, într-o vreme în care alţii căutau să se căpătuiască, să pună cât mai mult deoparte.

Din cele ce semnala Turianu oricine îşi putea da seama că americanul nu se ocupa decât de recrutarea de agenţi, că nu avea alt scop decât crearea unei agenturi în România. Eugen era indignat de rezoluţiile puse pe toate

aceste materiale de o imensă valoare. Ele vădeau lipsa de interes a celui ce coordona pe atunci compartimentul de contraspionaj, superiorul lui Turianu.

Ar fi vrut să zăbovească mai mult asupra conţinutului întregului dosar, dar trebuia să se grăbească. Trecu repede peste pagini, oprindu-se numai asupra rândurilor subliniate. Aproape la sfârşitul dosarului găsi consemnat numele lui Pavel Darian. Se opri, îşi aprinse o ţigară şi căută să-şi liniştească bătăile inimii. I se părea că este victima unei obsesii, că cineva scrisese înadins numele ca să-l tulbure şi să-l deruteze.

Luă hârtiile sub braţ, încuie uşa şi plecă de urgenţă spre biroul şefului.

— Tovarăşe colonel, dosarul este de cea mai mare importanţă şi prezintă interes operativ imediat. Vă rog să-mi acordaţi timp să-l studiez.

— Prea mult nu am nici eu, aşa că de unde să-ţi dau şi ţie? Până mâine dimineaţă, nimic mai mult. După aia avem de discutat nişte noutăţi care... Dar lasă,... pe mâine.

Avrămuţ plecă grăbit să studieze dosarul.

— Te aşteptam! îl întâmpină Moraru, de cum intră pe uşă.

— Repede, că n-am timp! replică tăios Avrămuţ.

Moment de încordare iscat de neaşteptata asprime a tonului.

— Uite ce-i, Eugen, voiam să ţi-o spus mai demult, dar... ai căpătat un „lustru” de şef care nu te prinde. Îţi nedreptăţeşti colaboratorii cu fumurile astea. Nu-s singurul păţit. Pe Oancea îl ocoleşti...

— Nu exagerezi?

— Din punctul meu de vedere, nu. Haide să-ţi dau un exemplu. Ai intervenit la tovarăşul colonel ca să nu fie pedepsit Oancea. Ţi-am apreciat gestul foarte mult, dar am observat că-l ocoleşti, nu-i mai dai sarcini... Omul e frământat, şi-a pierdut curajul.

— Ştiu ce vrei să-mi spui...

— Lasă-mă să ţi-o zic eu. Oare tu nu ai chiar nicio parte de vină? Nu era în primul rând obligaţia ta să-l instruieşti ca să n-o ia razna? L-ai trimis să facă o investigaţie fără să ţii seama că nu are decât câteva luni de activitate...

— Asta o ştiu...

— Dar nu asta vreau. Aş dori să simt că mi-ai dat dreptate. Uite, de cum m-ai văzut, mi-ai şi spus: „Repede, că n-am timp!” parcă, vezi doamne, eu venisem să-ţi mănânc timpul...

— Dar asta-i realitatea, n-am timp! înţelege-mă şi tu. Am termen până dimineaţă să rezolv o situaţie, şi nici dacă fac noapte albă tot nu reuşesc...

— Nu te contrazic, dar preferam să mi-o spui altfel, ca în anii trecuţi, când parcă ştiai să vorbeşti mai frumos cu un prieten. Ce,
n-aveai loc pentru un cuvânt bun? În ce mă priveşte nu e nevoie să umbli cu mănuşi, ci să păstrezi aceeaşi calitate a raporturilor colegiale. Să ştii că drumul pe care mergi duce spre îngâmfare şi greşeli. Asta-i!

Avrămuţ nu răspunse. Era vizibil marcat de cele auzite. Nu era nici supărat, nici surprins de vorbele cam aspre ale colegului şi prietenului său. Sentimentul acesta i se putea citi foarte bine aproape în întreaga atitudine, în stinghereala ce-l făcea să-şi frământe uşor degetele.

Vasile scoase pachetul de ţigări şi îl întinse către Avrămuţ. Eugen luă o ţigară şi începu să o frământe între degete cu un aer absent.

— Vasile, cam rece duşul, dar o să ţin seama, n-am să uit...

— Că uiţi sau nu, n-are importanţă. Pentru mine trebuie să rămâi acelaşi. Acum să-ţi spun de ce am venit. Ştii că atunci când i-am spus Lucreţiei Tase că a fost antrenată într-o afacere de spionaj şi că a fost condamnată la închisoare, nu ne-a luat în serios. Când s-a convins de adevăr, a schimbat niţeluş foaia, devenind mai „interesată”. Am aici anumite aspecte care, cred, te-ar

interesa...Privitor la Darian al tău...

— Vrei să-mi dai o mână de ajutor?

— Cu plăcere. Ce trebuie să fac?

— Sintetizează totul, vezi ce se poate exploata, ce poate fi adunat, pus în relaţie, şi discutam mâine. Acum pur şi simplu nu-mi văd capul.

— Bine! Pe mâine! De la mine o să ai totul gata.

— Parcă şi tu ai devenit ceva mai „cooperativ", spuse zâmbind Avrămuţ.

— Prietenul la nevoie se cunoaşte... iar eu îţi sunt şi îţi rămân acelaşi statornic prieten...

A doua zi, dis-de-dimineaţă, colonelul îl luă din scurt.

— Înainte de orice, să lămurim o problemă: cum a fost posibil să se afle dincolo de pereţii sediului nostru că avem bănuieli referitoare la tovarăşul Darian?

Avrămuţ făcu ochii mari. Colonelul continuă:

— Ieri seară am fost întrebat cu aprobarea cui am întreprins investigaţii privind un tovarăş cu stagiu în partid din ilegalitate. Ai făcut dumneata aşa ceva?

— Nici vorbă! Fără aprobarea dumneavoastră nu mi-aș fi permis.

— A întreprins ceva Moraru?

— Nu cred. Singurul lucru apropiat de caz şi de persoană este o sinteză a declaraţiilor Lucreţiei Tase privitoare la fostul ei stăpân.

— Nu, nu cred să fie vorba de asta... Oancea?

— Nici atât. Pentru locotenent duşul acela a fost destul. N-ar mai îndrăzni să facă cercetări pe cont propriu... Altundeva trebuie să fie răspunsul... Mi-aş permite să emit o ipoteză. Investigaţiile noastre la Timişoara ar fi putut să-l alertez, să-l facă să ajungă la anumite concluzii. Altfel nu-mi explic...

— Uite ce-i căpitane. Eu munca conspirativă am învăţat-o încă din vremea ilegalităţii. De atunci eram conştient de faptul că în rândurile noastre se strecuraseră şi câteva cozi

de topor, ticăloşi care au ajutat Siguranţa în acţiunile anticomuniste. Partidul i-a căutat mereu şi îi mai caută încă. Poate unii au scăpat, au trecut prin sita verificărilor şi s-au cocoţat cine ştie unde... Şi cu Darian lucrurile s-ar putea să stea la fel... Atâta vreme însă cât nu avem o însărcinare specială...

— Logic, regulamentar, vă înţeleg. Numai că, în ceea ce priveşte conştiinţa mea, cugetul meu, nu sunt mulţumit. Un trădător a rămas nedescoperit, nepedepsit. „Reţeaua Florarului" a fost lichidată, dar nu în întregime. Vinovatul cel mare a scăpat...

— Asta nu-i o dovadă că-i Darian!

— Dar faptul că atacă el constituie un simptom. S-a alarmat şi cum cea mai bună apărare este atacul, a preluat iniţiativa.

— Noi vom proceda normal, ne vom face datoria de comunişti şi de lucrători de securitate...

— Am înţeles!

— Bine. Uite, dumitale îţi încredinţez sarcina să grupezi documentele pe care le-aţi strâns. Le fotocopiezi, îmi aduci un set iar originalele le depui într-un plic sigilat la secretariat. Numai cu aprobarea mea se ridică de acolo...

— Am înţeles! spuse din nou căpitanul. Dar mai departe...?

— Haida, de! Doar nu sunt aici de ieri, de azi... În fond, noi avem datoria să prindem spioni şi trădători. Nu aducem niciun prejudiciu dacă vom căuta unde trebuie iar piesele probante, evidenţa faptelor vor zădărnici manevrele preventive, încercările de inducere în eroare sau forţa relaţiilor. M-ai înţeles?

— Foarte exact!

— Atunci, pune-te pe treabă !

Avrămuţ pricepuse foarte bine ce anume voia sa spună colonelul. Dar dacă pentru moment nu putea da curs unor acţiuni directe, trebuia să caute, totuşi, „conexiunile”. Numai că era deosebit de greu. Una este să pleci de la o persoană certă şi să-i cauţi legăturile, şi alta este să găseşti conexiuni fără să ai un fir călăuzitor, fără să te poţi ajuta de anumite lucruri ştiute. În situaţia creată, Avrămuţ nu avea altă cale decât una şerpuită, îndreptată spre trecut. Un raţionament logic, nu prea departe de adevăr, stătea, aşadar, la baza hotărârii sale. Dacă Ilarion Anca acţiona împotriva comuniştilor în Timişoara, în acei ani grei ai pârjolului, iar Darian îi fusese informator, atunci... Mai mult ca sigur că nu sunt străini nici de uciderea bătrânului feroviar.

Aprobarea pentru continuarea cercetărilor în acest caz o avea. De aceea, când raportă colonelului hotărârea sa, acesta nu făcu nicio obiecţie. Plecă neîntârziat la Timişoara pe noua pistă sau, mai corect spus, pe vechile urme.

Descoperirea unei crime după trecerea atâtor ani este o treabă atât de dificilă, încât, nu o dată, specialiştii în probleme judiciare apreciază că fiecare an înseamnă amplificarea greutăţilor. Avrămuţ nu ignorase acest fapt consultându-i pe unii dintre cei mai renumiţi criminalişti. Uciderea bătrânului comunist era un act cu profunde implicaţii politice, dar, în acelaşi timp reprezenta o crimă cu toate elementele sale constitutive.

— Tinere, îi spuse unul dintre criminalişti, nu cu mulţi ani mai în vârstă ca Avrămuţ, în 98% din cazuri criminalul trebuie căutat în mediul victimei. Numai că în problema

care te interesează, noţiunea de „mediu” trebuie extinsă. Acesta este singurul sfat pe care pot să ţi-l dau.

Eugen mulţumi atât pentru sfat, cât şi pentru însemnările oferite de maior, privitoare la unele cazuri mai deosebite, rezolvate de-a lungul anilor. Nu se rezumase doar să le citească. Zăbovise cu grijă asupra unor pagini, analizase notiţele, încercase să reţină unele dintre raţionamente, revăzuse schemele în baza cărora se desfăşuraseră anchetele şi, în cele din urmă, reluă studiul dosarului „Feroviarul”. Ofiţerul de poliţie judiciară care anchetase crima fusese vădit neinteresat în stabilirea adevărului. Cercetările fuseseră de o superficialitate stranie. Actele procedurale întocmite în primele ore, ca şi în ziua ce a urmat, contrastau evident cu cele care au condus la concluzia: „răfuială între comunişti, fără importanţă din punct de vedere legal”. Notaţia respectivă avea şi alte sensuri, dar Avrămuţ nu insistă, dorind să-şi poată păstra nealterată obiectivitatea. „Oare nu este implicat cineva care avea legături de un anumit fel cu poliţia? Şi cine le avusese în modul cel mai subtil?” se întreba el.

Ţinând seama de sfatul criminalistului de a lărgi noţiunea de mediu, îşi făcu socoteala că trebuie să pornească pe alte piste decât cei care lucraseră până atunci în caz. Se hotărî să înceapă din „interior”, renunțând la ideea că feroviarul fusese ucis de vreun legionar exaltat sau de un poliţist. Prima vizită, după ce coborî în oraşul de pe malurile Begăi, o făcu la familia victimei. Soţia răposatului, bătrână şi neputincioasă, îşi trăia ultimii ani, luminaţi de bucuria ce i-o aduceau nepoţii, copiii singurei fiice. Avrămuţ nu voia să readucă tristeţea în inima femeii prin evocarea unor momente tragice şi dureroase. O căută pe fiica feroviarului. Aceasta îl scrută cu oarecare curiozitate, dar şi cu neîncredere.

— Nu e prea târziu ca să mai puteţi afla adevărul?

— Pentru adevăr nu e niciodată prea târziu.

— În cazul tatălui meu a trecut prea multă vreme ca să mai scoateţi ceva la lumină; au mai încercat şi alţii...

— Ştiu. Am cunoştinţă de aceste încercări. Vă rog să...

— Fiţi fără grijă, am să vă dau tot concursul. Am suferit destul prin moartea tatii şi aş fi nespus de împăcată ca vinovatul să-şi primească pedeapsa. Aşa că nu mai e nevoie să mă lămuriţi.

Avrămuţ mulţumi şi, conform planului, se duse la depou, pentru a sta de vorbă cu fostul fochist al bătrânului Cârjaliu. Tânărul de atunci era acum inginer, şef de secţie la revizia de locomotive. În hală mirosea a fier şi a cărbuni şi Avrămuţ îşi aminti de vremea când pentru el mireasma aceea făcea parte din viaţa obişnuită; se uită cu o anume curiozitate la mecanicii care umblau în pântecele locomotivelor ce păreau nişte monştri negri, încremeniţi.

— Pe cine căutaţi? îl întrebă unul dintre muncitori.

— Tovarăşul inginer Tulpan este pe-aici?

— La locomotiva aceea. Vedeţi, în tunelul de reparaţii..., şi îi arătă cu mâna spre capătul halei.

Se îndreptă într-acolo. Îl recunoscu nu după haine, ci după cum îl urmăreau cei cărora le vorbea.

— Cu mine aveţi treabă, întrebă inginerul în cele din urmă, observându-l pe ofiţer.

— Da.

— În ce problemă?

— „Cazul Cârjaliu”.

— Tovarăşe dragă, sunteţi cel de-al treilea care vrea să discute cu mine această problemă. Am mai fost chemat de două ori, o dată la Securitate, iar altădată la regionala de partid. Unii chiar au presupus că am intenţia să acopăr pe criminal. Nici nu ştiu ce să mai cred...

— Cunosc toate astea. Nu am venit să le repet. Aş dori să vă reamintiţi câte ceva din viaţa bătrânului, lucruri care ne-ar putea pune pe un drum bun. Vă informez că am citit declaraţiile dumneavoastră anterioare...

— Mă rog, spuse încă neîncrezător inginerul.

Se îndreptă spre ghereta de la capătul halei, care ţinea loc de birou. Intrară. Era o încăpere improvizată din bare de vinclu, în care fuseseră aşezate bucăţi de sticlă mată, cu armătură. Se aşezară pe scaunele pe care lucea praful de metal.

— Iată despre ce anume este vorba. Cei care au anchetat până acum, au pornit de la premisa, poate corectă, că asasinul lui Cârjaliu ar fi fost un duşman din exteriorul organizaţiei de partid — un poliţist, un agent sau un legionar. Dar mai poate fi şi o altă ipoteză, pe care mi-a sugerat-o ceva din cele ce aţi declarat chiar dumneavoastră, anume că în ziua aceea v-a trimis la diversele legături pentru a le indica să „treacă în umbră”. Era aceasta o măsură neobişnuită?

— Pe vremea aceea îmi făceam ucenicia. Şi la propriu şi la figurat. La propriu, eram fochist, iar la figurat, abia mă pregăteam să devin membru al organizaţiei de tineret. Şi ştiţi doar cât de grea este o ucenicie, cât de dificil reuşeşti să deprinzi nişte lucruri care altora le par atât de simple, atât de la îndemână. Totuşi, dacă mă gândesc bine, era ceva deosebit atunci. Am rămas surprins...

Se opri câteva momente, auzindu-se strigat de cineva din secţie. Ieşi din gheretă, îl ascultă pe muncitorul care-l chemase, apoi plecă împreună cu el spre tunelul de lucru de unde venise. Rămase acolo câteva minute bune.

— Ceva probleme? întrebă Avrămuţ când se reîntoarse.

— La noi, ca peste tot, munca ridică probleme... Dar să continuăm... Spuneam că am rămas surprins să-l văd cât de schimbat era. De nerecunoscut aproape. Ursuz, tăcut. Parcă pornit împotriva unui duşman nevăzut. Aproape că nu mai auzea, atât era de supărat. La început, am crezut că i s-a întâmplat ceva acasă... Apoi, m-a trimis să duc mesajele. Vă mai spun ceva, ce abia acum mi-am amintit: l-am zărit chiar în urma mea, parcă dorea să vadă unde merg. Îmi puneam problema dacă nu-şi pierduse cumva încrederea...

— Poate voia numai să vă protejeze, sau să se convingă că nu-i altcineva care vă adulmecă urmele...

— Cred că mai curând asta era. La întoarcere chiar mi-a zis: „Vai de noi dacă nu descoperim cozile de topor”...

Inginerul s-a oprit din nou. A scos o ţigară din pachetul ce-l ţinea în buzunarul de sus al halatului, a aprins-o şi a fumat în tăcere câteva clipe, vizibil tulburat de aducerile aminte. Avrămuţ tăcea şi el, neştiind ce să zică. Emoţia bărbatului din faţa sa îi impunea respect. După câteva minute, dregându-şi glasul parcă pentru a alunga un acces de tuse, Tulpan stinse ţigara şi reluă:

— Pentru mine, acest om a fost mai mult decât un tată. M-a ajutat în cele mai grele momente ale vieţii. M-a învăţat că trebuie să am un ţel şi mi l-a arătat.

— Spuneaţi de cozile de topor..?

— Da. Mi-a vorbit pe ocolite, numai în şarade. Oricum, reflectând asupra cuvintelor, am înţeles că mâhnirea lui se datora unor lucruri petrecute chiar în interiorul organizaţiei de partid... Nu mi-a spus concret despre ce era vorba.

— Spuneaţi că v-a relatat, totuşi, ceva..?

— Da, dar nu direct. Mi-a vorbit despre spiritul muncitoresc, despre faptul că un comunist trebuie să fie curat ca lacrima, că nu trebuie să se amestece cu cei care îi pot fi duşmani, că nu are voie să facă rabat la normele de partid, că nu îi este permisă nicio şovăială atunci când este vorba de interesele generale... Atunci am crezut că sunt doar sfaturi destinate unuia ce se pregătea să devină membru de partid, dar astăzi cred că ele aveau o semnificaţie mai adâncă.

— Tot ce se poate. Nu aveţi idee, tovarăşe inginer, dacă îşi făcea însemnări, sau unde îşi ţinea documentele, pentru că nici până în ziua de azi nu s-a găsit nimic de la el, nici măcar documentele organizaţiei?

— Şi despre treaba aceasta am mai fost întrebat. Cred că avea însemnări, dar probabil le ascundea în locuri

tăinuite, aproape imposibil de descoperit. Era de o rigoare nemaiîntâlnită; ştia că orice fisură putea să ducă la căderea unor tovarăşi, cu consecinţe dezastruoase pentru întreaga organizaţie. Mi-a pomenit o dată despre nişte însemnări, dar nu mi-a destăinuit unde anume îşi ţinea documentele de partid. Oricum, erau bine ascunse, pentru că, după moartea sa, au fost făcute cercetări amănunţite atât aici, la dulapul de la vestiar, la domiciliul său, cât şi la rude şi la prietenii mai apropiaţi.

— Cum aţi aflat de asta? întrebă oarecum mirat Avrămuţ; din materialele aflate în arhiva poliţiei nu reieşea că s-ar fi făcut cercetări de acest fel.

— Poliţia ştia că bătrânul Cârjaliu este comunist; tovarăşii lui se temeau că agenţii vor folosi prilejul morţii ceferistului pentru a nimici organizaţia. S-au luat măsuri în consecinţă, iar prin intermediul unui fost poliţist, care era membru de partid, s-a aflat şi rezultatul căutărilor... Documentele n-au fost găsite. Altceva nu mai ştiu. V-aş fi recunoscător dacă aţi face lumină în cazul ăsta, dacă l-aţi descoperi pe asasin. Mă simt oarecum vinovat. În seara aceea ar fi trebuit să stau cu el, dar mă grăbeam, aveam întâlnire cu viitoarea soţie. Ieşea din schimbul doi şi stabilisem să o aştept... Ştiţi doar cum erau vremurile... Nu puteam să o las singură...

— Vă mulţumesc foarte mult, mi-aţi fost de mare ajutor.

Inginerul îl conduse până la ieşirea din depou.. Îşi strânseră mâna cu putere, ca bărbaţii care se înţeleg din priviri. Cuvintele ar fi fost de prisos. Avrămuţ se îndreptă spre sediul regionalei de securitate, dar în drum se abătu pe la fata lui Cârjaliu. O rugă să-şi întrerupă lucrul pentru câteva minute.

— Sunt convins că nu vă pun o întrebare neaşteptată, dar mă simt dator să v-o adresez: N-aveţi idee unde...

— ...ţinea tata ascunse documentele? Nu! Am mai fost întrebată de câteva ori. I-am şi rugat pe unii să caute ei. Ori n-au reuşit să dea de urma ascunzătorii, ori nu a

existat aşa ceva în casa noastră, nu ştiu. V-am spus că nu cred că o să...

— ...reuşesc să descopăr asasinul. Vă urmez exemplul. Am o rugăminte : încercaţi să vă reamintiţi câteva dintre „obişnuinţele" tatălui dumneavoastră. Pentru mine ar fi foarte interesant.

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

— La gesturile care îl deosebesc pe un om de altul, la anumite tabieturi, la momentele şi locurile în care voia şi căuta să rămână singur. Nu se poate să nu fi observat deprinderi sau aparente ciudăţenii care ne-ar putea oferi o imagine mai exactă a personalităţii lui. O ascunzătoare a documentelor organizaţiei al cărei secretar era există pe undeva, fără îndoială, pentru că tatăl dumneavoastră, atunci când şi-a stabilit un loc unde să le ascundă, a avut în vedere tocmai ca el să nu poată fi descoperit la o percheziţie a Siguranţei. Ştiţi doar ce consecinţe ar fi avut pentru membrii de partid, pentru el, pentru dumneavoastră chiar, o astfel de situaţie... Or, el, aşa cum îl pot aprecia din ceea ce ştiu, era un om foarte prevăzător.

— Nu vreţi să încercaţi să căutaţi dumneavoastră?

— Rezultatul ar fi acelaşi. Cei care au fost înaintea mea nu erau nişte nepricepuţi. Lor, ca şi mie, le-a lipsit tocmai elementul particular, ieşit din comun, caracteristic.

— Perfect, tovarăşe căpitan. Am să mai stau de vorbă şi cu mama. Deşi este foarte bătrână... Am să vă anunţ.

— Mai rămân în Timişoara câteva zile. Apoi mă întorc la Bucureşti, unde mă puteţi suna la telefonul acesta... şi notă numărul pe o hârtie, pe care o înmânã tinerei femei.

— Să vă spun sincer, după prima şi chiar a doua căutare mai aveam ceva speranţă că asasinul va fi descoperit. Nu dintr-o dorinţă de răzbunare, ci pur şi simplu pentru că voiam să se facă lumină, să-l ştiu pe cel ce i-a curmat viaţa într-un mod atât de mârşav. Am văzut trupul tatii în dimineaţa aceea, când l-am adus acasă răpus de gloanţe, continuă tânără. Nu prea mă pricep, dar asasinul trăsese

de foarte aproape, pentru că în locul pe unde ieşise glonţul era o gaură adâncă şi mare. Ce oroare! Câtă cruzime!

Avrămuţ o asculta compătimitor şi cu un adânc respect pentru durerea fiicei mecanicului. Îşi luă rămas bun şi plecă mai departe, dornic să continue ceea ce începuse. Îi reveni în memorie, printr-o asociaţie stranie, mărturisirea lui Zvecu privitoare la asociaţia secretă din timişoara. Mărturisirea putea fi pusă în legătură cu materialele dosarului aflat în arhivă. „Vezi, mă, — îşi amintea Zvecu că spunea fostul său şef — dacă intrai şi tu în asociaţie acum poate aveai casă, avere şi o făbricuţă. Erai prieten cu Darian, cu Niseanu, şi cu alţii, nu un amărât de poliţai înarmat cu vână de bou...”

Avrămuţ se întrebă dacă nu cumva, extinzând cercetările pe această linie, ar putea descoperi ceva revelator în trecutul lui Darian. Acum, însă, nu putea răspunde la întrebare. Nu putea călca ordinul şefului său. Se mărgini deci să aprofundeze piesele existente la dosar. Fiind organizaţii cu largi pătrunderi, unde regulile conspirativităţii erau păstrate cu multă stricteţe, fără vreo excepţie, societăţile şi asociaţiile de acest gen permiteau şi folosirea lor în alte scopuri, cum ar fi cel al culegerii şi transmiterii de informaţii. Nu lucrase până atunci într-un astfel de caz, dar precedente existau şi nu voia să scape ocazia.

Studiul cuprins în dosar fusese întocmit de un fost ofiţer al Siguranţei. Eugen îi intui încă din primele file profesionalismul competenţa cu care omul pătrunsese dincolo de anumite aspecte de faţadă. Se observa nu numai obişnuinţa de a face deducţii, dar şi grija de a stabili adevărul. „Precis a lucrat în contraspionaj”, se gândea căpitanul.

Paginile scrise la maşină, cu „italic 32”, cuprindeau, în fiecare frază, informaţii complet analizate. Deşi nu fuseseră confirmate prin investigaţii realizate pe alte linii, ofiţerul trăsese concluzia că şeful asociaţiei secrete din

oraş fusese baronul Niseanu, iar din asociaţie mai făcea parte, printre alţii, şi Pavel Darian!

Cum putea un om să adere, concomitent, la principiile comuniste şi la ţelurile oculte ale unei societăţi secrete era o enigmă greu de elucidat.

Continuă să studieze dosarul şi nu mică îi fu mirarea când află că, după aprecierea celui ce-l întocmise, Darian reuşise să ocupe un rang superior. Pe marginea colii de hârtie era făcută o adnotare cu cerneală violetă: „Să se stabilească sursa!" Avrămuţ se întreba în ce măsură va reuşi să afle dacă faptele sesizate corespundeau adevărului sau nu. Oricum, îşi notă în carnet: „Rang foarte mare în societatea secretă", şi adăugă un mare semn de întrebare.

În timp ce-şi nota toate astea, se gândea dacă să-l informeze pe şeful său cu privire la cele aflate. „Te-am trimis pentru una şi tu vii cu alta!" parcă îi şi auzea dojana, mai ales că în cazul lui Cârjaliu, cu toate ipotezele formulate, lucrurile rămăseseră în acelaşi stadiu.

Înainte de a termina de citit materialele, ofiţerul de serviciu îl anunţă că era căutat de Bucureşti.

— Avrămuţ, auzi în receptor vocea colonelului, care-i stadiul lucrării?

— Tovarăşe colonel, mare lucru n-am făcut...

— Adică?

— Nimic pe nicăieri. Toate cum le ştiţi.

— Bine, vino acasă, dar cât mai repede! Am să propun clasarea dosarului, deşi o să luăm o papară de o să ne meargă fulgii.

— Pe merit...

— Pe merit, pe nemerit, pregăteşte-te să o încasezi! Asta-i! Mâine să fii aici!

Necăjit, Eugen continuă studierea dosarului până la terminarea programului. După acea, îl predă la arhivă. „Oricum, am mai găsit ceva... Dar povestea asta cu feroviarul îmi stă pur şi simplu pe cap.." I se părea că

adevărul se afla pe undeva printre rânduri, ca un text scris cu cerneală simpatică. Şi el nu reuşea să găsească reactivul care să-i facă lizibil. Îi lipseau anumite date, nu izbutea să dea tocmai de mobilul crimei. Şi, negăsind mobilul, făptuitorul era foarte greu de aflat.

De cum îl văzu, colonelul îl şi luă la zor. Îl apostrofă cu o ploaie de cuvinte grele, rostite apăsat şi sec, lucru ce nu-i era în fire.

— S-a apreciat că dumneata ai încălcat nişte principii de muncă.

— Ce principii am încălcat?

— Ai început să desfăşori anchete pe cont propriu. Aşa ceva nu este permis nimănui...

— Iar povestea cu detectivul particular... Dumneavoastră ştiţi la fel de bine ca mine că nu-i adevărat.

— Uite ce-i căpitane, suntem militari şi trebuie să ne supunem ordinelor. Pentru tine, cazul Darian nu există, închis! Definitiv!

La discuţie participa şi locţiitorul secretarului organizaţiei de partid, maiorul Uşurelu, om posac, bănuitor, care-l privea pe ofiţer cu un aer distant. Era, în ciuda aspectului său modest, ros de ambiţii, de dorinţa de a parveni. Individul simţise că e momentul să exploateze, în folosul său, situaţia şi acum se pregătea să atace.Lucrase vreo câţiva ani ca anchetator, apoi fusese mutat la serviciul de cadre. Noua funcţie îi permitea să se afle mult mai des în preajma şefilor, „să le ia pulsul”, cum obişnuia el să spună, agăţându-se de fiecare ocazie care-i permitea ascensiunea. Totul începuse să-i meargă ca pe roate. Izbutise să fie ales şi în biroul organizaţiei de partid. Secretarul organizaţiei, un om cu mare generozitate sufletească, educat la şcoala aspră a luptei ilegale, era în acest timp bolnav, iar el îi ţinea locul. Acum era momentul să-i arate şefului cât de exigent şi bine orientat este. Când

în birou se aşternu liniştea, preluă iniţiativa.

— Tovarăşe căpitan Avrămuţ — dacă îmi permiteţi, se adresă colonelului schimbând tonalitatea vocii — am impresia că v-aţi îndepărtat de linia politică justă.

— Nu cred, tovarăşe maior Uşurelu! ripostă Eugen. Nu vă pripiţi în aprecieri!

— Menţin ce v-am spus! V-aţi îndepărtat de linia politică justă şi, indiferent de măsurile pe care le va lua conducerea împotriva dumitale, noi vom analiza cazul în adunarea generală de partid. Nu este permis nimănui să pună la îndoială hotărârile organelor superioare.

— Care hotărâri? După câte ştiu niciodată nu m-am împotrivit hotărârilor partidului. Pentru mine, ca de altfel pentru orice lucrător de securitate, misiunea principală este de a face imposibile acţiunile care...

— Tovarăşe căpitan, lasă lozincile... Ştim şi noi bine ce şi cum, se oţărî, parcă şi mai aprins Uşurelu.

Continuă tirada începută cu atâta fervoare, încât Avrămuţ rămase uluit. Nu-i punea la îndoială sinceritatea convingerilor, nu-i amenda în vreun fel peroraţia, dar încrâncenarea aceea rece, tăioasă, modul în care îi răstălmăcea poziţia, îi paralizau puterea de a replica, de a se dezvinovăţi. Era stupefiat şi de poziţia colonelului, care asista pasiv la această scenă de-a dreptul penibilă. Îl durea că nu punea punct şuvoiului de cuvinte calomniatoare.

— Am impresia — continuau să cadă cuvintele grele ca nişte lespezi de piatră — că va trebui să verificăm foarte atent poziţia dumitale ideologică. N-ar fi exclus să te fi împărtăşit la izvorul duşmanilor care...

— Tovarăşe maior, am impresia că dumneavoastră aţi prins gustul pledoariilor pe bază de prezumţii şi insinuări.

— Tovarăşe colonel, se ridică de la birou, roşu de furie Uşurelu, cred că despre poziţia acestui tovarăş — şi-l arătă cu degetul pe Avrămuţ cu un gest dispreţuitor — trebuie informat de urgenţă biroul organizaţiei de partid... Vă rog să-mi aprobaţi să întreprind cele necesare...

Colonelul înclină din cap, iar Uşurelu ieşi pe uşă fără să mai privească spre Avrămuţ.

— Tovarăşe colonel, ce se întâmplă? Eu nu mai înţeleg nimic!

— Nici eu nu ştiu ce să cred, flăcău! Uite aici! şi-i întinse o hârtie pe care erau dactilografiate câteva rânduri.

„Tovarăşe comandant, subsemnatul Pavel Darian, membru de partid cu stagiu din ilegalitate, domiciliat în str. Orzari nr. 15, *vă aduc la cunoştinţă următoarele: în ultima vreme, din motive care îmi sunt complet necunoscute, sunt ţinta unor şicanări din partea unui ofiţer din subordinea dumneavoastră. Întrucât situaţia este intolerabilă, iar acţiunile întreprinse împotriva mea au un caracter răuvoitor, ostil, vă rog să luaţi măsuri în consecinţă. Vă informez, totodată, că am adresat o plângere, în aceeaşi problemă, şi organului de partid al Capitalei.*
Cu stimă.”.

Urmau semnătura şi data. Avrămuţ citi o dată şi încă o dată textul, apoi aşeză coala pe birou şi-l privi pe colonel.

— Mi-ai încălcat ordinul, Avrămuţ? întrebă pe un ton potolit colonelul. Glasul acela calm şi sigur care înşela, anunţând întotdeauna furtuna, era foarte rar la el, dar îl cunoşteau toţi.

— Nu!

— Atunci cum îţi explici apariţia acestei reclamaţii? Cea de la Comitetul de partid al Capitalei este un adevărat roman. Am şi citit-o…

— Nu ştiu. S-ar putea să fie o simplă mişcare de apărare.

— Ai impresia că tovarăşii de la partid o să fie mulţumiţi cu această argumentare?

— Dar există dosarul care…

— Materialele de acolo pot fi interpretate ca o încercare de denigrare a unui om cinstit…

— Dar...

— Niciun dar, tovarăşe căpitan! Aştept un raport scris de la dumneata referitor la toată această poveste. Îţi atrag atenţia că lucrurile sunt foarte grave!

— Atunci nu-mi rămâne decât să depun legitimaţia şi pistolul.

— Are dreptate Uşurelu când zice că eşti insolent. Nu ţi-am cerut aşa ceva...

— Vă raportez că mai mult ca sigur, asta urmează.

— S-ar putea... Vezi, cântăreşte-ţi bine poziţia!

Şedinţa organizaţiei de partid fusese furtunoasă. Uşurelu întocmise un referat „bine împănat", cum susţinea el, în care faptele erau înlocuite cu aprecieri generale, moralizatoare, iar acuzaţiile erau strecurate cu abilitate avocăţească. După frazele care evocau câteva din meritele lui Avrămuţ, abundau lipsurile, ca, în final, să se facă propunerea de a fi exclus din rândul membrilor de partid.

Vocea referentului răsuna estompat în sala plină, iar pe chipurile oamenilor se putea citi de la uimire şi stupoare până la dezamăgire şi indiferenţă. Înainte de a i se da cuvântul lui Avrămuţ, s-a propus să i se adreseze întrebări de către participanţi. Nimeni, însă, n-a avut curiozitatea să afle mai mult decât se spusese în material. Avrămuţ îşi prezentase poziţia concis: el respingea acuzaţia, iar faptul acesta l-a speculat cu abilitate Uşurelu, care l-a întrerupt în câteva rânduri, repetând una dintre lozincile preferate ale acelor ani: „Chiar dacă numai cinci la sută din critică este adevăr, tot trebuie să ţi-o însuşeşti!" Sloganul în sine a avut mare importanţă pentru desfăşurarea ulterioară a adunării, pentru că atenţia vorbitorilor a fost canalizată tocmai asupra acestui aspect, apreciind poziţia căpitanului nu prin prisma faptelor reale, ci a respingerii învinuirilor ce i se aduceau.

Primul care a avut curajul să meargă împotriva curentului a fost Moraru. L-a descris pe colegul său în

lumina adevărului şi a respins cu hotărâre propunerea de excludere. Mulţi i s-au alăturat, în cele din urmă, făcând contra propunerea ca totul să se rezume doar la discutarea în adunare. Uşurelu s-a simţit dator să intervină, să „lărgească” gama de acuzaţii, să se arate şi mai intransigent, făcându-le reproşuri celorlalţi că nu cunosc gravitatea faptelor, consecinţele acestora asupra întregii munci a organelor de securitate, care fuseseră puse într-o lumină defavorabilă în faţa organelor superioare.

Se crease o situaţie destul de penibilă.

Colonelul interveni încercând să liniştească lucrurile.

— Ai făcut sau nu investigaţii fără aprobarea conducerii? Te avertizez că ai obligaţia statutară şi morală, de a răspunde cu sinceritate!

O tăcere profundă se aşternu. Toate privirile erau aţintite asupra lui Avrămuţ. Acesta se ridică fără grabă, îşi aranjă ţinuta şi începu să vorbească cu glas egal, stăpânit:

— N-am întreprins nimic, n-am acţionat fără aprobare, n-am dorit să „mă acopăr de glorie”, cum spunea cineva aici, trecând peste capul şefilor sau ignorând principiile de muncă.

— Daţi-mi voie să nu-l cred, interveni iar Uşurelu. În dosarul său există consemnată o anumită întâmplare mai veche. Aflat în concediu, tovarăşul Avrămuţ a trecut la desfăşurarea unei acţiuni care era să-i coste viaţa[3]. Deci, antecedente există...

Remarca fu primită cu murmure. I se ceru din nou să relateze întâmplările din primul an al încadrării sale în securitate şi Avrămuţ îşi reafirmă cu demnitate crezul: un ofiţer de securitate aflat în concediu sau în timpul liber, indiferent de împrejurare, trebuie să intervină la nevoie. Aşa făcuse şi atunci, demult, când, într-adevăr, viaţa îi fusese în pericol, aşa înţelegea să acţioneze şi acum.

— Dar investigaţii sau alte cercetări fără aprobările de rigoare

3 Vezi ***Cazul Spada.*** Ed. Eminescu, 1977.

n-am întreprins. Acesta este adevărul. Îl afirm cu toată răspunderea.

Uşurelu reuşise, însă, să învenineze atmosfera, să semene neîncredere şi suspiciune faţă de căpitan. Cu multă abilitate speculă o serie de aspecte periferice scăderi omeneşti şi întâmplătoare adunate din spusele unora şi altora, făcu apel patetic la vigilenţă şi combativitate, astfel că în cele din urmă propunerea de excludere din partid fu votată.

vino în septembrie, iubito !

Avrămuţ îşi potrivi pentru ultima oară cravata. Chipul puţin tras şi mai ales dungile uşor albăstrii de sub ochi trădau frământarea
ce-l stăpânea de o bună bucată de vreme. Se simţea un paria, un izolat şi avea impresia că toţi îl ocoleau. Singurul care se purta cu el ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic era Moraru. Dar o gripă puternică îl ţintuise la pat aproape o lună de zile, aşa că Eugen rămăsese singur. Propriu-zis această izolare începuse chiar de a doua zi după adunarea de partid. Nu mai era antrenat la rezolvarea sarcinilor majore. I se încredinţau doar probleme care nu prezentau interes operativ. Faptul în sine îl făcuse să se considere inutil. Se prezentase la colonel, unde fusese primit politicos, dar rece.

— Îmi pare rău, căpitane, dar nu-ţi pot aproba concediul, atâta vreme cât nu este încă lămurită situaţia. Ai iritat peste măsură unele persoane. Nici nu ştiu ce să-ţi spun, mai ales că până acum te-am apreciat foarte mult.

— Se pare că nu-i de ajuns, tovarăşe colonel. Suport şi mai greu totul ştiindu-mă nevinovat.

— Am credinţa că adevărul va ieşi, în cele din urmă, la iveală.

Plecase mai mâhnit decât venise. Nu-l judeca prea aspru pe şeful său. Colonelul avusese permanent o atitudine rezervată. Niciodată nu acuzase. Pusese în discuţie câte o problemă aşteptând şi opinia celorlalţi.

În ciuda tuturor acestor vicisitudini care pot toci, pot altera caracterele, Eugen rămăsese acelaşi om devotat, ferm, neclintit. Tot ceea ce făcuse izvorâse din dorinţa sinceră de a-şi servi patria, partidul. Nu era o lozincă, un anume reflex format în şedinţele la care participase, ci însăşi osatura pe care se ridica întregul eşafodaj al personalităţii sale destul de complexe. Îşi dădea seama şi de limitele proprii. Se entuziasma în faţa unei idei, era gata să jertfească totul pentru un gând, dar, în acelaşi timp, se dovedea încăpăţânat în relaţiile cu unii oameni. De aceea stârnea, pe lângă prietenii sincere, adânci animozităţi cum de fapt se întâmplase şi în cazul lui Uşurelu. Avea puterea însă să-şi recunoască greşelile şi să se corecteze când era cazul, dar când era convins că dreptatea e de partea lui, refuza, din principiu, orice compromis. N-avea de ce să-şi plece spinarea, nu accepta să se ploconească, cu riscul de a-şi rata cariera, viitorul.

La toate acestea se gândea, pregătindu-se să plece spre Comitetul municipal de partid. Urma să fie analizată hotărârea organizaţiei de partid cu privire la excludere. Era decis să înfrunte furtuna cu aceeaşi demnitate ca şi până acum, dar nutrea speranţa că până la urmă i se va face dreptate, că va fi ascultat cu mai multă atenţie decât o făcuseră colegii săi.

Când să iasă din casă, sună telefonul.

— Avrămuţ! auzi o voce guturală în receptor.

— Da.

— Sper că ai înţeles ce ai de făcut de aici înainte; altfel

te distrug... rosti vocea necunoscută.

Eugen nu apuca să dea replica, fiindcă legătura se întrerupse. Înciudat, ieşi şi încuie uşa. Era primul telefon de acest gen pe care îl primea, dar nu-i acordă prea multă importanţă. Nu dorea să se gândească de la cine ar fi putut fi. Ştia din proprie experienţă că succesul altora îi supără pe unii oameni mai mult decât insuccesul propriu, iar necazul altora îi bucură ca o mare realizare personală.

Coborî pe Splai, coti pe lângă Arhivele Statului şi intră în clădirea fostei primării, unde se afla şi sediul Comitetului municipal de partid. Portarul îl întâmpină cu nelipsitul „La cine doriţi să mergeţi?". Fără o vorbă, Eugen îi arătă chemarea şi urcă la etajul doi, la colegiul de partid. Secretara îl rugă să ia loc, pe un scaun stingher, undeva, lângă uşă, şi să mai aştepte.

Nu după multă vreme, în pragul uşii apărură doi bărbaţi, dintre care unul cu păr cărunt. Acesta din urmă îşi conduse oaspetele şi, când reintră în anticameră, se opri în faţa lui Avrămuţ.

— Mata ai treabă cu mine?

— Sunt căpitanul Avrămuţ, m-am prezentat la ordinele dumneavoastră! spuse dintr-o răsuflare Eugen, luând o poziţie ceva mai rigidă decât obişnuia în astfel de ocazii.

— Poftim! îl invită scurt bătrânul în cabinet. Eugen îi făcu loc să treacă, apoi trase uşa după el.

— Deci, dumneata eşti omul-problemă exclus din partid! Trebuie să-ţi mărturisesc că figura dumitale nu se prea „include" în portretul ce se desprinde din lectura materialului. Dar s-ar putea să mă înşel. Vechii japonezi apreciau mai mult decât orice frumuseţea chipului. Aveau chiar şi o zicală... dar nu pentru asta te-am chemat aici...

— Fiindcă tot aţi adus vorba de zicală, avea şi marele Licurg una...

— De ce te-ai oprit?

— Nedreptăţile, cât timp nu sunt încă judecate, rămân la cei care le-au săvârşit; însă, după judecată, ele rămân la

cei care nu le pedepsesc potrivit cu dreptatea...

— Da... da, interesant... Aşadar ai fost exclus de adunarea generală. Am luat cunoştinţă de faptele consemnate în dosarul dumitale. Vreau, totuşi, să-ţi cunosc opinia, să-mi povesteşti cu
de-amănuntul totul, cu atât mai mult cu cât cel de pe urma căruia ai ajuns în situaţia asta a fost în închisoare cu mine.

— Tovarăşe preşedinte, pe mine nu m-a interesat şi nu mă interesează un om anume, ci o situaţie din care pot fi trase concluzii privitoare la apărarea securităţii statului.

Şi pentru prima dată după atâtea zile de frământări şi presimţiri sumbre, Eugen se lăsă furat de entuziasmul său specific, străduindu-se, totuşi, să prezinte cât mai fidel situaţia.

Bătrânul îl asculta cu vădit interes, notându-şi, când şi când, în carnetul pe care îl ţinea deschis pe birou.

— Interesant! N-aş avea temei să contest spusele dumitale, dar, vezi, faptele se răsfrâng asupra unui om cu vechi state de serviciu în partid, în anii ilegalităţii.

— Vedeţi, aici este neînţelegerea. Eu n-am formulat niciun fel de acuzaţii la adresa tovarăşului Darian. Totul a apărut din cercetările întreprinse pentru clarificarea activităţii grupului de spioni despre care v-am vorbit...

— Direct, nu. Dar faptele, aşa cum îţi spuneam, se răsfrâng asupra lui. Dar asta vom mai vedea... Rămâne să reanalizăm excluderea dumitale... Te vei prezenta mâine la şedinţa colegiului de partid şi vom vedea ce se va hotărî...

În şedinţa de colegiu, hotărârea de excludere a fost infirmată. Uşurelu s-a simţit direct lezat. A ameninţat chiar că va face o informare la Comitetul Central al partidului, dar preşedintele colegiului l-a pus la punct fără menajamente.

— Tovarăşe colonel, vă rog să-mi aprobaţi plecarea în concediu, se adresă Eugen şefului direcţiei, o dată revenit la unitate.

— De acord, dar numai pentru două săptămâni. Pleci

undeva?

— La un prieten, la Braşov.

— Dacă ar fi să iau de bun ce mi-a spus Uşurelu, ar însemna să nu-ţi dau drumu', adăugă zâmbind, colonelul.

— Fiindcă aţi adus vorba, n-am înţeles nici acum de ce v-aţi pierdut încrederea.

— Cred că te pripeşti. Situaţia este mai complicată. Darian s-a plâns peste tot, iar spusele tale aveau şi părţi vulnerabile, goluri, neacoperirea necesară. Ulterior, m-am convins că n-ai iniţiat niciun fel de acţiuni de care să nu fi ştiut. Am verificat după adunare. Dar atunci îmi lipsea certitudinea.

— Mai este ceva. Un lucru mărunt căruia, necăjit cum eram, nu
i-am acordat iniţial prea multă importanţă. Am primit două telefoane de la un necunoscut, care m-a ameninţat că, dacă nu-mi văd de treabă, o păţesc.

— Când asta?

— Primul telefon, chiar în ziua în care am fost chemat la colegiu, iar cel de-al doilea, ieri.

— Bine. Fă-mi un raport.

Avrămuț n-a apucat decât şase zile de concediu căci, rechemat de urgenţă s-a întors val-vârtej in Capitală.

— Bine-ai venit, omule! Nici gând să dai un telefon... Îl luă la rost colonelul de cum se prezentă.

— Abia am plecat doar...

— Uite ce este: chestiunea cu Darian a ajuns mai sus şi ordinul este clar. Dar mai bine citeşte singur rezoluţia asta şi vezi cine semnează...

După ce citi, Eugen întrebă:

— Ce trebuie să fac?

— Să lucrezi ca orice ofiţer de securitate. Cu o precizare, însă: nu porneşti de la Darian, ci ajungi la el dacă aşa conduc faptele. Totul, însă, bazat pe probe indubitabile, care să reziste în faţa oricărei instanţe. M-ai

înţeles? apoi ia seama că individul este în alertă, aşa că vezi cum procedezi.

Chiar a doua zi, Avrămuţ se prezentă cu un plan de acţiune. Colonelul îl studie cu atenţie, făcu unele adnotări pe marginea fiecăreia dintre măsurile propuse şi, în cele din urmă, îl aprobă. Acum problema numărul unu era să descopere iţele care-l legau de oficina de spionaj din străinătate, să depisteze canalele prin care-i parveneau instrucţiunile. E drept, o astfel de activitate este un fel de a căuta un ac într-un car cu fân, dar şi pe acesta îl poţi găsi dacă foloseşti un magnet destul de puternic. „Dar care e magnetul?" se tot întreba Eugen.

Cel mai indicat lucru în astfel de situaţii este acela de a te situa „în pielea personajului". Şi personajul era destul de important pentru ca oficina de spionaj să-i camufleze cât mai abil urmele, încât să nu-i pericliteze poziţia graţie căreia intra în posesia unor date secrete.

Darian făcea dese călătorii în străinătate, mai ales atunci când se iveau nevoi deosebite, care ţineau de intensificarea schimburilor comerciale internaţionale ale Românici. „Deci calea aceasta ar putea avea o oarecare importanţă", conchise căpitanul „Mesajele le-ar putea preda şi în ţară", îşi mai făcu el socoteala. „Dar cui şi, mai ales, care ar fi metodele folosite la întâlniri?" Se strădui să descopere care putea fi cea mai bună modalitate de legătură cu centrala. Orice ofiţer de securitate ştie că problema este dintre cele mai dificile, deoarece metodele folosite sunt foarte diferite. Sigur că o dată acest element rezolvat nu însemna că erau soluţionate lucrurile, rămânând încă multe alte probleme de dus la bun sfârşit. „Aşadar, domnul Darian este o rara avis", îşi zise Eugen.

Prima variantă la care se gândise era „comunicarea unidirecţională". În planul pe care îl pusese la punct, colonelul o sublimase cu două linii, fără să mai adauge ceva, lucru care acorda ipotezei o însemnătate specială. Şi căpitanul se conformă, acţionând în consecinţă.

Îşi procură un aparat de radio destul de sensibil şi un magnetofon, pe care începu să înregistreze emisiunea „Special English”. Când aceasta lua sfârşit, reasculta fiecare frază, fiecare ştire transmisă, fiecare melodie, căutând sensuri, încercând să stabilească relaţii, să descopere înţelesuri.

Se apropia miezul nopţii când aprecie că scosese din text tot ce se putea scoate. Puse creionul jos, stinse lampa şi deschise larg fereastra. Trase adânc aer în piept, relaxându-se, ca după un efort prelungit. Pe bolta întunecată strălucea viu puzderia de stele şi Avrămuţ se străduia să le recunoască. Nu reuşi să localizeze decât una singură: pe Sirius. Renunţă, pregătindu-se de culcare. Somnul nu-i fu prea liniştit. Dimineaţa se mai eliberă cât de cât de povara neliniştilor, dar întrebările care îl chinuiseră aproape toată noaptea, reveniră la fel de aprinse.

— Ai vreun rezultat? îl întrebă colonelul nerăbdător să afle care era situaţia.

— Nimic deosebit, tovarăşe colonel.

— Dar ce, flăcău, ai ascultat o emisiune, şi gata ? N-ar fi bine să extindem şi la alte posturi de radio analiza emisiunilor?

— N-ar fi rău.

— Mă gândesc ca, pe moment, Moraru să răspundă de un post, iar Oancea de altul. Dacă este cazul, vom lărgi cercul.

— Începem chiar de astăzi.

— La ce posturi de radio te-ai mai gândit?

— La cele care pot fi la fel de implicate într-o astfel de activitate… Le ştiţi doar…

— Rezultatele primelor analize le vom discuta peste o săptămână. La nevoie, vii direct la mine.

După numai o săptămână, Avrămuţ, Moraru, Oancea erau deja familiarizaţi cu modul de transmitere a

posturilor vizate, cu specificul, cu structura emisiunilor, cu vocile crainicilor, astfel încât orice element deosebit ar fi apărut putea fi uşor sesizat. Existau şi numeroase astfel de elemente. Dar din studiul lor atent nu reieşea nicio comunicare destinată unui agent.

Colonelul ascultă concluziile celor trei ofiţeri. Era oarecum, nemulţumit că pista pe care porniseră se vădea lipsită de finalitate. Totuşi, nu se grăbi cu măsurile.

— Vă mai aprob încă două săptămâni, spuse el în încheiere.

— Tovarăşe colonel, vă rog să-mi permiteţi să raportez...

— Poftim...

— Eu am studiat atent acest mijloc de comunicare folosit de organizaţiile de spionaj, şi în special de americani, mai ales după cel de-al doilea război mondial. Se pare că ei au împrumutat din experienţa englezilor şi francezilor, care, după câte ştiţi, şi-au îndrumat reţelele foarte bine în spatele liniilor germane. Vă mai amintiţi, probabil, de reţeaua lichidată acum câţiva ani. În mod obişnuit, li se anunţa venirea curierului, transmiţându-se succesiv, în cinci emisiuni, o melodie de succes. Numai că, de fiecare dată, ordinea strofelor era alta. După locul strofei se stabilea data venirii. În ultima emisie era indicată ora. În final, data se preciza prin inversarea unui singur vers.

— Ţi-a apărut şi de data asta aşa ceva?

— Mă gândesc că nu vor mai folosi aceeaşi metodă şi că, altundeva trebuie să căutăm.

— Şi unde eşti de părere că trebuie să fim atenţi?

— Poate că vor folosi ştirile sau lecţiile de engleză. Aşa socotesc eu...

— Bine. Situaţia mai discutaţi-o între voi şi vedeţi în ce măsură prezintă interes. E bine să vă mai gândiţi şi la alte variante.

În perioada următoare, ascultarea a continuat cu aceeaşi intensitate, de această dată concentrându-se asupra emisiunilor de ştiri şi a lecţiilor de limbi străine..

Cele două săptămâni trecuseră, însă Avrămuţ reuşise să-l convingă pe colonel să nu întrerupă această activitate. Nu se lăsase condus de intuiţie, nu se legăna în iluzii. Simţea că nu se putea ca aici să nu fie ceva şi de aceea persevera cu îndărătnicia omului hotărât să nu se dea bătut până nu scormonea totul, la amănunt. Reasculta emisiunile pe zile, analiza conţinutul rubricilor, încerca să desluşească vreo anume „potrivealã".

Ordonat cum obişnuia să lucreze, Avrămuţ îşi întocmise tot genul de fişe, pe care le aşezase în ordine diferită, astfel ca noutăţile apărate să poată fi comparate rapid cu cele ce erau deja cunoscute. Între timp, se ocupa şi de clarificarea situaţiei foştilor membri ai asociaţiei secrete „Potirul", căutând să afle dacă reluaseră contactele cu străinătatea. Nu putea porni decât de la lucruri cunoscute. De aceea, multe ore şi le petrecea răsfoind dosare vechi, identificând membri ai organizaţiei, străduindu-se să le stabilească situaţia prezentă. Furat de căutările pe această linie, slăbise interesul pentru analiza emisiunilor.

— Ceva nou, căpitane? îl chestiona colonelul nerăbdător.

— Deocamdată tot nu... răspunse, oarecum nesigur, Avrămuţ.

— Am impresia că v-aţi cam plictisit...

Eugen se mustră în sinea lui pentru că se pusese singur într-o asemenea situaţie. Luă fişele întocmite şi, după ce ascultă ultimele înregistrări, sesiză că în patru dintre lecţiile de limba engleză se repeta o propoziţie care suna astfel: „Vino în septembrie, iubito!" „Şi ce-i cu asta?" se întreba el, ştiind că făcuse lucrurile doar pe jumătate. În continuare, încercă să desluşească atât din structura textului, cât şi din celelalte elemente ale emisiunii, anumite elemente revelatoare.

Emisiunea în cadrul căreia se transmisese prima dată textul era din data de 22 septembrie şi Avrămuţ calculă foarte exact şi ora: 19,45. Lecţia avusese loc la mijlocul transmisiei. Pe data de 24 septembrie, lecţia fusese plasată

chiar la începutul emisiei, iar propoziţia pronunţată în cadrul unei scrisori pe care trebuiau să o traducă cei ce „învăţau” limba engleză cu ajutorul postului de radio respectiv. Ora era, de data aceasta, 19,05. În cea de-a treia emisie, fraza fusese rostită la sfârşitul lecţiei care, de altfel, încheia transmisia, la ora 20,00. Ultima dată, transmisia ocupase acelaşi loc ca şi prima dată. Interesant era că, din ţesătura textului nu-ţi puteai da seama atât de uşor că o propoziţie se repetă, şi Avrămuţ se gândi dacă nu cumva agentul căruia i se adresează astfel de mesaje imprimă textele şi, apoi, le audiază. Oricât de multe parole ar avea... „Poate greşesc, dar parcă sunt versuri luate dintr-o poezie...”, îşi zise Avrămuţ. Cât priveşte cifrele, ele puteau purta un mesaj, dar, fără bază de decriptare, era imposibil de descifrat. În niciun caz nu mai era vorba de metoda folosită în cazul celor ce acţionau prin „Reţeaua florarului”. Nu mai pierdu vremea încercând să dea de un fir posibil, pentru că bănuia că altele erau locurile unde trebuia să caute.

Dactilografie totul cu grijă, împreună cu concluziile la care ajunsese şi măsurile pe care le socotea necesare. A doua zi dimineaţă, se prezentă la şeful Securităţii. După ce citi cu atenţie totul, acesta rosti îndemnul mult aşteptat:

— La acţiune, şi cât mai repede! Mă ţii la curent cu tot!

Eugen se îndreptă spre strada Pitar Moş, la Facultatea de limbă engleză. Voia să stea de vorbă cu şeful catedrei de literatură engleză. Intră în amfiteatrul unde acesta îşi ţinea cursul şi ascultă o bună parte din prelegerea despre „poezia lacurilor” în literatura romantică engleză. Îl impresionară plăcut nu numai exactitatea datelor prezentate, dar mai ales lungile citate din poezii, rostite fără ajutorul vreunei notiţe, ca şi tălmăcirea lor în limba română, realizată de unul dintre cei mai renumiţi poeţi români.

„Dacă e vorba de vreun vers dintr-o poezie, omul acesta

îl cunoaşte”, gândi Avrămuţ la al său „Vino în septembrie, iubito!” şi se lăsă legănat de armonia poemelor ce se rostogoleau parcă pe pantele domoale şi înverzite ale Highland-ului. Soneria anunţă terminarea orei şi Eugen se grăbi să-l ajungă din urmă pe profesor.

Trebui, însă, să-l aştepte să se desprindă din grupul de studenţi care-l însoţiseră până la intrarea în cancelarie şi abia când rămase numai cu el se prezentă, relatându-i scopul vizitei.

— „Vino în septembrie, iubito !”... repetă gânditor bărbatul ai cărui ochi vii căutau acum parcă într-o carte numai de el văzută. Îmi amintesc versul, dar pe moment nu vă pot spune unde anume l-am întâlnit. Am o memorie bună, dar, uneori, îmi joacă feste. Întrebarea dumneavoastră vine şi după o prelegere în care am rămas „blocat”, ca să zic aşa, pe un anume gen de poezie... Daţi-mi un răgaz... Aveţi un telefon unde să vă sun?

— Desigur.

Eugen notă numărul pe o bucată de hârtie.

— Îmi aduc eu aminte...

— Tovarăşe profesor, problema rămâne între noi, vă rog foarte mult.

— Tovarăşe căpitan, vă rog să aveţi toată încrederea.

— Vă mai rog ceva. Aş avea nevoie şi de volumul în care a apărut, precum şi de traducerile în româneşte.

— ...Desigur. Am să vi le pun la dispoziţie, fie din biblioteca mea, fie din cea a facultăţii.

Avrămuţ mulţumi şi, după ce îşi luă rămas bun, reveni la sediu la fel de grăbit precum plecase. De cum îl văzu, Moraru îl anunţă.

— Acum un minut a sunat profesorul Noreanu. Spunea că a găsit răspunsul la întrebarea ta. Dacă vrei, poţi să-l suni la numărul acesta...

După ce stabiliră telefonic o nouă întâlnire la facultate, Eugen se mustră. „Era mai bine dacă aşteptam.” Porni grăbit spre Pitar Moş, fără să ia în seamă ziua frumoasă de

toamnă, caldă şi liniştită ca o femeie coaptă.

Ajunse într-o jumătate de oră, dar profesorul fusese chemat la rectorat. Găsi, însă, la catedră un plic, în care era o scrisoare de scuze, precum şi răspunsul. „Versul este din poemul — «Iubire singuratică» al unui poet minor. Cărţile vi le pune la îndemână asistenta Roşca, pe care am rugat-o să vă ajute. Încă o dată, scuze”, după care urma semnătura.

Asistenta Felicia Roşca îl rugă să aştepte. Ieşi şi reapăru după vreo jumătate de oră cu un teanc de cărţi.

— Lipseşte doar un volum de traduceri. Dacă vă trebuie, am să vi-l aduc de-acasă... Cel de la bibliotecă s-a pierdut...

După ce citi atent poezia, atât în limba engleză cât şi în traducerea românească, Eugen îşi făcu următorul raţionament: prima cifră a orei indica pagina, ce-a de-a doua, rândul, iar ultimele, câte un cuvânt din fiecare rând. Încercă fără succes să descifreze mesajul. Era pe cale să se dea bătut. Îşi mai aruncă o dată ochii pe text şi abia atunci observă că poemul avea douăsprezece strofe. Refăcu situaţia, luând de bază prima cifră ca fiind indicaţia în care strofă trebuie căutat cuvântul. Folosi textul englezesc. Nimic.

— Fir-ar să fie de treabă!... exclamă înciudat.

Moraru ridică ochii, surprins.

— Care-i necazul, Eugene?

— Spune şi tu dacă... şi-i explică greutăţile cu care se lupta.

— Încearcă şi pe textul românesc.

— Bine, s-o fac şi pe asta, spuse cam fără chef Eugen

— Ei? întrebă Moraru când, după un timp, îl văzu punând creionul jos.

— Deocamdată, mai nimic. Dar să mai văd. Oricum, mi-ai dat o idee. Mai există o traducere în versiunea lui Pillat. Să încerc şi pe... dar nu mai continuă. Aproape imediat mesajul deveni inteligibil. „Menestrelul cânta în parcul de

la statuie.”

Avrămuţ îşi aprinse o ţigară. Care parc, care statuie?! Caută aşa ceva în Bucureşti, şi mai ales, când? Întrebările îi zburau în cap ca un roi de albine ameţite de lumina primăverii, incapabile să-şi găsească stupul. Era ceva, oricum. Înainte de a merge să raporteze rezultatul, se hotărî să încerce un răspuns şi la această nouă enigmă.

„Al naibii de bine lucrează indivizii ăştia!” îşi zise, exprimându-şi admiraţia pentru modul în care se făcea transmisia mesajelor.

După ce revăzu exactitatea codificării, Eugen scoase din fişet o hartă a Capitalei şi începu să coloreze parcurile din zona centrală cu o culoare mov, cele din zona imediat apropiată cu galben, iar pe cele de la marginea oraşului cu roşu. Cu un punct albastru identifică locul unde se afla locuinţa lui Pavel Darian.

Îşi dădu seama că lărgise foarte mult aria căutărilor şi încercui cu o linie neagră numai parcurile care aveau statui. Rămăseseră vreo şase şi toate se găseau în apropiere...

„Oare nu greşesc? Dacă parcul de la statuie înseamnă, totuşi, altceva?” Obosit cum era, nu izbutea să găsească niciun alt răspuns. Strânse totul şi plecă acasă.

— Interesant, flăcău! Interesant! Dar n-ar fi mai bine să vezi dacă nu cumva este o supracodificare? interveni a doua zi colonelul. Dacă tot au pornit să codifice pe poezii, ia vezi, nu există nicio poezie cu parc şi statuie? Şi mergi pe aceiaşi termeni pe care i-ai stabilit iniţial.

— Este o idee..., conveni bucuros căpitanul.

Ideea se dovedi inspirată. Folosind aceeaşi tehnică. Eugen reuşi, după alte şi alte ore de muncă, să pună la punct următorul text: „Mesagerul soseşte vineri la orele serii, la cabană”.

Din beznă adâncă, în... ceaţă. Şi ea tot opacă. La orizont o slabă geană de lumină, o zare estompată. Şi mai

departe?

vechi slujitori

Tiberiu Caraţali ducea o viaţă modestă. Dintre vechile proprietăţi îi mai rămăsese o garsonieră dublă, într-unul din blocurile centrale ale Capitalei. În locuinţă îngrămădise fel de fel de boarfe, un adevărat bazar, lucruri ce-i aminteau de vremuri apuse. Multe erau amintiri scumpe şi n-ar fi renunţat la ele.

Fire practică, se adaptase repede noilor condiţii, închizându-se într-o tăcere proteguitoare. Evita vechile contacte, aşteptând marea şansă. Iar aceasta însemna un paşaport pentru Occident, care să-l ducă departe de realităţile ce îl speriau. Pentru că, în ciuda aerului său senin, a nelipsitului zâmbet, a „plăcerii” cu care mângâia căpşoarele copiilor celor care ocupau camerele fostei sale proprietăţi, nutrea o neîmpăcată ură, dublată de o teamă nesfârşită că situaţia se putea agrava. Cu vremea, văzând că se poate strecura printre oameni ca un anonim, se mai linişti. Ba, fostul judecător la Curtea de casaţie se gândea chiar cum să iasă din nou la lumină. Întrebarea îi suscitase imaginaţia, îl chinuise, dar nu reuşi să găsească un răspuns suficient de convingător, o cale de acoperire.

Salvarea îi venise tocmai de-acolo de unde se aştepta cel mai puţin. Într-una din zile, un bărbat între două vârste sună la uşa locuinţei sale.

— Astrul îşi revarsă lumina asupra dumitale! îi spuse, în loc de bună-ziua, vizitatorul.

Caraţali crezu, că este victima unei farse. Deşi bărbatul

părea mult mai trecut decât el, îl socotea agent al autorităţilor, venit să-i scormonească trecutul.

— Domnule, nu ştiu ce vorbeşti, poate ar fi...

— N-are rost să negi. Asociaţia secretă te ştie, i-o tăie scurt, şuierând cuvintele, vizitatorul.

Fostul judecător se dădu la o parte şi făcu loc bărbatului să între. Închise uşa şi apoi îl invită să ia loc.

— Nu vă cunosc...

— Nici nu-i nevoie! Ai uitat preceptele noastre? Nu pune întrebări! Povesteşte-mi cum ai dus-o în anii din urmă.

Tiberiu Caraţali se supuse fără cârtire. Era ceva în privirea interlocutorului său care impunea respect. Începu deci să relateze evenimente nu prea deosebite de cele ale multor altora. Şi totuşi, ceva îl detaşa de ei. Nu se lăsase implicat în tribulaţii politice şi nu luase parte la acţiuni potrivnice noilor rânduieli din ţară. Nu se numărase printre marii bogătaşi sau potentaţi ai finanţelor. Caraţali nu împlinise încă patruzeci şi cinci de ani, bucurându-se de o sănătate de fier. Toate acestea îl recomandau pentru ceea ce îi hărăzise Darian. Căci el şi nimeni altul era vizitatorul.

Vizita aceasta era mai mult o tentativă de tatonare, de studiere, a individului. Darian ştia că un fost membru al societăţii secrete cunoaşte ce însemnătate are păstrarea secretelor şi supunerea necondiţionată la ordinele primite din partea rangurilor superioare. Voia să-i reamintească şi aceste lucruri atunci când îşi făcuse intrarea atât de teatrală. Dar, oricum, „spectacolul” avea importanţa lui, iar Darian îi înţelesese rolul şi voia să-l exploateze cu abilitate. Şi reuşise.

— Nu vă pot oferi decât un surogat, spuse, ca o scuză, Caraţali, atunci când termină relatarea.

— Este bun... pentru inimă. Oricum, îl puteţi înnobila cu licoarea aceasta, îi răspunse Darian, şi îi înmână o sticlă de coniac „Henessy”.

Caraţali o luă, privind-o neîncrezător. O răsuci pe toate

părţile şi întrebă cam şovăitor:

— Este... autentic?

— Gustaţi!

— Pentru mine?!

— Desigur! Şi nu va fi ultima atenţie... Aveţi aici câteva mii de lei pentru cheltuieli curente. Numai să le faceţi cu foarte multă cumpătare, pentru a nu atrage atenţia...

Băură surogatul pregătit de Caraţali, ciocniră câte un pahar de coniac, lăsând căldura alcoolului să le încălzească sângele şi se despărţiră în termeni buni.

— Dar eu nici nu ştiu cu cine am stat de vorbă?! spuse, înainte de a închide uşa, Tiberiu.

— Nici nu trebuie! Pentru dumneata, ca şi pentru ceilalţi ai noştri, eu rămân doar rangul superior. Iar preceptele le vom respecta... Este dar?

— Fără îndoială!

— Am să iau eu legătura, din nou, cu dumneata. Până atunci nu faci nimic, nu vorbeşti cu nimeni, nu mă cauţi.

— Cunoaştere şi supunere! răspunse în jargonul asociaţiei Caraţali, simţind cum emoţia îl copleşeşte.

După vizita aceea a mai urmat o alta şi o dată cu aceste vizite viaţa lui Caraţali s-a schimbat din temelii. Primul lucru pe care l-a făcut, cum i-a indicat Darian de altfel, a fost să ceară schimbarea numelui. După vreo două luni a primit aprobarea. Îndată s-a prezentat la miliţie pentru un nou buletin. Îşi justificase cererea, aşa cum îl învăţase rangul superior, în dorinţa de a rupe cu trecutul, devenind un „om al zilelor noi”. Astfel Tiberiu Caraţali deveni Tiberiu Constantinescu. Cu aceasta, primul punct din indicaţiile date a fost realizat. După aceea, într-o dimineaţă, îmbrăcat modest, s-a prezentat la poarta unei întreprinderi solicitând să fie angajat. A reuşit şi de data asta. Mai întâi a fost folosit la cărat şpanul, la măturat prin hală, ca orice ucenic. Era supus, harnic, amabil, dornic de muncă. Datorită acestui fapt, şi-a câştigat destul de repede simpatia tuturor. Cu timpul a învăţat meseria de strungar

şi, după şase luni, era în posesia certificatului de calificare. I s-a încredinţat un strung şi a început să lucreze ca oricare dintre bărbaţii aceia care păşeau pe poarta deasupra căreia se afla o lozincă mare, pe care scria „Prin muncă, spre socialism!”. Nu se deosebea de ei, nu se mai simţea stingher, ca în primele zile. Chiar legase câteva prietenii şi noua viaţă, cu neprevăzutul ei, îi schimbase cât de cât optica. Trecutul i se părea pierdut undeva în ceaţă, ca un vis de care nu-ţi mai aminteşti decât arareori, şi de care, poate, chiar vrei să uiţi.

Exista, însă, ceva care-l ţinea foarte tare ancorat în acel trecut: Darian. În prima zi de marţi a fiecărei luni, găsea sub uşă plicul cu mai multe bancnote de o sută de lei. Banii aceia îi reaminteau de cine anume depindea şi, mai ales cui îi datora noua sa identitate. Tiberiu încerca chiar un sentiment de mulţumire atunci când, de sub cuţitul strungului său ieşeau piese din ce în ce mai complicate, apreciate de ceilalţi muncitori, care se bucurau sincer de reuşitele noului lor tovarăş de muncă. Şi Tiberiu câştigase simpatia colectivului în care se integrase, iar pentru succesele în activitate fusese ridicat într-o categorie superioară de remunerare.

Trecuseră aproape doi ani de când, muncea ca strungar, când, într-o seară, la uşa garsonierei sale sună iar Darian. Rămase oarecum surprins. Îl primi şi, o dată cu acesta, în încăpere năvăli trecutul pe care îl credea uitat, lăsat undeva în urmă. Se învăţase să trăiască simplu, în ciuda banilor ce-i avea acum la dispoziţie.

— Gata, s-a terminat cu aventura muncitorească, domnule Tiberiu! spuse Darian zâmbind şi puse o sticlă, din acelaşi coniac fin, pe măsuţa din mijlocul camerei.

— Adică?

— Săptămână viitoare depui acest dosar, pe care îl copiezi mai întâi cu mâna dumitale, la redacţia ziarului *Actualitatea*. Bineînţeles, nu înainte de a legaliza copiile după actele cerute. Te prezinţi la concurs... Sunt sigur că

ai să reuşeşti. Acolo totul este aranjat. Secretarul de redacţie ştie ce are de făcut, îmi este obligat până peste urechi. Aici ai textele reportajelor pe care trebuie să le înveţi pe dinafară şi ai să le aşterni pe hârtie, la concurs... După ce vei fi încadrat, vom mai sta de vorbă...

— Dar eu nu intenţionez să devin ziarist!

— Nici nu vei deveni... Aici ai să stai până deprinzi secretele noii munci. Străduieşte-te aşa cum ai făcut-o şi în fabrică! Învaţă! Uite, ai aici cursuri de jurnalistică. Învaţă! Mergi la bibliotecă şi studiază colecţiile de ziare, ca să ştii cum va trebui să scrii. Clar?

— Fără îndoială!

După plecarea lui Darian, Tiberiu se aşternu pe muncă. Începu să citească dosarul pe coperta căruia era scris numele său. Datele biografiei erau frumos machiate, adevărul ascuns cu abilitate, trecutul recondiţionat. În schimb, perioada ultimilor doi ani fusese evidenţiată cu pregnanţă, la fel şi aprecierile şi evidenţierile obţinute în întrecerea socialistă. Multe alte „dovezi” de acest fel erau aşezate la loc de frunte...

Tiberiu Constantinescu a lucrat în redacţia ziarului *Actualitatea* un an şi jumătate. Mânuia condeiul cu destulă uşurinţă, fără să fie un gazetar de talent. Darian avusese grijă să „pună mâna” pe câteva subiecte „grase”, care îl făcuseră pe Tiberiu foarte cunoscut. Atacase, astfel, cazul unor misiţi de locuinţe, determinând luarea de măsuri penale împotriva lor, clătinase apoi, destul de serios, poziţia unor responsabili de restaurante. Mulţi îi luaseră chiar frica. Ulterior, la indicaţia lui Darian, depusese o cerere la serviciul de cadre al Radiodifuziunii Române, pentru a fi angajat ca reporter, solicitând transferul de la *Actualitatea*. Îşi începu ucenicia, mai întâi cu probleme săteşti, continuă cu actualitatea internă, ca, în cele din urmă, să treacă la redacţia pentru emisiuni externe.

— Domnul meu, aici trebuia să ajungi! îi spuse plin de mândrie, Darian, privindu-l cu atenţie, aşa cum un mare

maestru îşi admiră opera.

— Nu înţeleg...

— Nici nu este nevoie. Toată strădania ta aici trebuia să te aducă. Ai o origine socială acceptabilă, mai ales după ce proprietatea tatălui tău a fost destul de bine ajustată în scripte. Ai fost muncitor, sindicalist, jurnalist cunoscut, iar acum nu trebuie decât să te pui pe treabă...

— Adică?!

— În comentariile tale despre situaţia politică internaţională, vei transmite, codificat, câte un mesaj.

— Dar asta înseamnă spionaj...

— Nu. Înseamnă supunere...

— Şi dacă refuz?

— Nu te-aş sfătui! Am aici — şi îi întinse un plic din care Tiberiu scoase cu mâinile tremurânde câteva fotografii — probe zdrobitoare, cate te pot pune în conflict cu Securitatea. Uită-te peste ele şi vezi ce ai de făcut...

— Dar sunt contrafăcute! Eu n-am fost niciodată legionar.

— Ce contează? N-ai cum să probezi. Şi până se stabileşte adevărul, am eu grijă să dispari. Alege! Ai uitat ce păţesc cei care nu se supun ordinelor? nu-şi putu stăpâni un zâmbet ironic Darian, omul care până atunci fusese amabilitatea întruchipată.

Slab de înger, şovăielnic, Tiberiu Constantinescu cedă presiunii. Aşa că, în comentariul său despre evoluţia luptei anticolonialiste, strecură şi prima frază convenţională, dictată de Darian. Aştepta cu teamă ca, în secunda următoare, să fie arestat. Dar nu s-a întâmplat nimic. Totul fusese bine ticluit, cuvintele alese potrivindu-se de minune în contextul comentariului. Mesajul avea menirea să anunţe centrul că informaţii de primă urgenţă trebuiau luate prin intermediul curierului.

Ţinându-se seama de importanţa agentului „Star”, cum era cunoscut Darian în cartoteca serviciului de spionaj care-l recrutase, nu s-a recurs la mijloacele obişnuite. Nu

fusese dotat cu staţie de radio. De asemenea, nu i se ceruse să realizeze contacte cu alţi agenţi. Rareori fuseseră exploatate posibilităţile acestuia de a ieşi peste graniţă. Era prea riscant şi el trebuia păstrat, apărat chiar, pentru că asigura accesul la informaţii de mare valoare. Sistemul de legătură era următorul: când centrul primea mesajul prin intermediul postului de radio, era trimis un curier diplomatic care colecta informaţiile de la un om de legătură al lui Darian. Datele erau introduse imediat în valiza diplomatică. Momentul periculos era doar acela al întâlnirii curierului diplomatic cu omul de legătură, când se realiza schimbul de materiale. Dar şi din partea asta se luaseră măsuri de precauţie: locurile de întâlnire se schimbau des, erau alese în funcţie de existenţa mai multor ieşiri, în apropierea locului cu pricina aştepta întotdeauna o maşină cu motorul pornit.

Totul funcţiona, aşadar, ireproşabil. Totuşi, pe Darian îl mai încerca o anumită teamă, mai ales după ce fusese descoperit şi arestat „Florarul”. Era convins că acesta nu-l va trăda, dacă nu de altceva măcar de teamă. Ştia că, în caz contrar, ar fi fost lichidat şi prefera ca prin tăcere să-şi păzească pielea. Oricum, trebuia să mai treacă printr-un proces şi mai avea o şansă, pe când cei din „Comitetul naţional de rezistenţă” ucideau rapid, nemilos.

Teama lui Darian deveni mai aprinsă, mai neliniştitoare atunci când aflase de la nişte cunoştinţe din Timişoara că tânărul ofiţer de securitate Eugen Avrămuţ se interesa tot mai insistent de activitatea lui de acolo. Se hotărî să acţioneze înainte de a fi prea târziu. Pusese lucrurile la punct, sau aşa i se părea lui. Oricum, nimeni nu-l mai deranjase în ultima vreme şi, tocmai de aceea, îşi propusese să lanseze mesajul pentru venirea curierului. Tiberiu executase întocmai dispoziţiile. Răspunsul îl găsi pregătit. Microfilmele erau bine „împachetate”. Mai ceruse rolfilme, un aparat de fotografiat miniaturizat şi bani. Avea mare nevoie de bani, pentru că voia să-şi lărgească

„întreprinderea”. Îşi propusese să recruteze şi pe cineva din Securitate, pentru a se pune şi mai bine la adăpost. Nu trebuia să se mai repete o istorie neplăcută ca aceea cu căpitanul acela încăpăţânat şi insistent.

Darian intuise corect tenacitatea căpitanului.

Aflând că între organizaţia secretă şi Darian ar fi o legătură, Eugen se strădui să verifice dacă la mijloc nu este vorba şi de spionaj. Eugen pricepuse pe dată cât de periculoasă poate fi activitatea desfăşurată de un asemenea element pentru siguranţa statului, mai ales că el deţinea un post unde se concentrau numeroase şi importante secrete. Evident că pătrunderea în intimitatea asociaţiei secrete era la fel de complicată ca şi descifrarea activităţii unei oficine de spionaj, pentru că multe dintre regulile uneia îi sunt specifice şi celeilalte. Eugen era conştient că nu-i va fi uşor. Obstacolele pe care, trebuia să le treacă îi cereau nu numai eforturi ci şi răgaz.

Reuşise să identifice, în timp, câţiva membri ai asociaţiei. Discuţiile pe care le purtase cu ei îl edificaseră asupra unora dintre probleme, dar nu aflase ceea ce îl interesa în mod deosebit. Un fost membru al acestei organizaţii oculte îi informă despre treptele ierarhice, despre felul în care se realizau legăturile, parolele de recunoaştere etc. Îi mai spuse că avea cunoştinţă despre reluarea activităţii fostei lor organizaţii prin apariţia unui nou conducător, cu numeroase contacte cu străinătatea.

— Oare nu v-aţi înşelat?

— Nu domnule, nu m-am înşelat! Eu am fost iniţiat în tainele acestei asociaţii oculte, pentru că ajunsesem un cunoscut avocat în probleme de drept civil, dar, în ciuda succesului de odinioară, am rămas fără avere... E drept că, pe cât câştigam de uşor, tot aşa şi pierdeam, mai ales la cursele de cai. Aşa că... Mulţi însă, îndeosebi dintre cei plecaţi, au ceva aur ascuns aici, sau depus dincolo, pentru că niciunul n-a fost un sărăntoc...

— Şi cum de v-aţi hotărât să-mi dezvăluiţi toate astea?

— V-am spus de la început că sunt de meserie avocat Dreptul este o ştiinţă socială şi eu nu puteam să nu studiez elementele noii orânduiri. Mi-am dat seama că, în structura ei, asociaţiile sau societăţile secrete nu-şi află locul şi nici nu şi-l vor afla vreodată. Ce sens ar avea atunci să rămân credincios unei structuri anacronice?

Pentru Avrămuţ discuţia cu avocatul fusese foarte instructivă. Dar ceea ce îl interesa cel mai mult erau eventualele legături cu activitatea de spionaj. Cum nu putea să rezolve singur toate problemele, îi ceru şefului Securităţii ajutorul. Şi, astfel, Moraru şi Oancea primiră spre rezolvare câte o problemă din noianul celor ce trebuiau soluţionate.

Avrămuţ închise uşor uşa mare din lemn masiv. Se opri o clipă şi clipi repede, orbit de lumina intensificată de albul zăpezii. Mai bine de şase ore, cât zăbovise în arhiva Tribunalului Capitalei, ninsese abundent, fulgii mari acoperiseră pământul, crengile dezgolite ale copacilor, casele, trotuarele, totul, într-o mantie strălucitoare. Fermecat de tabloul de afară, Eugen nu observă că, pe scări, în faţa lui, se oprise o tânără care-l privea zâmbind.

— Bună ziua, Eugen! Nu ştiam că te ocupi şi cu probleme de justiţie... rosti ea, şi pe chipu-i se citea bucuria revederii...

— Pur şi simplu mă bucuram de această primă zăpadă. Dar tu cu ce treburi pe aici?

— Întrebarea am pus-o eu, mai întâi... Am venit pentru că mâine am proces...

— De, avocatul are, n-are înfăţişare...

— Nu, nu ca avocat. Sunt parte în acest proces. Soţul meu, mai bine-zis fostul meu soţ, a introdus divorţ.

— Îmi pare rău!

— Nu-i nevoie să mă compătimeşti. Între timp s-au schimbat atâtea... N-am mai vrut să joc rolul de „păpuşă ocrotită” şi mi-am găsit un drum al meu. Greu, uşor, dar mi

l-am găsit. Mă simt om întreg.

— Nu ştiu ce să spun. Dacă tu crezi că e bine aşa... e dreptul tău să hotărăşti...

— Nici nu trebuie să spui...

— Tot nu înţeleg, de ce ai divorţat?

— El nu era de acord cu noua mea situaţie, de femeie independentă. Apoi, a mai intervenit o practicantă, o tânără absolventă a Facultăţii de drept... N-am nici dorinţa şi nici motivele să lupt pentru apărarea unui mariaj naufragiat...

— Oare numai atât să fie?

— Nu-i de ajuns? Nu, nu-i vorba de niciun bărbat. Credeam că măcar tu gândeşti altfel...

— N-am avut intenţia să insinuez. Oricum, mă bucur că te-am văzut...

În strălucirea ochilor lui Eugen şi ai Oanei, pe chipurile lor tinere, uşor îmbujorate de geruiala zilei, se citea bucuria revederii. Îşi strânseră mâinile înainte de a se despărţi şi, în ciuda dorinţei de a mai rămâne împreună, îşi văzu fiecare de drumul său.

Dar imaginea Oanei îl urmărea tot timpul pe Avrămuţ. După două săptămâni, având o clipă de răgaz, o căută la telefon. Se întâlniră chiar în seara aceea.

— Mi se pare că visez. Să fiu cu tine!

Îşi lipi obrazul de al lui şi Avrămuţ simţi răceala unei lacrimi.

— Plângi?

— Nici nu ştii ce fericită sunt! Nu m-am putut stăpâni!

Avrămuţ nu-i răspunse. O cuprinse de umeri şi ea se strânse la pieptul lui. Nu era nevoie de cuvinte. Privirile lor vorbeau mult prea convingător şi tot ce ar fi rostit era inutil. Simţea fiecare ce e în sufletul celuilalt: o chemare irepresibilă, într-o nesfârşită îmbrăţişare a vieţii.

Se grăbiră spre sala Teatrului de Comedie, unde aveau bilete. Abia reuşiră să-şi ocupe locurile, că gongul vesti începerea spectacolului. Avrămuţ simţi mâna Oanei

strecurându-i-se sub braţ.

— Sunt atât de fericită! îi şopti ea.

Trăiră cu intensitate fiecare clipă, bucurându-se că sunt împreună, fără să se gândească la cei din jur. Nu aveau de unde să ştie că în sală se afla şi Darian. În prima pauză, acesta încercase să se convingă că cel pe care-l zărise era ofiţerul de securitate de care se temea atât de mult. Abia trimisese ultimul set de informaţii. Primise în schimb materialele cerute, banii, ca şi un alt instrumentar de care avea nevoie pentru a-şi îmbunătăţi activitatea de transmitere a „recoltelor”. Recunoscându-l pe tânăr, îşi pierdu pentru o clipă cumpătul. Zărise şi femeia din dreapta lui şi abia atunci se mai linişti. Îi studie cu atenţie, dar discret, şi se convinse că prezenţa lor la teatru nu avea nicio legătură cu el.

În următoarea pauză îşi continuă observarea. Văzându-i cât sunt de veseli şi fericiţi, un sentiment de invidie i se cuibări în suflet. Gândul îi zbură la vremurile de demult, când el era punctul de atracţie al saloanelor, când se putea afişa cu cele mai frumoase femei, râvnit, invidiat, dar mai ales iubit de Edith. Din bărbatul de atunci nu rămăsese decât o umbră. Ochii îi deveniseră apoşi. Clipea des şi un tic nervos îi zbătea pleoapa dreaptă ca aripa unei păsări rănite. Urmarea lungilor ani de teamă, de ură şi nelinişte. Nu-l încerca regretul pentru victimele trădării sale, pentru uciderea feroviarului sau pentru nenumăratele valori vândute ori furate din ţară şi puse la adăpost pentru mai târziu, în ultima vreme se gândea tot mai mult că era timpul să plece să-şi valorifice conturile secrete din Elveţia, dar cu fiecare ieşire peste hotare amâna. De fapt, dacă ar fi fost numai după el, poate ar fi făcut-o, dar cei din centrala de spionaj se dovediseră neîndurători. „Nu este încă momentul!” i se spusese de fiecare dată şi, dincolo de fraza rece, dură, Darian deducea ce-ar fi însemnat nesocotirea ordinului. Nu i se spuse niciodată prea explicit care i-ar fi fost soarta, dar el era convins că

n-ar fi ajuns să cheltuiască vreun ban din sumele strânse. Cariera i
s-ar fi încheiat, ca a atâtor alţi incomozi — un cadavru într-o sală de disecţii. Aşa că rămase pe loc, dar raportase celor de peste hotare pericolul prin care trecea o dată cu descoperirea reţelei „Florarului”. Între timp, serviciul de spionaj al Comitetului naţional de rezistenţă fusese desfiinţat, iar cadrele lui de bază, preluate de agenţie.

Darian primise asigurări că se vor studia alte mijloace de transmitere a informaţiilor, care să-l ţină cât mai mult la adăpost de pericol. Dorinţa lui era însă să se retragă o dată şi să poată gusta nestingherit din deliciile lumii vestice. Avea destui bani. Singurul lucru ce-l împiedica era aprobarea de a ieşi din joc, de a redeveni un om obişnuit, străin de maşinaţiunile serviciilor secrete, eliberându-se de toate, şi mai ales de frica ce îi bântuia viaţa. Se hrănea cu ideea că va veni şi acel moment atât de mult râvnit. Privindu-i pe cei doi, dorinţa de a fi cât mai departe de toţi devenea tot mai stăruitoare. Ea era amestecată cu o senzaţie de frică, pe care i-o amplifica vederea ofiţerului. Dar Darian nu era omul care să se lase stăpânit prea mult timp de angoase. Pentru a preveni o nenorocire care i s-ar fi putut întâmpla, era hotărât să acţioneze cu îndrăzneală, încă nu ştia cum, nu îi erau prea clare modalităţile, dar decizia era luată. „O s-o iau înaintea acestui mucos!” îşi zicea cu nestăpânit orgoliu.

Îşi propusese să afle unde merg cei doi după terminarea spectacolului. Îi urmări discret până ce îi văzu dispărând pe uşa blocului unde locuia Oana. Avrămuţ, deşi absorbit de tânără ce mergea strâns lipită de ei, observase o umbră cam, prea „lipită” de ei, dar nu o luă în seamă. De această greşeală avea să-şi dea seama mult mai târziu. În seara aceea însă răspunsese doar chemării inimii. Tinereţea îşi cerea drepturile.

Deşi nu se mutase definitiv la Oana, aproape tot timpul liber, atât cât avea, îl petrecea la ea sau cu ea. Amândoi

nu-şi doreau altceva decât să fie împreună. Când şi când poposeau şi acasă la el, în micuţa-i garsonieră. Într-una din seri, când afară viscolea puternic iar Oana îl aştepta să se întoarcă de la serviciu, sună telefonul. Răspunse, crezând că-i Eugen.

— Dacă ţii la ofiţeraşul tău, sfătuieşte-l să se astâmpere! Este un ultim avertisment! Ai grijă! şi bărbatul cu voce groasă, hârâită, închise, lăsând-o înmărmurită.

Iniţial avusese impresia că ameninţarea venea din partea fostului ei soţ, aşa că nu-i destăinui nimic lui Avrămuţ, hotărâtă însă ca la nevoie să-şi apere dragostea şi omul iubit..

În presupusa zi a întâlnirii dintre curier şi agent fuseseră mobilizaţi şi alţi ofiţeri de securitate, care au luat sub supraveghere câte un posibil loc de întâlnire. Dar nicăieri nu apăruse nimic. Descoperirea parolei nu soluţionase totul. Lipseau încă destule elemente. În ziua respectivă, Darian nu părăsi locuinţa, nici nu primi vreun vizitator. Nici în zilele următoare n-a făcut ceva deosebit, O răceală îl imobilizase la pat.

— Ei, ce zici de asta, căpitane? îl chestiona, vădit nemulţumit, colonelul.

— Înfruntăm un individ de talie...

— Sau umblăm după cai verzi pe pereţi.

— Am crezut, la început, că avem în mână o carte mare. Nu era, însă, decât o..

— Lasă pokerul, flăcău! Am impresia, mai curând, că am pierdut o partidă. Vezi să n-o pierdem şi pe următoarea. Ce ai de gând în continuare?

Avrămuţ expuse concis planul şi, mai ales, ultimele rezultate ale investigaţiei.

— Fii mai explicit!

— M-am întrebat cum anume pot intra în legătură, fără să provoace bănuieli, şi mi-am zis că poate folosesc emisiunile...

— Adică transmit mesaje pe postul nostru?

— N-ar fi exclus, cu toate că... E o posibilitate. Să n-o eliminăm din calcul.

— Ai grijă să nu răscoleşti toată instituţia.

— Ne-am oprit doar asupra unora dintre angajaţi. Am întocmit o listă...

Trecuseră aproape două săptămâni de la această discuţie, când Eugen solicită din nou să fie primit la şeful Securităţii. De data aceasta raportul insista asupra lui Tiberiu Constantinescu. Erau cuprinse în raport amănunte, elemente mai mult sau mai puţin importante, dar relevante, texte ale emisiunilor pregătite şi transmise.

— Cred că vom intra în posesia unor date deosebit de importante dacă vom analiza îndeaproape activitatea acestui Constantinescu, fost Caraţali, fost judecător, cel mai tânăr judecător la Curtea de Casaţie.

— Sunt de acord.

Dezvăluirea aspectelor ascunse din viaţa lui Caraţali nu era, însă, obiectivul urmărit. Lucrurile căpătau alte valenţe doar atunci când erau puse în relaţie cu Darian.

Caraţali intra cam o dată pe săptămână într-un debit de la intersecţia Căii Victoriei cu strada 13 Decembrie. Debitul, o încăpere mică, strivită între două magazine de prim-rang, era în gestiunea unui bătrânel simpatic. Aici se găseau şi pietre de brichetă, iar pe sub mână se putea cumpăra şi câte un pachet de ţigări americane. Caraţali era un fumător „de ocazie”, iar debitul îi era cam peste mână, fiind în afara itinerarului său obişnuit. Aşa că vizita în acest debit nu se prea justifica. Iar prezenţa lui era întotdeauna precedată de cea a lui Darian. Niciunul nu zăbovea mai mult de două-trei minute. Când ieşeau, şi unul şi celălalt ţineau ostentativ, în mână, pachetul cu ţigări cumpărat. Voiau cu tot dinadinsul să demonstreze unui eventual urmăritor că nu aveau nimic de ascuns. Numai că Avrămuţ, dacă a fost şi el tentat să creadă acest lucru şi să

ia totul drept coincidenţă, s-a convins ulterior că acolo se realiza schimbul de mesaje. A urmărit, în acelaşi timp, cu atenţie, conţinutul comentariilor lui Caraţali şi a sesizat existenţa frazelor cu valoare de mesaj, fără să le poată însă descifra.

— Crezi că-i posibil să mai apară vreun curier? îl întrebă colonelul, după ce Avrămuţ expuse situaţia.

— Chiar dacă apare, cu asta n-am descoperit tot lanţul. Avem doar câteva verigi care se leagă între ele.

— Cine-i acest debitant?

— Tot un fost membru al asociaţiei secrete. Sub paravanul legal al comerţului cu ţigări omul învârte multe afaceri. Personal, cred că este folosit ca intermediar.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Debitantul se numeşte Horaţiu Bălăceanu şi este un fost mare angrosist de coloniale. A început-o ca băiat de prăvălie şi a terminat ca furnizor al „Curţii regale”, denumire ce se putea citi pe cărţile sale de vizită. Se pare că a fost membru marcant al asociaţiei secrete din Capitală şi că pe această filieră a reuşit să scoată ilegal din ţară o cantitate mare de bijuterii, unele chiar cu valoare istorică. Avea, imediat după război, un engolpion care ar fi aparţinut Brâncovenilor, precum şi mai multe pânze semnate de pictori celebri, de care nu se mai ştie nimic. Cred că un singur lucru îi lipseşte acum.

— Care?

— Paşaportul. Ca s-o întindă peste graniţă. Este, zic eu, şi recompensa pe care o aşteaptă.

— Şi contrabanda?

— N-am stabilit încă. Am impresia că grupul de traficanţi are şi alte preocupări, fără prea mare interes pentru noi.

— Să încercăm să recapitulăm, flăcău! Deci, debitantul are rol de „căsuţă poştală”. Spionul depune mesajul, Caraţali îl ridică, transmite, iar centrul anunţă când va veni curierul să ridice informaţiile. Cred că la fel gândeşti

şi tu, nu?

— Exact!

— Numai vezi că raţionamentul are un viciu, aş putea spune, fundamental. Cel puţin până aici. Unde şi, mai ales, cum are loc schimbul de informaţii?

— Cred că procedeul este acelaşi. Spionul „lasă” undeva rezultatul activităţii sale trădătoare, de unde este preluat de un intermediar. Acesta se întâlneşte cu emisarul centrului de spionaj.

— Pare logic.

— Lucrurile se confirmă şi în practică. La data când noi eram alertaţi de posibila sosire a unui curier, spionul nici nu s-a mişcat din casă. Deci, transferul a avut loc înainte şi nicidecum în ziua preluării de către curier.

— Înţeleg ce vrei să zici. Ar fi vremea să se aprobe măsuri directe faţă de acest Darian. Dar îţi dai seama că până acum n-avem nicio probă concludentă împotriva lui?

— Este adevărat, dar vedeţi câte elemente noi s-au strâns, deşi noi, dacă-mi daţi voie, am mers, oarecum, pe lângă brazdă.

— Ştii cine trebuie să ne dea aprobare pentru acest lucru, nu?

— În ce mă priveşte, ştiu cine o va obţine. Partidul nu absolvă de răspundere nicio persoană, indiferent care ar fi ea, atunci când este vorba de trădarea intereselor ţării, de acţiuni împotriva independenţei şi suveranităţii patriei...

— Revenind la problema curierului, cine crezi că ar putea fi „veriga” ce ne lipseşte şi fără de care lanţul nu este complet?

— Mă puneţi la încercare? Sunt convins că şi dumneavoastră îl bănuiţi...

De când îl văzuse la teatru pe Avrămuţ, Darian îşi pierduse liniştea. Nopţile îi erau tot mai des bântuite de vechiul coşmar şi rareori dormea câteva ceasuri liniştite. Mereu îl urmărea chipul lui Cârjaliu, aşa cum îl zărise pentru o fracţiune de secundă atunci când slobozise lovitura mortală. Deşi consuma nenumărate barbiturice şi-şi îneca amarul în alcool, situaţia nu se ameliora, ci, dimpotrivă. Forţa aceea interioară care-l ridicase pe culmile succesului, care îi ajutase să treacă peste încercări de tot felul — fiindcă un om normal demult şi-ar fi pierdut minţile — începea să-l părăsească. Dar nici timpul, nici oamenii nu-i împuţinaseră pofta de bani, nu-i tociseră ambiţia.

Căpitanul cel tânăr, cu ochii lui pătrunzători, îl făcuse să simtă un gol imens în suflet, la fel ca în ziua în care s-a prăbuşit sub pumnii uriaşi ai lui Zvecu. În spatele acelui gol se iţea, parcă, tigva lui Cârjaliu, hâdă, înfricoşătoare, anunţându-i un sfârşit pe care nu-l voia, pe care îl spera departe, mult prea departe pentru el.

„Şi dacă...?”, dar nu îndrăznea să dea glas întrebării. Se zbătea ca un animal rănit, se foia prin casa mare, tristă, care-i părea tot mai rece, ca o celulă. Chiar se vedea în zeghea vărgată de puşcăriaş. Întrebarea, în ciuda dorinţei sale de a o ocoli, îi revenea tot mai des în minte, îndeosebi după ce îl zărise pe Eugen trecând pe fosta stradă Regală, nu departe de debitul de tutun.

Când oamenii se gândesc intens unul la celălalt, mai ales atunci când sunt dotaţi cu o inteligenţă ce depăşeşte

media, chiar dacă nu şi-au vorbit niciodată, chiar dacă nu se cunosc personal, ajung, cu timpul, să-şi ghicească gândurile, intenţiile. Nu este o afirmaţie nefondată, o pură speculaţie. Există o explicaţie ştiinţifică în acest sens şi anume că emanaţiile de biocurenţi — elementele bioelectrice ale mecanismului gândirii —, atunci când au aceeaşi lungime de undă, sunt recepţionabile de la om la om, fără a mai fi necesar învelişul cuvintelor. Lucrul acesta i se întâmplase şi lui Darian, poate şi determinat de teama ce-l rodea permanent. Acum era sigur că prezenţa ofiţerului în acea parte a oraşului nu avea un caracter întâmplător şi se hotărî să acţioneze dur, fără să mai aştepte, fără să mai lase loc neprevăzutului sau iniţiativei ofiţerului, la fel ca atunci când se decisese să-i facă de petrecanie bătrânului Cârjaliu. Era neclintit în hotărârea sa. Într-un fel, regreta că nu se gândise mai demult la o asemenea rezolvare.

Zilele ce au urmat au fost consumate cu definitivarea planului de acţiune, astfel ca totul să se desfăşoare „ceasornic” iar făptaşul să nu poată fi descoperit. „Dar dacă am să dau greş?” se întreba cu teamă. La un moment dat, fusese gata să renunţe, pentru că nu putea lua în calcul şi neprevăzutul, dar se decise pentru „o carte bine jucată”, cum îşi zicea sigur pe el, mulţumit că va pune capăt acestei situaţii care-l sufoca.

Hotărârea îi aduse în cele din urmă liniştea. Îşi recăpătase chiar ceva din vigoare. În acelaşi timp, îşi vedea mai departe de treburi, mergea la muncă, lucra cu febrilitate, atent, îndeplinindu-şi sarcinile de serviciu, astfel încât să nu lase loc nici unei bănuieli...

Se făcuse aproape miezul nopţii, când Oana auzi cheia răsucindu-se în broască. Nu mai aşteptă şi ieşi în hol. Îl ajută pe Eugen să se dezbrace de palton, apoi i se cuibări la piept, uşor înfrigurată, pentru că hainele păstrau, încă ceva din gerul de afară. Se duse imediat la bucătărie să-i

pregătească o gustare.

— Fă un duş fierbinte şi vino să mănânci, îi spuse în grabă, dispărând pe uşa bucătăriei.

Eugen o privi zâmbind, apoi intră în baie. Biciuit de şuvoiul fierbinte al duşului, simţea cum îşi regăseşte forţele, cum se eliberează de încordarea adunată peste zi. O linişte ciudată îi inunda sufletul, aşa cum nu i se mai întâmplase de multă vreme.

— Aş vrea să-ţi mărturisesc... să-ţi spun... începu el când se aşezară la masă.

— Nu acum. Mănâncă şi vedem noi.

— Nu, ia loc aici, lângă mine, şi ascultă-mă... Cred că este timpul să ne căsătorim.

— Ştii bine, dragule, că-mi place nespus să fiu cu tine, în preajma ta, să trăiesc în apropierea ta. Nu mă interesează peticul de hârtie... Ar fi bine să ne mai gândim, să te mai gândeşti...

— De ce? întrebă surprins Avrămuţ.

— Poate că ţi-aş deveni o povară, iar eu nu vreau decât, să-ţi aduc bucurie, fericire şi tot ceea ce o femeie poate dărui bărbatului drag. Înţelegi?

— Şi ce legătură are asta cu povara?

— Uiţi că tatăl meu a fost în Siguranţă? Se vor găsi destui care să spună că este un păcat capital şi tu ai să suporţi consecinţele, iar eu nu vreau asta în ruptul capului.

— Dar eu..

— Ştiu că mă iubeşti. O simt, o înţeleg, chiar dacă nu mi-ai spune nimic, dar nu pot să... Vreau să te păstrez, să te am lângă mine. Dragostea noastră este minunată, dar în clipa în care alţii vor încerca să o măsoare cu altă măsură decât a sufletelor noastre, totul va apare trucat, mânjit, lipsit de consistenţa pe care i-o conferă sentimentele adevărate.

— Adică vrei să spui că...

— Nu. Îţi spun numai ce-ar gândi alţii. Bunăoară, unii ar zice despre mine că vreau să-mi „îmbunătăţesc” dosarul.

Pentru că nu ţi-am povestit. A rămas vacant postul de şef al oficiului juridic. Am fost propusă pentru el, dar n-am avut succes. Mi-au amintit că tatăl meu a fost în Siguranţă. Şi, pe deasupra, situaţia mea de femeie divorţată nu permitea numirea într-un atare post. Dacă la mine s-a pus astfel problema, cum va fi la tine acolo unde lucrurile sunt mult mai stricte?!

— Bine, dar dacă mă iubeşti, trebuie să procedezi aşa cum îţi spune inima. Şi ăsta e lucrul cel mai important.

— Vorba coanii Zoiţica: „Te iubesc, dar scapă-mă!”

Amândoi râseră înveseliţi. Avrămuţ o cuprinse de mijloc, o ridică spre el şi, dintr-odată, toate barierele încetară să mai existe. Viscolul zgâlțâia obloanele de lemn ale ferestrelor, iar noaptea, dominată de învolburarea zăpezii, se prelingea în flori de cristal pe geamuri.

Dragostea îi făcuse pe amândoi să simtă cu mai multă putere frumuseţea şi măreţia naturii dezlănţuite. Oana îl sărută uşor pe obraz, îmbujorată, senină. Ca de fiecare dată adormi aproape imediat. Eugen îşi potrivi braţul pe lângă ea cu grijă, să nu o trezească, şi îi ascultă răsuflarea plină, liniştită, de copil. Zâmbi gândindu-se la înverşunarea cu care ea amâna căsătoria lor şi ca oricărui îndrăgostit o undă de nelinişte îi înfioră sufletul. Îi simţi braţele calde, moi, încolăcindu-i gâtul şi o clipă crezu că se trezise. Dar ea respira adânc, calm, şi zâmbi din nou, dându-şi seama cât de lipsite de sens îi erau îndoielile.

Îşi da perfect de bine seama cât de mult însemna această femeie în viaţa lui de om însingurat, absorbit de problemele muncii sale. Dorinţa nemărturisită a lui Eugen de a avea un cămin în care să-şi crească copiii izbucnise de undeva, din străfunduri, mai aprinsă, mai chinuitoare ca oricând. Pentru că ea era legată de fapte dureroase, care nu se puteau şterge din amintirea lui. Îi atinse uşor obrazul într-un gest de tandreţe şi Oana se trezi. Se lipi şi mai strâns de el, îl sărută şi răsuflarea ei caldă îl învălui.

— De ce nu dormi?

— Mă gândeam la noi, la viitor...

— Singură, eu — pentru că nu vreau să vorbesc decât pentru mine — n-am fost nimic. Cu tine sunt totul şi nu vreau să te pierd... Să-ţi între asta bine în cap, omule drag... Şi acum dormi...

Avrămuţ pricepu dintr-odată că femeia aceasta, al cărui trup fierbinte îl umplea de fiori, este o parte din viaţa lui, că o iubeşte aşa cum nu credea să mai iubească pe cineva vreodată, că ar fi în stare să facă orice pentru a o apăra. Cu acest gând adormi, păstrând pe chip un zâmbet fericit.

Darian îşi pregătea minuţios planul, preocupat mai ales de elementele care-i puteau asigura securitatea şi un alibi solid. Nu-şi făcea iluzii că va rămâne până la urmă nedescoperit, că avea şanse de scăpare. „Să renunţ oare?" se întreba indecis, dar, totodată, simţind cum creşte în el dorinţa de a-l distruge pe tânăr. „Am să cer şi sfatul centralei." Şi, în primul raport, descrise pe larg totul, fără să ascundă ceva, fără să se aştepte că cei de dincolo o să-l felicite pentru că servise concomitent trei filiere. Deliberat nu însoţise mesajul de nicio informaţie, deşi superiorii săi îi ceruseră răspuns la numeroase întrebări. Tocmai lipsa acestora îi va pune pe jar pe cei ce obţinuseră datele furnizate de el, prin actul de trădare. Numai că
Darian nu numea trădare ceea ce făcea el, ci „munca mea plină de riscuri şi pericole".

Colonelul Walter Huant îşi păstrase alura tinerească, în ciuda firelor albe care-i spicau părul încă destul de bogat. Ţinea mult la înfăţişarea sa şi dorea să şi-o menţină. În fiecare dimineaţă dedica o oră exerciţiilor la aparatele de gimnastică, urmate de o alergare prin parcul vilei şi o repriză de înot. Se scula, de regulă, foarte devreme. Iar rezultatul era vizibil. Deseori, întrebat ce vârstă are, mulţi se arătau surprinşi aflând că trecuse de patruzeci şi cinci de ani. El zâmbea mulţumit şi debita una dintre frazele

sale favorite : „Un ofiţer din serviciul secret n-are voie să-şi dezvăluie nici măcar vârsta”.

În dimineaţa ce a urmat primirii mesajului, Huant a renunţat la repriza de exerciţii. S-a sculat chiar mai devreme decât de obicei şi a plecat zorit spre „Companie”. Aşa numeau, în mod obişnuit, ofiţerii din centrala de spionaj instituţia lor. Gradatul de serviciu la prima intrare i-a deschis poarta şi a salutat cu un aer plictisit. Se întreba şi el ce anume se întâmplase de aproape toţi cei din serviciul condus de colonelul Teodoff, cum era cunoscut Huant, veniseră astăzi atât de devreme.

Huant conduse cu agilitate maşina printre boschetele ce mărgineau aleea de beton şi parcă în locul lui preferat. Întrerupse contactul şi ieşi din maşină, îndreptându-se spre clădirea masivă din faţă. La intrare fu întâmpinat de un bărbat în uniformă. După ce îi verifică atent legitimaţia, acesta apăsă unul din butoanele de pe pupitrul de la care se ridicase şi uşa mare de cristal alunecă fără zgomot.

Ultimul mesaj al agentului „Star” pusese pe jar întregul „Birou de studii sud-est europene”, cum era denumii serviciul în cadrul căruia Huant conducea linia de spionaj din România. Deşi, în mod normal, numai el, decriptorul, şi şeful biroului ar fi trebuit să cunoască conţinutul mesajului, vestea se răspândise. Nimeni nu vorbea despre acest lucru în mod oficial, dar pe la colţuri se comenta faptul că unul dintre agenţii cei mai buni din România oferise informaţii şi altora. Nu se ştia precis cui, dar se bănuia. Pe Huant îl frământa nu atât faptul că Darian furnizase informaţii şi celor din Comitetul naţional de rezistenţă sau că avea legături strânse cu o anume asociaţie ocultă, ci pericolul potenţial de a fi descoperit tocmai ca urmare a colaborării cu aceste filiere. Era şi subiectul dezbaterii ce avea să se desfăşoare în dimineaţa aceea sub conducerea unuia dintre directorii în subordinea căruia era biroul respectiv. Trebuiau revăzute cu atenţie toate aspectele şi găsit răspunsul la cererea agentului.

Huant se aşează şi-şi aprinse o ţigară. Îi plăceau ţigările tari, făcute din tutun blond, preparat special, şi trase cu plăcere fumul aspru în piept. Prima ţigară a zilei era un tabiet. Numai după ce o termină se aplecă deasupra hârtiilor pe care le scosese din casa de fier. Prevăzută cu trei rânduri de încuietori şi cu mijloace secrete de siguranţă, această casă ascundea şi un aparat de fotografiat ce se declanşa automat, în situaţia că cineva străin ar fi încercat să o deschidă fără să acţioneze mecanismul de blocare. Sorbi cafeaua şi începu să studieze materialele, reformulând, când şi când, câte o frază în care erau cuprinse noile măsuri. Nu se făcuse încă nouă când termină. Chemă dactilografa şi îi dădu dosarul pentru ca totul să fie rebătut O privi din nou pe tânără cam urâţică, dar îmbrăcată cu gust, rochia punându-i în evidenţă silueta înaltă, coapsele bine proporţionate şi sânii opulenţi. Îşi făcea socoteala că n-ar strica să-i dedice un weekend, dar amână proiectul, gândindu-se la nevastă-sa.

Femeia simţise scânteia de interes din ochii colonelului şi de aceea lungea cât mai mult întrevederea.

— Ai venit demult, Walter? întrebă ea direct, fără să se alinte, ştiind că şefului nu-i plăceau maimuţărelile.

— Foarte devreme, Pam, foarte devreme... Te rog să te grăbeşti, mai adaugă el, în ciuda faptului că ar fi vrut să o aibă mai mult timp în preajmă. Îi zâmbi şi colonelul abia acum sesiză că femeia îl tutuise. Niciodată nu se simţiseră atât de apropiaţi ca în dimineaţa aceea. Pamela observă şi nu lăsă să-i scape prilejul. Ocoli biroul, se apropie de bărbatul care se ridicase în picioare, lăsă dosarul pe colţul mesei, îi încolăci gâtul cu braţele şi, săltându-se pe vârfuri, îl sărută apăsat, lung. Mirosul de apă de colonie, discret, bărbătesc, amestecat cu cel de cafea tutun tare o ameţi. Palmele mari, ce alunecau de-a lungul trupului, pe mijloc, apoi pe coapse şi din nou spre umeri, o făcură să-şi piardă răsuflarea.

— Oh, Walter! murmură ea, privindu-l în ochi.

Huant rămase în aceeaşi poziţie în care îl surprinsese sărutul pătimaş al Pamelei şi după ce ea ieşi. Era încântat, fără să ştie de ce. În fond, fusese de nenumărate ori ţinta multora dintre prietenele soţiei sale, care, nu o dată, îi făcuseră avansuri. Dar în dimineaţa aceasta sărutul Pamelei, în ochii căreia citise mereu o anume chemare, avu un farmec deosebit, de natură să-l dispună, să-i dea forţe proaspete şi mai ales încredere în sine. Îşi aprinse o nouă ţigară pe care o fumă până la capăt, ca niciodată.

După vreo jumătate de oră femeia reveni, puse hârtiile pe birou, se apropie de Walter şi îl sărută din nou, la fel de pătimaş, iar el îi răspunse cu aceeaşi înflăcărare.

— Îţi mulţumesc, Pam! rosti abia auzit Walter când se despărţiră, plecând foarte sigur pe el spre sala de consiliu.

Mica întâmplare din dimineaţa aceea avu o importanţă deosebită pentru Huant. Siguranţa, încrederea pe care i le dăduse îmbrăţişarea Pamelei aveau să se traducă în iniţierea unor măsuri radicale, care să-l readucă pe Darian pe linia de plutire.

Şedinţa începu imediat ce în încăpere intră Frank Caldwell, un bărbat ceva mai tânăr decât Huant, dar care îşi datora postul zelului dovedit în campania prezidenţială. Caldwell se aşeză foarte sigur de el în fotoliul din capătul mesei lungi. Era singurul element ce diferenţia postul pe care-l ocupa, post râvnit, în secret, de Huant, care se considera cel mai îndreptăţit să-l ocupe.

— Să vă auzim propunerile, domnule colonel, se adresă Caldwell lui Walter.

Acesta deschise dosarul şi prezentă, pe scurt, toate elementele afacerii „Star”, cuprinse în hârtiile pe care le avea în faţă. Făcea ceea ce în limbajul instituţiei se chema un *briefing*[4], astfel încât accentul să cadă pe analizarea fiecăreia dintre măsurile propuse. De fapt, cu acest capitol îşi încheie expunerea.

— Dacă îmi permiteţi — începu unul dintre şefii de

4 Rezumat (l. engleză).

divizii, duşman declarat al lui Walter —, aş vrea să se revină asupra răspunderilor pe care le are biroul nostru în îndrumarea şi controlul agentului din România.

— Aveţi cuvântul, îi spuse cu un aer absent Frank lui Walter.

Deşi intervenţia urmărea să-l pună într-o poziţie inferioară, Huant nu-şi pierdu cumpătul. Reluă aspectele, fără să încerce să minimalizeze ceva, dar deplasă uşor accentul spre măsurile ce avea să le întreprindă.

— Adică dumneavoastră intenţionaţi să daţi curs sugestiei agentului de a-l lichida pe ofiţerul de securitate român? rezumă Frank, de parcă nici n-ar fi auzit propunerea făcută mai înainte.

— Da. Însă nu cu mijloacele şi nu în formula propusă de el.

— Dar de când permitem noi agenţilor să ne sugereze ce avem de făcut?

— Întrebarea dumneavoastră nu ţine seama de nişte realităţi. România e o ţară în care agenţii sunt foarte rari. Comparaţiile pot duce la false concluzii.

Huant făcea o discretă aluzie la funcţia precedentă a lui Frank Caldwell, de secretar al unei ambasade prin emisfera sudică.

— Adică? întrebă foarte înţepat Caldwell.

Remarca fusese pe placul celorlalţi participanţi, care nu-l simpatizau.

— Adică agentul „Star”, în ciuda tuturor obiecţiilor, este un agent de valoare, cu un potenţial informativ excelent, cu o poziţie consolidată, de neînlocuit, care trebuie apărat şi răsplătit. Nu uitaţi că funcţia ce o deţine în România îi permite să aibă acces la informaţii de primă mână. Ce altceva aţi dori? Să-l abandonăm în aceste momente grele pentru el? Vă daţi seama ce efect ar avea asupra întregii noastre reţele? Ne-am pierde creditul. În fond, este bine să ne punem şi în situaţia celor expuşi, care se confruntă direct cu adversarul şi care oricând pot înfunda puşcăria.

Asta în cel mai fericit caz.

— Da, este un punct de vedere, domnule colonel. Poate că e bine să le ascultăm şi pe celelalte.

Cherry Stuart, descendentul unor scoţieni, un ins pistruiat şi cu părul roşcat din care pricină fusese cât pe ce să fie respins la recrutarea în O.S. S., îşi drese glasul şi interveni cu voce mică.

— Care este situaţia celorlalţi membri ai reţelei noastre din România?

— Nu asta discutăm noi acum, replică înţepat Huant. Rostind fraza îşi trecu palma peste faţă şi adulmecă parfumul Pamelei, pe care pielea palmelor îl mai păstra încă. „Curios, ce mult m-a răscolit femeia asta!" îşi zise.

— Cu tot respectul ce vi-l port, ca un fost coleg şi veteran al
O.S.S.-ului, îmi permiteţi să vă reţin atenţia asupra faptului că acest lucru are o importanţă foarte mare. În fond, putem să sacrificăm un agent, chiar foarte valoros, dacă prin acest act întărim poziţiile noastre, asigurând acoperirea celorlalţi. Totul este să câştigăm ceva...

— Da, numai, că dumneavoastră uitaţi că noi nu avem alt agent mai de valoare în România.

— Înseamnă că potenţialul nostru de acţiune s-ar reduce prin dispariţia lui „Star"?

— Fără îndoială! răspunse aproape fără să cugete, Huant. Hotărât lucru, nu se putea concentra. Gândul îi stătea mai mult la Pamela.

— Înseamnă deci, dacă greşesc vă rog să mă corectaţi, zâmbi subţire Stuart, că situaţia reţelei din România nu este prea strălucită, de vreme ce căderea unui singur agent ne-ar pune într-o situaţie critică! Oare nu a fost neglijată această problemă din cauza succeselor obţinute de „Star"?

Pentru Huant, care abia acum realiza capcana în care căzuse, vorbele colegului său, pe care nu-l prea agrea, avură forţa unui şoc. Trebuia să iasă din această încleştare

cât mai neşifonat cu putinţă. Reacţionă brusc, fără să lase nici cea mai mică speranţă celor care îl şi vedeau pus „la dispoziţie”.

— Pe lângă măsura de la punctul unu, urmează să mai prevedem acţiuni de control şi de îmbunătăţire a reţelei. Mă voi ocupa personal de acest lucru.

Toţi cei care se aflau în jurul mesei aveau funcţii importante, plătite gras. Aveau proprietăţi, ţineau case luxoase şi duceau o viaţă plină de huzur, la care nu erau dispuşi nici în ruptul capului să renunţe. Walter Huant se dovedea curajos şi temerar. Acel „am să mă ocup personal” însemna plecarea în România, pătrunderea pe teritoriul inamic cu întreg cortegiul de riscuri de care se teme orice spion. Dintr-odată, ochii tuturor se întoarseră spre el, fiecare apreciindu-i curajul şi hotărârea. Stuart chiar încerca un sentiment de vinovăţie. Nu acest deznodământ îl dorise el şi, ca să scape de privirile jenante ale colegilor săi, părea absorbit de aprinderea pipei, din care începuse să scoată norişori albăstrui.

— Are cineva vreo obiecţie la propunerea făcută de domnul colonel? interveni el, sesizând din zbor mişcarea subdirectorului centralei de spionaj, bucuros că putea prezenta totul ca pe o victorie personală, rod al spiritului său drastic şi al priceperii în dirijarea atât de experimentaţilor săi subordonaţi. Era convins că directorul oficinei nu avea timpul necesar să asculte banda pe care se afla imprimată discuţia lor. Toţi ştiau că orice discuţie se înregistra şi de aceea aveau grijă să folosească un limbaj elevat, politicos.

Îşi exprimară acordul, dornici să încheie neplăcutul incident ce le tulbura liniştea. Nu se puteau obişnui cu gândul că unul dintre egalii lor trebuie să plece ca „simplu ofiţer operativ” dincolo de „cortina de fier”. Trecură la celelalte puncte aflate pe ordinea de zi a şedinţei, fiecare încercând o senzaţie de uşurare. Singur Huant, cel ale cărui priviri erau ocolite de toţi, se gândea cum şi mai ales

unde să se întâlnească, chiar şi numai pentru câteva ore, cu Pamela, devenind dintr-odată nepăsător la eventualele comentarii pe marginea noii sale aventuri.

Drumul de la decizie la execuţie este, adeseori, greu şi îndelungat. Huant cunoştea foarte bine lucrul acesta, tot aşa cum ştia că succesul pe care sconta cu prilejul turneului iniţiat de el se putea dobândi numai printr-o temeinică organizare. Era mult prea conştient de pericolul la care se expunea şi îşi luase misiunea în serios. Cea mai mare parte din timp o consuma la birou, poate şi din plăcerea de a fi împreună cu Pamela. Deşi nimeni nu discuta în vreun fel de legătura lui extraconjugală, ea era destul de cunoscută. Conducerea secţiei speciale luase deja unele măsuri pentru a stabili dacă nu cumva tânără era agenta vreunui serviciu de spionaj advers. Multora li se părea inexplicabilă aventura, dar cei care ştiau prin ce trece un om care se pregăteşte să plece pe un teritoriu minat, o priveau cu mai multă îngăduinţă.

Huant avea, însă, de soluţionat două probleme esenţiale; prima era legată de lichidarea ofiţerului care lucra în acest caz. Era, de altfel, şi cea mai urgentă problemă,: pentru că de ea depindeau multe. Prin aceasta el voia, pe de o parte, să dea un fel de avertisment celor din centrală care îşi băgau prea mult nasul în treburile lui, iar pe de altă parte să-şi asigure „colaboratorii” din Europa că pot conta pe sprijinul lui în orice situaţie. Era un act fără precedent, totuşi, pentru că centrala, care fusese amestecată în destule asasinate politice sau de altă natură în diferite ţări, nu iniţiase încă imixtiuni în statele socialiste. Pentru punerea în aplicare a planurilor sale, Huant a constituit trei grupuri de lucru. Unul din ele avea sarcina să găsească ceea ce în limbaj profesional se cheamă „the mecanic”, adică ucigaşul. Aveau informaţii detaliate despre asasini de profesie, de cele mai diferite naţionalităţi, dar Huant căuta unul cu totul deosebit. Să arate ca un lord, să aibă manierele unui diplomat, să fie tot

atât de eficace ca un mafiot şi să posede curajul unui corsar. Aşa îl descrisese celor cărora le încredinţase sarcina de a-l găsi.

Celui de-al doilea grup, format din câţiva ofiţeri aflaţi tot în subordinea sa, îi reveni misiunea de a alege modalităţile de îndeplinire a misiunii, de a studia detaliile şi a stabili variantele posibile. În acest sens, li se puseseră la dispoziţie toate informaţiile furnizate de „Star" şi care se refereau la Avrămuţ. Era vorba de tot ceea ce putuse afla Darian, atât prin observaţii şi investigaţii directe, cât şi prin interpuşii săi.

Grupul al treilea de lucru, cum îl denumise Huant, avea menirea să studieze problemele privind conspirativitatea acţiunii, influenţa acestei măsuri asupra reţelei de spioni. Nu se omisese nici posibilitatea de a se exploata propagandistic lichidarea ofiţerului de securitate.

Huant se întâlnea cu şefii celor trei grupuri în fiecare zi. Era la curent cu fiecare nouă informaţie, cu fiecare concluzie la care se ajunsese. În acelaşi timp îşi presa subordonaţii să încheie lucrările mai repede decât se stabilise iniţial. Îi zorea cu aceeaşi îndârjire pe care o folosise şi pe vremea când era ofiţer de punte pe dragorul *„White flower",* unde strunea ca nimeni altul matrozii. Acţiunea îl absorbise, se simţea captat, implicat în ceva real, ştiindu-se invidiat de colegii săi.

Hermann Bross, deşi nu era cel mai bun profesionist al crimei, fusese, totuşi, preferat altora. Acţiunile la care luase parte îl recomandau cu prioritate, deoarece ştia foarte bine limba română, iar în varianta de acţiune la care se opriseră, acest lucru era un element important, de care trebuia să se ţină seama. Mai fuseseră puse la punct şi alte ipoteze, dar toate implicau folosirea unor canale şi acoperiri diplomatice ce ar fi dus, în cazul descoperirii, la izbucnirea unor conflicte în măsură să tensioneze relaţiile dintre ţările în cauză. Specialiştii de la forurile mai înalte care fuseseră consultaţi în acest sens ţinuseră să atragă

atenţia, în mod foarte serios, asupra acestui luciu. Atunci se hotărâse folosirea lui Hermann Bross. Existau destule argumente în favoarea acestei soluţii. Bross fusese ofiţer de informaţii al serviciului de spionaj nazist care acţionase în România, în special în perioada pregătitoare ocupării ei de armata germană. Era, deci, familiarizat cu multe dintre elementele luptei secrete. Deşi nu deţinuse o funcţie prea mare în aparatul nazist, fusese urmărit în vederea judecării. Reuşise să se ascundă în Statele Unite sub un nume fals. Era urmărit pentru fapte săvârşite în ultima parte a războiului, când acţionase în Italia. Aici intrase în legături cu o reţea a Mafiei napolitane şi se îndeletnicise cu specula de obiecte de artă provenite din contrabandă. Vechile contacte i-au folosit în timpul exilului său în America. Cei din Napoli l-au recomandat uneia dintre „familiile" stabilite la New York, unde, la început, a făcut parte din garda personală a şefului, numit în mod obişnuit „Capo". Apoi, când i s-a ivit ocazia, a trecut la lucruri mai bine plătite şi mai aproape de chemarea sufletului său; a devenit un *„lichidatore",* adică cel care ducea la îndeplinire condamnările la moarte. Hermann pregătea cu minuţiozitate asasinatele. Înainte de acţiune, studia cu atenţie victima, obiceiurile, locurile pe care le frecventa, viciile, căuta punctele cele mai favorabile punerii în aplicare a planului ucigaş. Abia după aceea trecea la alegerea mijloacelor, niciodată aceleaşi, având grijă ca totul să pară urmarea unui accident, a unei confuzii etc.

Lucrul acesta îi permisese să se sustragă arestării şi, în acelaşi timp, să-şi creeze o faimă în rândul mafioţilor, îşi asigurase astfel un trai îmbelşugat şi singura grijă care îi mai tulbura uneori nopţile era că într-o zi va fi descoperit de F.B.I. şi azvârlit în închisoare. Ştia că avuseseră loc cercetări cu privire la persoana sa, dar, datorită intervenţiei şefului mafiot, totul se aplanase, iar dosarul cu datele lui personale fusese „uitat" undeva, într-un fişet. Tăcerea poliţiei costase scump, dar un astfel de cadru

trebuia apărat, mai ales că se anunţau vremuri tulburi pentru grupurile lor, răfuielile dintre „familiile” mafioţilor luând forme tot mai sângeroase.

Dar Hermann Bross avea şi destule cusururi: o anume încetineală, un fel de moliciune în mişcări, datorată, poate, şi lipsei lui de cumpătare, lăcomiei cu care bea şi mânca. Apoi, se mai adăuga şi vârsta, pentru că trecuse demult de cea de-a doua tinereţe. Evaluatorii de la centrul de spionaj cântăriseră însă totul cu destulă atenţie.

Colonelul Huant citise cu atenţie dosarele celor trei candidaţi la misiunea de lichidare şi se hotărî pentru Bross. Ceilalţi doi erau un costarican şi un fost membru al trupelor de comando, care, după război, îşi continuaseră „meseria”. A doua zi, trimise după Hermann Bross şi, în acelaşi timp, ceru din arhiva SS-ului, capturată de trupele generalului Patton, dosarul personal al celui ce-şi luase numele de Henry Brown.

Bross apăsă brusc frână, făcând cauciucurile să scârţâie ascuţit pe asfaltul lucios, şi răsuci volanul ceva cam pripit. Autovehiculul puternic se supuse şi descrise un viraj strâns, părăsind strada 42. Apoi acceleră până la maximum, privind în oglinda retrovizoare. Răsuflă uşurat când cele două lumini orbitoare dispărură. De-acum era sigur că nu mai avea pe nimeni pe urmele sale. Totuşi, sentimentul de nelinişte nu-l părăsise. Verifică pistolul aflat în tocul de sub braţ, deschise torpedoul şi pipăi cele două grenade defensive. În buzunarul de la spate simţea plăselele grele ale cuţitului cu lamă zburătoare. Nu-i lipsea nimic şi totuşi se simţea expus, ca un om cu mâinile goale. Cu toate trucurile folosite, nu reuşise să scape de urmăritorii din spate decât după aproape două ore, ceea ce-l extenuase.

„Ai cam îmbătrânit, Hermann, ai cam îmbătrânit”, gândi el, bucuros totuşi că reuşise să se descurce.

Parcă maşina în apropierea locuinţei aparent modeste

unde trăia, nu departe de golful Hudson, străbătu aleea cu pietriş, mărginită de un gard viu, şi deschise cu iuţeală uşa, dornic să-şi toarne un pahar de whisky. Avea gâtul uscat şi o slăbiciune stranie i se lăsase în picioare. Intră în încăpere. Sentimentul de nelinişte puse stăpânire pe el şi mai acut. Întinse mâna spre întrerupător ca să aprindă lumina, dar îşi simţi braţul prins într-o încleştare puternică. Acţionă involuntar şi se răsuci pentru a îndepărta ţeava pistolului ce-i apăsa coastele. „Sunt doi, deci” şi imediat se încinse o luptă dârză în întunericul de nepătruns.

Hermann se lăsă fulgerător jos, evitând să fie din nou apucat, şi lovi cu putere, ţâşnind cu capul spre locul unde era cel care-l prinsese de mână. Un icnet scurt, însoţit de zgomot de mobile răsturnate, îi anunţă scoaterea din luptă a unui agresor. O durere ascuţită îi săgetă creştetul, dar apucă, totuşi, să se întoarcă şi să lovească scurt, cu muchia palmei, deşi ar fi vrut să scoată pistolul. Se prăbuşi moale pe covor şi rămase nemişcat. Cel care îl lovise păşi peste el, aprinse lumina şi se aplecă să vadă dacă mai răsuflă. Hermann atât aşteptă. Îl apucă „în cravată”, proptindu-i talpa stângă în pântece, după care îl trase scurt către el, împingând, în acelaşi timp, cu piciorul şi ditamai namila zbură prin aer, ca şi când ar fi fost catapultată. Hermann se răsuci, se ridică şi dădu să scoată pistolul.

— Gata, Hermann Bross, *show-ul* s-a terminat! îl privi sarcastic un al treilea, care-l ţintuia cu pistolul şi care până atunci asistase impasibil la încăierare.

Neamţul se ridică greoi, îndărătnic. Se supuse ordinului celui care părea foarte hotărât să apese pe trăgaci, se lăsă percheziţionat şi încătuşat. Fu scos afară, însoţit de cei doi pe care-i răzbise în luptă, tot întrebându-se cine puteau fi aceşti indivizi care-i ştiau adevăratul nume. Pricepu pe dată că nu avea de a face cu mafioţi, ci cu poliţişti adevăraţi, poate nu dintre cei mai buni, de vreme ce

reuşise cu atâta uşurinţă să-i pună la podea, dar, oricum poliţişti. Compania lor nu-i surâdea şi încerca să ghicească unde îl duceau. Dar geamurile maşinii se opuneau, distorsionând imaginile. Nici când coborî nu pricepu mare lucru. Apucă să zărească doar o scară de marmură cu câteva trepte şi o uşă înaltă de sticlă, lângă care era postat un alt poliţist. Atât şi nimic mai mult. „M-a luat dracu'", se gândi abătut Hermann urmându-l supus pe cel dinaintea sa. Fu introdus într-o încăpere subterană, şi se aşeză pe scaunul indicat. Rămase singur şi cum ştia că acesta nu era decât un truc de care făcuse şi el uz de atâtea ori, stătu liniştit, fără ca măcar să se mişte. Cineva de dincolo de oglinda din perete, prin care putea privi ca printr-un simplu geam colorat, îl supraveghea atent, iar Hermann ştia acest fapt.

— Domnule Bross, începu Huant după ce intră în încăpere, cariera dumitale de *mafiozo* a încetat...

— Nu pot să adaug nimic, spuse pierit Hermann, privind dosarul de pe vremea când era ofiţer SS. Recunoscuse imediat vulturul ce ţinea în ghiare ghirlanda de laur cu zvastica în mijloc şi pe care era scris numele său, în caractere runice.

— Deci, recunoşti că...

— Ce dracu' aş mai putea face? Asta este! Parcă am altă posibilitate?

— Ar mai fi una...

— Vă rog să nu râdeţi de mine...

— Nici vorbă! Ce părere ai dacă, în schimbul eliberării şi legalizării rămânerii în ţară, ţi se dă o misiune de mare importanţă?

— Fără îndoială că accept!

— Nu te grăbi! Gândeşte-te bine... Din momentul în care ai luat cunoştinţă, dacă acţionezi altfel sau te răzgândeşti, eşti un cadavru.

— Ca în vremurile bune, de altădată...

— Poate... Ai la dispoziţie două zile. Cugetă bine...

Hermann a fost transferat imediat la o bază de instrucţie a serviciului de spionaj. De cum a ajuns acolo, a şi fost luat în primire. După un program minuţios, s-a trecut la pregătirea misiunii. Dar multe materiale solicitate de Bross lipseau, aşa că a trebuit mai întâi să fie culese prin reţeaua de spionaj. Şi, după vreo câteva săptămâni, fotografii ale lui Avrămuţ şi ale Oanei, ale locuinţelor acestora, ale străzilor pe care cei doi îndrăgostiţi treceau în mod obişnuit şi încă multe date despre ei erau în posesia oficinei de spionaj. Datele fuseseră completate cu cele cuprinse în rapoartele lui Darian.

Bross lucra foarte intens. Se îngrijea nu numai de pregătirea de ansamblu a misiunii, ci şi de îmbunătăţirea condiţiei sale fizice. Petrecea destule ore în sala de gimnastică lucrând la aparate, făcea alergări prin pădurea ce înconjura baza şi, mai ales, trageri în poligonul ultramodern. Încerca tot felul de pistoale, şi până la urmă s-a oprit asupra unui „Berreta”. A cerut armurierilor ca arma să fie prevăzută cu un dispozitiv silenţios. Ulterior a executat zeci şi zeci de trageri, devenind tot mai stăpân pe armă. Trăgea în ţinte diferite şi din numeroase poziţii.

Nu scăpase din vedere nici folosirea pumnalului. Alesese, după îndelungi căutări, unul de provenienţă turcească, aflat în dotarea trupelor de desant ale armatei. Pumnalul avea o lamă destul de lungă şi subţire, executată dintr-un oţel special, care putea străpunge o scândură cu uşurinţă şi fără un efort prea mare. Ore în şir lovea manechine, din aceleaşi stranii poziţii din care executa tragerile, poziţii în care şi-l imagina pe adversar. Metodic, Bross nu voia să neglijeze nimic, ca să nu dea adversarului vreo şansă.

Antrenamentele îi erau urmărite cu multă discreţie de către adjunctul colonelului Huant. Toţi păreau mulţumiţi, în ce-l privea pe Bross, nu-şi mai încăpea în piele. Deşi pierduse serios în greutate, devenise mai viguros.

Exerciţiile repetate îşi arătau astfel efectul. Moralul îl avea ridicat, nu numai datorită promisiunilor, ci mai ales extrasului de cont pe care îl primise de la banca unde deja se depuseseră pe numele său 15 000 de dolari. La întoarcerea din misiune suma urma să fie dublată, iar asta însemna un capital substanţial, cu care s-ar fi putut lansa în comerţul cu flori — afacere care reprezenta o dorinţă secretă. Abia după ce-şi va deschide un magazin bine amplasat, avea de gând să-şi aducă soţia şi fiica, pe care le părăsise atunci când fugise din Germania. Gândul acesta îi încălzea inima şi-i dădea putere să îndure rigoarea antrenamentelor.

Programul de pregătire cuprindea numeroase elemente. Zilnic, câte 3—4 ore, în laboratorul fonic exersa limba română cu un profesor. Încerca să „şteargă" orice urmă de accent străin, să redeprindă graiul pe care o dată îl ştiuse atât de bine. Asculta, aşa cum i se indicase, benzi pe care erau imprimate emisiunile posturilor de radio româneşti, citea ziarele de la titlu până la manşetă. I se dăduseră chiar şi romanele de actualitate apărute. Scopul acestei activităţi era şi de a-l familiariza cât mai mult cu realităţile vieţii din România.

În ce priveşte intrarea şi ieşirea din ţară, se preconizau căi clandestine, renunţându-se la ideea iniţială de a se folosi canalul diplomatic.

Colonelul Huant închise mulţumit dosarul destul de voluminos pe care îl parcursese până la ultima filă. Se întinse şi îşi masă ceafa ca să-şi alunge oboseala. Se gândi să mai ceară o cafea, dar renunţă. Era timpul să plece acasă. Totuşi, nu se hotăra; nu se putea despărţi de ceea ce i se părea superlativul organizării şi planificării în materie de spionaj.

„Am să le văd eu atunci mutrele ălora", îşi zise foarte sigur de el, şi se uită la ceasul electronic din perete, nerăbdător să primească veşti de la Bross. Numai că

primele date, după cele mai optimiste calcule, puteau să apară abia după vreo treizeci de ore. Era un răgaz suficient să se odihnească. Aşa că se hotărî să plece. Încuie dosarul în casa de fier, a cărei uşa se ascundea după un panou de lemn de tei, încastrat perfect între celelalte. Asupra ei se putea acţiona numai apăsând un buton mascat sub tăblia biroului. Examină foarte atent încăperea înainte de a ieşi, apoi trecu grăbit pe culoarul pustiu. Răspunse plictisit la salutul poliţistului şi demară în trombă.

În acest timp, Bross se apropia de sfârşitul primei etape a călătoriei sale. Avionul în care se găsea ca singur pasager ateriză pe un aeroport militar, nu departe de Salonic, unde exista o bază militară americană. Coborî pe scara pliantă, ţinută de un sergent, şi se urcă în jeep-ul în care se mai aflau doi civili, fără să spună un cuvânt. Îşi asigură valijoara nu prea arătoasă, pe care o ţinuse tot timpul, chiar şi în avion, foarte aproape de el. Se simţea stingher în hainele în care era îmbrăcat, dar nu avea de ales. Totul provenea din România, iar actele, chitanţele, recipisele şi celelalte hârtii din buzunare urmau să-i permită să treacă drept un cetăţean de rând al acestei ţări.

Se alesese o variantă mai puţin bătătoare la ochi, faţă de paraşutarea propusă de unul dintre colaboratorii lui Huant. Trebuia să utilizeze un canal de trecere clandestină, folosit de contrabandişti, canal dintr-o ţară vecină, nedescoperit încă, după informaţiile serviciului de spionaj american. Fuseseră contactaţi deja în acest scop doi foşti contrabandişti.

Imediat ce autovehiculul care-i purta pe cei trei dispăru în negura nopţii, ofiţerul care-l însoţise pe Bross se îndreptă spre punctul de comandă al aeroportului, de unde trimise o telegramă cifrată, în care raporta despre îndeplinirea misiunii. Era primul mesaj pe care îl primea Huant. Al doilea fu recepţionat atunci când Bross traversase deja Dunărea. Sub forma unei banale ilustrate,

cu un text convenţional, el abilita şi efectuarea plăţii către contrabandişti.

Huant era sigur de autenticitatea mesajului, fiindcă numai Bross ştia ce anume şi mai ales cui trebuia să scrie, precum şi ce imagine să aibă ilustrata.

„Până aici, totul este bine”, îşi zise Huant bucuros, grăbindu-se să-şi prezinte superiorilor raportul.

După discuţia cu Oana, Avrămuţ se hotărî definitiv să se însoare cu ea şi raportă acest lucru şefilor. După câteva zile fu chemat de maiorul Uşurelu.

— După cum bănuiam, era imposibil să nu ne mai întâlnim, tovarăşe căpitan, spuse zâmbind, imediat ce Avrămuţ intră în biroul său.

— Cel puţin o facem destul de rar. Altfel ar fi plicticos, poate prea plicticos pentru amândoi, îi răspunse, pe acelaşi ton, Eugen.

— Neschimbat, neschimbat, observ, deşi...

— Cel mai bine ar fi dacă mi-aţi spune pentru ce anume m-aţi chemat...

— Bine... Uite ce-i... tovarăşe...

Fiecare om are un timp *mare* în viaţa lui. Un timp ce poate dura de la o clipă până la ani întregi, când îi reuşesc toate, când îşi pune în evidenţă talentele, când personalitatea să se manifestă în toată plenitudinea, iar sufletul se rotunjeşte ca soarele abia născut din adâncuri. Fără să vrea, omul rămâne cu amintirea aceasta şi apoi mereu va vorbi de el ca de o perioadă de aur. La unii, acest timp se plasează în copilărie, iar mulţi dintre aceştia vor rămâne toată viaţa nişte copii nematurizaţi, la alţii, o dată cu prima dragoste, şi ei vor vorbi întotdeauna despre unicatul iubirii lor, iar la o altă categorie vine o dată cu împlinirea profesională. Unii din aceştia rămân cantonaţi în mentalitatea acestei profesii, dincolo de care nu văd nimic. Şi Uşurelu avusese un astfel de timp. El se consumase în munca de cadre. Înconjurat de dosare, bucuros să completeze rubricile formularelor, să citească

autobiografii, să întocmească referate, se simţea în elementul său. Doar nu oricine putea să lucreze în sectorul „suflete”, cum se exprima el. Ceea ce se dovedea pernicios la acest om nu era supradimensionarea propriilor calităţi, ci, mai ales, diminuarea calităţilor celorlalţi. Avea impresia că numai el se străduia pentru revoluţia socialistă, în timp ce ceilalţi erau îndoielnici. Ambiţia nemăsurată de ascensiune completa fizionomia acestui ins ciudat. Deseori, mai în glumă, mai în serios amenința pe câte unul: „Vezi că-ţi bag un cui în dosar de rămâne aşa căscat pentru totdeauna...” De regulă îşi însoţea spusele, ţinând palmele deschise ca un cioc de raţă care vrea să apuce o râmă...

La toate acestea se gândea Avrămuţ în vreme ce-l asculta pe Uşurelu povestindu-i cum a procedat el când s-a însurat, cum a căutat şi a cercetat până s-a convins că fata cu care voia să se căsătorească era fruntaşă, că fotografia ei era afişată la panoul evidenţiaţilor în producţie, că face parte din echipa de dansuri a întreprinderii şi dovedeşte combativitate în şedinţe.

— Mă înţelegi, tovarăşe căpitan? spuse el în cele din urmă, foarte satisfăcut de tirada atât de convingător formulată.

— Am înţeles. Aţi omis, însă, ceva.

— Ce anume? întrebă surprins Uşurelu.

— N-aţi pomenit nimic despre dragoste. Ce anume v-a determinat să vă căsătoriţi? Fotografia de la panoul fruntaşilor? nu se mai putu stăpâni Avrămuţ.

— Cum îţi permiţi? Eu am vrut să-ţi arăt cum trebuie să procedezi pentru a te...

— ...Adică drept cine mă luaţi?! Un adolescent căruia i s-au aprins călcâiele?! Credeţi că nu ştiu cu cine vreau să mă căsătoresc?! Aflaţi că ştiu foarte bine...

— Ba nu.

— Tovarăşe Uşurelu, refuz să mai discutăm pe această temă. Dumneavoastră procedaţi cum credeţi de cuviinţă, cum vă obligă conştiinţa, iar eu voi face la fel!

— Dacă îmi calci sfatul, te dau afară.

— Ascultă, tovule — rosti Avrămuţ alb de furie, —, nu mai făcut dumneata ofiţer şi n-o să-mi iei dumneata galoanele...

— Mai stăm noi de vorbă...

— Să nu mă amenințaţi! şi Avrămuţ se ridică brusc de pe scaun, ca şi când ar fi intenţionat să-l lovească, dar se stăpâni şi ieşi pe uşă.

Primul impuls fusese să raporteze incidentul colonelului, dar gândul că ar putea fi considerat asemeni unui şcolar răzgâiat, care la primul conflict cu profesorul se duce să se plângă tatălui în loc să dovedească tărie de caracter, îl făcu să renunţe. Îşi văzu de treburi mai departe, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Înţelegea abia acum spusele Oanei şi trebui să recunoască în sinea lui că avusese dreptate.

Se cufundă în muncă dornic să uite de oboseală. Acasă, Oana îl învăluia cu dragostea ei ocrotitoare, caldă, fără să întrebe vreodată ceva, bucuroasă că e în preajma lui. „Ieşită în lume”, cum spusese Oana despre căsătorie, dragostea lor rămăsese la fel de frumoasă, la fel de puternică, la fel de curată. Curând, amândoi, aveau să-şi dea seama şi mai mult de acest adevăr.

Bross se apropie precaut de uşa blocului. Se opri la doi paşi, părând că vrea să-şi aprindă o ţigară şi se uită cu atenţie în jur. Nu era nimeni pe stradă, în ciuda orei nu prea târzii. Intră şi urcă uşor treptele până la etajul doi. Făcuse în prealabil o recunoaştere amănunţită a locului.

Înainte de a ajunge pe palier, se opri. Ascultă mai întâi cu atenţie şi porni din nou. După ce urcă şi ultima treaptă, acţionă butonul de iluminare a scării. Becul, cam prăfuit, arunca o lumină galbenă, obosită. Se îndreptă spre uşa garsonierei şi apăsă butonul soneriei prelung, aşa cum face de obicei cineva foarte grăbit.

— Cine-i? auzi vocea femeii de dincolo de uşă.

— Aveţi o telegramă... răspunse şi ascultă încordat să audă cheia răsucindu-se în broască.

Uşa se deschise şi în prag apăru Oana.

— De la cine? se miră aceasta.

— Trebuie să semnaţi aici... şi cu o mişcare rapidă Bross o împinse şi intră cu dânsa în casă, închise apoi uşa, fără să o slăbească o clipă din strânsoarea în care o ţinea. Oana încercă să se elibereze, dar bărbatul, cu o mişcare de expert, o lovi scurt, făcând-o să-şi piardă cunoştinţa...

Când Oana îşi reveni, era imobilizată, cu braţele strânse în legătura unei frânghii de mătase, despre care tatăl ei îi spusese că era suspantă de paraşută, adusă de el acasă, în timpul războiului. Picioarele erau, de asemenea fixate de fotoliul în care stătea. În gură avea un căluş.

— Dacă nu faci ce-ţi ordon, te ucid! îi spuse bărbatul pronunţând rar cuvintele.

Privindu-l, femeia îşi dădu seama că ar fi făcut-o fără urmă de regret. Teama i se strecură în suflet, rece, înnebunitoare.

— Sper că nu vrei să mori, eşti tânără şi după cum vad ai şi cu ce să aprinzi poftele unui bărbat, adăugă Bross hlizându-se mulţumit de el, în timp ce termina de înfulecat felia de tort de pe masă.

„Şi eu care o pregătisem pentru Eugen...", gândi Oana.

Bross termină de mâncat şi gustă dintr-un pahar de coniac aflat şi el la îndemână, cu dezinvoltura omului sigur de el.

— Ai o singură şansă, frumoaso!

Scoase din tocul de sub braţ pistolul, aşeză surdina la ţeavă, verifică încărcătorul şi îndreptă arma către Oana. Ţinti şi începu să apese încet pe trăgaci. Oana îl urmărea cu ochii măriţi de groază şi când auzi declicul metalic al cocoşului, crezu că-i venise sfârşitul. Dar lovitura nu porni şi Bross începu să râdă gros, uşor hârâit, ca lătratul unui câine. Se apleca înainte zguduit de cascadele de râs şi
Oana simţi mirosul de coniac ce-l răspândea o dată cu

răsuflarea.

„Nebunul ăsta s-a îmbătat?... Oare cum să-l anunţ pe Eugen”? încerca să se elibereze cumva de teama ce-i creştea în adâncul fiinţei.

— Am să-ţi scot căluşul, dar dacă ţipi sau încerci să faci ceva, uite... şi arătă spre pistolul pe care îl armă după ce introdusese un cartuş pe ţeavă. Ai înţeles?

Oana nu schiţă niciun gest. Bross bău şi ultimul strop de coniac, după care se duse în bucătărie şi îşi mai turnă.

— Acum îţi desfac căluşul, îmi spui ce număr de telefon are drăguţul tău şi îl formez eu. Tu îl chemi aici... atât. Am de discutat ceva cu dânsul. Ai înţeles?

Oana nu schiţă nici de data aceasta vreun gest. Ura şi dispreţul întipărite pe chip îl determinară pe Bross să o lovească cu dosul palmei o dată şi încă o dată... Un firicel de sânge i se prelinse din colţul gurii, iar lacrimi mari, de obidă, îi inundară obrajii.

Întărâtat de rezistenţa femeii şi de aburii alcoolului, Bross spori intensitatea loviturilor, astfel că ea îşi pierdu iarăşi cunoştinţa. Se opri şi o stropi cu apă. După ce Oana îşi reveni, o întrebă din nou dacă era de acord să telefoneze. Femeia refuză. Îndârjit, spionul reluă supliciul. Sleită de puteri, dornică să se termine o dată totul, incapabilă să mai gândească, în cele din urmă acceptă.

Spionul îi scoase căluşul apoi formă numărul pe care i-l spuse femeia şi îi aşeză receptorul astfel încât să poată vorbi dar, în acelaşi timp, să audă şi el ceea ce spunea cel de la capătul firului.

— Vă rog, cu domnul Avrămuţ, spuse ea când i se răspunse.

Bross era gata să întrerupă legătura dacă ar fi sesizat ceva suspect.

— Domnul Avrămuţ? întrebă ea când auzi vocea lui Eugen.

— Da, Oana!

— Te rog să vii acasă, repede!

— Dar sunt ocupat, te rog să...

— Te aştept, vino! insistă ea îmboldită de Bross...

— S-a întâmplat ceva? Ce-i cu tine?

— Nu-i nimic... Dar trebuie să vii, înţelege, trebuie! mai adăugă tânără după o scurtă pauză, căreia încercă să-i confere o anumită semnificaţie.

— Bine, am să văd ce pot să fac...

Avrămuţ rămase descumpănit. Se întâmpla ceva cu Oana de vreme ce îi cerea, ca niciodată, să vină urgent acasă, aşa fără vreo explicaţie. Niciodată, de când erau împreună, nu-şi exprimase în vreun fel nemulţumirea când întârzia la serviciu, nu-l sâcâise, ci de fiecare dată îl aşteptase cu răbdare, oricât de târziu s-ar fi întors. Încercase chiar să o determine să nu-l mai aştepte cu masa până în crucea nopţii. Ca să nu-l supere, Oana, când îl auzea că vine, stingea lumina şi se prefăcea că doarme. Iar acum...

„Ce să se fi întâmplat?" se întreba el. Se încăpăţâna să se concentreze asupra datelor pe care el şi Moraru reuşiseră să le adune, dar gândul nu-i mai stătea la lucru. Sesizaseră o întrerupere a „traficului" între Darian şi centrală şi faptul îi alarma. Era un indiciu. Acum revedeau totul, încercând să descopere care era cauza. Mai mult, foştii membri ai asociaţiei nu mai călcau prin debitul de pe fosta stradă Regală. În ce-l privea pe Darian, nici măcar pe stradă nu mai trecuse. Ceva se schimbase şi acest fapt le punea răbdarea la încercare. La toate acestea se mai adăuga acum telefonul...

— Ce ai, Eugen? întrebă Moraru, observând frământarea colegului său.

— Asta-i, că nu ştiu! Mi-a telefonat Oana să mă duc urgent acasă.

— De vreme ce...

— Lasă sfaturile! Ştii că trebuie să mergem la şef cu concluziile şi uite că n-am reuşit să punem nici două idei cap la cap.

— Asta cam aşa e. Dacă nu te duci, cel puţin telefonează-

i Oanei şi lămureşte-te.

— Ai dreptate, şi Avrămuţ formă numărul.

Dar telefonul suna ocupat. Încercă încă o dată, dar în zadar. După mai bine de o jumătate de oră nu mai putu răbda şi se hotărî să plece. Ceru permisiunea şi se îndreptă grăbit spre garsoniera sa. În apropiere rări paşii. Rememoră discuţia încercând să întrevadă un sens ascuns, un mesaj pe care Oana i-l transmitea. Niciodată ea nu folosise expresia „domnul Avrămuţ". „Să fi fost cineva lângă ea? Dar cine, de nu a putut să spună motivele acelei insistente chemări?"

Ar fi trebuit să se întoarcă să-şi ia pistolul, dar nu-l mai lăsa inima să întârzie. Apoi, cum ar fi putut să justifice revenirea la sediu? I se părea, totuşi, o prostie să nu ia în seamă avertismentul Oanei.

Ajunse în dreptul blocului, dar nu intră în holul de la intrarea principală. Ştia că mai exista o scară de serviciu spre care dădea o uşă nefolosită din garsonieră, uşă mascată de un dulap. Dădu ocol blocului şi o luă pe scara de serviciu. Urcă încet, pentru că nicio lumină nu ardea. Se strădui să nu facă zgomot. Se opri în dreptul uşii. Pipăi uşor tăblia şi fu fericit să constate că era făcută dintr-un placaj foarte subţire. Scoase briceagul pe care îl purta permanent asupra sa, în ciuda ironiilor unor colegi, desfăcu lama, o fixă, ca să nu se plieze atunci când va întâmpină rezistenţa lemnului şi începu să desfacă tăblia din cadru. Mergea destul de greu. De dincolo de uşă nu răzbătea niciun zgomot şi chiar începuse să se întrebe dacă nu cumva proceda ca un puştan înfierbântat de prea desele lecturi cu spioni, când recepţionă o discuţie.

— E bun coniacul ăsta, al vostru... auzi vocea groasă, hârâită a unui bărbat, şi apoi uşa de la bucătărie trântindu-se.

Avrămuţ îşi simţi inima bătând să-i spargă pieptul.

Nu reuşise prea mare lucru cu tăblia şi se întrebă dacă nu era mai bine să se întoarcă şi să ceară ajutorul

colegilor. Renunţă. Acum înţelegea ciudăţenia apelului Oanei, sensul chemării şi, totodată, mesajul voalat. Cineva străin se folosea de iubita lui pentru a se răfui cu el. Gândi că dacă ar fi pătruns cu forţa sau dacă ar fi apărut însoţit, viaţa femeii iubite ar fi fost în pericol.

„Cel puţin ştiu la ce să mă aştept.” Reuşi să facă o mică deschizătură în tăblia uşii şi să o lărgească. Broboane mari de sudoare i se adunaseră pe frunte şi acum se prelingeau în dâre fierbinţi, oprindu-i-se în sprâncenele groase, ca apoi să-şi continue drumul de-a lungul obrajilor. Nu avea timp să le şteargă. Se grăbea să termine înainte ca bărbatul a cărui voce o auzise să se reîntoarcă în bucătărie.

În sfârşit, reuşi să desfacă o latură. Nu era însă de ajuns şi abia dacă putea strecura vârfurile degetelor. Nici vorbă să ajungă la cheia pe care o ştia în broască. Aşa că se apucă să taie latura orizontală, încet, cu grijă. Din când în când se oprea şi asculta. Se auzeau doar paşi apăsaţi, nervoşi. De data aceasta reuşi să desprindă mai repede tăblia. O împinse uşor şi privi. În holişor era întuneric şi asta îl avantaja. Îşi strecură braţul, atinse mânerul ivărului, apoi pipăi atent să dea de cheie, dar nu era la locul ei. Înjură înciudat în gând şi pe moment fu tentat să rupă bucata de placaj. Era însă mult prea periculos. Zgomotul l-ar fi alertat pe individ. Se apucă de tăiat, ceva mai grăbit, probabil şi sub impulsul gândului că Oana deja avea nevoie de ajutor. Desprinse mult mai repede cea de-a treia latură, iar la a patra treaba merse la fel de uşor.

„Dacă mai vine ăla după coniac?” îl fulgeră un gând şi simţi un fior rece trecându-i prin corp. Continuă şi mai grăbit. Din fericire pentru el, Bross luase sticla de coniac din frigider. După o atât de îndelungată abstinenţă, după antrenamentele istovitoare şi dieta impusă de instructori, băutura i se părea o adevărată mană cerească. Sorbea cu lăcomie, deşi ştia că cei de-acolo n-ar fi fost de acord. Simţea totuşi nevoia unui „întăritor”, pentru că, oricât ar fi

fost de sigur că toate decurseseră conform planului, să acţionezi de unul singur, pe teritoriul unui stat străin, pentru a realiza o misiune de lichidare a unui ofiţer de contraspionaj prezenta un risc uriaş.

Numai că Bross depăşise măsura şi degustase cam prea mult. Nu se îmbătase, dar simţea o anume moliciune în braţe, în picioare. Ochii îi deveniseră cam tulburi. Chiar începuse să se uite altfel la femeia legată. Ce-ar fi să se distreze un pic cu ea? Alungă, însă gândul, zicându-şi că era timp şi pentru asta, altădată, în alte condiţii. Ochii îi reveneau, însă, fără să vrea, la coapsele prelungi care luceau în despicătura capotului. O dorinţă de mascul înfierbântat, de om obişnuit să nu-şi refuze nimic îi lovea tâmplele ritmic, sâcâitor, abrutizant.

Între timp, Avrămuț reușise să desfacă complet tăblia. Se strecură
în holişor, își descheie haina, apoi se apropie tiptil de ușă. Își lipi urechea şi ascultă. Omul din cameră pășea ceva mai rar şi după călcătură părea să fie foarte voinic. Eugen nu se îndoia de asta. Începu să apese uşor, foarte uşor pe clanţă, mai ales atunci când paşii celui ce se plimba se auzeau mai înăbuşit. Se opri, dându-şi seama că bărbatul se aşezase. Cunoscând topografia camerei, îşi făcu socoteala că nu putea să stea decât pe pat sau în fotoliu. „Sau poate pe taburetul de lângă uşa din holul de la intrare”. Fusese tentat să nu-l ia în calcul, dar zgomotul paşilor care se îndepărtaseră spre acel punct îl făcuse să bănuie că tocmai pe taburet se aşezase.

„Ăsta pe mine mă aşteaptă, deci...”, îşi zise trăgând uşor de uşă. Un milimetru, apoi încă unul, până zări fotoliul în care era legată Oana. Înţelese care era situaţia şi se pregătea să o deschidă mai mult, când bărbatul îşi reluă mişcarea prin cameră.

— Văd că amărâtul ăla de ofiţeraş al tău nu mai vine. Puţin îi pasă de soarta ta...

Eugen regreta că nu avusese inspiraţia să se înarmeze

măcar cu un obiect din bucătărie. Când îi zări silueta în despicătura uşii, o deschise brusc, după care îi sări în spate, apucându-l strâns cu braţul drept peste gât şi apăsând cu genunchiul în şale. Bross nu se aşteptase să fie atacat din interior şi strânsoarea ofiţerului îl făcu să-şi piardă răsuflarea. Dar numai pentru câteva clipe. Se antrenase temeinic şi ştia cum să scape dintr-un asemenea clenci. Se aplecă exact în sensul în care trăgea Eugen, apăsându-l la rândul său cu toată greutatea corpului, apoi, când simţi că acesta începea să-şi piardă echilibrul, se răsuci brusc în aer, astfel că, atunci când atinseră pământul, situaţia se inversă.

Avrămuţ rămase surprins de viteza cu care sorţii se schimbaseră şi înţelese că adversarul său era un luptător de calibru. Cu un singur lucru îl putea depăşi: rezistenţa. Altfel, forţa loviturilor, ca şi viteza cu care adversarul executa mişcările de judo îl puneau în inferioritate. Nu se lăsă prins, se înşuruba destul de greu. Dar se răsuci spre podea şi, în mişcare, îl antrena şi pe Bross, pe care îl aruncă spre pat, împingându-l cu talpa piciorului. Înainte ca Eugen să poată reveni într-o poziţie de atac, Bross apucă pistolul pe care îl avea în tocul de sub braţ.

Riposta veni fulgerător. Cu o lovitură de picior ofiţerul îi zbură arma din mână; aceasta alunecă până la picioarele Oanei, ce privea uluită şi neputincioasă. Cu un efort uriaş, încordându-şi corpul, Bross încercă să facă un salt şi să-l apuce. Dar saltul se frânse în aer, pentru că, în aceeaşi clipă, Eugen îl lovise cu piciorul în şale. Bross căzu. Se rostogoli însă fără să manifeste cel mai mic semn de durere, de parcă ar fi fost imunizat şi, după două răsuciri era din nou în picioare. În mână îi strălucea lama pumnalului cu reflexe albăstrii. Oana înlemni. Se întreba dacă Avrămuţ va reuşi să scape, pentru că era destul de clară diferenţa de forţe. Era groaznic să-l vadă într-o atare primejdie, fără să poată striga după ajutor, fără să poată face ceva pentru a-l salva.

Dintr-o mişcare Eugen reuşi să ia una dintre pernele de pe pat. Era ca şi când în faţa unei săbii s-ar fi apărat cu o bucată de hârtie şi Bross zâmbi satisfăcut, superior, gândindu-se că de acum se va juca cu viitoarea lui victimă aşa cum pisica se joacă cu şoarecele. Fandă scurt, părând că loveşte, şi Avrămuţ sări spre dreapta, apoi mimă o lovitură spre stânga şi fulgerător se întoarse, astfel încât să-l prindă fără gardă. Poate dacă n-ar fi băut atât coniac, Bross ar fi reuşit şi chiar în clipa aceea Avrămuţ ar fi fost scos din luptă... Dar mişcarea fusese prea înceată, iar adversarul său, mai tânăr şi ceva mai rapid, i-o luase înainte, astfel că lucrurile luară o altă întorsătură. Avrămuţ îi prinse încheietura cu ambele mâini, trase brusc şi cu toată forţa, obligându-l să-şi mute greutatea corpului pe un singur picior şi, la fel de fulgerător, îi lovi braţul. Încerca să-l forţeze să dea drumul cuţitului. Bross se răsuci şi trecu în spate, lucru ce îi permitea ca, făcând o singură mişcare viguroasă, să-i înjunghie pe ofiţer.

Groaza lucea în ochii Oanei când pricepu cât de aproape de moarte era acum Eugen, care se lupta din răsputeri să îndepărteze lama ce se apropia de pieptul său. Ofiţerul era sufocat de braţul stâng al lui Bross, încolăcit în jurul gâtului. Pete negre începură să-i joace sub pleoape.

— Mi-ai dat un recital pe cinste, securistule. Mi-ar fi părut rău dacă te omoram aşa, pur şi simplu, ca pe un pui de găină. Eşti...

Nu apucă să-şi mai continue propoziţiunea, căci Eugen, slăbind pentru o clipă strânsoarea şi eliberându-şi o mână, lovi cu cotul braţului foarte tare în plexul relaxat al adversarului, care acum ţinea toasturi pentru succesul ce avea să vină. Ofiţerul făcu apoi o piruetă pe călcâie, se lăsă în jos, îl trase pe Bross către el şi fulgerător se dădu la o parte. Acesta căzu ca un pietroi, iar braţul, contractat ca un arc de forţa ce o opunea Avrămuţ, eliberat dintr-odată, aruncă lama cuţitului drept în mijlocul propriului piept.

Câteva fracţiuni de secundă Bross rămase ca paralizat,

neînţelegând prea bine ce se întâmplase. Apoi, fără ca măcar să-şi îndrepte corpul frânt sub impactul durerii care-l săgeta, se repezi cu capul înainte spre Avrămuţ şi îl lovi ca un berbec. Ofiţerul zbură pur şi simplu prin aer, descrise un arc de cerc şi se izbi puternic cu capul de tocul uşii. Rămase nemişcat, după un spasm scurt. Bross îl privi fără vlagă. Îngenunche, lăsându-şi greutatea corpului pe spate. Cu mâna stângă susţinea plăselele pumnalului. Nu-l scotea, pentru că ştia că aceasta ar fi însemnat sfârşitul. Deşi durerea devenea insuportabilă iar efortul de a-l doborî pe ofiţer îl epuizase, refuza să cedeze. Nu avea de gând să se recunoască înfrânt. Se răsuci pe partea dreaptă şi începu să se târască spre locul unde ştia că ajunsese pistolul în încleştarea luptei. Oana îi urmărea cu spaimă manevra. Şi dacă până atunci mai nutrise vreo speranţă, acum ea se spulberase. Avea să moară. Se revolta. Nimeni nu-i mai putea salva. Avrămuţ zăcea fără simţire, într-o poziţie nefirească. În acel moment se auzi soneria de la intrare. Scurt, ca apoi să se repete prelung, nervos, ca şi când cel de la uşă şi-ar fi pierdut răbdarea.

Auzind soneria, Bross se grăbi să ajungă la pistol, deşi mişcările îi erau tot mai greoaie, tot mai lipsite de vlagă. De emoţie şi teamă, Oana închise ochii. Bross îndreptă arma spre Avrămuţ. Devenit acum, la numai câţiva paşi, o ţintă sigură

Dar ca să poată apuca pistolul, Bross luase mâna de pe plăselele pumnalului, ridicând braţul. Mişcarea, destul de înecata, îi produse, totuşi, o durere vecină cu leşinul. Aşa că, atunci când apăsă trăgaciul, ţeava pistolului ţintea într-un alt unghi, Avrămuţ rămânând în afara loviturii. Cum pistolul nu mai avea acum surdina pusă, explozia răsună în casă cu putere. Concomitent uşa cedă sub loviturile celui de afară. În pragul ei se ivi, înarmat şi gata să deschidă focul, Moraru. Dar n-a mai fost nevoie. Bross scăpase deja pistolul din mână. Pe lângă lama pumnalului începuse să se prelingă un şuvoi de sânge. Un zvâcnet scurt şi corpul

acestuia se chirci sub aripa morţii, Moraru îi ridică pleoapa şi văzu albul ochiului mare, nefiresc, cu irisul căzut. Luă pistolul cu o batistă, pentru a nu şterge amprentele, iar în locul lui puse o scrumieră, pentru ca scena să poată fi reconstituită cu exactitate. Abia apoi se îndreptă spre Oana. Tăie legăturile, îi desfăcu căluşul, o luă în braţe şi o întinse pe pat. Tânără plângea cu sughiţuri. Apoi, Moraru se apropie de Eugen. Era în atitudinea lui o adâncă şi deplină consternare, neştiind dacă trăia, dacă era rănit grav sau îşi pierduse numai cunoştinţa. Îşi lipi urechile de pieptul prietenului său şi mai mult ghici decât auzi bătăile uşoare ale inimii. Îl pipăi uşor şi descoperi, în cele din urmă, rana deschisă de la tâmplă. Înainte de a încerca să vadă cum îl poate ajuta, formă numărul de telefon al ofiţerului de serviciu.

Moraru sosise acolo ca urmare a unei bănuieli. Îl contrariase frământarea nemărturisită pe care o citise în ochii lui Avrămuţ. Încercase să se liniştească, dar nu reuşise şi, cum ajunsese acasă, îl căutase la telefon. La locuinţa lui nu răspundea nimeni. Atunci sunase la Oana. Telefonul era ocupat, la fel ca atunci când încercase şi Eugen. Verifică, prin centrala oraşului, de ce anume prezenta ocupat postul telefonic al Oanei, şi operatorul de la masa de control îi răspunse că receptorul era ridicat din furcă. Se îmbrăcă la repezeală şi trecu să-şi ia pistolul de la ofiţerul de serviciu.

Când a auzit detunătura, n-a mai aşteptat şi a forţat uşa. Acum nu-i mai rămânea decât să acopere cadavrul lui Bross şi să-i dea primul ajutor lui Avrămuţ.

Salvarea sosi curând. La câteva minute veni şi echipa de cercetare, formată din ofiţeri de la judiciar, medicul legist şi procurorul.

Trecuseră câteva săptămâni de la aceste întâmplări. Oana fusese marcată puternic de tragismul întregii situaţii. Avrămuţ se restabilise mult mai repede, dar medicii îi interziseseră să se întoarcă la muncă. În ciuda dorinţei de a reveni la birou, fusese nevoit să se supună, mai ales că şeful Securităţii ordonase, mai mult în glumă, subofiţerilor de la punctul de control să nu-l primească în unitate. Nu acest lucru îl deranja, ci, mai ales, sentimentul de vinovăţie faţă de Oana care era însărcinată şi el aflase asta abia după cele petrecute. Când o întrebase de ce-i ascunsese faptul, Oana îi răspunsese cu o demnitate impresionantă:

— Să nu te superi, însă este problema mea. Îmi doresc acest copil mai mult decât orice pe lume şi n-aş fi vrut să fie argumentul decisiv pentru a te căsători cu mine.

Avrămuţ, în afară de pornirea inimii, n-avea nevoie de alte îndemnuri sau consideraţii filosofice. Nu mai aşteptă, aşa cum îl sfătuise maiorul Uşurelu, şi după ce purtă o discuţie lungă şi sinceră cu şeful Securităţii, întocmai formele de căsătorie.

Deşi ar fi vrut să se desfăşoare totul cât mai discret, la Casa căsătoriilor îl aştepta o mulţime de prieteni. Vasile Moraru îi zâmbi complice şi Avrămuţ înţelese că el fusese cel care dăduse totul în vileag. Soţia lui Vasile, la fel de îmbujorată, o ţinea lângă ea pe Oana, cu un gest ocrotitor.

Oana se îmbrăcase într-o rochie bleu, uşor strânsă în

talie, care îi sublinia şi mai bine silueta înaltă, gâtul lung şi delicat, ovalul perfect al feţei, pe care străluceau, ca două stele enigmatice, ochii. Părul, ca mătasea porumbului copt, îi cădea în plete bogate pe umeri. Nu-l vedea decât pe Eugen. Nu-l căuta cu privirea decât pe bărbatul iubit şi amândoi aveau impresia că abia acum se descoperă. Avrămuţ îi prinse braţul cu gingăşie şi o conduse spre ofiţerul Stării civile. Sala încăpătoare se umplu imediat. Ceremonia se termină cu un foarte tineresc şi puternic „Mulţi ani trăiască!”. Bărbatul între două vârste, pe costumul căruia, în diagonală, trecea eşarfa tricoloră, cântă şi el alături de tineri. Era în explozia lor ceva molipsitor dacă până şi Uşurelu nu se putu stăpâni să nu remarce că mireasa e mult mai frumoasă şi mai simpatică decât îşi închipuise el.

— Ştii pentru ce, Uşurelule? îl întrebă zâmbind cu înţeles colonelul. Pentru că te-ai obişnuit să te uiţi mai mult la hârtiile din dosare şi mai puţin la oameni. Vezi, poate tragi şi tu nişte concluzii...

— Fiindcă veni vorba tovarăşe colonel, nu se mai putu stăpâni Uşurelu, oare nu există vreo legătură între... şi arătă cu capul spre Oana.

— Ascultă Uşurelule! colonelul sublimase, cu o anumită intonaţie, numele. Abţine-te de la deducţii forţate, pentru că nu este cazul. Mâine vino la mine să discutăm despre exagerările tale...

Colonelul ar fi vrut să continue, dar fusese luat de valul de tineri.

A doua zi dimineaţa, Avrămuţ şi soţia lui au plecat pentru câteva zile la Braşov. Mulţi dintre prietenii cu care petrecuseră până în zori îi însoţiseră la gară.

— Să vii repede! îi spuse Moraru, şi-l îmbrăţişă, jenat parcă de efuziunea lui. Ar fi vrut, el şi soţia, să plece împreună cu tinerii căsătoriţi, dar acum greul muncii îi revenea lui.

Cazul celui care încercase să-i ucidă pe Avrămuţ îl obseda. Se stabilise cu exactitate că actele găsite asupra atentatorului erau false şi că armele erau de fabricaţie străină. Individul nu figura nici în evidenţele organelor de securitate şi nici în cele ale miliţiei. Tatuajul de sub braţul stâng atesta faptul că făcuse parte din trupele SS, dar nu se găsise, deocamdată, răspuns la numeroasele întrebări, între care esenţiale erau cele legate de locul de unde venea, pe unde pătrunsese în ţară şi mai ales pentru ce anume făcuse atâta drum. Unii încercau chiar să pună la îndoială mărturia Oanei.

Moraru reluase cercetările şi, după îndelungi căutări, descoperi hotelul în care individul locuise mai bine de o săptămână. Printre cele câteva obiecte rămase în cameră era şi un bilet de tren pe ruta Timişoara-Bucureşti, a cărui dată de emitere coincidea cu ziua în care fusese cazat. Cei din personalul hotelului nu cunoşteau prea multe despre străin. Nu vorbise cu nimeni, nu primise vizita nimănui. De altfel, ieşise destul de rar din cameră. Plata o efectuase pentru două săptămâni. Când n-a mai apărut, s-a presupus că a plecat cu treburi prin regiune.

La graniţă nu fusese semnalat. Cu sprijinul unui lucrător de miliţie, specialist în probleme de contrabandă, Moraru începu cercetări şi în direcţia aceasta. Îşi făcuse următorul raţionament: „Dacă a pătruns în ţară pe unul din canalele vechilor contrabandişti, este imposibil să nu fi lăsat o urmă”.

După câteva încercări infructuoase în zonă, poposiră într-unul din satele de pe marginea Dunării. Aici trăia un bătrânel care colindase de mic mările, ocupându-se cu de toate. Îndeosebi, în perioada dintre cele două războaie mondiale se îndeletnicise cu contrabanda. Acum îşi vedea de nepoţi şi de un petic de vie pe care îl îngrijea ca pe ochii din cap. Se zvonea că în câte o noapte mai pleca să-şi vadă o fostă ibovnică, dincolo de apă, cu care avea un copil. Dar erau simple vorbe, fiindcă nimeni nu izbutise să-

l vadă plecând sau venind.

Ştefan Marinaru, cum era cunoscut în sat bătrânul, îi privi cercetător, cu ochii unui vulpoi care ştie să cântărească şi sufletul din om. Îi ascultă atent, după care îi invită în casa mare, răcoroasă, care mirosea a sulfină şi a ulei de candelă, şi le turnă dintr-o sticlă ţuică tare şi rece de-ţi lua gura foc.

La început bătrânul rămase pe gânduri câteva clipe, dar, în cele din urmă, spuse cu glas liniştit, egal:

— Una este să aduci un pachet de ţigări şi alta de ce mă întrebaţi dumneavoastră. Înţeleg. Nu ştiu nimic, dar într-o săptămână voi afla. Vin eu şi vă anunţ.

Moraru plecă şi primi asigurări că bătrânul „lup de Dunăre", care ajutase nu o dată autorităţile să pună capăt traficului cu monede de aur sau cu obiecte de artă, se va ţine de cuvânt. Şi avu ocazia să se convingă de adevărul spuselor colegului său. A treia zi, bătrânul era la poarta unităţii. Îi aştepta.

— Aţi avut dreptate. Acum mai mult de trei săptămâni, doi sârbi au trecut Dunărea un bărbat. Atât. L-au lăsat numai aici, fără să ia legătura cu nimeni. Pentru asta au primit o sumă mare în dolari. Unul dintre ei şi-a arvunit chiar o casă.

— Cum arăta omul acela?

Bătrânul îl descrise destul de exact pe Bross.

— Pot să te întreb de unde ştii toate acestea?

— Mata mă poţi întreba, dar eu n-am să-ţi răspund. Este o lege nescrisă a noastră...

— Înţeleg, spuse Moraru, mulţumindu-i încă o dată bătrânului.

Poate nu era prea „ortodoxă" poziţia lui, dar ceea ce-l interesa acum era eficienţa acţiunii şi nu-şi putea îngădui de dragul unor posibile bănuieli să nu aibă încredere în oameni. Tocmai acea încredere care se clădeşte din existenţa noastră de oameni, din fiecare realizare, curat, fără ascunzişuri, izvorâtă dintr-o dreaptă măsură a

lucrurilor.

Moraru nu se mulţumi numai cu cele aflate de la fostul contrabandist. Refăcând traseul posibil al lui Bross, i-a interogat pe toţi cei care gândise el că-l văzuseră: pe casiera de la gară, pe conductorul de tren. A stat de vorbă chiar şi cu funcţionarul de la informaţii care-şi amintea că cel descris l-a întrebat câtă întârziere are acceleratul de Bucureşti. Acum se convinsese că cele aflate de la Ştefan Marinaru erau adevărate. Dar îl interesa mai mult decât orice mobilul încercării de asasinat.

Aceeaşi întrebare şi-o punea şi locotenentul Oancea. Ar fi vrut să lucreze în acest caz, dar şeful securităţii îi stabilise o sarcină la fel de grea: descoperirea eventualelor conexiuni ale asociaţiei secrete în ţară. În dosarul pe care colonelul i-l pusese în braţe erau câteva informaţii adunate de Avrămuţ, date scoase din vechile dosare ale Siguranţei, declaraţii ale unor foşti membri ai asociaţiei. Dar toate acestea se refereau doar la fapte din trecut.

Studiase şi restudiase fiecare informaţie şi rămăsese cu impresia că cei mai mulţi oameni din epoca noastră refuză tot ce aminteşte de ritualistica şi procedeele Evului mediu. Dar nu putea fi ignorată posibilitatea ca totuşi anumiţi indivizi să fie racolaţi la activităţi potrivnice noilor rânduieli din România.

Intrând în impas, Oancea nu mai ştia încotro să-şi îndrepte atenţia.

Şi tot reflectând la necazurile pe care le avea, parcă-l auzea pe Moraru ironizându-l: „Ai început să pescuieşti plevuşcă, puiule! Altceva trebuie să cauţi tu, nişte *gulere albe*, nişte inşi care se caţără, se adăpostesc şi «macină» la adăpostul funcţiei”.

„Asta-i pista”, îşi zise Oancea. Avea deja câteva elemente privitoare la fiul unui fost membru al asociaţiei secrete care terminase doar cu câţiva ani în urmă Facultatea de ştiinţe economice şi fusese propus pentru funcţia de director adjunct al unei firme de comerţ

exterior, instituţie subordonată celei în care lucra Pavel Darian. Datele la care ajunsese în urma cercetărilor erau revelatoare. După absolvirea facultăţii, tânărul economist fusese repartizat undeva prin Moldova, dar nu se prezentase la post, aranjându-se în Capitală. Oancea izbuti destul de greu să aşeze lucrurile într-o anumită ordine, dar nu reuşi să stabilească unde să caute în continuare.

— Nea Vasile, nici nu-ţi închipui ce... îl întâmpină Oancea pe Moraru, când acesta intră în birou.

— Uite ce e, nu mă băga în treburile tale! Consultă-te cu şeful, nu cu mine...

— Da, dar tovarăşul...

— A venit, n-avea grijă! A mirosit că ai nevoie de ajutor. Apare el imediat...

Avrămuţ analiză totul cu atenţie împreună cu locotenentul şi stabili ce anume trebuie făcut, mai ales în legătură cu scoaterea din ţară a unor informaţii şi date cu caracter secret. Apoi, îşi văzură fiecare de treburi. Oancea era mai tot timpul plecat. Doar când şi când mai dădea câte un telefon. Eugen îl scutise de orice alte sarcini. Era prima lui misiune cu caracter independent şi îi tremura încă sufletul la gândul că tânărul lui subordonat ar putea face iar vreo boacănă. La încrederea pe care i-o acordase contribuise şi Moraru, atunci când îl îndemnase să-l ajute, să depăşească stadiul de „ipistat”, cum le spuneau ei celor care-şi consumau timpul învârtind hârtiile prin birouri.

După vreo săptămână, Avrămuţ se pomeni cu Oancea intrându-i în birou val-vârtej.

— Haide, descarcă-ţi sacul! îl încuraja Eugen.

— Simion Sotireanu, omul despre care vă raportam, a primit de curând o comunicare pe adresa instituţiei... şi se opri, dornic să savureze efectul spuselor sale.

— Ce comunicare?

— Din partea băncii unde are depozitul.

— Ce vorbeşti?

— Uitaţi fotocopia. Şi îi întinse documentul.

— Cum ai intrat în...

— Simplu. N-am încălcat legea. Comunicarea a venit pe adresa instituţiei şi funcţionarul de la documente secrete m-a anunţat...

— Bravo! S-a confirmat, deci, ipoteza ta. Întocmeşte raportul...

— L-am şi întocmit...

— Când?

— Ieri după-amiază. Era linişte aici, în birou...

Când termină studiul raportului, Avrămuţ reluă discuţia:

— Uite, cu toate sunt de acord, numai cu arestarea lui Sotireanu, nu. Este prematură. Sunt convins că prin el vom ajunge şi la alte filiere. Vom încheia socotelile când vom avea totul în mână.

Pe colonelul Huant, întârzierea comunicării pe care o aştepta îl puse pe gânduri. Fiind presat de subdirectorul agenţiei, începu mai întâi să ticluiască tot felul de explicaţii ca până la urmă să recunoască că misiunea eşuase lamentabil, în ciuda speranţelor pe care şi le făcuse.

Huant devenise un fel de „ciumat”. Numai că nu era el omul care să cedeze în faţa greutăţilor, să se dea bătut cu una, cu două. Se străduia din răsputeri să găsească o cale de a ieşi din încurcătură, pentru că nu putea să lase să-i scape norocul din mână acum, la sfârşitul carierei. De aceea începu să-şi pregătească cu grijă plecarea spre România. Singura problemă asupra căreia nu se decisese încă era dacă să folosească sau nu calea diplomatică. Lucrul acesta nu depindea numai de el, chestiunea urmând să fie discutată în consiliul de conducere. Oricum ar fi fost, era decis să plece. Evident că ar fi preferat calea diplomatică, pentru că i-ar fi asigurat, în caz de descoperire, imunitatea, cu toate că nu se gândea că va cădea. Era un optimist incorigibil. Îi plăcea să se ştie aureolat, iar cea mai mică aluzie la un eşec îl îngrozea.

Căderea lui Bross nu-l afectase prea mult, tocmai fiindcă, din modul în care fusese organizată misiunea, nu se putea face nicio legătură cu serviciul lor de spionaj. La concluzia aceasta ajunseseră şi ceilalţi din centrală. Oricum se luase măsura ca cineva să meargă la faţa locului, să controleze reţeaua şi, mai ales, schimbarea unor direcţii de muncă. Îşi dădea şi el foarte bine seama că menţinerea în activitate a unui agent, chiar numai bănuit, cum era Darian, putea aduce mari prejudicii. Trebuiau găsiţi alţi oameni, noi mijloace de legătură, iar Huant ştia unde să le caute.

Se puse serios pe treabă, zăbovind asupra fiecărui detaliu. Era convins că multe dintre eşecurile suferite de agenţi de valoare, de aşi ai spionajului, se datorau tocmai amănuntelor pe care le ignoraseră. Se întrebase de nenumărate ori ce anume provocase eşecul misiunii lui Bross.. Revăzu fiecare dintre elementele „scenariului” şi găsi totul fără cusur. „Poate n-am ales noi persoana potrivită”, zise în cele din urmă, după ce reciti portretul psihologic întocmit de specialiştii din compartimentul de resort. Una dintre eminentele cenuşii ale centralei sublimase tendinţa lui Bross de a se considera imbatabil, o anumită înclinaţie spre lăcomie, mai ales când era vorba de băutură şi femei. „Ei, cine ştie ce s-a întâmplat acolo...!”

se face lumină!

Însemnările personale, cu caracter memorialistic sau nu, au adesea soarta caselor. Ele există alături de noi fără ca de multe ori să le acordăm vreo atenţie, fără să sesizăm ce rol pot juca în viaţa noastră. Abia când încercăm să le descifrăm, ne dăm seama ce miopi am fost când n-am apreciat cum se cuvine aceste mărturii.

La asta medita Eugen Avrămuţ citind însemnările bătrânului Cârjaliu.

Fiica acestuia, în urma discuţiei cu ofiţerul, începuse să caute cu mai mare asiduitate, metodic şi tenace. Tot umblând prin casă, îşi aminti la un moment dat că îl văzuse în câteva rânduri pe tatăl ei aranjând burlanul unui godin din camera mică. În locul godinului se construise o sobă de teracotă; peisajul familiar schimbându-se, uitase amănuntul. Acum însă, cu ajutorul soţului, a desfăcut coşul şi în locul unde acesta se încastra în zid a descoperit o ascunzătoare în care se găsea o cutie metalică de formă cilindrică. Era protejată de o placă tot din fier, pe care erau fixate două cărămizi înnegrite de fum.

Cu primul avion veniră amândoi la Bucureşti. De la aeroport la Avrămuţ şi de aici la colonel în cea mai mare viteză.

Bătrânul Cârjaliu adâncise ancheta, notase totul, revăzând, controlând, fără să-și precupețească sănătatea. Era uimitor de câtă forță şi tărie morală dăduse dovadă. Nopți întregi îl urmărise pe Darian, iar ziua muncise conducând trenul.

„Teribil de dârz, bătrânul !” își zise Eugen, mai ales când dădu şi peste nota în care erau contabilizate sumele delapidate de Darian de la „Ajutorul roșu”. Dar lucrul cel mai zguduitor era lista membrilor de partid arestați ca urmare a activității trădătorului. „Despre aceștia ştiu precis, deşi s-ar putea să fie mult mai mulţi”, nota la sfârșit bătrânul, cu scrisul său mare, apăsat.

Întocmi sinteza documentelor studiate, le fotocopie, opisă dosarul, îl sigilă, punându-l într-un plic, după care se prezentă la şeful Securităţii.

— De acord, Avrămuţ, cu propunerile. Dar vreau să discutăm mai pe larg. Deocamdată nu sunt convins că pasărea o să stea pe creanga pe care ai aşezat-o dumneata.

— N-am aşezat-o eu, ci stă singură. Darian este liniştit

acum, dar continuă să strângă date cu caracter secret, chiar dacă nu le transmite. O va face la vremea respectivă.

— Sperи să le găseşti asupra lui?

— Mai încape vorbă?

— Visul de aur al oricărui ofiţer de contraspionaj... Şi mai departe?

— Centrala, mai ales după eşecul ucigaşului, va lua măsuri de verificare a reţelei şi o să schimbe câte ceva. Darian este un agent de calibru, bine plasat, priceput. Dar a intrat în atenţia noastră şi ei cunosc acum acest lucru. Nu sunt atât de naivi încât să ignore pericolul. De aceea cred că o să ne lase ocupaţi cu Darian, în timp ce ei vor pune la punct o altă reţea, oprind numai pe acei agenţi care sunt în afara oricăror bănuieli. Au avut grijă să stabilească şi o rezervă. Numai că pe unii îi ştim şi noi.

— Te referi la cei identificaţi de Oancea?

— Da. E ceva, dar n-o să ne limităm la asta.

— Bine, bătrâne, îi spuse colonelul, care folosea doar când era foarte mulţumit acest apelativ. Avrămuţ zâmbi. Şi cu emisarul cum socoteşti că va fi? mai întrebă colonelul.

— Dacă aş fi în locul lui...

— Dar nu eşti şi nici nu poţi fi. Aşa că...

— Mă gândesc că din nou va folosi un canal clandestin pentru a intra în ţară.

— „Punctele tari” pe care deja le au?

— Nu, fiindcă ar cădea drept în gura lupului.

— Îmi place că nu te pripeşti. În altă ordine de idei, cum merge căsătoria?

— Excelent. Abia aşteptăm concediul.

— Ai să pleci după finalizarea acţiunii.. Star”. Mai devreme, în niciun caz.

Oancea îşi consacrase întregul timp studierii celor care formau cercul asociaţiei secrete. „Ai grijă să nu scapi momentul vreunui posibil contact al acestora cu cineva din afară”, îi atrăsese atenţia Eugen şi tânărul locotenent nu

mai avea pic de linişte.

La rândul său Avrămuţ studia, cum nu făcuse niciodată, mica publicitate din ziare şi, mai ales, rubrica de închirieri.

— Ce faci, Eugen, nu cumva vrei să te muţi? nu-l slăbea Moraru.

— Nu, omule! Caut doar o gazdă mai convenabilă pentru altcineva.

Bănuia că emisarul, o dată intrat în ţară, se va stabili undeva, fără să ia legătura cu cei pe care urma să-i contacteze. Era aproape convins că nu va căuta adăpost la un hotel. Cei cu preocupări de acest fel evită, în general, locurile unde trebuie să prezinte un act de identitate.

Avrămuţ nu excludea, însă, şi posibilitatea ca străinul să tragă la una dintre legăturile mai vechi, necunoscută încă ofiţerilor de securitate. De aceea, îl tot presa pe Oancea.

— Să ştii că străinul a şi intrat în ţară! îi spuse, pe un ton ce nu admitea contrazicere, Moraru, într-una din zile. Anunţ n-a dat, dar uite că avem o comunicare foarte urgentă. Îţi aminteşti de bătrânul marinar care ne-a dat „recitalul" de conspirativitate? M-a căutat astăzi la poartă.

— El?

— Da, chiar el. De unde ştii că lucrez aici, la Bucureşti, că doar nu ţi-am spus nimic? l-am întrebat. „Nu mi-ai spus mata, dar ochii ăştia ai mei au văzut multe. Apoi, te-am mirosit eu că nu eşti de la miliţie, iar aerul matale de bucureştean se simţea de la o poştă...", mi-a răspuns zâmbind. Da, dar pentru cine ştie să miroase, am încercat eu să glumesc. „Să lăsăm glumele, că pentru altceva am venit eu..." Şi ce crezi, Eugen, că-mi spune?

— Fierbe-mă, fierbe-mă, Vasile, că o să iasă o supă de o să ne doară burta pe amândoi.

— Lasă că nu-ţi strică nici ţie puţină... glumi Moraru, apoi reluă: Bătrânul marinar, fost contrabandist şi atât de plin de surprize, mi-a comunicat că cei doi care l-au trecut pe omul nostru — ştii tu care — au mai trecut unul. Cel care arvunise casa a şi cumpărat-o şi, ceea ce este şi mai

important, au stabilit să-l aştepte pentru a-l duce înapoi.

— Te rog să repeţi totul, dar rar de tot.

Şi Moraru repetă cuvânt cu cuvânt cele spuse.

— Ai o descriere a acestui „intrus”?

— Am. Bătrânul are calităţi deosebite în această privinţă. Iată aici portretul, şi îi întinse o foaie de hârtie.

— Du-te la identikit şi fă-mi un portret-robot după ea.

— Am avut eu grijă, colega, şi scoase portretul din dosarul din care dăduse la iveală mai înainte şi hârtia cu descrierea.

— Îţi spuneam eu că mă fierbi şi nu merit asta, frăţioare.

— Doar atât cât trebuie, colega, nu te speria... Acum suntem chit. Ştii doar că aveam nişte datorii la tine.

Avrămuţ nu-i mai răspunse, se ridică de la birou, îl lovi uşor cu palma peste umeri, luând cele două hârtii şi începu să le studieze. „Unde l-am mai văzut eu, oare, pe individul acesta?” se întreba, fiindcă desenul figurii, forma ochilor, tăietura gurii şi expresia îi erau cunoscute.

— Ştiu la ce te gândeşti, Eugene. Am impresia că este omul despre care am citit în dosarul acela vechi, întocmit de răposatul tău socru...

— Asta-i! Hai să verificăm!

După o jumătate de oră se întoarseră cu dosarul din care scoaseră fotografia tânărului căpitan Huant. Asemănarea era frapantă.

— Informaţia este de o valoare inestimabilă. Mă întreb ce ne făceam dacă bătrânul n-ar fi venit din proprie iniţiativă să ne spună. Oare nu...

— Nu, Eugene, nu este cazul să-mi fac autocritica. Cu bătrânul, dacă vrei părerea mea, ar fi bine să mai stăm de vorbă, poate mai învăţăm câte ceva...

Ipoteza cu privire la închirierea unei camere prin intermediul „Micii publicităţi” nu se adeverise. Fuseseră întreprinse măsuri de verificare la mai multe adrese, dar nicăieri nu apăruse vreo persoană care să semene cu

Huant. Deşi aria investigaţiilor fusese extinsă, nu se ajunsese la niciun rezultat. Avrămuţ reluă dosarul cel vechi să vadă dacă nu cumva poate exploata anumite elemente din el. În afara lui Pavel Darian, mai erau consemnate alte patru persoane care fuseseră contactate de Huant în vremea cât făcuse parte din Comisia aliată de armistiţiu. Primul era un fost politician care locuia împreună cu soţia, acum paralizată, într-o căsuţă modestă, undeva pe lângă Cişmigiu. El însuşi avea o sănătate şubredă şi ca atare era inapt pentru activitate conspirativă. Cel de-al doilea, un fost ofiţer de stat-major, lucra în comerţ. Atribuţiile lui de serviciu îi permiteau o mare libertate de mişcare, iar apartamentul pe care îl ocupa în apropierea Pieţii Dorobanţi era destul de încăpător pentru a primi vizitatori. Fostul ofiţer menţionase în autobiografia pe care o depusese la serviciul de personal că, în perioada cât funcţionase la Comisia aliată de armistiţiu, îndeplinise, pentru un timp, funcţia de translator de limbă engleză şi franceză în probleme militare, luând parte la negocieri cu puterile aliate. Niciodată nu avusese însă contacte compromiţătoare iar viaţa sa şi a familiei era departe de orice suspiciune.

Cel de-al treilea personaj era o femeie. Destul de frumoasă cândva şi, mai ales, bogată. Acum trăia din mici expediente, dar nu rezulta că la ea s-ar putea ascunde Huant. În ce-l privea pe cel de-al patrulea, fostul poliţist notase că se întâlnise într-o singura ocazie cu Huant, într-o seară, la Clubul diplomaţilor străini, unde luaseră masa împreună cu un fost acţionar la „Steaua Română”. I se indicau numele şi domiciliul posibil: Câmpina, strada Sondelor, numărul 17.

„Am intuiţia că acesta este omul”, îşi zise Avrămuţ. Iar Moraru, plecat în grabă la Câmpina, îi transmise după numai câteva ore următorul mesaj: „Persoana care te interesează soseşte cu RATA de douăsprezece la Filaret”.

Avrămuţ se uită la ceas. Era unsprezece şi jumătate. Se duse urgent la colonel şi solicită o maşină.

— De unde, Eugene? îl întrebă, dând din umeri, şeful Securităţii. Ştii doar că toţi şoferii sunt la trageri

— Aprobaţi-mi să iau eu una.

— Bine. Dă-i drumu' repede şi ţine-mă la curent cu situaţia!

— Am înţeles! răspunse Avrămuţ, ieşind grăbit pe uşă.

Îl luă şi pe Oancea şi coborâră la garaj. După câteva minute maşina demara scurt, în susul străzii, spre autogara Filaret.

Parcară maşina în partea opusă autogării, la umbra copacilor părculeţului. Autobuzul de Câmpina tocmai sosise şi primii călători coborau, îndreptându-se apoi spre ieşire. Îl zăriră pe Moraru prin geamul prăfuit din spate. Vasile făcu un semn discret spre un bărbat care tocmai se ridicase. Individul reapăru printre primii călători. Avrămuţ îl recunoscu imediat. Îi aprecie agerimea ce i se citea în priviri. Îşi aminti de aprecierile din rapoartele fostului poliţist, în care acesta sesiza tocmai o anume nepăsare faţă de posibilul urmăritor. Între timp, Huant avansase nu numai în grad, ci avea şi mult mai multă experienţă. El aprecia exact condiţiile în care avea de îndeplinit noua misiune.

Nu se grăbea. Zăbovi în faţa autogării până nu mai rămase aproape nimeni. Abia apoi trecu strada spre staţia de tramvai. Mergea ca orice om lipsit de griji, care se bucură de ziua frumoasă. Zărind tramvaiul ce se apropia de staţie, iuţi pasul. Se sui la clasa a doua, dar coborî îndată ce tramvaiul se puse în mişcare. Era aproape imposibil ca cineva să se poată apropia de el neobservat, să-l „pipăie". Cu cel de-al şaselea simţ, spionul versat care era Huant l-ar fi reperat. De aceea, ofiţerii români se hotărâră să nu rişte. Moraru înţelese că avea de-a face cu un adversar de calibru şi, pe o rută puţin ocolită, se alăturase celorlalţi doi.

— Ce facem, Eugene? întrebă el nerăbdător.

— Eu mă reped cu maşina şi îl urc pe Oancea în primul tramvai care vine. Tu rămâi şi vezi ce manevre mai face. Dacă va proceda cum bănuiesc eu, aşteptăm tramvaiul în Piaţa Unirii.

Avrămuţ porni motorul, în vreme ce locotenentul abia avu vreme să deschidă portiera şi să se arunce în scaun. Ocoli scurt spre şoseaua Viilor, după care pătrunse pe strada Mitropolit Veniamin Costache. Când ajunse în capătul străzii, spre Cuţitul de Argint, maşina derapă pe piatra cubică abia udată de cisterna salubrităţii, ducându-se ca o sanie până în sensul opus. Tramvaiul opri la numai câţiva centimetri de autoturism, altfel ar fi îndoit destul de serios caroseria maşinii. Vatmanul, furios, îl apostrofă, dar ofiţerul nu-i răspunse privindu-l cu un aer absent. Abia când îl văzu pe Oancea urcat în vagon, demară scurt şi plecă.

O coti la stânga, într-o fundătură, aşteptă să treacă tramvaiul, pentru a nu da de bănuit străinului şi continuă drumul atunci când socoti că orice pericol trecuse. Huant nu mai era în staţie, iar pe Moraru îl zări în colţul parcului din faţa autogării, aşteptându-l. Pricepu ca lucrurile se petrecuseră aşa cum bănuise.

— Să ştii că e nemaipomenit tipul! S-a urcat primul în tramvai, apoi a coborât.

— Dacă Oancea făcea greşeala să coboare după el...

— Nici nu ştii ce frică mi-a fost... Noroc că băiatul ăsta...

Între timp, maşina străbătu cu viteză bulevardul Mărăşeşti, viră pe Calea Şerban Vodă şi, după câteva minute, o luă pe Bibescu Vodă, ieşind chiar în apropierea staţiei de tramvai.

— Cunoşti oraşul, văd, foarte bine, îi zise Moraru, căutând din ochi tramvaiul.

— Într-o seară, când ai timp, să ţi-l arăt, poate-l înveţi şi tu, că doar Capitala nu-i farfuria ta de Giurgiu, în jurul căreia te învârţi de ameţeşti.

— Las-o mai moale. Uite tramvaiul!

— De unde ştii că-i al nostru?

— Am luat numărul vagonului, colega.

— Joacă-l la Loto, poate te pricopseşti...

Huant nu coborî. Deci totul rămânea pe mâna lui Oancea. Iar acesta reuşi să se descurce de minune, deşi se confrunta cu unul dintre cei mai abili adversari. Se ţinuse scai de Huant, până la Gara de Nord. Îl văzuse intrând într-unul din blocurile vechi de pe strada Witing. Primul impuls fusese să-l urmeze. Se stăpâni şi, când îl revăzu ieşind, înţelese că reuşise să scape de capcana întinsă eventualului urmăritor. Sesiză că omul era ceva mai relaxat, dar nu renunţase să se verifice din când în când. În restaurantul-grădină din capătul străzii se aşeză la o masă şi ceru o halbă cu bere şi o gustare. Deschise ziarul pe care îl scosese din buzunarul hainei, dar Oancea nu se lăsa înşelat. Ştia că o mică gaură făcută pe fiecare pagină îi permitea să supravegheze neobservat tot ce se petrecea în jur. De aceea se mulţumi să-l privească de la distanţă. Abia când îl zări în stradă, ieşi şi el din restaurant. Spionul se îndreptă spre blocurile de peste drum de magazinul „Sora”. Oancea îşi aminti că pe acolo locuia Sotireanu. Rămase mai departe să supravegheze intrarea în bloc şi telefonă la serviciu.

— Ce fac? întrebă Oancea la sfârşitul discuţiei.

— Stai pe loc. O să vină Moraru să te schimbe.

Huant nu părăsi locuinţa în care îşi găsise adăpost. Aşa că veghea celor trei lucrători de securitate continuă şi peste noapte. Abia a doua zi, către prânz, spionul reapăru. Pentru deplasări, folosea automobilul lui Sotireanu, un Wartburg în bună stare, cu care începu să cutreiere oraşul. Conducea cu pricepere. Viteza cu care se strecura printre celelalte autovehicule vădea obişnuinţa de a mânui volanul. De câteva ori reuşi să se rupă de urmăritorii săi, spre disperarea lui Moraru, care se socotea un as al volanului. În ciuda iscusinţei spionului, se stabiliră cu

exactitate toate itinerariile urmate. Abordase lucrători din cele mai diferite domenii ale economiei naţionale. Mai toţi erau tineri, oameni de perspectivă, apreciaţi pentru rezultatele muncii lor, pentru succesele obţinute.

Huant lucra metodic. Nu se apropia niciodată de „obiectiv" până nu tatona terenul. Aproape de fiecare, dată realiza contactul, folosindu-se de un argument forte, concretizat în bani, bijuterii sau promisiunea deschiderii unor conturi. După întâlnirea în cadrul căreia viitorul agent îşi exprima acordul să furnizeze informaţii, mai urmau una sau două întâlniri, cu prilejul cărora li se făcea un scurt instructaj; cum să culeagă informaţiile astfel încât să nu stârnească suspiciuni, cum să le transmită etc.

Întâlnirile erau atât de scurte, încât cei trei ofiţeri se întrebau dacă nu cumva sunt plimbaţi pe rute înşelătoare.

— E limpede că oamenii susceptibili să-l ajute au fost studiaţi mai înainte, mai toţi au făcut deplasări în străinătate, dar nu-mi dau seama dacă întâlnirile cu ei sunt şi contacte de instructaj, spuse nemulţumit colonelul.

— Tovarăşe colonel, continuă Avrămuţ expunerea, am studiat patru din cazurile de contactare efectuate de Huant. Aş putea spune că le-am pus pe diagramă. Prima întâlnire, scurtă, de 30—40 de minute, desfăşurată la un bar de zi, destul de central şi de aglomerat. Se pare că cel cu care s-a întâlnit era deja avizat. Cea de-a doua a fost la un alt restaurant, seara. Masă bogată, vinuri alese, un mic dar foarte deosebit cadou — o pereche de butoni de aur, un ceas elveţian, un stilou şi cam atât. La cea de-a treia întâlnire, lucrurile se complică. De obicei am în vedere trei situaţii. Întâlnirea are loc ele această dată la domiciliul celui recrutat. Este, de regulă, mult mai îndelungată şi pot spune că se desfăşoară fără măcar să se consume un dram de alcool...

— Cum ai stabilit toate astea?

— Simplu. Plecând de la inginerul Liviu Gheorghianid,

Huant a fost implicat într-un accident auto. Ofiţerul de miliţie care a cercetat cazul l-a pus să sufle în fiolă. Nimic. Era cât pe-aci să ne dăm de gol. Ofiţerului i s-a părut ceva suspect la permisul de conducere şi voia să-l reţină. Sunt convins că era fals şi...

— ...Cum ai rezolvat? De ce nu mi-ai raportat până acum?

— Incidentul a avut loc alaltăieri, iar dumneavoastră aţi fost plecat. Am telefonat urgent prietenului meu Axinte, care era de serviciu la dispecerat, şi lucrurile s-au rezolvat.

— Vezi, ai grijă să nu între la bănuieli, că ne zboară păsărică.

— Dimpotrivă, tovarăşe colonel. Am impresia că omul şi-a sporit alibiurile. O chitanţă a unei amenzi pentru neacordarea priorităţii şi o alta de plată a unor despăgubiri celui lovit sunt „dovezi”...

— S-ar putea să ai dreptate. Înseamnă că are încredere în actele lui şi în mod sigur sunt foarte bine ticluite. Ofițerului de miliţie ce
i-a reţinut atenţia atunci?

— Am stat de vorbă cu el. A fost mutat în Capitală acum trei ani. Soţia sa a lucrat, ca şi el, la regiunea de unde au venit, tot la formaţiunea de circulaţie, chiar la eliberarea carnetelor. Permisul lui Huant este „emis” tocmai de formaţiunea unde lucraseră cei doi soţi. Iscălitura soţiei este impecabilă. Numai că documentul a fost eliberat la un an de zile după ce ei se mutaseră la Bucureşti.

— Un adevărat ofiţer de contraspionaj... spuse zâmbind colonelul, după care adăugă. Ai grijă să clarificăm povestea cu permisul de conducere!

— M-am şi interesat. Permisul a aparţinut unui individ dubios, extrem de dubios!

— Ce vorbeşti?

— Individul, pe nume Ion Creţu, a fost o bună perioadă de timp marinar pe un şlep. Din cercetări rezultă că avea misiunea de „culegător de documente”. Şi-a pierdut toate

actele, dar absolut toate. Are şi câteva cunoştinţe, prieteni şi rude, care figurează cu documentele pierdute.

— Cere să se facă o listă a acestor documente.

— Oancea lucrează deja la ea.

— Foarte bine! Foarte bine! Să revenim la Huant. Cât îl mai lăsăm în libertate?

— Tovarăşe colonel, numai până ce îi depistăm toate cotloanele.

Deşi apartamentul lui Sotireanu era destul de confortabil şi bine mobilat, Huant se gândea la vila lui din inima altui continent. Aprecia totuşi străduaniile gazdei, care în ciuda cupidităţii sale ştia să fie simpatic şi apropiat.

Soţia lui era moartă după lux, iar o bijuterie o făcea să-şi piardă capul. Huant se strădui să tragă din această situaţie toate foloasele posibile. Îi făcuse cadou câteva bijuterii de valoare iar lui Sotireanu îi oferise, din contul secret al agenţiei, o sumă respectabilă. Cu suma de bani primită îşi completară cecul pentru cumpărarea unui automobil nou în locul Wartburgului puţin demodat şi hârbuit.

„Ei, mare lucru nu mai am de făcut. O să plec curând acasă!” îşi zise Huant, satisfăcut de ceea ce realizase, privind la fumul ţigării ce se înălţa albăstrui spre tavan. Era cam uscată ţigara, pentru că Sotireanu păstra cam demult pachetele. Auzi un ciocănit discret în uşă.

— Bună dimineaţa! spuse zâmbind soţia gazdei. Femeia intră, închise uşa şi puse pe un scaun alături de pat o tavă pe care se aflau două ceşti de cafea.

— Ce plăcere! spuse Huant inspirând aroma proaspătă.

— Pot să iau şi eu o ţigară? întrebă alintat femeia şi se aplecă spre pachet. Huant zări în despicătura neglijeului adus de Sotireanu de la Paris sânii rotunzi, ceva cam mari, copţi şi simţi că tâmplele îi bat puternic. Femeia era goală pe dedesubt. Abia atunci sesiză că era foarte atent pieptănată, fardată discret şi cu gust. În cameră plutea o

undă aţâţătoare de parfum. Se ridică uşor sprijinindu-se de pernă şi, chiar în clipa aceea, femeia îl înlănţui cu braţele. Mătasea foşni discret, iar trupul arzător îl făcu să uite complet că încălca nu numai legile ospeţiei, ci şi unul dintre principiile muncii de spionaj.

Nu se mai gândea la nimic. Femeia se strecură felin în aşternuturi, amândoi cufundându-se în căldura patimii, cu nerăbdarea celor ce nu au prea des prilejul de a rămâne singuri. Sotireanu plecase într-o deplasare la Ploieşti şi chiar la ora aceea cobora în gară, însoţit de doi lucrători de securitate care-l arestaseră.

Huant nu dedică prea multă vreme plăcerii. De îndată ce se smulse din îmbrăţişarea femeii developă filmele pe care le realizase în timpul deplasărilor, folosindu-se de aparatul său miniaturizat. Filmul constituia pentru el unul din cele mai bune mijloace de a verifica dacă nu cumva este urmărit. Declanşase aparatul în locuri şi la ore diferite, fără să fie nevoie să stabilească de fiecare dată elementele determinate de condiţiile atmosferice, şi acum dorea să vadă imaginile. În situaţia în care ar fi reperat vreo figură în mai multe locuri, lucrurile erau clare şi trebuia să-şi ia măsuri de siguranţă. Era totuşi, destul de sigur pe el. Imposibil ca ochiul lui, deseori pus la încercări, să nu sesizeze dacă Securitatea e pe urmele lui!

Developă pelicula, după care o spălă câteva minute şi ca s-o poată usca mai repede se folosi de casca de coafură pe care soţia lui Sotireanu i-o puse la dispoziţie. Nu se mai ferea de ea. Cele întâmplate între ei îi asigura discreţia femeii. Introduse filmul în aparatul de mărit. Privi mai întâi clişeele de la cap la cap. Erau clare, chiar foarte clare şi, ca să nu mai piardă vremea cu copiatul tuturor le examină cu lupa. Era foarte concentrat atunci când femeia se lipi de el, dornică să facă din nou dragoste. Dar el o respinse cu brutalitate. Descoperise pe două cadre o figură ce i se părea cunoscută. Se uită mai atent şi asemănarea cu cineva, al cărui chip nu-i era străin, o sesiză imediat.

Stinse lumina, scoase pachetul cu hârtie fotografică, expuse coala la timpul necesar şi o introduse în revelator. Nu aşteptă reacţia, ci copie şi cea de-a doua imagine. Introduse şi această coală în baia de revelare şi agită soluţia, nerăbdător, cu un sentiment de nelinişte şi teamă...

Încet, imaginile începură să prindă contur. Mai întâi prima, apoi cea de-a doua. Le spălă şi le fixă, nu atât cât ar fi trebuit, dar pe el nu-l mai interesa acest lucru. Le privi aşa ude, sub lumina becului mai întâi, apoi la cea a soarelui. Era clar. Bărbatul din fotografie era ofiţerul de securitate pentru care fusese trimis Bross. Într-una din fotografii avea capul întors, dar profilul i se recunoştea, iar în cea de-a doua privea direct spre obiectiv.

„Dacă nu făceau greşeala asta, mă prindeau", mormăi el, şi se pregăti înfrigurat de plecare. Nu mai pierdu timpul cu ştergerea urmelor trecerii prin apartament. Îşi luă numai microfilmele, unde avea toată documentaţia misiunii sale, bani şi câteva din bijuteriile care-i mai rămăseseră, şi se îndreptă grăbit spre uşă.

— Unde pleci? Când te întorci? Tocmai astăzi când suntem singuri... îi zise cu o undă de reproş femeia, venind după el.

— Poate am să revin, încercă Huant să pareze. Până atunci, distrează-te cu astea... îi întinse pachetul cu restul de bijuterii.

Femeia le luă, avidă. Desfăcu hârtia de mătase şi dispăru cu ele în dormitor să le admire. Şi le puse pe rând, privindu-se nespus de fericită în oglindă. Aşa o găsiră lucrătorii de securitate, care pierduseră un timp preţios căutând-o la birou mai întâi...

— Pasărea a zburat din cuib..., spuse gânditor Avrămuţ, privind cele două poze ce-l reprezentau, îngălbenite din cauza insuficientei fixări, dar care vorbeau mai mult decât zece pagini de manuscris. Urmări apoi atent modul în care se efectua percheziţia şi ridicarea urmelor din apartament.

„Unde să-l căutăm, oare? M se întreba fără să poată da un răspuns.

apariţia

Colonelul se uita la Avrămuţ fără să-l vadă, atât era de nervos, dar pe faţă nu i se putea citi nimic din câte ar fi fost îndreptăţit să spună. Numai vena de la tâmpla stângă se zbătea mai tare ca de obicei, trădându-i starea de iritare.

— Acum o să umblăm după el, în loc să... dar nu mai termină fraza. Telefonul sună. Răspunse monosilabic şi încheie discuţia rapid, desigur şi datorită faptului că acum voia să se concentreze numai asupra dispariţiei lui Huant.

— Am întocmit un plan de măsuri, încercă ceva mai timid decât de obicei Avrămuţ.

— Parcă planurile ne lipsesc! Te-ai molipsit şi tu de la ceilalţi. Faci ce faci şi tot la hârtii te întorci.

— Uneori ni se cer, tovarăşe colonel.

— Iată-mă şi vinovat, izbucni şeful Securităţii. Chiar în dimineaţa aceea îi ceruse lui Eugen un plan de măsuri vizând terminarea acţiunii care le dăduse atâta bătaie de cap. Aprobarea întârziase. Se tărăgănase aşadar arestarea spionului şi a complicilor lui. În acelaşi timp, se mai săvârşise încă o greşeală. Soţia lui Sotireanu fusese căutată mai întâi la birou, în loc să se acţioneze

concomitent, cu două echipe, ceea ce îi dăduse posibilitate lui Huant să se facă nevăzut.

— Nu vreau să arunc vina pe nimeni, dar asta este realitatea, continuă Eugen.

— Căpitane, dincolo de întârzierea noastră trebuie să mai existe un element care să-l fi speriat. Te-ai gândit care ar fi?

— Numai asta am făcut din clipa în care am văzut cuibul gol.

— Bine, om mai vedea noi. Ce măsuri ai de propus ca să nu ne mai scape?

— Alertarea punctelor de trecere a frontierei, filtrul total pe şosele, intensificarea acţiunilor de patrulare în staţiile de cale ferată, verificarea domiciliilor celor cu care Huant a intrat în contact. Acelaşi lucru la hoteluri, la gazdele O.N.T. intensificarea pazei porturilor. Evident, n-am uitat nici măsura „încălzirii canalului" prin care a intrat în ţară.

— Bine. Va trebui să cerem şi sprijinul altor organe... În legătură cu ultima măsură, mă gândesc să-l iei şi pe Moraru şi să plecaţi urgent la Timişoara. El este mai priceput în probleme de marinărie şi contrabandă...

— Am înţeles!

— Înainte de asta vreau să te întreb dacă te-ai gândit şi la vreo variantă „legală".

— Vă referiţi la posibilitatea ca Huant să se refugieze în ambasadă şi să o şteargă folosindu-se de un paşaport diplomatic, eventual?

— Exact!

— N-am luat-o în calcul. M-am gândit că cei de dincolo, fiind interesaţi în îmbunătăţirea relaţiilor cu noi, nu vor risca împingând lucrurile prea departe. Am avut în vedere şi faptul că n-ar avea nimic de câştigat.

— Te-ai orientat bine... Drum bun!

Plecând de la Sotireanu, Huant ştia că trebuie să fructifice la maximum avansul pe care îl realizase.

„Ce bine că m-am verificat peste tot, altfel o încurcam rău de tot”, se felicită el. După ce îşi cumpără bilet pentru Braşov, se urcă zorit în tren. Culoarul era liber. Intră mai întâi în W.C. Când ieşi de acolo părea cu totul alt om. Îşi aplicase o mustaţă falsă, stufoasă, cu colţurile lăsate, îşi vopsise părul cu o loţiune specială şi îşi pusese o pereche de ochelari cu ramă groasă, prevăzuţi cu o oglindă care îi permitea să vadă şi ce se întâmplă în spatele său, până la o distanţă de câţiva metri.

Intră într-unul din compartimente unde se mai aflau doi călători. Dădu bineţe şi se aşeză pe locul dinspre uşă. Scoase ziarul din dimineaţa aceea, cumpărat în gară, şi se cufundă în lectură. Cel puţin aşa părea. Deşi ochii urmăreau literele, creierul nu recepta nimic din sensul cuvintelor. Gândul său alerga febril spre ce urma să mai facă, prevăzând, calculând, pentru că era convins că, din moment ce îi va fi sesizată lipsa, vânătoarea va fi declanşată. Aşa ar fi procedat şi el într-o situaţie asemănătoare. Sentimentul că putea fi prins într-o capcană îl înnebunea. Avea frică de moarte şi regreta amarnic momentul când se hotărâse să plece. Viaţa sa în centrala agenţiei îi părea un basm uitat, citit parcă undeva, iar personajul atât de îndrăgit, pierdut pe întinderea timpului. Vila mare, înconjurată de parcul imens, soţia, copiii şi marea lui pasiune, Pamela, îi apăreau ca umbre înecate în zgomotul roţilor de tren.

„Trebuie să scap, trebuie să scap, trebuie să scap”, repetau la infinit roţile lovite de joante. Cursa al cărei câştigător voia să fie începuse. Cunoştea regula şi miza pe cele câteva mutări făcute pe eşichier. Acum contracara acţiunile contraspionajului român, care
n-aveau cum să-i ghicească mişcarea următoare. Verificase, prin semnul stabilit cu mulţi ani în urmă, pe vremea când era un tânăr căpitan, dacă agentul recrutat în Sinaia mai era în viaţă şi mai dorea să lucreze pentru el. Îi cunoştea adresa; doar şi el contribuise la cumpărarea

căsuţei aparent modeste, dar încăpătoare.

„Mda!” mormăi ceva mai tare, astfel încât cei din compartiment ridicară ochii curioşi.

— Da, dom’le, zise unul dintre ei, este firesc să te supere Rapidul ăsta… Iar luă bătaie, şi tocmai de la Găzari…

Huant nu înţelese în primul moment despre cine sau despre ce anume vorbea omul. Gândul său zbura în altă parte. Îi răspunse evaziv, aruncându-şi ochii, oarecum surprins, peste ziar… Nu se ambală, însă, în discuţie. Îl lăsă pe vecinul de compartiment să vorbească singur, pentru că ştia că orice pasionat de sport abia aşteaptă să aibă un auditoriu căruia să-i împărtăşească opiniile.

O plasă, oricât de bine ar fi legată, oricât de dese ar fi ochiurile, tot are şi unele ceva mai slabe. Aşa se întâmpla şi în cazul lui Huant. În gară la Câmpina zări patrula de miliţie ieşind în întâmpinarea călătorilor ce coborau. Pricepu pe dată despre ce anume era vorba şi îşi făcu socoteala că şi la Sinaia trebuie să se execute asemenea verificări.

În gară la Sinaia merse direct către subofiţerul de miliţie care, la un capăt de peron, verifica actele persoanelor care veniseră cu trenul şi, într-un moment de răgaz, îl abordă.

— Fiţi amabil, unde este biroul de cazare? Am bilet la odihnă şi…

— Acolo, pe dreapta, scrie pe firma aceea, îi spuse subofiţerul, şi nu-i mai acordă nicio atenţie.

Huant mizase pe această reacţie. Atunci când un om îşi declină în vreun fel intenţiile, capătă un avans, iar pentru subofiţer omul care nu se ferise de el, care declarase neîntrebat scopul venirii sale în oraş, înceta să mai fie o persoană suspectă.

Huant se îndreptă spre clădirea indicată. De cum intră, dădu cu ochii de bărbatul cu care călătorise, îi zâmbi şi se apropie de el. Îl aşteptă până ce acesta primi repartiţia şi ieşiră împreună din oficiul de cazare. Cetăţeanul ţinea în mână documentele de cazare iar Huant luase două pliante

turistice pe care le afişa şi el cu dezinvoltură. Trecură din nou pe lângă subofiţerul de la care luase relaţia, dar acesta nu-l luă în seamă.

Cei doi urcară scările abrupte, şi, când ajunseră în faţa fostului Cazino, se despărţiră. Din obişnuinţă, Huant se verifică atent şi, după ce mai zăbovi o vreme pe una din băncile din parcul Cazinoului, o luă pe drumul ce ducea la mănăstire, îndreptându-se spre casa complicelui său, care se afla undeva, pe Furnica. Urcuşul îi luă aproape o oră. Se apropiase uşor, fără ca cineva să-l vadă. Gazda se minună de apariţia lui. Răspunse corect la parolă, ochii îi exprimau, însă, adânca nedumerire şi numai când Huant îşi scoase mustaţa stufoasă avu o tresărire. Era încă neîncrezător şi îi trebui câtva timp să se convingă de identitatea celui care îi călcase pragul. Aici Huant avea să stea o vreme, răgazul fiindu-i necesar pentru organizarea trecerii clandestine peste graniţă.

Acţiunile de supraveghere se desfăşurau fără să confirme ipotezele lui Avrămuţ. Spionul parcă intrase în pământ. Una dintre casierele de la Gara de Nord îşi amintea că vânduse un bilet unui bărbat ale cărui semnalmente corespundeau întrucâtva cu cele ale omului căutat, dar nu putea preciza în ce direcţie plecase. Se făcuseră deducţii, se luase legătura cu toate staţiile de cale ferată de pe mai multe magistrale feroviare, se ceruseră rapoarte de la posturile de miliţie, dar toate fără rezultat. De la urcarea în tren, Huant dispăruse. Nimeni nu-l mai văzuse.

— Nu-i decât o explicaţie, tovarăşe colonel, spuse Avrămuţ care se întorsese cam precipitat de la Timişoara. Huant s-a deghizat.

— Şi eu închin spre o astfel de ipoteză, deşi tot atât de bine putea să folosească alte mijloace de transport. Unde crezi că s-a „evaporat”?

— Undeva la un agent recrutat mai demult, dar pe care nu l-a contactat niciodată câtă vreme a fost în ţară la noi şi

unde aşteaptă să treacă furtuna. Ne priveşte, deocamdată, din umbră, pentru că îşi dă seama că nu putem ţine la nesfârşit forţe angajate în operaţiunea de cercetare, şi abia după aceea îşi va continua drumul...

— E un raţionament bun. Întrebarea e dacă va mai folosi canalul pe care a intrat în ţară. Un spion de talia lui îşi stabileşte de obicei o „linie de rezervă”.

— Eu cred că va folosi acelaşi canal, gândindu-se, probabil, că nu ştim pe unde a intrat...

— Să nu fii niciodată prea sigur de mişcarea adversarului. Ai grijă şi nu scăpa din vedere şi celelalte posibilităţi...

— Tovarăşe colonel, nu am scăpat din vedere nimic, sau cel puţin aşa îmi place să cred. Cu excepţia acţiunilor deschise — filtrele pe şosele şi controalele în staţiile de cale ferată — celelalte măsuri sunt în vigoare şi se desfăşoară fără greş.

— Bine. La Timişoara care mai e situaţia? Am impresia că locul ăsta te atrage mai mult decât altele.

— Am şi eu presimţirile mele. Şi nu numai eu. Bătrânul marinar de care v-am raportat ne-a comunicat că a sesizat o mişcare.

— Adică?

— E vorba de cei doi contrabandişti de dincolo de Dunăre. Au mai venit o dată în ţară şi i-au propus reluarea activităţii de traficare a unor mărfuri. Printre cei contactaţi au fost şi doi dintre nepoţii bătrânului. Dacă sunteţi de acord cu verificarea, le-am putea stabili modul de lucru, locurile pe unde trec, orele folosite, sistemul de semnalizare.

— Interesant! Moraru este, desigur, la post.

— Altfel nici nu s-ar putea.

— Tu ce ai de gând?

— Să mă duc din nou la Timişoara.

— Ţi-am spus eu că tot într-acolo tragi. Bine, fă-ţi bagajele.

După ce plecă Avrămuţ, colonelul se aplecă asupra dosarului pe care îl avea în faţă. Nimic nou nu se semnala în privinţa lui Darian, iar anchetarea celor arestaţi se desfăşura destul de greu. Arestarea lui Huant ar fi dus la clarificarea multor lucruri; faptul că după mai bine de o săptămână nu fusese încă descoperit îl îngrijora...

Huant era bucuros. Primise comunicarea din partea legăturii sale că la timpul stabilit va fi aşteptat la punctul de întâlnire. Trebuia să ajungă în două zile la Timişoara.

Se pregăti cu atenție în vederea deplasării. Împrumută de la gazda sa echipament de munte, îşi aşează în rucsac un costum de oraş, îşi refăcu machiajul ca nu cumva să fie recunoscut de cineva şi o luă spre Cota 1400. Urcă în pas întins şi, spre amiază, era pe platoul Bucegilor. Se opri la cabana Babele şi se amestecă într-un grup de turişti, adaptându-şi programul după al lor. Prieteniile pe munte se nasc repede, aşa că, spre seară, era socotit un membru al acestui grup. Când ajunseră în gară la Buşteni era frânt de oboseală, dar excursia îi făcuse foarte bine. După atâtea zile de claustrare, simţise nevoia de mişcare. Vântul de munte şi soarele arzător îi înnegriseră pielea feţei, astfel încât tenul închis nu mai contrasta atât de puternic cu părul negru. Soluţia era foarte bună şi Huant îi felicită în gând pe chimiştii care i-o asiguraseră. Ocupă şi el un loc în vagonul de clasa a doua. Aici era un zgomot permanent, provocat de discuţiile interminabile dintre călători. Nici când îşi făcu apariţia conductorul zumzetul nu se mai potoli.

În Gara de Nord trecu nepăsător pe lângă cei doi subofiţeri de miliţie. De altfel, chiar şi lui Avrămuţ i-ar fi fost foarte greu să-l recunoască în bărbatul cu alură tinerească, ce păşea dezinvolt şi satisfăcut de excursia din care se întorcea.

În sala mare a caselor de-a doua cumpără bilet pentru acceleratul de Timişoara, după care coborî la toaletă unde

îşi schimbă echipamentul de munte cu hainele de oraş, înghesuindu-le în rucsac pe cele dintâi, apoi apăru pe peron. Depuse rucsacul la biroul de bagaje de mână, oprindu-şi numai geanta şi se grăbi să prindă trenul. Încerca o senzaţie eliberatoare, de parcă ar fi scăpat de nu ştiu ce povară. Se simţea mult mai sigur de el, dar nu uitase că trebuie să fie precaut, să se considere încă în pericol.

Noaptea îşi întinse aripa peste fluviul care abia se mai zărea. Stelele răsăriseră demult, dar bolta era încă întunecată, căci luna continua să rămână ascunsă. Fusese cald peste zi şi, o dată cu înserarea, deasupra fluviului plutea o pâclă uşoară. Malul vecin aproape că îşi pierdea conturul în densitatea ei. .

Era o noapte care îndemna la visare şi la poveşti de dragoste. Avrămuţ rupse un fir de iarbă, îl puse între dinţi, fiindcă nu putea aprinde o ţigară, şi lipi mai strâns binoclul de arcadele ochilor. Era pentru prima dată când folosea un astfel de instrument. Prevăzut cu un emiţător de raze infraroşii, el reliefa peisajul cufundat în negură ca într-o fotografie făcută ziua.

Cerceta pe toată întinderea văioagei, atât cât putea cuprinde din liziera pădurii în care se afla. Precum aflase de la bătrânul marinar, acesta era locul folosit mai frecvent de contrabandişti. Zona, cu multe denivelări şi vegetaţie bogată, oferea un loc ideal pentru trecerea neobservată a graniţei şi în caz de pericol, de ascundere. Nu se zărea însă nimic.

— E rândul meu, spuse în şoaptă Moraru, aşa că Eugen îi trecu binoclul. Vasile îl luă, îl potrivi la ochi, ridicându-se cu grijă ceva mai sus. După vreo câteva minute îl bătu pe Avrămuţ pe umăr, arătându-i în depărtare ceva, şi îi trecu binoclul. Se zăreau două mogâldeţe. Mergeau ferit. Când şi când dispăreau în spatele tufelor.

— Cât e ceasul? întrebă abia auzit Eugen.

— Două şi jumătate. Ora lor. Luceafărul de dimineaţă va

răsări curând.

— Să apară o dată şi... răspunse Avrămuţ, dar se opri, lăsând fraza neterminată, pentru că, dinspre locul unde se târau cei doi, se auzi un glas tainic de huhurez, ca un ecou al nopţii. Dacă n-ar fi ştiut că era un semnal, ar fi jurat că sunetul a ieşit din guşa unei păsări.

După cinci minute răsună al doilea. Nu foarte departe de locul unde supravegheau cei doi ofiţeri se ascunsese Huant. Şi el auzise strigătul de pasăre. Din nou emoţiile îl cuprinseră, gânduri şi frământări fără număr spulberară starea de seninătate dominantă mai tot timpul drumului până la Timişoara. Scoase briceagul şi începu să sape o ascunzătoare strâmtă, cu mişcări iuţi, grăbite. Când ajunse cam la douăzeci de centimetri adâncime introduse în pământ caseta metalică cu microfilme pe care o purtase tot timpul la el. Apoi căută un bolovan şi îl puse peste pământul ce astupa cutia, mascând orice urmă de săpătură. Mai căută încă două pietre de mărimi apropiate. Se uită la ceas. Era aproape trei. Cele două pietre le fixă astfel încât să descrie o linie, la capătul căreia să se afle Luceafărul abia răsărit. Azvârli tot ceea ce mai avea prin buzunare şi când auzi cel de-al treilea strigăt de pasăre, se ridică uşor şi începu să meargă aplecat spre locul de unde venise sunetul.

Cei doi îi ieşiră în întâmpinare. Avrămuţ le zări siluetele decupate din întuneric de lentilele binoclului şi îl făcu atent şi pe Moraru. Acesta se ridică în picioare şi apăsă trăgaciul pistolului de semnalizare. Trei steluţe se înălţară spre cer, ca imediat să se aprindă albe, strălucitoare. Surprinşi, cei trei avură o clipă de ezitare, după care se aruncară la pământ. În acelaşi moment, alte steluţe se ridicară dintr-un cerc descris în jurul locului în care se pitiseră. Întunericul nopţii dispăru parcă, pulverizat de mulţimea rachetelor de iluminare. Imediat, deasupra zonei apăru un elicopter care lansă paraşute luminoase, iar prin difuzorul unei staţii de amplificare instalată în maşină,

răsună somaţia:

— Domnule Huant, orice rezistenţă este inutilă! Sunteţi încercuiţi…

Cei trei se ridicară greoi, ţinând braţele deasupra capului.

Imediat Avrămuţ îl percheziţionă pe Huant. Spionul nu avea nimic asupra lui. Pe cei doi contrabandişti îi luară în primire alţi lucrători.

— Mergem? întrebă nerăbdător Moraru.

— Stai puţin… îl domoli Avrămuţ.

— Chiar crezi că a ascuns ceva pe aici?

— După sclipirea uşor ironică a ochilor lui în timpul percheziţiei am impresia că da…

Eugen ceru unuia dintre însoţitorii câinilor de urmărire să pună animalul pe urma lui Huant. Subofiţerul, un bărbat tânăr, îmbrăcat în uniformă de grăniceri, chemă câinele, îi fixă lesa şi-l lansă în cercetare.

— Caută, Ursu, caută! îl îndemnă subofiţerul, slăbind lesa.

Câinele începu să adulmece, mergând printre boscheţi, iar în urma lui, din ce în ce mai repede, obligaţi de iuţeala lui Ursu, mergeau şi cei doi lucrători de securitate. Ocoliră destul de mult până ajunseră la locul unde Huant ascunsese conteinerul cu microfilmele. Săpătura proaspătă se ghicea de sub bolovan, iar câinele râcâi uşor cu laba, lătrând ascuţit.

Se luminase de-a binelea şi Avrămuţ se apropie cu precauţie. Subofiţerul linişti câinele, mângâindu-l uşor pe cap. Priveau amândoi ascunzătoarea, dar, înainte de a scormoni să vadă ce era acolo, fotografiară locul şi întocmiră schiţa.

— N-ar fi bine să chemăm un armurier… S-ar putea să ne fi lăsat şi o surpriză „oaspetele” nostru. Ce zici? întrebă Moraru când îi văzu pe Eugen gata să sape.

— Mai bine să-l punem pe Huant să…

— Cum o să facem aşa ceva? Dacă are gând de

sinucidere şi...

Avrămuţ nu mai comentă. Înţelese că fusese pe cate să comită o mare greşeală.

Până să vină armurierul, mai căutară şi alte ascunzători.

— Vă rog să vă îndepărtaţi la cel puţin cincizeci de metri, spuse pe un ton ce nu admitea replică subofiţerul de grăniceri, al cărui păr alb era şi mai bine pus în evidenţă de banderola verde a şepcii.

— Aş dori să... încercă totuşi Avrămuţ.

— În meseria noastră nu poţi să greşeşti decât o dată. Eu mai am câteva luni până la pensie şi... Vă rog să mă ascultaţi...

Toţi părăsiră locul, ieşind din zona de pericol. Armurierul îşi scoase vestonul, îl aşeză atent pe iarbă, puse deasupra cascheta, îşi suflecă mânecile cămăşii şi începu să examineze atent, ca un medic care consultă un pacient, locul unde săpase Huant groapa... Zăbovi câteva clipe gânditor, ca apoi să ia din trusa ce o adusese detectorul de mine. Potrivi căştile la urechi, întoarse comutatorul şi plimbă cercul metalic al antenei detectoare deasupra gropii de pe care înlăturase bolovanul. Auzi un pârâit uşor, abia sesizabil, semn cunoscut oricărui specialist deminator. Îşi scoase căştile, puse aparatul în cutie şi începu să dea pământul la o parte, încet, cu vârfurile degetelor. Lucra cu atenţie. Nu mişca decât degetele.

Când pământul fu scos pe jumătate din groapă, mişcările subofiţerului deveniră şi mai precaute, mai precise, parcă ar fi efectuat un ritual straniu. Avrămuţ le urmărea cu sufletul la gură, nerăbdător. Dintr-odată bătrânul subofiţer rămase ţintuit locului. Doar cu vârfurile degetelor pipăi cutia metalică peste care dăduse. Era partea cea mai grea a operaţiei. Trase uşor mâna afară şi privi în groapă. Când se edifică, reîncepu să scoată pământul nebătătorit încă, din jurul cutiei. După ce o degajă, se apucă să lărgească groapa, astfel că în curând putu lucra la vedere, cum se

spune. Continuă să sape în jurul cutiei bine fixate şi care ar fi explodat prin simpla ridicare. Prinse întâi bila de oţel, îi fixă mânerul pentru a nu declanşa explozia, şi abia după ce reverifică totul — pentru că nu o dată capcanele de acest gen sunt duble — luă cutia.

— Asta-i pentru dumneavoastră, iar asta-i pentru mine, şi arătă spre grenadă.

Avrămuţ îl rugă să le aşeze la loc, aşa cum le aşezase spionul, fotografie totul, împachetă şi sigilă.

— E timpul să mergem, zise Moraru, ştiind cât drum îi aştepta.

— Vreau să vă întreb ceva, i se adresă Eugen subofiţerului armurier.

— Cu plăcere.

— A fost scurtat cumva fitilul grenadei?

— Da. În mod obişnuit explozia survine la 3—4 secunde de la percuţia focosului şi se transmite la încărcătură prin fitil. Grenada aceasta nu avea ceea ce obişnuit s-ar putea numi fitil. Percutarea focosului declanşa, instantaneu, şi explozia încărcăturii. Cel care a pus-o aici este unul care ştie cum trebuie să umble cu explozivii.

— Nu numai cu explozivii, spuse gânditor Avrămuţ.

Huant încercase, la început, să nege totul. Susţinea că este un simplu cetăţean român, care voise să treacă fraudulos frontiera şi nu avea nimic comun cu conteinerul metalic din groapa descoperită în apropierea locului unde fusese arestat. Avrămuţ îl ascultase la început amuzat şi fără să-l contrazică, fără să încerce să-l convingă
că activitatea şi persoana sa erau bine cunoscute organelor de securitate.

— E timpul să dăm cărţile pe faţă, domnule Huant, ce ziceţi? întrebă, într-un târziu Avrămuţ, plictisit totuşi de limbuţia spionului.

— Să înţeleg că schimbaţi mijloacele de anchetă? întrebă ironic, dar şi îngrijorat Huant.

— Poate, dar nu în sensul insinuat de dumneavoastră. Noi nu exploatăm nici slăbiciunile, nici viciile, nici tarele de caracter, cum faceţi dumneavoastră pentru a vă recruta agenţii. De fapt, mărturia dumneavoastră prezintă pentru noi interes numai în măsura în care vreţi să vă uşuraţi situaţia... Alegerea vă aparţine.

— Cum aş putea să cred aşa ceva?

— Deocamdată trebuie să mă credeţi pe cuvânt.

— De unde ştiţi că eu sunt Huant, cum mă tot numiţi?

— Întrebarea este rezonabilă. Priviţi, vă rog!

Avrămuţ îi puse în faţă două fotografii pe care le scosese din dosarul ce îl avea în faţă.

— Aceasta vă reprezintă în vremea când eraţi tânăr căpitan, membru al Comisiei aliate de armistiţiu, iar aceasta este realizată acum două săptămâni, aproape în acelaşi loc.

— Pot fi trucate, replică Huant.

— Ar putea! Numai că acestea sunt absolut autentice, în sfârşit, dacă nu v-au convins fotografiile, cred că o să vă convingă altceva. Ce ziceţi de asta?

Şi Eugen îi puse în faţă două fişe deca dactiloscopice. Prima, care avea tipărită în partea din stânga, în locul special al antetului, cuvintele „Siguranţa generală a statului — contraspionaj”. Cealaltă fişă dactiloscopică fusese completată cu prilejul arestării.

Huant le privi foarte atent. Le puse deoparte.

— Pot fi trucate şi acestea...

— Bineînţeles. Numai că şi acestea sunt autentice, iar lucrul acesta îl ştiţi foarte bine şi dumneavoastră. Continuăm?

— Ce doriţi de la mine?

— Să fiţi sincer. În fond, întotdeauna vine un moment al adevărului, când şi oamenii cei mai puţin oneşti trebuie să se confrunte cu ei înşişi, indiferent dacă le place sau nu, dacă vor sau nu. Pentru dumneavoastră, domnule Huant, acest moment, această clipă a sosit.

— Domnule ofiţer, constat cu surprindere că vă place filosofia. Sunteţi, în egală măsură, şi un practician?

— Credeam că aţi constatat deja lucrul acesta. Dacă vreţi, ca urmare a acestui fapt sunteţi aici. Să începem. Numele şi prenumele...

Darian se bucura că şi de data asta, deşi pericolul trecuse pe lângă el, reuşise să scape, ca de fiecare dată, fără probleme. Câtva timp se abţinuse să mai culeagă date secrete, dar citind materialele ce-i cădeau sub ochi, obişnuit să le fotocopieze, îşi reluase preocupările. Era o reacţie normala, cunoscută în ştiinţa criminologică şi apreciată ca obişnuinţă a infracţiunii. Să le aibă la îndemână, căci nu se ştie când îi vor prinde bine. Cele câteva luni în care renunţase la orice activitate de acest fel i se păruseră cele mai întunecate din viaţa lui.

Mai intervenise ceva. Ca moştenitor al lui Edith, care decedase la scurtă vreme după bătrânul şi încornoratul ei soţ, stăpânea, cel puţin teoretic, o bună parte din bunurile acesteia. Se temea pentru ele, dar se temea şi de eventualii răzbunători ai trădărilor sale. Nopţile de coşmar erau tot mai dese. Farurile acelea mari, luminoase îi zbuciumau visele. Nu putea ieşi, însă, din scenă oricum. Voia să aibă „garanţii de linişte” şi se puse iarăşi pe strâns informaţii, cu un zel neobişnuit. Şi ca într-un cerc vicios, cu cât îşi găsea mai mult de lucru, cu atât devenea mai temător. Poate şi din cauza *liniştii.* Nici cei de la agenţia de spionaj, nici reprezentanţi ai asociaţiei secrete nu-l mai căutau, nu-l mai solicitau. I se explicase pentru ce anume, dar logica aici se dovedea neputincioasă. Nici lucrătorii de securitate nu mai păreau interesaţi de situaţia lui. „Oare să fie liniştea dinaintea furtunii?” se întreba din ce în ce mai des.

Se hotărî să nu mai aştepte. Voia să fugă din ţară, înainte chiar de a avea aprobarea centralei. I se ivise şi ocazia. De la apariţia primelor bănuieli privind loialitatea sa, nu mai plecase şi nici nu ceruse să întreprindă misiuni

în străinătate. Îşi concentrase eforturile pentru a-şi „vopsi faţada”, în cea a unui funcţionar model. Avusese prilejul să se remarce în pregătirea firmei româneşti de comerţ exterior la care lucra în vederea participării la Târgul internaţional de utilaje petroliere şi chimice ce urma să se deschidă în toamna acelui an la Delhi. Propunerile sale se dovediră nu numai foarte judicioase, ci şi economicoase, aşa că s-a hotărât să i se încredinţeze pregătirea delegaţiei române. Era un punct câştigat în cursa de supravieţuire.

Conform graficului stabilit, s-au expediat utilajele şi instalaţiile precum şi celelalte materiale care urmau să fie expuse în pavilionul românesc. A avut grijă însă să nu pună la dispoziţia celor ce plecaseră pentru organizare fondurile necesare de publicitate, pentru acţiunile de protocol şi alte activităţi care să permită o bună propagandă produselor româneşti. Şi rapoartele ce veneau de la Delhi nu erau deloc încurajatoare. Căuta să determine trimiterea lui urgentă ca înger salvator, la faţa locului, mizând pe faptul că într-o asemenea alternativă formalităţile de eliberare a paşaportului ar fi fost nu numai înlesnite, dar şi urgentate.

„Să mă văd eu în avion şi n-au decât să se ducă dracului toţi”, îşi zise, dar în gând îi încolţise şi o altă idee. A unui spectaculos act de sabotaj: incendierea pavilionului românesc, distrugerea lui şi a exponatelor, compromiterea ţării, a economiei. Îşi procură planurile pavilionului şi le studie atent în aşteptarea paşaportului. Când îi veni înştiinţarea că formalităţile fuseseră îndeplinite şi trebuie să meargă să-şi ridice paşaportul, îşi pierdu pur şi simplu cumpătul, emoţionându-se ca un copil în faţa unui pom încărcat cu daruri.

A doua zi dimineaţa, se prezentă la serviciul de paşapoarte. Apucă cu mâna tremurândă cărţulia verde, nevenindu-i să creadă. Dădu fuga la serviciu, anunţă plecarea şi, în aceeaşi zi, primi şi biletul de avion de la organele de protocol. „Mai am câteva ceasuri şi sunt liber. Acum am să le arăt eu comuniştilor cât îi iubesc”, se

încălzea el la spuza urii. Se bărbieri îndelung, privindu-şi în oglindă chipul buhăit, pungile mari şi vineţii de sub ochii roşi de insomnii. Se dichisi cu mare artă ca în vremurile de altădată, punând în geamantanul de piele obiectele de preţ ce le avea în casă. Le ascunse bine în fundul dublu, iar deasupra aşeză, într-o ordine perfectă, îmbrăcămintea. Comandă telefonic un taxi şi se aşeză în fotoliu, alături cu un pahar de coniac şi o ţigară bună, pe care le degusta cu dichis, gândind că era pentru ultima dată când făcea acest lucru în România.

Gândurile îl năpădiră. Acum când îşi încheia conturile, când renunţa la existenţa secretă, când se putea dedica plăcerilor, anii petrecuţi în continuă frământare şi nesiguranţă i se păreau neguroşi, lipsiţi de sens. Adunase peste măsură demult. Avea bani pentru care i-ar mai fi fost necesară o viaţă, dar trebuise să stea aici, să spioneze, să adulmece pentru a-şi mulţumi stăpânii. Regula supunerii oarbe, necondiţionate, specifică oricărei activităţi secrete, îi răpise atâţia ani din viaţă. Acum regreta. Totul se spulberase ca un fum şi nu-i rămăsese din ceea ce-şi dorise decât contul bancar. „Cel puţin sunt un om bogat... În sfârşit s-a terminat... sunt liber şi bogat... liber şi bogat...” Şi iar, şi iar. Aceleaşi simţăminte de bucurie şi regret, aceleaşi nostalgii umbrite de teama ce o cuibărise mereu în suflet.

Auzi soneria şi deschise uşa. În prag se afla şoferul taximetrului.

— Cobor imediat, îi spuse şi închise uşa. Cuprinse dintr-o privire încăperea, zăbovi o clipă parcă luându-şi un ultim rămas bun şi zise cu voce tare: „Adio!” Ieşi. Urcă în taximetru care-l duse la aeroport. Se îndreptă spre vamă. Scoase paşaportul şi aşteptă să i se ceară să deschidă geamantanul. Dar în acea clipă tot universul începu să se învârtă cu el repede, foarte repede, ameţitor. În clădirea aeroportului intrară doi bărbaţi. Unul dintre aceştia era cel de care se temuse cel mai mult, căpitanul Eugen Avrămuţ.

Încercă să fugă, să dispară, să se strecoare printre oameni, dar picioarele nu-l mai ascultau. Rămase ţintuit locului privind cum era scos din compartimentul secret al valizei tot ceea ce ascunsese el atât de grijuliu.

— Colonelul Huant vă aşteaptă, stimate domnule „Star”, îi spuse pe un ton ironic Avrămuţ.

— Nu ştiu despre cine vorbiţi... încercă să pareze Darian.

— Dacă nu ştiţi, o să aflaţi. Aşa cum o să aflaţi şi despre conţinutul notiţelor lui Cârjaliu... Vă mai reamintiri de bătrânul mecanic pe care l-aţi ucis, domnule Crişan?

Darian întoarse capul, involuntar, ca şi când din spate ar fi venit o locomotivă de care trebuia să se ferească. Farurile acelea uriaşe continuau să-l ardă puternic, obligându-l să fugă departe, dincolo de răul pe care-l pricinuise. Dar trebuia să dea socoteală pentru tot. Venise inexorabila clipă a judecăţii...

Lei 9

Colecția Clepsidra

BUCUREȘTI 1981
EDITURA EMINESCU